

Svezak

18
2016

ISSN 1331-6578
9771331857007

Časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja

Godište XVIII / Svibanj 2016 / www.drustvo-knjiznicara-bpkp.hr / dk.bpk@gmail.com / svezak.urednistvo@gmail.com

Pronađite nas na
Facebooku

Tema broja:

**Inovativni programi
Inovativne knjižnice**

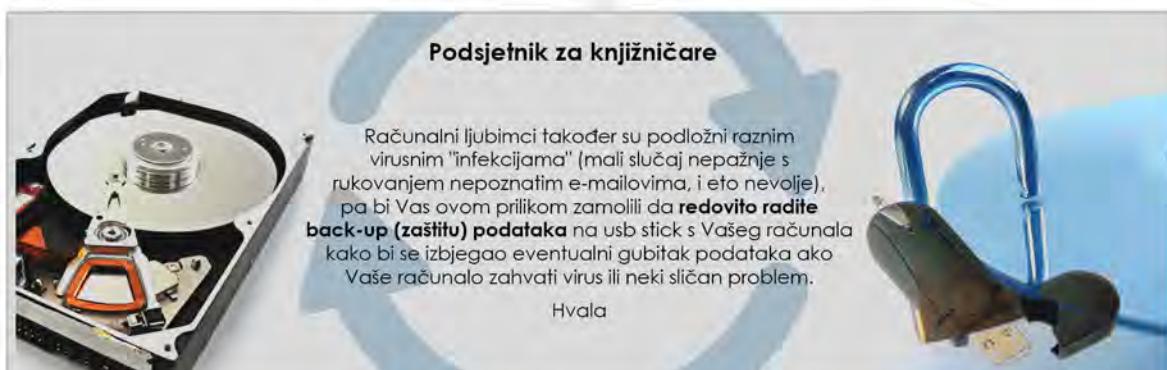
PROGRAMSKI PAKET ZA UPRAVLJANJE KNJIŽNICAMA NOVA VERZIJA METELWIN PROGRAMA

Novi METELwin 32

- Potpuno redizajnirano sučelje s mnoštvom novih mogućnosti
- Poslovna grafika direktno integrirana u program
- Novi i bolji sustav preuzimanja podataka
- Novi sustav ispisa omogućuje direktni izvoz u PDF, MSWord, OpenOffice, MSExcel i direktno slanje kroz elektroničku poštu
- Posve nove i redizajnirane ulazne stranice za pretraživanje s mogućnošću samostalnog ažuriranja podataka, slika kroz osobni CMS
- Program radi na svim operativnim sustavima 32 i 64 bitnim (XP, Win7, Win8 i budućim)
- Integrirana multimedijalna podrška
- Novodizajnirani dodatak za obradu notnih zapisa
- Revizija fonda s ručnim terminalima i prijenosnim računalima

Više na <http://library.foi.hr/digi/metelwin>

Preko 1200 knjižnica u sustavu od kojih je više od 900 školskih

Licenca je trajna i bez obaveznih mjesecnih plaćanja.
Ne zahtijeva dodatnu programsku ili računalnu opremu.

Nazovite nas za dopunu Vašeg programa i za sve dodatne informacije.

VAŽNO

Zbog prestanka podrške Windowsa XP i završetka podrške Microsofta 16 bitnim programima, razvoj stare verzije programa Metelwin završava 31.12.2015. Podrška za staru verziju Metelwin programa bit će dostupna do 31.12.2016.

Najveći broj školskih knjižnica već koristi novu verziju programa.

Ako još uvijek nemate novu verziju, molimo vas da nas kontaktirate za nadogradnju.

POINT d.o.o.
Vidovečka 56b
42000 Varaždin
tel: 042 206-306

fax: 042 206-308
mob: 098 284-350
mail: point@point-vz.hr
web: <http://library.foi.hr/dlib>

SADRŽAJ

UVODNIK, <i>Vinka Jelić Balta</i>	3
IZ RADA DRUŠTVA - urednica Lucija Miškić	
O RADU DRUŠTVA U PROTEKLOM RAZDOBLJU, <i>Lucija Miškić</i>	4
33. SKUPŠTINA DRUŠTVA KNJIŽNIČARA BILOGORE, PODRAVINE I KALNIČKOG PRIGORJA – SLATINA, 25. RUJNA 2015., <i>Lucija Miškić</i>	5
NAGRADE NAJKNJIŽNIČARIMA, <i>Branka Mikačević i Ilija Pejić</i>	6
POČASNA ČLANICA DRUŠTVA – ANICA ŠABARIĆ, <i>Ljiljana Vugrinec</i>	7
TEMA BROJA - urednik Ilij Pejić	
INOVATIVNOST U KNJIŽNICAMA U KONTEKSTU SUVREMENIH UPRAVLJAČKIH I ORGANIZACIJSKIH PROMJENA, <i>Dijana Sabolović-Krajina</i>	8
KAKO PRIKUPITI SREDSTVA ZA REALIZACIJU CILJEVA KNJIŽNICE? <i>Gorana Tuškan</i>	10
PRIPREME ZA PROVOĐENJE REVIZIJE KNJIŽNIČNOG FONDA U GRADSKOJ KNJIŽNICI ZADAR, <i>Doroteja Kamber-Kontić</i>	12
ODAKLE HERAKLIT U KNJIŽNICI ILI ZAŠTO „SAMO MIJENA STALNA JEST“, <i>Kristian Benić</i>	14
TRAGOM DOBRIH MISLI: PROJEKT U TEHNIČKOJ I OBRTNIČKOJ ŠKOLI BJELOVAR, <i>Katarina Belančić-Jurić i Rajna Gatalica</i>	16
INOVATIVNE USLUGE ZA DJECU KNJIŽNICE I ČITAONICE „FRAN GALOVIĆ“ KOPRIVNICA, <i>Ida Gašpar i Ana Škvarić</i>	17
KNJIGOVJEŽBA – TJELESNA VJEŽBA S KNJIGOM, <i>Zorka Renić</i>	19
IZ NARODNIH KNJIŽNICA - urednice Neda Adamović i Maja Krulić Gačan	
PROGRAM „MLADI ZA MLADE“ U KOPRIVNIČKOJ GRADSKOJ KNJIŽNICI, <i>Suzana Jarnjak, Dolores Vrbanić i Ljiljana Vugrinec</i>	20
KNJIGOM DO ZDRAVLJA, <i>Petar Lukačić</i>	21
ISKORISTITE SVOJA DRUGA ZNANJA, <i>Petar Lukačić i Maja Krulić Gačan</i>	22
NOVA ULOGA NARODNIH KNJIŽNICA, <i>Kristian Ujlaki</i>	23
OKRUGLI STOL KAKVA KNJIŽNICA TREBA KOPRIVNICI – NOVI TREND OVU KNJIŽNIČARSTVU UZ 70. OBLJETNICU UTEMELJENJA GRADSKE KNJIŽNICE U KOPRIVNICI, <i>Dijana Sabolović-Krajina</i>	24
RADIONICE „JAČANJE SOCIJALNOG DIJALOGA – faza II“, <i>Ranka Janus i Maja Krulić Gačan</i>	25
POSJET KOPRIVNIČKIH KNJIŽNIČARA GRADSKOJ KNJIŽNICI LABIN, <i>Mirjana Batarilo</i>	26
ČITATELJSKA PUTOVNICA, <i>Katarina Pavlović</i>	27
INKLUZIJA MARGINALIZIRANIH SKUPINA U RAD KNJIŽNICE, <i>Antonija Mandić</i>	28
VOLONTIRANJEM DO OSTVARIVANJA VLASTITIH CILJEVA, <i>Martina Makar</i>	28
OTVARANJE KNJIŽNIČNOG „ŠKAFIĆA“ U PEDIJATRIJSKIM ČEKAONICAMA KRIŽEVAČKOG DOMA ZDRAVLJA, <i>Mihaela Doskočil i Martina Majdak</i>	29
NOVA STAJALIŠTA BIBLIOBUSA NARODNE KNJIŽNICE „PETAR PRERADOVIĆ“ BJELOVAR, <i>Dražena Rajsz</i>	30
USLUGA „DIGITALIZACIJA NA ZAHTJEV“ U NARODNOJ KNJIŽNICI „PETAR PRERADOVIĆ“ BJELOVAR, <i>Slaven Pejić</i>	31
CRTICE IZ DJEĆE KNJIŽNICE, <i>Tatjana Petrec, Branka Mikačević i Vjeruška Štivić</i>	31
RADIONICE U PODRUČNOJ KNJIŽNICI NOVA RAČA – ZA SVAKOGA PONEŠTO, <i>Mirjana Štelcer</i>	33
EDUKACIJOM DO ZADOVOLJNOG KORISNIKA – PROGRAM „S KNJIŽNICOM U ŽIVOTI“, <i>Irena Ivković</i>	34
„VEČER MATEMATIKE“ U PUČKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI DARUVAR, <i>Danijela Marić</i>	35
RAZGLEDNICA IZ ČAZME, <i>Romana Lautar</i>	35
DANI SLAVKA KOLARA 2015. I DODJELA NAGRADA ZA NAJBOLJU KRATKU PRIČU SATIRU, <i>Vinka Jelić-Balta</i>	36
„PRVIH DVADESET UBODA“ – ZBIRKA KRATKE PRIČE SATIRE SLAVKO KOLAR 2012/2013, <i>Vinka Jelić-Balta</i>	37
FESTIVALI I KONCERTI U GRADSKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI VIROVITICA, <i>Višnja Romaj</i>	38
FORMIRANA ZBIRKA STRIPA I OTVOREN KUTAK ZA ČITANJE STRIPA NA CENTRALNOM MJESTU U GRADSKOJ KNJIŽNICI U VIROVITICI, <i>Višnja Romaj</i>	39
MIKO I VIRKA U ŠETNJI NAŠIM GRADOM, <i>Mirjana Kotromanović i Ivana Molnar</i>	39
PREKOGRANIČNA SURADNJA GRADSKE KNJIŽNICE U VIROVITICI S UDRUGOM „ZORNICA NOVA“ IZ PEČUHA, <i>Višnja Romaj</i>	40
SVJETLOST KAO SIMBOL NADE, DOBRA I OPTIMIZMA U HRVATSKOJ KNJIŽEVNOSTI, <i>Nela Krznarić</i>	40
PRIČAONICA U KNJIŽNICI, <i>Ana Knežević</i>	41
IZ ŠKOLSKIH KNJIŽNICA - urednica Suzana Knežević	
ŠKOLSKE KNJIŽNICE SU ZAKON: ŽIVIMO IH, UČIMO I VOLIMO: AKTIVNOSTI U MJESECU ŠKOLSKIH KNJIŽNICA, <i>Đurđica Krčmar Zalar</i>	42
KROZ SURADNUJU S UDRUGAMA DO DONACIJA ZA ŠKOLSKE KNJIŽNICE, <i>Vlatka Tokić</i>	43
SNIMILI ZVUČNU KNJIGU NULTI SAT I FILM O ČITALAČKOM KLUBU SLIJEPIH, <i>Stojanka Lesički</i>	45
MOŽE I BEZ KAVIJARA, ALI NE MOŽE BEZ KNJIGE, <i>Zorka Renić</i>	46
KAKO JE KUTNA GARNITURA PRIZVALA NOVE KORISNIKE?, <i>Suzana Pušić</i>	47
PRIMJENA DRUŠTVENIH IGARA U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI, <i>Vesna Zvečić</i>	47
IGRA RIJEČIMA I SLIKAMA – U SPOMEN NA ZVONIMIRA BALOGA, <i>Jerko Barišić</i>	50
OD ARSENA I TRIBUSONA DO VUČEDOLA, <i>Zdenka Venus-Miklić</i>	51
ETNOGRAFSKA IZLOŽBA OTRGNUTI ZABORAVU, <i>Zorka Renić</i>	52
IZLOŽBA KADAR ZA ČITANJE – UVERTIRA U MJESEC HRVATSKE KNJIGE, <i>Tatjana Kreštan</i>	53
NOĆ KNJIGE U ŠKOLSKIM KNJIŽNICAMA, <i>Stojanka Lesički, Dijana Pleadin i Nataša Švaco</i>	53
JOSIP JURAJ STROSSMAYER I NJEGOVO DOBA, <i>Zdenka Venus-Miklić i Đurđica Krčmar Zalar</i>	55

PROJEKT TRAGOM NAŠIH PREPORODITELJA, <i>Zdenka Venus-Miklić</i>	56
ISTRAŽIVAČKI PROJEKT UZ MEDUNARODNI DAN TOLERANCIJE, <i>Marijana Pađen Jurišić</i>	57
MULTIMEDIJALNO ČITANJE NA SLATINSKI NAČIN, <i>Svetlana Dupan</i>	58
POTICANJE ČITANJA U ĐURĐEVAČKOJ GIMNAZIJI, <i>Dušanka Vergić</i>	59
KVIZOVI KAHOOT POTIČU ČITANJE I NATJECATELSKI DUH, <i>Stojanka Lesički</i>	60
ČAROLIJA ČITANJA U KLOŠTRU PODRAVSKOM, <i>Bernarda Ferderber</i>	61
ČITATELJSKE AKTIVNOSTI U FERDINANDOVCU, <i>Lidija Levačić Mesarov</i>	62
ČAJANKA S MEDOM, <i>Margareta Cvitanović</i>	63
MEĐUŠKOLSKI KNJIŽEVNI KVIZ U BJELOVARSKO - BILOGORSKOJ ŽUPANIJI, <i>Vlatka Tokić</i>	64
TJEDAN POSVEĆEN OBILJEŽAVANJU SVJETSKOG DANA KNJIGE, <i>Dijana Pleadin</i>	64
UČENICI PREVELI CRVENAKAPICU NA ROMSKI JEZIK, <i>Dijana Pleadin</i>	65
DUGOGODIŠNJA USPJEŠNA SURADNJA ŠKOLSKE KNJIŽNICE I BOLNICE, <i>Adrijana Hatadi</i>	65
RASPJEVANA SLOVA, <i>Jerko Barišić</i>	66
ULOGA PRIPRAVNIKA U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI, <i>Ines Bobinac</i>	66

IZ SPECIJALNIH KNJIŽNICA

NOVOSTI IZ FRANJAVAČKE KNJIŽNICE U KOPRIVNICI, <i>Božica Anić</i>	68
KNJIŽNICA VISOKE TEHNIČKE ŠKOLE U BJELOVARU, <i>Mirjana Bučar</i>	69
MOJE DESETLJEĆE U KNJIŽNICI (2005.-2015.) – IZAZOVI U VISOKOŠKOLSKOJ KNJIŽNICI, <i>Sandra Kantar</i>	70

STRUČNI SKUPOVI - urednica *Silvija Perić*

RADIONICA „ENCOURAGING READING PLEASURE / POTICANJE UŽITKA U ČITANJU“, <i>Dijana Sabolović Krajina</i>	71
PUTUJUĆI KNJIŽNIČARI NA MEĐUNARODNOJ KONFERENCIJI U PEČUHU, <i>Ana Škvarić i Ljiljana Vugrinec</i>	71
ZAKLADA "STIFTUNG LESEN" - O POTICANJU ČITANJA I MOGUĆNOSTIMA SURADNJE.....	72
6. KONGRES POLJSKIH KNJIŽNICA: MULTIKULTURALIZAM, INTERKULTURNI DIJALOG I ULOGA KNJIŽNICA U RAZVOJU SUVREMENOG DRUŠTVA“, VARŠAVA, 22. - 23. 10. 2015., <i>Dijana Sabolović Krajina</i>	73
PRVA KONVENTIJA INELI-BALKANS I MEĐUNARODNA KONFERENCIJA "FUTURE LIBRARY UNCONFERENCE", SOLUN, GRČKA, 26. - 29. 11. 2015., <i>Ana Škvarić</i>	74
PREGLED RADA ŽUPANIJSKOG STRUČNOG VIJEĆA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA VIROVITIČKO- PODRAVSKE ŽUPANIJE, <i>Josip Strija</i>	75
DVA BOGATA STRUČNA SKUPA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA, <i>Zorka Renić</i>	76
PROGRAMI CENTRA ZA STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE U KOPRIVNICI, <i>Ljiljana Vugrinec</i>	77
IZVJEŠTAJ STRUČNOG VIJEĆA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE, <i>Adrijana Hatadi</i>	78
10. SAVJETOVANJE ZA NARODNE KNJIŽNICE U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	79
MEĐUŽUPANIJSKI STRUČNI SKUP ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA, <i>Jadranka Groza</i>	80
12. OKRUGLI STOL "KNJIŽNIČNE USLUGE I PROGRAMI POTICANJA ČITANJA ZA OSOBE OŠTEĆENA SLUHA", KGZ - GRADSKA KNJIŽNICA, 25. 9. 2015., <i>Cordana Žulicek</i>	80
STRUČNI SKUP „DJEĆE KNJIŽNICE: ISKORAK U VIRTUALNO“, <i>Danijela Petrić</i>	81
RADIONICA IZMEĐU SLIKOVNICE I MINECRAFTA: PONUDE I USLUGE DJEĆIJIH KNJIŽNICA U DIGITALNO DOBA, <i>Vjeruška Štivić</i>	82
SUVREMENI NAČINI USAVRŠAVANJA ZA ŠKOLSKE KNJIŽNIČARE: ETWINNING I ERASMUS+, <i>Katarina Belančić-Jurić</i>	83

ZAVIČAJNO NAKLADNIŠTVO - urednica *Tina Gatalica*

BJELOVARSKO NAKLADNIŠTVO U 2015. GODINI, <i>Tina Gatalica</i>	85
NAKLADNIŠTVO ČEŠKE NACIONALNE MANJINE U 2015. GODINI, <i>Fanika Stehna</i>	88
ĐURĐEVAČKO NAKLADNIŠTVO U 2015. GODINI, <i>Martina Makar</i>	89
KOPRIVNIČKO NAKLADNIŠTVO U 2015. GODINI, <i>Josipa Strmečki</i>	90
KRIŽEVAČKO NAKLADNIŠTVO U 2015. GODINI, <i>Marjana Janeš-Žulj</i>	92
VIROVITIČKO NAKLADNIŠTVO U 2015. GODINI, <i>Nela Krznarić</i>	94

NAGRADE, OBLJETNICE, STRUČNE VIJESTI - urednica *Sanja Jozić*

HVALA VAM ŠTO SAM PISMEN/A, <i>Snježana Berak</i>	95
NAGRADA MINISTARSTVA SOCIJALNE POLITIKE I MLADIH ZA 2014.	95
NAGRADA „VIŠNJA ŠETA“ ZA ŽIVOTNO DJELO, HRVATSKE UDRUGE ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA, DODIJELJENA LJEVKI MEDVED, ŠKOLSKOJ KNJIŽNIČAR-KI IZ OSNOVNE ŠKOLE VOĆIN, <i>Josip Strija</i>	97
NAPREDOVANJA U STRUCI, <i>Sanja Jozić</i>	98
KNJIŽNICA I ČITAONICA „FRAN GALOVIĆ“ KOPRIVNICA NOMINIRANA ZA UN-OVU NAGRADU WSIS 2015, <i>Dijana Sabolović-Krajina</i>	98
ILIJA PEJIĆ – DOBITNIK PLAKETE TIHOMIR TRNSKI I POVELJE GRADA GRUBIŠNO POLJE, <i>Sanja Jozić</i>	98

HUMOR

IZGUBLJENA U MAGLI DASKATICE I RAVENA, <i>Marinko Iličić</i>	99
POZIV NA SURADNJU U 19. BROJU ČASOPISA SVEZAK.....	100

UVODNIK

Drage kolegice i kolege,
dragi čitatelji,

stigao je novi broj Sveska! Dozvolite da vas upoznam s promjenama u uredništvu. Nakon dugog i uspješnog rada i suradnje, iz uredništva su otiše Zorka Renić, Tatjana Kreštan, Ana Škvarić i Ivanka Ferenčić Martinčić. Kolegicama zahvaljujem na predanom radu i suradnji. Dobrodošlicu u uredništvo želim Nedi Adamović, Maji Krulić Gačan, Marini Vidović Krušić i Silviju Perić.

Kao temu broju izabrali smo inovativnost, a pod time mislimo na pametne zamisli u našoj djelatnosti, točnije kako pametne zamisli i inovacije ubličiti, provesti u našim knjižnicama, odnosno oživotvoriti u našem radu, a time ujedno poboljšati samu djelatnost. Inovativnost je novi pristup radu, organizaciji rada i tehnologiji. Pri tome je važno biti kreativan i učinkovit. Naša kolegica Dijana Sabolović Krajina u svom članku Inovativnost u knjižnicama u kontekstu suvremenih upravljačkih i organizacijskih promjena razlaže ovu tematiku. Inovativnost u knjižnicama, suvremene upravljačke i organizacijske promjene, nove upravljačke vještine, novi koncepti upravljanja neke su od sastavnica i na primjeru inovativnih programa i projekata u svojoj knjižnici.

U temi broja ugostili smo kolege i kolegice iz riječke i zadarske knjižnice; Goranu Tuškan, Kristianu Beniću i Doroteju Kamber-Kontić koji prednjače s novim programima u našoj zemlji. Kako prikupiti sredstva za realizaciju ciljeva, novi pristup reviziji i odakle Heraklit u knjižnici... Čitajte i o inovativnom projektu Tragom dobroih misli naših kolegica Katarine Belančirić i Rajne Gatalice.

U rubrikama Iz narodnih i školskih knjižnica donosimo pregled godišnjih događaja, programa, zanimljivih gostovanja. I sami ćete se uvjeriti da su projekti vrlo originalni, inovativni, kreativni. Pravi autorski radovi.

Naša kolegica Sandra Kantar u ovom broju se broju oprostila od knjižničarstva, sublimirajući svoje radno iskustvo u članku Moje desetljeće u knjižnici (2005. - 2015.) – izazovi u visokoškolskoj knjižnici.

Putovalo se u Grčku, Pečuh, Poljsku, Sarajevo, a putovalo se naravno i po Hrvatskoj. Čitajte u rubrici Stručni skupovi i teme. Kolegice i kolege uz poželjnu putnu groznicu, upoznali su nove zemlje, ljude, ideje i kao i uvjek spremno su svoje dojmova i znanja podijelili s nama.

Zavičajno nakladništvo, taj dragulj našeg Sveska, ustraje zahvaljujući našim dragim kolegicama, Timi, Josipi, Faniki, Marjani, Neli, Martini. Hvala.

Čestitamo kolegicama i kolegama na stručnim zvanjima i nagradama. Svakako moramo čestitati kolegici Dijani Sabolović Krajina na zvanju i tituli doktorice znanosti te kolegicama Snježani Berak i Ljerki Medved na prestižnim nagradama. I na kraju ne zaboravite pročitati crticu Izgubljena u magli Daskatice i Ravenu. Tko se izgubio?

Drage kolegice i kolege, ovom prilikom, a potaknuti temom broja o inovativnosti i promjenama i mi u uredništvu razmišljamo o promjenama. Mišljenja sam da je ovaj koncept Sveska bio uspješan dugi niz godina i da je vrijeme za promjene. Koncept časopisa potrebno je iznova redefinirati na stručni ili na znanstveni, a na nama je da odlučimo o tome do jeseni. Razmislite i javite nam se s idejama.

Zahvaljujem se autorima na prilozima i fotografijama za naš Svezak, a posebno urednicima rubrika, lektorima te svima koji su na bilo koji način pridonijeli stvaranju ovog broja. Nadam se da će 18. broj Sveska biti ugodno, poticajno i zabavnoštivo, a sve primjedbe i sugestije prihvaćamo kako bi sljedeći broj našeg časopisa bio bolji i kvalitetniji.

Vinka Jelić-Balta

IMPRESSUM

Izdavač: Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja,
Trg Eugena Kvaternika 11, Bjelovar

Za izdavača: Romana Horvat

Uredništvo:

Lucija Miškić (Iz rada Društva), Ilija Pejić (Tema broja), Neda Adamović, Maja Krulić Gačan (Iz narodnih knjižnica), Suzana Knežević (Iz školskih knjižnica), Marina Vidović Krušić (Iz specijalnih knjižnica), Silvija Perić (Stručni skupovi), Tina Gatalica (Zavičajno nakladništvo), Sanja Jozić (Stručne vještosti)

Glavna urednica: Vinka Jelić-Balta

Lektura: Mirjana Kotromanović, Rajna Gatalica

Korektura: Josip Strija

Marketing: Vinka Jelić-Balta, Sanja Jozić, Antonija Mandić

Grafičko uređivanje i naslovница: Jovica Opačić

Priprema i tisk: Stega tisk

Uredništvo mrežnih stranica: Antonija Mandić, Romana Horvat, Ljiljana Vugrinec, Lucija Miškić

Webmaster: Lovro Janeš

Naklada: 500 komada

Tisk 18. broja „Sveska“ financijski su pomogli Grad Bjelovar, Grad Čazma i Grad Koprivnica te Bjelovarsko-bilogorska i Koprivničko-križevačka županija.

IZ RADA DRUŠTVA

O RADU DRUŠTVA U PROTEKLOM RAZDOBLJU

Lucija Miškić, Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar

U proteklom su razdoblju članovi Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja bili izuzetno aktivni i vrijedni. Zadnja, 33. godišnja Skupština Društva održana je u Gradskoj knjižnici i čitaonici u Slatini 25. rujna 2015. s temom *Knjižnice i korisnici*. Skupštini je prisustvovalo pedesetak knjižničara. Predavanja su održali: Zdenka Sviben, Lovro Janeš i Vinka Jelić-Balta koja je predstavila 17. broj Sveska. Prošlogodišnju Skupštinu obilježila je izmjena Statuta. Statut je izmijenjen prema Zakonu o udrugama (NN 74/14). Izmijenjen je i *Pravilnik o postupku dodjeljivanja nagrada Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja*. Također, prema Zakonu o udrugama, imenovan je likvidator društva. Tijekom proteklog razdoblja Glavni odbor i uredništvo časopisa Svezak održalo je tri sastanka.

Prvi elektronički sastanak održan je u razdoblju od 3. do 9. studenog 2015. Na sastanku se razgovaralo o temi idućeg broja časopisa Svezak te o mjestu održavanja 34. skupštine Društva.

Drugi sastanak održan je 9. prosinca 2015. u Narodnoj knjižnici „Petar Preradović“ Bjelovar, a sastanku je prisustvovalo dvanaest članova. Došlo je do promjena u sastavu uredništva časopisa i web stranice, dogovoren je tema 18. broja Sveska – *Inovativni programi, inovativne knjižnice* te je dogovorenovo mjesto održavanja 34. skupštine – Gradska knjižnica i čitaonica u Virovitici. Na sastanku je usvojen prijedlog provedbe anketnog upitnika o radu, funkciji i ciljevima našeg regionalnog Društva među članovima i potencijalnim članovima.

Treći sastanak održan je 3. veljače 2016. u Knjižnici i čitaonici Fran Galović u Koprivnici, a sastanku je prisu-

stvovalo trinaest članova. Na sastanku je jednoglasno usvojen prijedlog da se knjigovodstvo vodi po načelu jednostavnog knjigovodstva, a razgovaralo se i o pripremi te financiranju 18. izdanja Sveska.

Tijekom proteklog razdoblja članovi Društva sudjelovali su na brojnim stručnim skupovima i savjetovanjima, kako u zemlji, tako i u inozemstvu. Neki od najznačajnijih bili su: 6. kongres poljskih knjižnica s temom *Multikulturizam, interkulturni dijalog i uloga knjižnica u razvoju svremenog društva* (Varšava, Poljska), radionica *Poticanje užitka u čitanju* u organizaciji Goethe instituta (Atena, Grčka), INELI-Balkans i međunarodna konferencija *Future Library Unconference* (Solun, Grčka), 1. susret bibliobusa (Pečuh, Mađarska), radionica *Zaklada Stiftung Lesen – o poticanju čitanja i mogućnostima suradnje* (Sarajevo, Bosna i Hercegovina), stručni skup *Dječje knjižnice i civilno društvo* (Zagreb), 15. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama (Zagreb), stručni skup *Narodne knjižnice u novim prostorima* – spoj tradicije i suvremenosti (Požega), Međužupanijski stručni skup školskih knjižničara Bjelovarsko-bilogorske, Virovitičko-podravske i Sisačko-moslavačke županije (Novska), 6. okrugli stol za školske knjižnice *Uh, ta lektira: citajmo da (postanemo) suvremeni* (Karlovac), međunarodni stručni skup *Festival knjižničarstva: pokaži što znaš 2* (Sisak), radionica *Između slikovnica i Minecrafta. Ponude i usluge dječjih knjižnica u digitalno doba* (Zagreb)...

Predsjednica je redovito sudjelovala na sastancima Glavnog odbora HKD-a, a mnogi naši članovi aktivni su u sekcijama, komisijama i radnim grupama. Delegati Društva, Irena Ivković, Vinka Jelić-Balta, Marinko Ilićić, Petar Lukačić i Lucija Miškić prisustvovali su Izvanrednoj skupštini Hrvatskoga knjižničarskog društva 18. rujna 2015. (Zagreb) i 40. skupštini Hrvatskoga knjižničarskog društva 17. prosinca 2015. (Zagreb). Društvo trenutno okuplja 115 knjižničara iz Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravske županije. Osim što surađuju i izmjenjuju iskustva, članovi redovito pišu u *Novostima HKD-a* i *Vjesniku bibliotekara*. O raznim projektima, obljetnicama i predavanjima članovi također obavještavaju i lokalnu javnost, objavljivajući priloge u tiskanim i elektroničkim lokalnim izdanjima triju županija.

Svezak se distribuira širom Hrvatske te u susjednim zemljama regije, a novost je da se od prosinca 2015. godine časopis pohranjuje i u Kongresnoj knjižnici (Library of Congress) u Washingtonu, SAD. Od 11. veljače 2016. postoji Radna skupina za elektroničku knjigu Društva knjižničara BPKP, osnovana od strane Glavnog odbora na prijedlog članova Društva, Nedе Adamović, Maje Krulić Gačan, Petra Lukačića i Lucije Miškić. Mrežna stranica i Facebook stranice Društva redovito se ažuriraju. Uredništvu mrežne stranice su se pridružile Romana Horvat, Lucija Miškić, Ljiljana Vugrinec i glavna urednica mrežnih stranica Antonija Šikulec.

Članovi Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja

33. SKUPŠTINA DRUŠTVA KNJIŽNIČARA BILOGORE, PODRAVINE I KALNIČKOG PRIGORJA – SLATINA, 25. RUJNA 2015.

Lucija Miškić, Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar

Članovi Društva na 33. Skupština Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, 25. rujna 2015.

Gradska knjižnica i čitaonica Slatina u petak, 25. rujna 2015., bila je domaćin 33. godišnje Skupštine Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja. Oko pedesetak knjižničara iz triju županija (Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravske) okupilo se u Gradskoj knjižnici i čitaonici u Slatini.

Nakon kratkog kulturno-umjetničkog programa Osnovne glazbene škole iz Slatine, pozdravne riječi skupu uputili su Ana Knežević, ravnateljica Gradske knjižnice i čitaonice Slatina, Radenko Pavić, pročelnik Ureda gradonačelnika Grada Slatine i Romana Horvat, predsjednica Društva.

U stručnom dijelu skupa održano je nekoliko zanimljivih izlaganja i prezentacija. Zdenka Sviben je održala izlaganje Pitajte knjižničare – 70+ tisuća korisnika koje ne vidimo i ne čujemo. Lovro Janeš je predstavio nove mrežne stranice Društva. Novi, 17. broj Sveska predstavila je Vinka Jelić-Balta, glavna urednica glasila Društva. Tema broja bila je Knjižnice i korisnici. Valja istaknuti da su Svezak finansijski podržali gradovi Bjelovar, Čazma i Koprivnica te Koprivničko-križevačku županiju, kao i sponzori: tvrtka Point iz Varaždina, Šarenim dućanom iz Koprivnice, nakladnička i distributer-ska kuća Dominović i Školski servis iz Zagreba.

Nakon predavanja uslijedio je radni dio Skupštine. Jednoglasno su usvojene izmjene Statuta, koje su napravljene prema Zakonu o udružama (NN 74/14), i Pravilnika o postupku dodjeljivanja nagrade Društva

knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja. Također, prema Zakonu o udružama, imenovan je i likvidator društva. Nakon podnesenih i prihvaćenih izvešća o radu i programa rada za sljedeću godinu, uslijedio je najsvećaniji dio skupštine – dodjela godišnjih priznanja za najknjižničare i dodjela titule počasnog člana. Ovom prigodom nagrađeni su Marinko Iličić za iznimne zasluge u promicanju Društva i unapređenju knjižničarske struke i Vjeruška Štivić za dugogodišnji uspješan rad u knjižničarstvu i unapređenju knjižničarske struke.

Počasnom članicom Društva proglašena je Anica Šabarić, dugogodišnja ravnateljica Gradske knjižnice Đurđevac. Druženje knjižničara završilo je zajedničkim ručkom u ugodnoj atmosferi u organizaciji domaćina.

NAGRADE NAJKNJIŽNIČARIMA

Branka Mikačević i Ilija Pejić, Narodna knjižnica „Petar Preradović“, Bjelovar

Na 33. godišnjoj Skupštini Društva knjižničara Biogradske, Podravine i Kalničkog prigorja nagrađeni su Marinko Iličić za iznimne zasluge u promicanju Društva i unapređenju knjižničarske struke i Vjeruška Štivić za dugogodišnji uspješan rad u knjižničarstvu i unapređenju knjižničarske struke. Čestitamo im od srca! U nastavku pročitajte nekoliko zanimljivosti iz njihovog života i rada.

Marinko Iličić

Marinko Iličić rođen je 7. svibnja 1955. u Imotskom, osnovnu školu i gimnaziju završio je u Grudama, a na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu diplomirao je 1984. stekavši zvanje dipl. politologa. U Narodnu knjižnicu „Petar Preradović“ Bjelovar došao je 1985., a već sljedeće godine imenovan je voditeljem Regionalne maticne službe. Na tom mjestu radio je do 1992. kada je postao ravnatelj Knjižnice. Na poslovima maticne službe koja je obuhvaćala veliki broj knjižnica i veliki prostor bivše Zajednice općina Bjelovar stjecao je vještine organizacije koje će do punog izražaja doći kad postane ravnatelj. Zvanje diplomiranog knjižničara stekao je 1988., a 2005. promaknut je u višeg knjižničara.

Njegovim zalaganjem povećan je broj stručno osposobljenih knjižničara pa su time stvoreni uvjeti za cjelodnevnu otvorenost svih odjela. Za njegova mandata povećana je nabava knjižnične građe i broj korisnika svih dobnih i obrazovnih skupina. Mnogobrojnim i raznovrsnim aktivnostima, književnim i drugim tribinama,

predavanjima, izložbama i drugim manifestacijama, a uz dobru prezentaciju u medijima, stvorena je nova slika Knjižnice kao otvorenog mjesta za sve građane, mješta učenja, druženja, provođenja slobodnog vremena... Proširenju i preuređenju prostora posvećivao je u svojoj viziji knjižničarstva zapaženu pažnju pa je tako stara Čitaonica preuređena 1996., a 2001. Knjižnica je pre seljena u preuređenu i novoopremljenu zgradu u središtu grada na 1080 m². Novi ogrank Knjižnice u Novoj Rači otvoren je 1996. Staro vozilo Pokretne knjižnice zamjenjeno je 2005. Njegov rad prepoznalo je Ministarstvo kulture pa je 1997. nagrađen Redom Danice s likom Marka Marulića, a Knjižnica je za njegova mandata dobila zaslužena priznanja Grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije.

Član Društva bibliotekara Bjelovar postao je 1985., a 1987. - 1988. bio je i predsjednik Društva. Kako je sjedište Društva od osnivanja u Narodnoj knjižnici „Petar Preradović“ u Bjelovaru, kao gostoljubivi domaćin i kao organizator ili suorganizator bio je na brojnim sastancima Glavnog odbora, skupštinama Društva, stručnim skupovima, promocijama... U finansijskoj i svakoj drugoj potpori radu Društva, njegovih sekcija, sudjelovanju djelatnika Knjižnice na stručnim skupovima bio je i ostao susretljiv i dosljedan. Suradnja u Svesku, u Vjesniku bibliotekara Hrvatske, Novostima HKD-a, Knjižničarstvu, Hrčku i drugim knjižničarskim glasilima, potom recenzije knjiga, brojna predavanja i organizacijski poslovi pokazuju njegovu knjižničarsku naobrazbu, ali i svjedoče o njegovoj predanosti knjižničarstvu i doprinose knjižničarskoj struci.

Marinko Iličić

Vjeruška Štivić

Vjeruška Štivić

Vjeruška Štivić rođena je 17. siječnja 1970. u Bjelovaru. Srednjoškolskim obrazovanjem u Bjelovaru stekla je zvanje suradnik u INDOK djelatnostima te suradnik u nastavi glazbe. Na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu završila je višu školu 1997. postavši odgojiteljica predškolske djece, a 2012. na Sveučilištu u Zadru diplomirala je i stekla zvanje magistra bibliotekarstva.

Izuzetno je korektna, pristupačna i profesionalna prema djelatnicima knjižnice, kao i prema svim korisničkim skupinama. Svojim svakodnevnim radom i organiziranjem rada na Dječjem odjelu Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar pridonosi boljitu knjižničarske struke. Svojim znanjem i sposobnostima potiče na stvaralački i timski rad, kreativnost i sveukupan knjižničarski rad. Vrlo je inovativna, puna znanja, vještina i ideja. Svojim vedrim duhom, ljubaznošću i osmijehom uvijek iznova mami korisnike da se vrate

u knjižnicu. Njezinim znanjem, stručnošću, kompetencijama i entuzijazmom rad na Dječjem odjelu knjižnice postao je suvremeniji i prilagođen bebama, djeci i mладимa. Aktivno govori engleski jezik, pasivno češki te redovito prati svjetske trendove vezane uz nove tehnologije. Zalaže se za poticanje čitanja od najranije dobi. Radi sa svim uzrastima djece i mladih te s djecom koja imaju teškoća u čitanju i pisanju. Vodi čitateljski klub Gutači knjiga i program Lektira na drugačiji način, jedna je od voditeljica blogova Tragači i Knjižni frikovi... Od 2014. je voditeljica Dječjeg odjela. Njezini stručni radovi i članci se redovito objavljaju u Novostima HKD-a, Vjesniku Bibliotekara Hrvatske, Svesku i Hrčku. Stalna je članica Komisije kviza Čitanjem do zvijezda BBŽ-a, voditeljica je Dječjeg gradskog vijeća Grada Bjelovara, članica Koordinacijskog odbora Grada Bjelovara u akciji Gradovi i općine – prijatelji djece. Koordinatorica je za BBŽ u natjecanju Čitanje naglas, a i aktivna je članica Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež.

POČASNA ČLANICA DRUŠTVA – ANICA ŠABARIĆ

Ljiljana Vugrinec, Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica

Anica Šabarić, viša knjižničarka, profesorica hrvatskog jezika i književnosti i komparativne književnosti, rođena je 31. ožujka 1954. godine u Levanjskoj Varoši pokraj Đakova. Nakon osnovne škole, gimnaziju je završila u Đakovu, a na Filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomirala je 1978. godine. Izvanrednim doškolovanjem na Filozofском fakultetu Sveučilišta u Zagrebu stječe zvanje diplomiranog knjižničara 1999. godine. Od 1997. do 2013. bila je najprije voditeljica, a potom ravnateljica Gradske knjižnice Đurđevac. Za to vrijeme provela je osamostaljivanje knjižnice kao ustanove u kulturi, izdvajanjem iz sastava Centra za kulturu;inicirala je, pokrenula i uspješno provela niz projekata i aktivnosti usmjerenih unapređenju stručnog poslovanja knjižnice, proširenju prostora i dostizanja najsvremenijih knjižničnih standarda. Tijekom 16 godina pod njenim vodstvom u Knjižnici su uspješno realizirani mnogi vrijedni izdavački projekti, među kojima je najznačajnije izdavanje Rječnika đurđevečkoga govora (2011.), zatim brojne izložbe, književni susreti i tribine, pokrenuti su projekti digitalizacije... Za vrijeme ravnateljskog mandata Anice Šabarić, Gradska knjižnica Đurđevac primila je čak dva vrijedna priznanja: Zlatnu plaketu i Priznanje Gradskog vijeća Grada Đurđevca (2006.) povodom 130 godina organiziranog i kontinuiranog čitanja u Đurđevcu, te Godišnje priznanje Koprivničko-križevačke županije (2012.). Uz profesionalne obaveze u vlastitoj Knjižnici, Anica Šabarić angažirala se i u hrvatskoj stručnoj knjižničarskoj zajednici, gdje je izuzetno cijenjena zbog svog bogatog profesionalnog iskustva, stručnog znanja i kompetencija. U dva mandata bila je potpredsjednica Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, a u razdoblju 2008. – 2010. i njegova predsjednica. U istome mandatu, 2008. – 2010. obavljala je dužnost prve potpredsjednice Hrvatskoga knjižničarskoga društva te članice Glavnog i Izvršnog odbora HKD-a. Od 1999. godine kontinuirano sudjeluje u pripremi i uređivanju časopisa Svezak kao autorica i kao lektorica, a pišala je i objavljivala stručne radeve i u drugim serijskim i monografskim publikacijama. Održala je niz stručnih predavanja iz povijesti knjižničarstva, kulturnog

turizma i komunikacijskih vještina. Jedna je od prvih dobitnica priznanja Najknjižničar Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja za iznimani doprinos u radu i unaprjeđenje knjižničarske struke, koje joj je dodijeljeno 2003. godine. Promicanjem u zvanje više knjižničarke 2014. godine, Ministarstvo kulture, odnosno Hrvatsko knjižnično vijeće, dodijelilo je Anici Šabarić posebnu i više nego zaslženu nagradu i priznanje struke za njen dugogodišnji i plodonosan rad u knjižničarstvu. Kao vrlo odgovorna i savjesna, ali i izrazito duhovna, moralna i vedra osoba, koju krasiti veliki životni optimizam i neiscrpna pozitivna energija, zajednici u kojoj živi i radi Anica Šabarić daje nemjerljiv i trajan doprinos, višekratno dokazan kroz njen dosadašnji uspješan rad i postignuća. Iako je od 2015. godine u zaslženoj mirovini, kao aktivna članica Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, ona je i dalje nezamjenjiva u radu ove stručne udruge. Stoga je na Skupštini Društva održanoj u Slatini 25. rujna 2015. izabrana za počasnu članicu Društva, u znak zahvale za sav dosadašnji, ali i budući rad i doprinos ovome Društvu te knjižničarstvu kao struci u cjelini.

Anica Šabarić

TEMA BROJA

INOVATIVNOST U KNJIŽNICAMA U KONTEKSTU SUVREMENIH UPRAVLJAČKIH I ORGANIZACIJSKIH PROMJENA

Dijana Sabolović-Krajina, Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica
 info@knjiznica-koprivnica.hr

Inovacije u procesima rada, novim proizvodima i uslugama, kao i u poslovnim modelima prisutne su kroz stoljeća u svim područjima ljudske djelatnosti, pa tako i u knjižničarstvu.¹ Inovativnost odlikuje uvođenje nove ideje ili njezine primjene u opću upotrebu.² Uz inovativnost često se spominju i termini kreativnost i invencija. Kreativnost je sposobnost za stvaralaštvo, koje se pokazuje u različitim područjima, pa i u knjižničarstvu. Invencija (domišljatost, sposobnost za otkrivanje novih mogućnosti) prethodi potencijalnoj inovaciji (korisnoj novini ili novom izumu) kao završnom članu u invencijsko-inovacijskom lancu.³

Pretvaranje inovacija iz pametne zamisli u organiziranu djelatnost temelj je nove, neoliberalne poduzetničke ekonomije koja dominira od sedamdesetih godina prošlog stoljeća, a čiji modeli poslovanja prodiru i u knjižničarstvo. Povezanost inovacija i poduzetništva kao sustavno, organizirano znanje i disciplinu prvi je izložio Peter Drucker, najistaknutiji američki stručnjak za pitanja upravljanja poduzećima. Drucker govori o inovaciji kao specifičnom instrumentu poduzetništva, ali i organiziranom, sustavnom i racionalnom poslu.⁴

Inovacije su postupak temeljen na znanju. U inovacijskom procesu razlikuje se „raditi bolje“ i „raditi dugačije“. Inovacije su stvar cijele organizacije, a ne samo istraživačkog tima. Ako se želi da poduzeće bude inovativno treba stvoriti kreativnu klimu, a kreativna se klima stvara kroz organizacijsku kulturu.⁵

Inovativnost u knjižničarstvu

U knjižničarstvu kao dijelu šireg društvenog, tehnološkog i kulturnog okruženja inovativnost u širem značenju novi je pristup radu i načinu na koji se radi. Danas se i u knjižničarstvu, kao i u drugim tzv. neprofitnim djelatnostima, naglašava interaktivan i društveni karakter inovativnosti. Nova znanja i ideje ne vode same po sebi stvaranju uspješne inovacije, već je uspješna interakcija između knjižnica, korisnika, mikro i makro-okruženja ključna u transformaciji novog

¹ Usp. Sabolović-Krajina, Dijana. Inovativnost u knjižnicama – primjer prakse Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica.//Vjesnik bibliotekara Hrvatske 58, 1-2(2015), str. 305-319

² Riječ inovacija dolazi od latinske riječi innovatio i znači „uvođenje novosti u postupku i radu“. Srđani pojam je invencija (lat. inventio), izumiteljski dar, stvaralačka fantazija, domišljatost. Inventivan je onaj koji je domišljat, sposoban za otkrivanje novih mogućnosti, maštovit, kreativan. Usp. Anić, Vladimir; Ivo Goldstein. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Novi liber, 1999. Str. 594; Str. 607.

³ Bogavac, Milija. Značaj inovativnosti za ekonomski razvoj. Dostupno na: http://www.meste.org/konf/Arhiva/Man_2012/pdf/RADOVI/1.%20Bogavac-RAD%20PO%20POZIVU.pdf

⁴ Drucker, Peter, F. Inovacije i poduzetništvo: praksa i načela. Zagreb: Globus, 1992. Str. 54. [citirano: 2014-12-21].

⁵ „Organizacijska kultura je vrlo kompleksan pojam ali svodi se na skup zajedničkih vrijednosti, vjerovanja i podržavanje zajedničkih normi ponašanja.“ Usp. Prester, Jasna. Menadžment inovacija. Zagreb: Sinergija, 2010. Str. 96.

znanja i ideja u korištene usluge i knjižničnu ponudu.

Turbulentne društvene promjene na prijelazu iz 20. u 21. stoljeće utječu na sve aspekte knjižničnog poslovanja - od tradicionalnih knjižničnih zadataka u identificiranju, nabavi, stručnoj obradi, zaštiti, davanju na korištenje knjižnične građe, preko službi i usluga za korisnika, organizaciji poslovanja do preuzimanja novih društvenih uloga u informiranju, obrazovanju i učenju, kulturi i potpori društvenoj integraciji, društvenoj koheziji i društvenom uključivanju.

Inovacije u knjižnicama mogu uključivati⁶:

- otkriće nezadovoljenih potreba knjižničnih korisnika;
- uvođenje novih usluga ili prilagođavanje tradicionalnih usluga koje rezultiraju boljim korisničkim iskustvom;
- kreativnu suradnju između knjižnica ili između knjižnice i druge vrste institucija, što rezultira poboljšanjem usluga za korisnike;
- implementaciju novih tehnologija za poboljšanje i proširenje knjižničnih usluga, kako bi se zadovoljile potrebe korisnika;
- istraživanja o budućnosti knjižnica;
- pilot testiranja nekonvencionalnih ideja i usluga;
- redefiniranje uloga knjižničnog osoblja, kako bi se bolje služilo korisnicima;
- razvijanje procesa koji potiču organizacijske inovacije;
- uključivanje korisnika knjižnice i ne-korisnika u kreiranje ponude knjižnice na nove i kreativne načine;
- kreativnu knjižničnu poduku i obrazovne programe za korisnike;
- pronalaženje novih načina kako bi knjižnične zbirke ili knjižnični prostori bili korisniji.

Suvremene upravljačke i organizacijske promjene

Uz novi pristup korisničkim skupinama i knjižničnim zbirkama, snažan utjecaj informacijsko-komunikacijske tehnologije na knjižnice i društveno okruženje, kontekst za propitivanje inovacija u suvremenim knjižnicama predstavljaju organizacijske promjene, novi organizacijski i upravljački koncepti, kao i nove upravljačke vještine.

Organizacijske promjene. Organizacijska struktura narodnih knjižnica mijenja se zbog primjene informacijsko-komunikacijske tehnologije, zbog pritisaka reduciranih financijskih sredstava uz istovremene zahtjeve za novim uslugama i povećanim očekivanja korisnika. Sve to zajedno utječe da narodne knjižnice

⁶ Navedeno prema smjernicama uredišća politike časopisa The Journal of Library Innovation (JOLI), čija je misija disseminacija istraživanja i informacija o inovativnoj praksi u knjižnicama svih tipova. Vidi u: Editorial Policies: Focus and Scope [citirano: 2014-12-11].

Dostupno na: <http://www.libraryinnovation.org/about/editorialPolicies>

traže nove paradigme djelovanja. Ključne pokretačke snage u organizacijskim promjenama su tehnologija, orijentacija prema potrošačkom okruženju i zajednici. Nasuprot hijerarhiji i birokraciji koje se smatraju pre-rigidnim i kontrolirajućima da bi bile sposobne reagirati učinkovito i promptno na promijenjene korisničke potrebe, prakticira se timski rad, uključivanje u odlučivanje svih razina knjižničnog osoblja, što dozvoljava osoblju da razvija lokalne inicijative.

Primjeri novih organizacijskih koncepata. U suprotnosti s jednim od temeljnih načela funkciranja narodnih knjižnica od njihovih početaka, a to je njihovo **javno financiranje**, u svijetu je sve raširenija pojava da osnivači od narodnih knjižnica očekuju da same traže sredstva iz dodatnih vanjskih izvora financiranja. Stoga knjižnice pronalaze nove moduse za poslovanje. Na primjer, u Singapuru, otočnom gradu-državi s jednom od najrazvijenijih ekonomija u svijetu, knjižnice se s jedne strane suočavaju s limitiranim budžetom i reduciranjem stručnog osoblja, a s druge strane s povećanjem posudbi građe i korištenju knjižnice uopće. Rješenje je nađeno na nacionalnoj razini u primjeni modela koji se sastoji od tri komponente: dijeljenja resursa (konkretno, knjižničnog osoblja u knjižnicama u regiji i smanjivanja upravljačkog kadra - jedan ravnatelj na dvije knjižnice), većem korištenju volontera (npr. postoje knjižnice koje u potpunosti vode educirani volonteri, npr. knjižnicu u Kineskoj četvrti) i traženju partnerstva prema modelu koji je nazvan 3 P (public – private – people), tj. u javnom i privatnom sektoru, kao i među pojedincima. Takvi pojačani partnerski programi primjenjuju se kako u tehničkim poslovima (npr. u unajmljivanju privatnih kompanija, outsourcingu, za održavanje reda na policama), tako i u pokretanju niza zajedničkih kulturno-obrazovnih programa. Posebno se ističe značaj prostora (knjižnične zgrade) kao infrastrukture za programe i fizičko okupljanje korisnika i značaj marketinga, kako bi programi koje knjižnica nudi bili vidljiviji kod nositelja političke vlasti, aktera u lokalnoj zajednici i najširoj javnosti.

Umjesto da se zbog finansijskih restrikcija zatvaraju mali knjižnični ogranci po selima i gradskim četvrtima, u Danskoj se počeo širiti koncept tzv. *otvorenih knjižnica* (eng. Open libraries), koje funkcioniraju bez knjižničara, mnoge od njih 24 sata svaki dan u tjednu. Korisnici se njima služe samostalno, sami zadužuju i razdužuju knjige, slažu ih ugrubo na police, koriste računala, skenere i printere, a sve pomoću tzv. pametnih kartica koje koriste i za druge javne servise (npr. zdravstvenu zaštitu i javni promet). U takve knjižnice knjižničar dolazi povremeno, a opskrbljene su video-nadzorom. Vandalizmi su rijetka pojava. Ovaj koncept rezultat je nalaženja rješenja da se korištenjem novih tehnoloških rješenja i navika korisnika u uslugama samoposudbe ne zatvore male, ruralne ili kvartovske, često nerentabilne knjižnice.

U knjižničarskoj literaturi se vrlo često navodi primjer novog koncepta suvremenih knjižnica, koje se nazivaju *Idea Store / Trgovina ili robna kuća ideja*. Već oduštajanje od naziva knjižnica upućuje na utjecaj prevladavajućeg utjecaja konzumerističkog stila života i na knjižnice koje po arhitekturi i proizvođenju *atmosfere doživljaja, iskustva, uzbudjenja* sve više sliče trgovaćkim centrima. Konkretno, radi se o lancu knjižnica u jednom dijelu Londona, koje funkcioniraju kao dio komu-

nalne mreže - na jednom mjestu, kao *one-stop shop* vezuju usluge centra za mlade, knjižnicu i obrazovanje odraslih. Takve knjižnice uglavnom se otvaraju u depriviranim četvrtima s visokim postotkom nezaposlenih, neobrazovanih i nepismenih osoba, uz trgovачke centre i u kombinaciji s centrima za formalno obrazovanje odraslih. Vrlo su popularne, a odgovor su na pad posjećenosti tradicionalnim, posudbeno orijentiranim knjižnicama.

Nove upravljačke vještine. Od 1970-ih godina upravljačke tehnike i alati razvijeni prvenstveno za privatni sektor ulaze i u neprofitni, uslužni sektor, od kojeg se traži učinkovitost u trošenju proračunskih sredstava. Alati i tehnike knjižničnog marketinga postaju potrebni u upravljanju i poslovanju knjižnicom, naročito kako bi svojim djelovanjem postala vidljivija kod donositelja političkih i finansijskih odluka, kao i kod najšire javnosti. Velike promjene doživjele su i vještine potrebne za vođenje narodnih knjižnica, pa se traže vještine lobiranja, utjecanja na donositelje političkih odluka i političke vještine. Tome treba dodati i činjenicu da se u suvremenom društvu značajno mijenja i uloga knjižničara - od osobe koja prikuplja izvore informacija i znanja prema osobi koja poučava i pruža informacije, uz potrebu svojeg stalnog stručnog usavršavanja i cjeleživotnog učenja. Uz stručna znanja knjižnično osoblje usvaja niz novih znanja i vještina, npr. u odnosima s javnošću, organiziraju i moderiraju kulturnih programa, u posredovanju između donositelja političkih odluka i građana u novoj ulozi knjižnice kao foruma ili raspravišta o društveno važnim pitanjima itd.

Novi koncepti upravljanja. Koncept *uceće organizacije* (eng. The Learning Organisation) jedan je od alata koji i knjižnicama može omogućiti snalaženje u promjenjivoj i nestabilnoj okolini i turbulentnim društvenim promjenama. Učeća organizacija novi je upravljački koncept u ekonomiji u kojoj je znanje ključni proizvodni resurs, a cjeleživotno učenje imperativ. Osnovne smjernice na kojima počiva učeća organizacija su⁷:

- jačanje profesionalnih i osobnih kompetencija knjižničnog osoblja;
- poticanje na učenje kao integralni dio organizacije;
- kreativno organizacijsko (timsko) učenje;
- proaktivno rješavanje problema (nasuprot pasivnom prihvatanju trenutnog stanja);
- međusobno informiranje i komuniciranje;
- organizacijska kultura: bliski međusobni odnosi, osjećaj zajedništva, briga za druge;
- vodstvo: zajednička vizija, suradnja; delegiranje poslova i odgovornosti.

U mnogim knjižnicama primjenjuju se i drugi koncepti upravljanja preuzeti iz korporacijskog sektora, npr. benchmarking, koji označava metodu unapređivanja konkurentnosti vlastitog poslovanja i učinkovitosti u zadovoljavanju potreba korisnika pomoću učenja od drugih, identificiranja, proučavanja drugih i poboljšavanja vlastitog poslovanja na osnovi onog što smo naučili.

Prema programu britanske vlade u modernizaciji lokalnih vlasti primjenjuje se *metoda mjerenja uspješnosti poslovanja* (eng. Performance management), koja uključuje i knjižnične usluge. Britanska knjižničarska za-

⁷ Perkov, Davor. Uspješni pojedinci su cjeleživotni studenti: predavanje. Koprivnica, 3.10.2014. [citatno: 2014-12-11]. Dostupno na: http://www.perkov-savjetovanje.hr/USPJESENSI_POJEDINCI_SU_CJELOZIVOTNI_STUDENTI_Kc.pdf

jednica smatra da su zahtjevi za stalnim poboljšanjem knjižničnih usluga opasni u vrijeme smanjenog finan- ciranja, što može biti demoralizirajuće za rukovodstvo i knjižnično osoblje.⁸

Primjer Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica

U ekonomiji u kojoj je znanje ključni proizvodni resurs, a cjeloživotno učenje imperativ („učiti se mora na svim razinama i tijekom cijelog života“), koncept *učeće organizacije* jedan je od alata koji i knjižnicama može omogućiti snalaženje u promjenjivoj i nestabilnoj okolini i turbulentnim društvenim promjenama uopće. Knjižnici i čitaonici „Fran Galović“ Koprivnica prihvaćanje koncepta *učeće organizacije* kao platforme za inovativan rad omogućilo je da bude prepoznata u zemlji i inozemstvu svojim rješenjima u knjižničnom poslovanju.⁹ Uvid u programe i projekte koji su valorizirani dobivanjem stručnih nagrada i priznanja, uvrštavani u prestižne međunarodne stručne publikacije te kontinuirano birani u jakoj međunarodnoj konkurenciji za predstavljanje na svjetskim kongresima IFLA-e (International Federation of Library Associations) poslužit će kao ilustracija što se danas prepoznaće kao inovativan doprinos knjižničarske struke.

Koprivničkoj knjižnici nagrade i priznanja dodijeljena su za inovativnost u:

- (I) otvaranju knjižnice potpuno *novim korisničkim skupinama* – osobama oštećena vida, marginaliziranoj etničkoj zajednici Roma te novim dobnim grupama (maloj djeci);
- (II) novim *suradničkim odnosima* s udrugama (Udrugom slijepih, Udrugom Roma) i ustanovama (pedijatrijskim ordinacijama i zdravstvenim stručnjacima u lokalnoj zajednici);
- (III) popularizaciji *novih oblika pismenosti* - rane i obiteljske pismenosti; multikulture pismenosti;
- (IV) *novim oblicima poduke*, tj. multipliciraju ili prenasanju novostečenog znanja i iskustva koprivničkih

8 Usp. Goulding, Anne. Public libraries in the 21st century: defining services and debating the future. Aldershot: Ashgate Publishing Company, 2006. Str. 151.

9 Usp. Šabolović-Krajina, Dijana. Inovativnost u knjižnicama – primjer prakse Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica. Nav. dj.

knjižničara u radu s novim korisničkim skupinama drugima - knjižničarima, stručnjacima drugih profila, predstavnicima udruga, lokalne uprave i samouprave putem umrežavanja;

(V) korištenje *informacijsko-komunikacijske tehnologije* za socijalno uključivanje marginalizirane etničke zajednice (Roma).

Ovi primjeri inovacija u uvođenju novih usluga, otvaranju prema novim korisničkim skupinama, kreativnoj suradnji između knjižnice i drugih unutarsektorskih i izvansektorskih ustanova i institucija, implementaciji novih tehnologija za poboljšanje i proširenje knjižničnih usluga, kako bi se zadovoljile potrebe korisnika, redefiniranje uloga knjižničnog osoblja, kako bi se bolje služilo korisnicima uključujući i kreativne knjižnične poduku i programi za korisnike te pronalaženje novih načina kako bi knjižnične zbirke ili knjižnične prostori bili korisniji – sve to ukazuje da knjižnice mogu inovativno koristiti svoju infrastrukturu (prostorne i kadrovske kapacitete, zbirke i tehnologiju) za *stvaranje novih ili dodatnih rješenja za podizanje kvalitete socijalnog standarda* u svakodnevnom životu svojih korisnika te u krajnjoj liniji za utjecanje na pozitivne društvene promjene.

Zaključak

Potreba prepoznavanja promjena i kretanja u suvremenom društvu i neposrednom okruženju u kojemu knjižnice djeluju polazište je ne samo za inventivnost i inovativnost knjižnica, nego i za budućnost opstanaka knjižnica u društvu. Ono što se danas prepoznaće kao inovativno u knjižnicama je doprinos u rješavanju društvenih problema, angažman u podupiranju kvalitete života u neposrednom okruženju i društvu općenito. Prevladavajući moto trebao bi biti „Knjižnica je više od knjiga“. No kao takvi slabo smo prepoznati u društvu, pa je potrebna jača, organizirana i sustavna promocija i zagovaranje proaktivne uloge knjižnica u društvu.

KAKO PRIKUPITI SREDSTVA ZA REALIZACIJU CILJEVA KNJIŽNICE?

Gorana Tuškan, Gradska knjižnica Rijeka
gorana.tuskan@gkri.hr

Kontinuirano smanjenje javnih proračuna na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini već osmu godinu uvelike utječe na poslovanje narodnih knjižnica i realizaciju redovnih usluga i ciljeva ustanova. Prema podacima iz 2014. g., narodne knjižnice u Hrvatskoj gotovo 90% prihoda ostvarile su iz javnih proračuna. U takvoj situaciji, povećavanje raznolikosti izvora prihoda nameće se kao logično rješenje, međutim povlači za sobom i brojna pitanja. Diversifikacija izvora prihoda u ustanovama kulture sve je češće dio političkog diskursa, odnosno načini kako bi se zaobišle zakonom predviđene odgovornosti osnivača ustanova.

Gradska knjižnica Rijeka 2014. g. krenula je u kampanju prikupljanja sredstava za nabavu novog bibliobusnog vozila "Pogurajmo bibliobus". Kampanja je bila

pripremana nekoliko mjeseci i sastojala se od više raznovrsnih aktivnosti: obraćanja poslovnom sektoru s razrađenim sponzorskim paketima, medijske kampanje s ciljem animiranja građana, politike i poslovног sektora, lutkarske predstave, aukcije umjetničkih slika, prodaje knjiga riječkih književnika, različitim događanjima u gradu na kojima je kampanja predstavljana itd. Najintenzivniji dio kampanje ostvarivan je tijekom četiri mjeseca – od službenog medijskog pokretanja kampanje trodnevnim događanjima na Korzu u središtu grada povodom Međunarodnog dana pismenosti 8. rujna pa do kraja 2014.g. U tom je vremenu ostvarena i najveća javna i medijska potpora kampanji te prikupljen najveći dio doniranih sredstava. Nekoliko je ključnih aspekata pridonijelo uspjehu kampanje: anga-

žiranje zaposlenika Knjižnice u organizacijskom timu, veliki volonterski doprinos na vizualnom oblikovanju kampanje te edukacija i potpora savjetnika iz uglednog instituta za menadžment u kulturi iz SAD-a.

Stalno je na pripremanju kampanje bio angažiran tim od pet zaposlenika knjižnice, koji su svi ujedno bili polaznici dvogodišnje edukacije iz menadžmenta u kulturi, koju je organiziralo Ministarstvo kulture a provodio prestižni DeVos Institute of Arts Management iz SAD-a. Naravno, svi uključeni obavljali su i svoje redovne poslove te je pripremanje i provođenje kampanje bio dodatni zadatak. Međutim, pritom smo naučili koliko je zahtjevan i opsežan posao organiziranja takve fundraising kampanje te smatramo kako je potrebno u knjižnicama provesti i organizacijske promjene te predvidjeti radna mjesta za osobe koje će biti educirane i posvećene isključivo prikupljanju sredstava za ostvarenje pojedinih programa i ciljeva knjižnice.

U tijeku pripreme kampanje oko Knjižnice se okupio značajan broj mlađih kreativaca koji su odlučili volonterskim radom pomoći realizaciju kampanje – od izrade vizualnog identiteta, web stranice, angažiranosti na društvenim mrežama, medijske kampanje, fotografiranja, snimanja videa s potporom poznatih Riječana, pisanja kratke priče o bibliobusu, posjeta vrtićima do dežuranja na štandu na Korzu. Temeljem uloženih sati i kreativnih proizvoda, procjenjujemo da je doprinos volontera u ovom slučaju vrijedan oko 150 tisuća kuna.

I naposljetku – ključan preduvjet za uspjeh kampanje svakako je edukacija. Iako smo i ranije imali iskustva sa sponzorima, kampanju ovog dometa nismo radili te je potpora dvoje iskusnih savjetnika iz spomenutog DeVos Instituta, koji su pratili naše pripreme, sugerirali prilagodbe, ohrabrali u provedbi, bila iznimno važna. Poznavanje osnovnih pojmoveva i procesa fundraisinga velika je pomoć pri planiranju i realizaciji takvih kampanja. Ovom prilikom istaknuli bismo četiri faze procesa realizacije odnosa ustanove s donatorima, prema DeVos Institute of Arts Management:

1. Izviđanje (*prospecting*) – tko su donatori? Koje tvrtke ili pojedinci podupiru ciljeve ili aktivnosti slične našima?
2. Kultivacija (*cultivating*) – kako ćemo pristupiti potencijalnim donatorima i pridobiti njihovu podršku za naše konkretnе ciljeve? Ova faza može trajati vrlo dugo i važno je različitim postupcima doći u vidokrug potencijalnim donatorima, imati priliku prezentirati im svoje ciljeve i potrebe. Neposredan osobni kontakt ima bolje rezultate nego strogo formalna obraćanja od ustanove prema tvrtkama.
3. Pitanje (*solicitation*) – trenutak u kojem potencijalnom donatoru postavljamo konkretan zahtjev za konkretnu potrebu.

4. Njegovanje odnosa (*stewardship*) – održavanje odnosa s donatorima, neovisno o tome hoće li ponovno donirati. Primjerice, redovitim kratkim izješćima o aktivnostima ili postignućima, pozivnicama na razna događanja ili pak posebnim uslugama možemo održavati odnose s donatorima, pobrinuti se da ostanemo u njihovom vidokrugu, što može uvelike olakšati traženje potpore za neke buduće potrebe.

Koji su rezultati i posljedice kampanje „Pogurajmo bibliobus“? Od 18. prosinca 2015. godine novi šareni bibliobus vozi ulicama grada. Stoga, možemo zaključiti – naš glavni cilj je ostvaren. Međutim, financijski učinak kampanje nije bio onako velik kako smo priželjkivali – kroz donacije prikupljeno je manje od 15% sredstava

„Pogurajmo bibliobus“ na Korzu

potrebnih za nabavu i opremanje novog bibliobusnog vozila, dok je ostatak realiziran kroz vlastite prihode Knjižnice. Cilj koji smo postavili bio je preambiciozan za hrvatsku gospodarsku realnost, naše neiskustvo i nisku kulturu doniranja. S druge strane, prikupljeni iznos nije zanemariv, imajući u vidu da su veći dio uplatili građani. Također, javna i medijska potpora koju su Knjižnica i bibliobus dobili tijekom kampanje, vrlo emotivni izrazi podrške korisnika, pozitivna priča koja se izgradila, dali su nam do znanja da smo na pravom putu. Osim bibliobusa, kroz kampanju smo dobili vrijedno iskustvo i nova saznanja, primjerice:

- Kultura doniranja u Hrvatskoj vrlo je niska. Razlozi tome su brojni – javni sektor financira se iz velikih poreznih davanja, gospodarski trenutak je težak, privatni sektor očekuje da je kroz velike poreze dao doprinos društvu, neke druge aktivnosti (poput sportskih ili nekih elitnijih kulturnih događanja) atraktivnije su i nude veći marketinški potencijal sponzorima i donatorima nego što to mogu knjižnice. Iako smatramo da se knjižnice kao javne ustanove trebaju financirati iz javnih proračuna, postoji prostor i potreba za senzibilizaciju poslovnog sektora za potporu knjižnicama.
- Prikupljanje sredstava je posao. Takav posao zahtjeva posvećenost, mnogo vremena, dobru umreženost, prikladne ljudske resurse. To nije posao koji se radi usput ili povremeno. Ukoliko želimo dobre rezultate, odnosno kontinuirane potpore programima i ciljevima knjižnice, potrebno je organizacijskim promjenama osigurati ljudske resurse koji će se baviti isključivo

Vizualni identitet kampanje „Pogurajmo bibliobus“

Mali korisnici u novom bibliobusu

prikupljanjem sredstava. Danas je dostupno mnogo različitih izvora financiranja – od EU fondova, različitih fondacija, natječaja tvrtki, programa stranih veleposlanstava, različitih mogućnosti za ostvarenje vlastitog prihoda knjižnica – no nije svaki od izvora prikladan

za svaki program ili potrebu knjižnice.

- Ugled ustanove je važan. Dobar institucionalni marketing, odnosno kontinuirana izgradnja imidža ustanove u javnosti kao javnog servisa od povjerenja koji je potreban građanima i koji ostvaruje rezultate izuzetno je važan u regrutiraju podrške novih donatora ili sponzora.

Kada govorimo o diversifikaciji izvora prihoda u ustanovama koje se financiraju iz javnih proračuna, valja se također zapitati i o odgovornosti osnivača u ostvarivanju ciljeva ustanova te o odnosu koji osnivači imaju prema ustanovama koje odgovorno finansijski posluju i koje ostvaruju dio prihoda iz drugih izvora. Svjedoci smo kako ti odnosi u različitim sredinama mogu biti posve različiti. Prilike za veću raznolikost izvora prihoda narodnih knjižnica postoje, no valja se posvetiti izgradnji kapaciteta ustanova za njihovo korištenje.

Literatura:

Poslovanje i usluge narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj u godini 2014.: pregled. Zagreb, 2015. Dostupno na <http://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2012/01/Poslovanje-i-usluge-narodnih-knji-nica-u-RH-u-2014-.pdf>

Donors Development Cycle. DeVos Institute of Arts Management.

Neobjavljeni materijal.

PRIPREME ZA PROVOĐENJE REVIZIJE KNIŽNIČNOG FONDA U GRADSKOJ KNJIŽNICI ZADAR

Doroteja Kamber-Kontić, ravnateljica@gkzd.hr

Uvod ili što može biti inovativno u reviziji knjižnične građe?

Što je inovativno u reviziji knjižničnog fonda? Odgovoriti se može na dva načina. Revizija nije ništa inovativno i novo, u knjižničarskoj struci postupak je propisan i definiran zakonskim propisima. Drugi odgovor je da cijelokupan postupak revizije može biti vrlo inovativan i kreativan zato jer je svaka knjižnica zasebna cjelina, knjižnični fond ni jedne narodne knjižnice nije u potpunosti isti, može biti vrlo sličan, ali je u svakoj jedinstven i u nijansama se razlikuje od knjižničnog fonda druge narodne knjižnice. Jer potrebe i zahtjevi korisnika, kao i stupanj razvijenosti i demokratičnosti svake lokalne zajednice odražavaju se u fondovima narodne knjižnice koja u toj zajednici djeluje.

Pripreme i tijek revizije

Jesen u knjižnicama uvijek donosi novi zamah i početak realizacije novih programa i projekata. Prvih dana rujna 2015. u Gradskoj knjižnici Zadar pripremali smo se za veliki pothvat, reviziju cijelokupnog knjižničnog fonda u Središnjoj knjižnici, svim ograncima (4 ogranka), bibliobusima (2 bibliobusa) i stacionarima (2 stacionara). U tom trenutku fond je obuhvaćao oko 270.000 jedinica građe. Jasno je bilo da svaku jedinicu građe treba uzeti u ruke, očitati i potvrditi njezino postojanje u programu za knjižnično poslovanje.

Gradskna knjižnica Zadar za svoje poslovanje koristi knjižnični program Crolist u kojem je sva građa obrađena i dostupna u računalnom katalogu, a svaka jedinica knjižnične građe ima svoj barkod. Nakon očitanja barkodova građa koja ostane na listi „neočitanih primjeraka“, odnosno građa koja se ne pronađe na

policama, evidentira se kao nestala. Svjesni činjenice da će put do konačnog broja s te zadnje liste biti dug i komplikiran, krenuli smo in medias res.

Plan revizije knjižničnog fonda razmatrao se na svim razinama, na organiziranim sastancima ili pojedinačnim susretima i dogovorima. Cilj je bio donijeti realan, precizan i detaljan plan koji definira sve potrebne postupke i faze revizije. Slijedilo je osnivanje povjerenstava za reviziju, za otpis i određivanje rokova za provođenje revizije u fazama.

Prvi korak bio je izlučivanje fonda na svim lokacijama kako bi se što više pročistile police i na njima ostala građa u dobrom stanju, odnosno građa koju želimo zadržati. Uz to, iskoristili smo priliku i za sređivanje prostora, promjenu rasporeda, premještanje i čišćenje polica, bojanje zidova, u čemu je intenzivno sudjelovalo tehničko osoblje Knjižnice.

Timovi za izlučivanje građe krenuli su s radom, brojčano najviše na Odjelu za odrasle u Središnjoj knjižnici, s obzirom da je najveći i s najvećim brojem jedinica knjižnične građe koje su smještene na tri različite lokacije: slobodan pristup građi na samom Odjelu, spremište u samoj zgradi i tzv. „vanjsko“ spremište u susjednoj zgradi. U izlučivanju građe sudjelovali su djelatnici koji rade s korisnicima i koji su u prilici svakodnevno preporučiti naslov, ponuditi ili pronaći traženu građu. U procesu izlučivanja vrlo često javljale su se dvojbe oko toga treba li neki naslov predložiti za otpis, ako da, koliko primjeraka ostaviti u Knjižnici, koliko u drugim knjižnicama u Zadru i okruženju. Sadržaj kutija označenih natpisom „prijeđlog za „otpis“ mijenjao se na dnevnoj bazi od onog „ovo sigurno otpisujemo“, do onog „možda“ ili „pregledati još jednom“.

Trebalo je stisnuti knjižničarsko srce i slijediti zadane kriterije na koje nas obvezuje struka te u količini prijedloga za otpis biti racionalan i realan. A najviše je trebalo biti odgovoran prema korisnicima i ne uskratiti im pravo na informaciju i građu, te se nositi s dilemom „što ako netko traži upravo taj naslov“ koji nije posuđen više od dvadeset godina, a procijenili smo da ga treba predložiti za otpis.

Kriteriji za izlučivanje građe dogovoreni su na sjednicama Stručnog vijeća. Dogovoren je izdvajanje građe iz fonda na temelju kriterija posudbe - za knjige koje nisu bile u posudbi deset i više godina, od ukupnog broja primjeraka ostavit će se jedan ili dva najviše primjerka. Također, kao jedan od važnih kriterija je i prekobrojnost primjeraka nekog naslova. Za građu u Medijateci osnovni kriterij bio je stanje građe i stupanj uništenosti. Kriterij dotrajalosti primjenili smo na multimedijalnu građu smještenu i na drugim odjelima (najčešće su to CD-ROM-ovi, CD kao prilozi uz knjige), koji se zbog zastarjelosti zahtjeva sustava na današnjim računalima uglavnom ne mogu pregledavati.

Drugi korak u reviziji je sastavljanje popisa građe predložene za otpis kako definira Pravilnik o reviziji i otpisu koji se obavljao istovremeno s pročišćavanjem fonda.

U prosincu 2015. godine obavljene su završne radnje u planiranju revizije i to donošenjem Odluke o reviziji iz nadležnosti ravnateljice i odluka iz nadležnosti Upravnog vijeća: Odluka o osnivanju Povjerenstava za reviziju, Odluka o osnivanju Povjerenstva za otpis i Odluka o radnom vremenu Gradske knjižnice Zadar tijekom provođenja revizije knjižnične građe.

Zadnja odluka ujedno je i najvažnija jer je Upravno vijeće prihvatio prijedlog radnog vremena Knjižnice tijekom revizije, odnosno zatvaranje pojedinih odjela tijekom veljače 2016. godine. Vrijeme potrebno za reviziju u pojedinim odjelima planirali smo na sljedeći način. Sa svom potrebnom tehnikom (prijenosno računalo, čitač barkodova, kolica za knjige kao mobilno prijevozno sredstvo, veza s Crolistom) mjerili smo vrijeme (minute x broj knjiga) potrebno za očitavanje jednog metra građe na polici, zatim izbrojili smo police na Odjelu za odrasle, kao najvećem i najzahtjevnijem, i došli do podatka da je za očitavanje građe potrebno četiri dana. Dodali smo još dva dana kako bismo imali vremena za sve nepredviđene situacije i tijekom prvog tjedna veljače 2016. za korisnike zatvorili Odjel za odrasle. Na Dječjem odjelu planirano je zatvaranje za korisnike tijekom tri dana. Za Ogranak Bili brig planirana su dva dana, Ogranak Arbanasi jedan dan. S obzirom da su za korisnike otvoreni četiri sata dnevno, u ogranicima Crno i Ploča, revizija je planirana izvan radnog vremena za korisnike. U bibliobusima revizija je provedena tijekom servisnih dana. Spremište je završeno tijekom redovitog vremena revizije. U stacionarima Olib i Silba reviziju su provele volonterke. Na Olibu je volonterka po zanimanju knjižničarka pa je to proteklo glatko. Na Silbi je djelatnica Knjižnice, pored poslova revizije, ujedno obavila i stručni nadzor.

Prva obavijest korisnicima na mrežnim stranicama i Facebooku Knjižnice te na svim lokacijama stavljena je početkom siječnja 2016. godine. Osim toga, prilikom posjeta Knjižnici korisnicima su ponuđene i pisane obavijesti s datumima u kojima neće imati pristup odjelima i građi.

Do kraja veljače 2016. godine završene su dvije faze revizije - pročišćavanje fonda i očitavanje primjeraka.

Što nam je na policama – pročišćavanje fonda

Slijedi treća faza - analiza prijedloga za otpis prema kriterijima, otpis građe te dostava popisa na sve potrebne adrese u skladu sa zakonskom procedurom. U konačnom izvješću o reviziji građu u Gradskoj knjižnici Zadar rezultati obavljenog postupka omogućit će sađevanje i analizu cijelokupnog poslovanja Knjižnica.

Kratkim prikazom planiranja revizije knjižničnog fonda u Gradskoj knjižnici Zadar namjera je bila naznačiti što je sve prethodilo reviziji i istaknuti značaj planiranja revizije u svim fazama postupka. Namjera je bila naznačiti i dileme s kojima smo se nosili najbolje što smo znali, od odlučnosti da stvarno treba predlagati za otpis i otpisivati, do spoznaje da je to za knjižničare jedan od najtežih poslova. Kako preboljeti knjigu, hoće li sutra netko zatražiti baš taj naslov, hoćemo li ga uspjeti pronaći na tržištu ili među darovanom građom koju su korisnici, čisteći svoje podrume i životne prostore, ostavili u knjigomatu ili pred vratima Knjižnice. U knjižničarskoj svakodnevici i dalje nam ostaje pitanje koje postavljamo nad svakom knjigom: „biti ili ne biti“ dio fonda neke knjižnice?

Provjeriti još jednom

ODAKLE HERAKLIT U KNJIŽNICI ILI ZAŠTO „SAMO MIJENA STALNA JEST“

Kristian Benić, Gradska knjižnica Rijeka

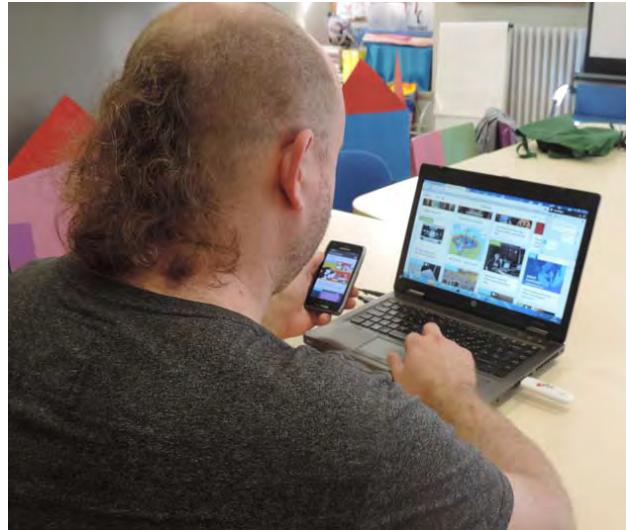
Zavirimo li u nazine i sadržaje stručnih skupova knjižničara primjetit ćemo da je riječ "promjena", u raznim svojim variacijama, jedna od čestih i voljenih već nekih dvadesetak godina... Reći stoga da se knjižnice mijenjaju ili trebaju mijenjati postala je već kliježizirana tvrdnja koja u stvarnosti ponekad nema pravog sadržaja.

U Gradskoj knjižnici Rijeka, unatoč vrlo skromnim prostornim uvjetima (dislociranost na čak četiri lokacije u centru grada, neadekvatna infrastruktura za razvoj moderne knjižnice...) te budžetnim ograničenjima eksperimentiranje s novim praksama, tehnološkim i komunikacijskim mogućnostima, uslugama (...) smatramo sastavnim dijelom rada i našom obvezom prema knjižnici, građanima, korisnicima... Osnovna ideja kojom se vodimo je da narodne knjižnice kao relevantne kulturne ustanove u svojoj zajednici ne mogu biti samo pasivni promatrači svijeta koji idu uz njih nego i njeni aktivni modifikatori.

Zbog toga broj inovativnih praksi u Gradskoj knjižnici Rijeka posljednjih je godina zamjetan - od (već kasnih devedesetih) začetog pravca "mladi za mlade", raširenosti društvenim mrežama koja seže od Instagrama do Twittera, pružanja mogućnosti korištenja i edukacije korištenja tablet računala za umirovljenike, suradnje s europskim partnerima na projektima digitalizacije, ispitivanju mogućnosti crowdfundinga za financiranje projekata, donošenja knjiga na stadion i rada s malim nogometnišima pa do kreiranja vlastitog online magazina i razvoja inkubatora 3D printanja za djecu i mlade. Rezultati su različiti - dok su pojedine prakse nadilazile trenutne mogućnosti knjižnice i partnera, bile neadekvatne za dani trenutak ili jednostavno nezanimljive zajednici, druge pokazuju pozitivne rezultate i, što je još zanimljivije, potencijal koji mijenja uloge, rad i vidljivost knjižnice u samim temeljima. U ovom kratkom pregledu usmjerit ćemo se na tri projekta inovativne prirode.

3D printer u dječjem odjelu izaziva značajku

Surfanje Magazinom – na monitoru i na mobitelu

Magazin

Još 2003. godine u Vjesniku bibliotekara Hrvatske doprinosom "Koliko mrežne stranice knjižnica mogu pomoći ili odmoći u promidžbi" kolegica Lea Lazzarich otvorila je zanimljivu temu načina oblikovanja mrežnih stranica knjižnica. Bilo je to vrijeme u kojem ni Gradska knjižnica Rijeka još nije imala svoju mrežnu stranicu (prva će se pojaviti 2005. godine i u tom obliku biti na usluzi korisnicima do ljeta 2013. godine). Lazzarich zaključuje: "Najsvrsishodnije bi bilo izraditi portal s nekoliko dnevnih postupaka osvremenjivanja, što iziskuje tim ljudi koji će neprekidno raditi samo na izradi, održavanju i kontroli kvalitete mrežnih stranica. Brzina kojom će knjižnice svoje promjene iznositi na webu, odgovarati na korisničke upite i ažurirati zbirke i biltene prinova, bit će preduvjet njihova korištenja i uspješnosti poslovanja same knjižnice... Hrvatske su knjižnice na putu iznalaška najprihvatljivije opcije u elektroničkom okruženju. Budući da je to dug i posve nov put, dobro je prihvatiti tržišno poimanje institucionalnih obilježja te kroz web graditi kvalitetan imidž koji se mora temeljiti na kvalitetnom fondu, osoblju i informaciji." Ovo prilično hrabro i rekli bismo vizionarsko gledište na adekvatan se način vrlo sporo implementira u hrvatskim knjižnicama. Karakteristika većine mrežnih stranica, od istaknute 2003. do danas, je vizualna neatraktivnost, neintuitivno korisničko snalaženje, slab spektar dostupnih i zastarjelost informacija... Ono što apsolutno izostaje je bilo kakav aktivan stav koji bi uključivao misao "mi smo knjižnica koja stvara i oblikuje kulturu, obrazuje građane i trebamo biti jedan od vodiča njihovog čitateljskog života i u digitalnim vodama." Na tržištu je u digitalnom kontekstu došlo do korekcije i novog koncepta komercijalnih medija koji knjigama i kulturi pružaju ograničen pristup. Knjižnice su javni prostor komunikacije o knjigama prepustile digitalnim tehnologijama te su uglavnom postale pasivni promatrači negativnih trendova po kulturu, knji-

ge i čitanja. Upravo na pragu tih opažanja knjižnica je odlučila stvoriti svoj vlastiti magazin koji je oblikovan kao svojevrsni medij knjižnice u kojem se na vizualno atraktivan, a tekstualno precizan i kreativan način prati rad knjižnice, ali i cijelokupna kultura čitanja, knjiga te srodnih područja od kreativnosti u najširem smislu do obrazovanja. Htjeli smo ujedno probuditi i spisateljske kapacitete knjižničara te imati platformu kroz koju do javnosti svakodnevno možemo odašiljati naš glas. Magazin je javni život započeo u ljetu 2013. godine, a do veljače 2016. godine tekstualne doprinose pružilo je preko 200 autora. Sadržaj magazina na redovitoj dnevnoj bazi živi među čitateljima, sadržaji se dijele na društvenim mrežama, a dnevno na samoj stranici ostvaruje više od 1000 jedinstvenih korisnika.

Kao što svaki uspjeh i pohvala gode, izazovi stvaranja i života takvog magazina su višestruki. Magazin traži svoje perspektive financiranje jer će se dodatnom profesionalizacijom potaknuti nastanak još više kvalitetnih tekstova i istraživanja. Održavanje vidljivosti i čitanosti ozbiljan je marketinški posao u kojem se knjižnica bori za pažnju kao i bilo koji drugi komercijalni mediji. Korisnici se tek trebaju naučiti da im upravo knjižnica može ponuditi zanimljivu informaciju ili sadržaj. Upravo zato su česte reakcije korisnika "to je web knjižnice? Ma kako?" jer od knjižnice u tome smislu imaju niska očekivanja. Magazin traži angažman koji traje 24 sata, novinarsko i autorsko razmišljanje, brzu reakciju, promišljanje te praktički postojanje male redakcije unutar knjižnice. No sve su to slatke brige kada se u obzir uzme mogućnost ostvarivanja težnje da je upravo knjižnica pravi vodič građana kroz kulturni i kreativni život. Magazin je nagrađen EIFL PLIP nagradom za inovativno korištenje tehnologije u knjižnici što je dodatno ohrabrenje i potvrda na putu koji se je tek počeo razvijati.

3D printanje

Svaka demonstracija 3D printanja u knjižnici započinje upitom djeci i mladima "Jeste li ikada bili u tvornici?" Odgovor je redovito niječan s obzirom da je tvorničko stvaranje u Rijeci mahom nestalo iz ambijenta života te se eventualno odvija u specijaliziranim industrijskim zonama (ako to zapravo nisu trgovačke zone). U navedenome nalazi se suština razloga upuštanja knjižnice u avanturu 3D printanja. S obzirom na konzumerističku prirodu hrvatskog društva prepoznali smo potrebu za postojanjem stvaralačkih gradskih točaka među kojima je knjižnica samo jedan segment složene mreže. Prilike smo učili na području rada s djecom i mladima zbog višestrukih razloga - u knjižnici već postoji tradicija rada s djecom i mladima, upravo ta populacija je najotvorenija za formativno djelovanje i odgoj te je upravo za djecu broj adekvatnih edukativno-kreativnih sadržaja u gradu prenizak za grad veličine Rijeke. Godine 2014., kada je u jesen projekt počeo s provedbom, niti jedna javna ustanova, škola ili tehnički centar u Rijeci nije imao 3D printer koji je otvoren i za korištenje građanima. Sada se, situacija upravo djelom zahvaljujući i knjižnici, polako mijenja.

Inkubator 3D printanja za djecu i mlade razvija se pri Dječjem odjelu Stibor. Inicijalni početak provedbe finansirala je međunarodna organizacija EIFL koja je nakon natječaja, kojim se tražilo projekte koji promiču inovativne usluge u knjižnicama za djecu i mlade,

knjižnici dodijelila 20.000 dolara. Tim početnim sredstvima knjižnica je nabavila dva 3D printeria modela bq Witbox, 6 prijenosnih računala, 40 kilograma filamenta, 3D skener Cubify Sense, izradila posebnu mrežnu stranicu za promicanje digitalnog stvaralaštva lab.gkr.hr te angažirala vanjskog stručnjaka za 3D modeliranje i printanje koji je bio voditelj kreativnih radionica s djecom i mladima. U razdoblju jesen 2014. - jesen 2015. kroz edukativne radionice 3D modeliranja je prošlo na desetke djece i mladih, a demonstracije 3D printanja održane su za preko 1000 građana. Radioničkim radom nastao je cijeli niz originalnih 3D modela i proizvoda, a neki su posebno dojamljivi - npr. stvaranje prototipa proteze za nogu pravom pacijenta koje se je odvijalo u suradnji s profesionalnim ortopedom i stručnjakom za 3D printanje. S ciljem popularizacije stvaralaštva demonstracije 3D printanja održane su diljem grada, a istaknuti treba one koje su bile nekonvencionalnije i prepoznatljivije - npr. printanje glagoljice ispred knjižnice na Međunarodni dan pismenosti, printanje posudica za biljke na eko sajmu u riječkom naselju Drenova, printanje suvenira na manifestaciji spašavanja industrijske baštine u bivšoj tvornici Torpedo...

Knjižnica je u rad s 3D printerima krenula od potpune nule, bez iskustva domaćih knjižnica te samo s pričama o sličnim aktivnostima u knjižnicama SAD-a, Nizozemske, Danske i drugih, stoga je ovaj početni period rada prije svega obilježen skupljanjem iskustva i praćenjem reakcija i želja korisnika.

3D printanje u našoj knjižnici za sada je okrznulo inspirativnu paradigmu i sektor tzv. "makers" aktivnosti i pokreta, a pobudilo želje i ambiciju za širenjem djelatnosti, novim projektima i stvaranjem pravog stvaralačkog radioničkog prostora u kojem građani, posebno djeca i mlađi, mogu doći u doticaj s čarolijom stvaranja, kaliti svoje vještine i koristiti tehnologije koje su im inače preskupe. I sve to u zajedničkom radu. Održavati takvu uslugu poseban je izazov jer traži ulaganje u tehnologiju i njeno održavanje, materijale, suradnju s novim profilima vanjskih stručnjaka (npr. stručnjaka za CAD programe, programiranje, elektrotehniku i sl.) kao i pažljivo operativno vođenje prostora. Odgovori na navedena pitanja tek traže svoj adekvatan odgovor i budžete, ali riječ od koje smo krenuli u ovom radu - "promjena" - u slučaju implementacije stvaralačke paradigmе u knjižnici ima svoje pravo oprimjerjenje.

Radionica modeliranja

TRAGOM DOBRIH MISLI: PROJEKT U TEHNIČKOJ I OBRTNIČKOJ ŠKOLI BJELOVAR

Katarina Belančić-Jurić, Obrtnička škola Bjelovar
katarina.belancic@gmail.com

Rajna Gatalica, Tehnička škola Bjelovar
rajna.gatalica@gmail.com

Zašto projekt Tragom dobrih misli

O inovativnim programima u knjižnicama diljem Hrvatske sve se više govori i piše. U Strategiji hrvatskog knjižničarstva 2015. – 2020. istaknuto je da su „inovativne knjižnične usluge neophodne u svim vrstama knjižnica“ te su navedene tri mјere koje obuhvaćaju: „javnim sredstvima subvencionirano članstvo za sve građane u svim vrstama knjižnica, definiranu politiku slobodnog pristupa stručnim i znanstvenim informacijama te dostupnost knjižničnih usluga u skladu s potrebama korisnika.“¹

U školskim knjižnicama stvari su malo drugačije. Naši članovi – profesori i učenici imaju besplatno članstvo od kada se upišu u školu pa sve do mature, tj. za vrijeme trajanja radnog odnosa, i profesori i učenici imaju slobodan pristup svim izvorima informacija kojima knjižnica raspolaže. I tu dolazimo do zadnje odrednice o kojoj će u ovom članku biti riječ: razvijanje knjižničnih usluga u skladu s potrebama korisnika.

Najveći postotak naših korisnika su tinejdžeri. Svima nam je poznat tipični adolescent: bori se protiv autoriteta, dokazuje se, želi se svidjeti prijateljima, krši pravila, radi ono u što vjeruje i što mu ima smisla, sve ostalo odbacuje. Većinom se ove karakteristike tinejdžera uzimaju kao negativne i razorne, ali mi ćemo objasniti kako se one mogu usmjeriti za ispunjenje cilja koji donosi dobrobiti školi, ali i lokalnoj zajednici. Dr. Sheryl Feinstein u svojoj knjizi *Tajne tinejdžerskog mozga* piše da je tinejdžere najbolje uroniti u stvarni svijet i njihovu zajednicu. „Uključite adolescente u stvarni život i pokažite im istinske posljedice njihova ponašanja. To će im pomoći da dobromjerne riječi povežu sa stvarnim djelima.“

O projektu

Serve the planet je projekt koji je pokrenula Svjetska Satya Sai organizacija s ciljem da pomogne lokalnoj zajednici gdje je potrebno. Iz Indije preko Azerbejdžana, Kazahstana, Nizozemske, Litve i Njemačke, projekt je stigao i do Hrvatske, gdje je dobio naziv *Tragom dobrih misli*. Projekt je u Hrvatskoj baziran na ispisivanje motivirajućih, nadahnjujućih poruka na javne površine (zgrade, pločnike, unutrašnje zidove). Ciljeve projekta podijelili smo na opće ciljeve koji vrijede za sve ustanove u svijetu koje provode ovaj projekt te na specifične ciljeve koji se odnose na našu školu. Opći ciljevi projekta su: poticanje pozitivnog ozračja u gradu, doprinos estetskom izgledu grada, uključivanje mlađih u aktivnom građanstvu, poticanje i podrška timskom i volonterskom radu. Specifični ciljevi projekta: poboljšanje odnosa između nastavnika i učenika, povećano samopouzdanje učenika, odgovorniji i zadovoljniji učenici, motiviraniji za daljnji rad i suradnju s knjižničarkama, poboljšane komunikacijske vještine učenika.

¹ Strategija hrvatskog knjižničarstva 2015. – 2020. (www.hkdrustvo.hr/clanovi/alib/.../20140407-strategija_2015-2020.doc), 12.2016.

Tijek projekta

Projekt se sastojao od dva dijela:

1. Odabir poruka koje će se pisati po zidovima škole
2. Izrada šablona za slova i pisanje poruke po zidovima škole

Radionicu za izbor poruka koje će se pisati po zidovima škole vodila je članica projektnog organizacijskog odbora Tina Gatalica u suradnji sa školskim knjižničarkama. Radionica je provedena posebno s maturantima Tehničke škole Bjelovar i posebno s maturantima Obrtničke škole Bjelovar.

Radionica izrade poruka sastojala se od sljedećih aktivnosti:

1. Pripovijedanje motivacijske priče o utjecaju riječi na čovjeka
2. Razlikovanje nadahnjujućih poruka koje djeluju na emocije od onih koje djeluju na razum. Da bi bilo jasno je o čemu se radi, slijedi primjer.

Jedan osmijeh može ugrijati tri zimska mjeseca. (kineska narodna poslovica)

Svijet je opasno mjesto za život, ne zbog ljudi koji su zli, već zbog onih dobrih ljudi koji ništa ne poduzimaju. (A. Einstein)

3. Odabir tri poruke koje će se pisati na zidove škole od trideset ponuđenih mudrih misli poznatih književnika, znanstvenika, filozofa i svetaca.

Učenici Tehničke i Obrtničke škole su odabrali sljedeće poruke:

Samo kada je tamno, vide se zvjezde. (C. Beard)

Putovanje od tisuću milja počinje prvim korakom. (Konfucije)

Budi promjena koju želiš vidjeti u svijetu. (M. Gandhi)

Sve za obraz, obraz ni za što. (W. Shakespeare)

Ništa nije vrjednije od ovoga dana. (J. W. Goethe)

Dobrota je jezik koji čuju gluhi i vide slijepi. (narodna poslovica)

4. Evaluacija radionice pokazala je da 100 % sudionika želi opet sudjelovati u sličnom projektu te su napisali:

- *Ljudi bi uvijek trebali dijeliti zajednička i dobra mišljenja.*
- *U ovoj radionici sam naučio dosta toga što nas čini bogatim ljudima.*
- *Na ovoj radionici naučio sam nekoliko novih izreka sa kojima se prije nisam susreo.*
- *Naučio sam da je važno uputiti dobru riječ nekome.*
- *Shvatio sam da riječ može napraviti jako puno.*
- *Naučili smo da dok smo složni, sve se može napraviti.*
- *Naučili smo surađivati i komunicirati.*

Pisanje mudrih misli

Učenici su odlučili izabrane mudre misli napisati na oba ulaza u školsku zgradu, na zidove školskih hodnika i u školsku knjižnicu. Za izradu šablona za slova koja su sami dizajnirali koristili su skalpel i foliju za printanje, a za ispis slova na zidovima sprejeve u raznim bojama, šablone, metar, zaštitne rukavice i masku. Za ispis jedne mudre misli na ulazu u školu utro-

Učenici ispred natpisa na kojem su radili

šena su tri školska sata, a sudjelovala su tri učenika, jedan je držao šablonu, drugi boja, a treći dodavao potrebne šablone.

Multidisciplinarnost

Aktivnostima provedenim u projektu *Tragom dobrih misli* povezuju se brojne discipline, od umjetnosti, grafičkog dizajna, soboslikarstva, preko pedagogije, sociologije do jezika i etnologije, a učenici su sudjelovanjem u aktivnostima razvijali vještine kritičkog mišljenja, logičkog zaključivanja, timskog rada i kreativnog izražavanja.

Prihvaćenost (umjesto zaključka)

U slučaju Knjižnice Tehničke i Obrtničke škole Bjelovar, korisnici su srednjoškolski učenici, dakle tinejdžeri. Kao što je u uvodu navedeno, oni su vrlo specifična korisnička skupina koja zahtijeva dinamičnu izmjenu uvijek novih usluga i aktivnosti, i koliko god se knjižničar studio biti inovativan i kreativan u ponudi aktivnosti, uvijek postoji rizik da neće biti dobro prihvачene. Naprotiv, aktivnosti provedene u sklopu projekta *Tragom dobrih misli* bile su vrlo dobro prihvачene među korisnicima iz obiju škola.

Tijekom radionica na kojima su se birale mudre misli koje su napisane na školskim ulazima, učenici su iskazali neočekivano visok stupanj zainteresiranosti i aktivnosti. Motivirani su pruženom prilikom da ostave poruku, ali i pouku, budućim naraštajima učenika spomenutih škola.

Na taj su način dobili slobodu i prostor da javno izraze jedan dio onoga što imaju za reći, a toga je u njihovoj dobi zaista mnogo. Dakle učenici su bili subjekti aktivnosti, a knjižničarke usmjeravateljice, pomoćnice i boditeljice. Učenici su odlučili što, kako i gdje. Sami su izradili šablone za slova, izabrali mudre misli i napisali ih. Odgovornost za učinjeno bila je na njima. Začudujuće je koliko mlađi ljudi mogu, znaju i žele, ako im se pruži prilika!

INOVATIVNE USLUGE ZA DJECU KNJIŽNICE I ČITAONICE "FRAN GALOVIĆ" KOPRIVNICA

Ida Gašpar i Ana Škvarić, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

S ciljem razvoja čitalačkih navika, kreativnog izražavanja i socijalizacije djece u zajednici, osmišljavaju se raznovrsni kreativno-edukativni knjižnični programi. Uzimajući u obzir užurbanji ritam života i veliki utjecaj novih tehnologija, knjižničari se susreću s izazovima kako na edukativan, ali i zabavan način oplemeniti slobodno vrijeme svojih korisnika.

U Mjesecu hrvatske knjige u Dječjem odjelu Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica uvedena je nova usluga: posudba „Vrećica iznenadenja“. Radi se o tematski razrađenim vrećicama osmišljenim s ciljem poticanja čitanja i razvijanja kreativnosti uz pomoć raznovrsne građe. Sadrže nekoliko knjiga, odnosno slikovnica i/ili tematskih priručnika, društvenu igru, CD te osmišljenu aktivnost vezanu uz temu. Izrađen je i katalog sadržaja vrećica te je digitaliziran i dostupan na mrežnim stranicama Knjižnice (Dostupno na: http://issuu.com/knjiznica.fran.galovic/docs/vrecice_iznenadenja_katalog). Katalog je izrađen u ISSUU platformi koja je korištena i ranije za digitalizaciju i kreiranje virtualnih izložbi radova polaznika kreativnih radionica poput izrade „Spomenara s bakama“, slikovnice o Koprivnici i sl.

U skladu s ciljem promoviranja novih tehnologija, uvedena je i usluga korištenja tablet računala u prostoru Odjela. U bazi tableta su uz e-slikovnici i knjige dostupne edukativne igre za djecu i aplikacije koje potiču učenje čitanja, stranih jezika, razvoj logičkog zaključivanja i drugih vještina. Provedeni su posebni programi edukacije, a tablet se koristio i u radionicama informa-

tičkog opismenjavanja (*Kreativnost u digitalnom svijetu*) u kojima djeca pretražuju informacije i upoznaju korisne web aplikacije. Tijekom radionice, uz pomoć knjižničarke na zadanu temu izrađuju atraktivne prezentacije (npr. Prezi, Poster my wall).

U Odjelu je dostupan i SMART TV koji se koristi za promociju i informiranje javnosti o knjižničnim uslugama i aktualnim mjesечnim događanjima. SMART TV namijenjen je i korištenju u određenim programima za djecu koji se odvijaju u prostoru Pričaonice. U Mjesecu hrvatske knjige snimljen je video Najmladi preporučuju slikovnice

(Dostupno na: <https://www.youtube.com/watch?v=P-2hc3jqk2WY>) te je održana kreativna radionica izrade virtualne police knjiga.

Dječji odjel nedavno se uključio i u kreiranje dječjeg virtualnog čitateljskog bloga "Tragači" koji postoji od 2011. godine, a namijenjen je djeci od 8. do 13. godina. Svakako vrijedi spomenuti i dalje aktualan projekt Male knjižnice pokrenut prije 3 godine. Tada su oformljene četiri Male knjižnice na različitim lokacijama s kvalitetnim slikovnicama namijenjenim bebama i djeci od predškolske do rane osnovnoškolske dobi. U 2016. godini u planu je otvaranje još dvije Male knjižnice u stomatološkim ordinacijama.

Bibliobusna služba Knjižice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica također je aktivno uključena u osmišljavanje i provođenje kulturno-animacijskih programa za najmlađe. Budući da gotovo 80 posto korisnika bibliobusa čine učenici osnovne škole i polaznici dječjih vrtića, riječ je prvenstveno o programima za poticanje čitanja od najranije dobi, edukativnim programima za najmlađe i uslugama za polaznike, ali i djelatnike dječjih vrtića. Tako se od 2014. u bibliobusu kontinuirano održavaju čitaonice i pričaonice, a 2015. osmišljena je nova edukativna radionica "Tužna slikovnica" i uvedena nova usluga "Vrećica znanja i zabave" isključivo namijenjena vrtićima.

Ideja za kreiranje radionice "Tužna slikovnica" nastala je iz iskustva skupnih obilazaka bibliobusa kad najmlađi korisnici redovito s knjižničarkom razgovaraju o tom kako treba postupati s građom koju posude u

Tablet računalo u Dječjem odjelu

knjižnici. Premda su ovakvi razgovori korisni, zaključeno je kako će najmlađi korisnici, koji tek počinju korištiti usluge knjižnice, mnogo kvalitetnije usvojiti ova znanja učeći kroz igru i praktične primjere. Radionica započinje razgovorom s knjižničarkom i zajedničkim sastavljanjem popisa kako se sa slikovnicama ne smije postupati. Djeca potom igraju igru iskustva/poistovjećivanja u kojoj svako dijete zamišlja određenu fizičku bol/nelagodu koja se potom pripisuje slikovnici s kojom se postupa na nepropisan način. U drugom dijelu s polaznicima se komentiraju tri slikovnica - uništena, pohabana i nova, a uz objašnjenje zašto uništenoj slikovnici više ne možemo pomoći, djeca imaju priliku pomoći pohabanoj (popravak) i novoj (omatanje u zaštitnu foliju).

Uslugu "Vrećica znanja i zabave" Bibliobusna služba uvela je u Mjesecu hrvatske knjige 2015. Riječ je o tematskim vrećicama koje su, za razliku od spomenutih "Vrećica iznenađenja" za djecu i roditelje s Dječjeg odjela, namijenjene zajedničkom skupnom radu odgajateljica i vrtičke djece. U 2015. kompletirano je ukupno deset vrećica koje sadrže po nekoliko slikovnica, jednu ili dvije igračke, prijedlog zajedničke aktivnosti za djecu i odgajateljicu te popis adresa korisnih internetskih stranica s idejama za kreativan rad. U bibliobusu se mogu posuditi vrećice s građom i sadržajima o životinjama, zanimanjima, godišnjima dobima, vatrogascima, obitelji, ekologiji, planetu Zemlji, emocijama i izgradnji samopouzdanja te dramskoj umjetnosti za najmlađe.

Programi Dječjeg odjela i Bibliobusne službe koprivničke knjižnice okupljaju velik broj korisnika, a budući da knjižničari kontinuirano osluškuju njihove želje i potrebe te ujedno prate trendove u knjižničarstvu, navedene će se usluge i dalje nadograđivati, a možda i krenuti u novim, sasvim neočekivanim smjerovima!

Zamaškarana radionica „Tužna slikovnica“ u PŠ Delovi

KNJIGOVJEŽBA – TJELESNA VJEŽBA S KNJIGOM

Zorka Renić, Medicinska škola Bjelovar

U prošlom broju Sveska ukratko je predstavljena aktivnost pod nazivom Knjigovježba, održana u okviru programa Noći knjige 2014. u školskoj knjižnici Medicinske škole Bjelovar. Ovim člankom želimo je detaljnije opisati s ciljem da što više knjižničara i korisnika knjižnice potaknemo na akciju. Naime, cilj je Knjigovježbe potaknuti i promovirati čitanje i tjelesno vježbanje, dvije aktivnosti koje su podjednako ugrožene.

Na inicijativu knjižničarke Medicinske škole Bjelovar Zorke Renić, tjelesne vježbe s knjigama izradili su mlađi kineziolozi Matija Jasenko i Mihovil Mateković. Matija je pripremio jednostavne vježbe za leđa, vrat, ruke, noge i trbuh, a sve uz knjigu kao rekvizit. Sudjelovalo je i u prvom javnom predstavljanju aktivnosti, na stručnom skupu školskih knjižničara Bjelovarsko – bilogorske županije. Dogovor je bio da se predstavljanje snimi i da se oblikuje promotivni video-uradak koji je potom snimljen i montiran, ali pri-

kazan je jednom i nikad više (po uzoru na grupu Let 3). Glavni i sporedni likovi koji su zastupljeni na videu mogu dobiti svoj besplatni primjerak CD-a.

Za Knjigovježbu se nije čulo samo u Bjelovaru, predstavljena je i na stručnom skupu školskih knjižničara Koprivničko-križevačke županije. No, pravo vrednovanje svake aktivnosti ipak se očituje u tome koliko se ona provodi u praksi. Zadovoljstvo je stoga čuti da je Knjigovježbu dio knjižničara ugradio u svoje programe i redovito je koristi.

Za potrebe promocije izrađen je i poster s opisanim vježbama koji je dostupan učenicima, nastavnicima, knjižničarima, ali i svima zainteresiranim za ovu aktivnost. Poster je priložen ovogodišnjem broju Sveska. Naš moto i recept je obavezna dnevna doza od „15 minuta vježbanja i 15 minuta čitanja“, a preporuka je i ponoviti to nekoliko puta. Nuspojava i kontraindikacija nema. Stoga, poziv svima: čitajte i vježbate!

Školske knjižničarke Koprivničko-križevačke županije na knjigovježbi

IZ NARODNIH KNJIŽNICA

PROGRAM „MLADI ZA MLADE“ U KOPRIVNIČKOJ GRADSKOJ KNJIŽNICI

Suzana Jarnjak, Dolores Vrbanić i Ljiljana Vugrinec
Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica

U Knjižnici i čitaonici „Fran Galović“ Koprivnica već se tradicionalno povodom Dana Europe (9. svibnja) i Europskog tjedna mladih održava program *Mladi za mlađe*, koji je nastao u suradnji Knjižnice i koprivničkih osnovnih i srednjih škola, a provodi se još od 2011. godine. Cilj je programa prezentirati široj javnosti aktualne međunarodne i druge projekte u kojima škole sudjeluju te predstaviti umjetničko stvaralaštvo mladih. Program se uobičajeno provodi u dva navrata - posebno za srednje, a posebno za osnovne škole. Oba programa u svibnju 2015. održana su uz potporu pokrovitelja – Koprivničko-križevačke županije i Ministarstva vanjskih i europskih poslova te uz podršku Agencije za mobilnost i programe Europske unije.

U programu namijenjenom srednjoškolcima, 8. svibnja 2015., sudjelovale su sve tri koprivničke srednje škole - Gimnazija „Fran Galović“, Srednja škola i Obrtnička škola. Učenici Gimnazije „Fran Galović“ predstavili su projekt „Dvostruki teret – učenje o nacional-socijalizmu i holokaustu u Europi“, učenici Srednje škole Koprivnica upoznali su prisutne s uspješnim projektom „Poduzetnički inkubator“, dok su učenici Obrtničke škole predstavili projekt „Erasmus + projekt mobilnosti učenika“ u sklopu kojeg su učenici obavljali tretjednu stručnu praksu u Velenju u Sloveniji. Publici su se osim toga svojim stvaralaštvo predstavili i mladi pjesnici, pisci, glumci, glazbenici i likovni stvaratelji koji su čitali svoje literarne radove, pjevali, svirali i izvodili kratke scenske prikaze, a prisutni su također mogli vidjeti i izložene likovne radove te obrtničko-umjetničke predmete koje su izradili učenici.

Prezentacije popraćene pljeskom potvrda su uspješnosti projekata u koje su učenici uložili mnogo truda, zajedno sa svojim mentorima. Sudeći po riječima pojedinih nastavnika, koji ističu da im se za sudjelovanje u ovoj vrsti programa čestojavljaju upravo učenici za koje nisu ni znali da imaju umjetničke i kreativne sklonosti, srednjoškolcima su jako važne i vrlo dobro došle prilike poput ove, da pokažu svoje stvaralaštvo vlastitim vršnjacima iz drugih škola,

ali i cjelokupnoj javnosti.

Program Mladi za mlađe za osnovne škole održan je 13. svibnja 2015., a okupio je predstavnike svih koprivničkih osnovnih škola - iz OŠ „Antun Nemčić Gostovinski“, OŠ „Braća Radić“, OŠ „Đuro Ester“ i Centra za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju „Podravsko sunce“. Polaznici „Podravskog sunca“ prezentirali su rad svoje škole filmom o školskim aktivnostima i projektima, a nastupili su i recitatori te polaznici radionice Glazboterapija. Program je uspješno vodila Ana Puhalo, i sama polaznica ovog Centra.

Učenici Osnovne škole „Đuro Ester“ prikazali su igrokaz „Mrav i bukva“, Zvonimira Baloga te recitirali Galovićevu poeziju. Predstavili su dva školska projekta: „Onečišćenje bukom u gradu Koprivnici“, u kojem su učenici prikazali rezultate mjerena buke u 20-ak koprivničkih ulica, te suradnju s Collège Marc Sangnier iz Francuske, na temu održivog razvoja, s ciljem usavršanja engleskog i francuskog jezika te komuniciranja putem web 2.0 alata.

Učenici Osnovne škole „Braća Radić“ predstavili su projekt „Svijet na dlanu“ putem kojeg su učenici osmih razreda upoznavali kulturne i povijesne znamenitosti dvadesetak svjetskih zemalja. Istraživali su običaje, kulturu, legende te poznate osobe iz tih zemalja kroz redovnu nastavu, integrirane dane za Božić i Valentinovo te terensku nastavu u Klagenfurtu. Pritom su usavršavali znanje engleskog, njemačkog i francuskog jezika, a umjetničko stvaralaštvo izrazili su izrađujući makete poznatih svjetskih građevina koje su i izložili u prostoru Knjižnice.

Osnovna škola „Antun Nemčić Gostovinski“ predstavila se s tri uspješna projekta. Prvi je bio Natječaj za najljepši dječji putopis „Putosvitnice“, kojeg Škola organizira za učenike iz cijele Hrvatske. Voditeljica ovog dijela programa, Doris Hegedušić, ujedno je pročitala dio svog nagrađenog putopisa. Potom su se predstavili polaznici Male koprivničke škole keramike koji su opisali kako nastaju njihova umjetnička keramička djela, od kojih su neke primjerke i izložili u prostoru Knjižnice. Za kraj je Filmska i video

Program *Mladi za mlade*

družina „Mravec“, koja je 2015. obilježila 20 godina djelovanja, predstavila kratki film „Durica“ s kojim je osvojila 1. mjesto na 3. međunarodnom filmskom festivalu smijeha – FIFES.

Kroz programe *Mladi za mlade* učenici koprivničkih škola dobili su priliku sugrađanima pokazati što rade i u čemu su dobri - svoju izvrsnost, kreativnost, raznovrsne vještine i talente. Njihovi nastupi bili su izvrsno uvježbani, ali također i mladenački spontani, što je izazvalo pozitivne reakcije publike te gromke aplauze kojima su gledatelji nagradili svakog sudionika programa.

Sve to rezultiralo je općim dobrim osjećajem i opuštenom atmosferom, na oba programa, kako u publići, tako i među izvođačima, čemu je pridonio i neformalni ambijent knjižnice, gdje su učenici česti posjetitelji pa prostor dobro poznaju i u njemu se dobro osjećaju.

Koprivnička Knjižnica planira, stoga, i u budućim godinama nastaviti održavanje manifestacije *Mladi za mlade*, stalno prilagođavajući koncept aktualnim potrebama, jer upravo na taj način gradska Knjižnica ispunjava jednu od svojih najvažnijih zadaća - da bude središnja točka u svojoj zajednici, prijateljsko i gostoljubivo mjesto u gradu, otvoreno i dostupno svima, gdje će se susretati sve generacije građana kako bi razmjenjivali iskustva i predstavljali svoje stvaralaštvo u različitim oblicima, učili jedni od drugih i jedni o drugima te zajedno stvarali i gradili bolji i ljepši svijet oko sebe.

KNJIGOM DO ZDRAVLJA

Petar Lukačić, Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“
Koprivnica

Knjižničari ne smiju otkrivati privatne podatke o tome tko što i koliko posuđuje, ali smiju raditi popise najpoštuđivajih knjiga, smiju u komunikaciji s korisnicima ustanoviti koje su im knjige najdraže, smiju u suradnji s korisnicima usmjeriti plan nabave. A sve to mogu jer su svakodnevno okruženi knjigama i korisnicima i dobro poznaju njihove navike korištenja knjižnice. Dobro poznavanje korisnika i njihovih potreba vrlo je važno i u pripremanju obrazovnih programa. Tako je nastao i program „Knjigom do zdravlja“ koji se direktno nastavlja na program „Zdravstvene informacije“ započet u ljeto 2009. godine u suradnji sa zdravstvenim stručnjacima iz Opće bolnice „Dr. Tomislav Bardek“ Koprivnica. Program je pokrenut u cilju širenja zdravstvene pismenosti tj. kao vrsta edukativno-preventivnog programa savjetovanja građana tijekom ljetnih mjeseci na terasi ispred knjižnice. U našoj smo knjižnici prepoznali da su skupine 159 i 61, čitaj psihologija i medicina, najpoštuđivanije nakon beletristike te da naše korisnike takvi programi najviše zanimaju. Nakon nekoliko godina ograničavanja na ljetne programe na terasi ispred knjižnice odlučeno je ovaj program proširiti na cijelu godinu. Mentalno je zdravlje sastavni dio općeg zdrav-

Knjigom do zdravlja

lja osobe, a predstavlja važan izvor snage i sigurnosti za pojedinca i za obitelj. Osoba koja je dobrog mentalnog zdravlja je zadovoljna, pozitivna, sposobna zasnovati obitelj i biti sretna u obitelji, prihvaća druge ljude, sposobna je stvarati i održavati prijateljstva, produktivna je na radnom mjestu, i dobro se nosi sa životnim nedaćama i stresovima.

Radi toga je dogovorena suradnja sa stručnjakinjama za mentalno zdravlje, psihologinjom Tihanom Kosi i psihijatricom dr. Mirjanom Grubić-Marković, koje su u veljači započele održavati predavanja u knjižnici. Dogovoren je intenzitet od 6 predavanja godišnje koje će u kombinaciji s ljetnim programom upotpuniti cijelu godinu.

Ustvari kada napišemo – knjigom do zdravlja – obično nam prvo padne na pamet biblioterapija, ali na ovim predavanjima nema poveznice između terapijskog učinka knjige i čitanja na život pojedinca već će knjižničari uz predavanje pripremiti i izbor građe o temi predavanja. Na taj način se popularizira fond koji knjižnica posjeduje i potiče korisnike na daljnje proučavanje teme.

Tema prvog predavanja/radionice bila je „Stres - kako ovladati negativnim emocijama i naučiti nositi se s njima“

ma“, a u planu je više tema:

- Depresija – kako izaći iz začaranog kruga negativnog razmišljanja i naučiti biti sretniji
- Partnerski odnosi – kako bolje komunicirati s osobama koje volimo i sačuvati vrijedne odnose
- Vještine učenja, samo-motiviranja i samodiscipline – kako učiniti danas, ono što se može učiniti sutra?
- Jer utjehe nema u vodi – kako se riješiti ovisnosti? Kako prepoznati imamo li jednu od „modernih ovisnosti“.
- „Naučeni optimizam“ – možemo li uvježbati optimistično razmišljanje?

Rad na sebi, svojim sposobnostima i kompetencijama ne uključuje samo rad na vještinama potrebnim za obavljanje svakodnevnih poslova već i rad na mentalnim snagama potrebnim za obavljanje istih. Knjižnice više nisu samo mjesta za pohranu građe i posudjivanje knjiga već se smatraju i prostorima za kritički rast i razvoj. Program „Knjigom do zdravlja“ učvršćuje položaj knjižnice kao „trećeg prostora“ (uz radno mjesto i dom) u kojem korisnici mogu raditi na sebi, ali i razvijati kompetencije potrebne za sudjelovanje u današnjem društvu.

ISKORISTITE SVOJA DRUGA ZNANJA

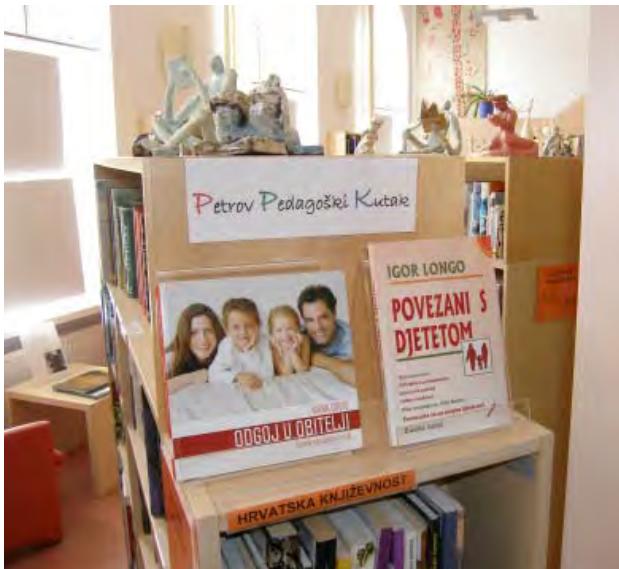
*Maja Krulić Gačan, Petar Lukačić
Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica*

Čovjek cijeli život uči i razvija svoja znanja i vještine – netko pokazuje više interesa za crtanje, netko za vrt, a netko za čitanje. Okruženi svakodnevnim poslom, literaturom iz različitih područja ljudskog znanja, uviјek postoji nešto što nas, narodne knjižničare, posebno veseli. Zašto ne bismo korisnicima ponudili svoja znanja? (preporučili ono za što znamo da je dobro). Organizirajte mali kutak u kojem ćete korisnicima nuditi po jednu ili dvije knjige iz tih područja. Maja Krulić Gačan uz knjižničarstvo završila je i hrvatski jezik i književnost te priprema Jezični kutak. Osim što je hrvatski jezik njezina druga struka, on je i njezino posebno područje

interesa. Jezik je sredstvo koje svim ljudima omogućuje komunikaciju i njime se svakodnevno služimo. Zanimljive je rezultate polučilo sociolingvističko istraživanje hrvatskoga pravopisa provedeno 2013. godine koje se bavilo istraživanjem stavova društva prema hrvatskom pravopisu. Ono je pokazalo da društvo pridaje veliku važnost pravopisu u svakodnevnom životu (više od 50% ispitanika pridaje mnogo ili vrlo mnogo pažnje pravopisu, dok tek 12,10% ispitanika ne pridaje nimalo ili vrlo malo pažnje). S obzirom na to da većina ispitanika tvrdi da je sadašnje stanje u pravopisu nesređeno, a i svakodnevno se susrećemo sa sličnim izjavama, že-

ljeli smo potaknuti korisnike da ipak u ruke povremeno uzmu pokoji jezični priručnik (ne nužno pravopis). U Majinom jezičnom kutku mogu se pronaći različiti jezični priručnici koji mogu biti korisni kada se traži jezični savjet, preporuka, ali i kad se želi naučiti više o jeziku, riječima ili jednostavno proširiti jezična kultura.

Osim jezičnog kutka, pokrenuti su i Mali jezični savjeti na Facebooku koje objavljujemo jednom tjedno. Većini su ljudi prihvatljivije kratke i sažete informacije, osobito ako su vizualno privlačno prezentirane. Jezični se savjeti biraju prema trenutnoj inspiraciji i najčešće se odnose na uobičajene jezične nedoumice s kojima se susreću prosječni korisnici. Važno je istaknuti da se savjeti prenose iz određenog izvora koji je uvijek naveden te se autorica ograda od mogućih odstupanja u jezičnim priručnicima drugih autora (iako se moguća jezična odstupanja provjeravaju i u drugim izvorima). Posjetitelji Facebook stranice Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica dobro su prihvatili jezične savjete i oni su jedan od sadržaja koji se najčešće dijeli i koji korisnici najčešće komentiraju.

Petrov pedagoški kutak

Majin jezični kutak

Petar Lukačić je uz knjižničarstvo završio i studij povijesti i pedagogije te svoj kutak puni s pedagoškim temama. Odgoju i obrazovanju djece koja su temelj budućeg društva potrebno je pridavati posebnu pažnju kako bi ta djeca odrasla u moralne i jake pojedince spremne nositi se s izazovima modernog društva. Temelj takvog pojedinca je zdrava odgojna okolina u kojoj on raste. Roditelji se često nalaze u situaciji u kojoj preispituju svoje odgojne tehnike i traže savjete prijatelja i bližnjih, a u knjižnici će vrlo rado posegnuti za kvalitetnom pedagoškom literaturom koja im je istaknuta na vidljivom mjestu u knjižnici.

Iskoristite svoja znanja i interesu za promociju knjige i čitanja na svim prostorima i platformama koje nam današnje digitalno doba nudi. Budite kreativni i nemojte zazirati od novih izazova. Izazovite reakciju i potaknite ljude na razmišljanje.

NOVA ULOGA NARODNIH KNJIŽNICA

Kristian Ujlaki, Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica

Nije velika mudrost zaključiti da će narodne knjižnice postojati dok nude usluge i sadržaje koje građani trebaju. Zato je iznimno važno da se u narodnim knjižnicama prate potrebe korisnika, trendovi i promjene u njihovom ponašanju i da se na njih, naravno u skladu s materijalnim, tehničkim i kadrovskim mogućnostima, pravovremeno reagira. Te mogućnosti je potrebno osigurati pravovremenim planiranjem. Usluge koje se pružaju u narodnim knjižnicama više nisu uniformne i narodne knjižnice će ih morati prilagođavati sve više potrebama korisnika u području u kojem djeluju i na te potrebe će morati odgovoriti primjereno i pravovremeno. Dobro je da građani mogu dobiti i obaviti što više usluga i sadržaja u narodnim knjižnicama. Na više stručnih boravaka u zemljama s razvijenim

knjižničnim sustavima, upoznali smo potrebu i praksu narodnih knjižnica da se prilagode potrebama i profilu korisnika u području u kojem djeluju. Javne knjižnice postaju gotovo „kvartovske“ knjižnice koje svojim korisnicima pružaju točno ono što oni žele i trebaju od knjižnica – ako se radi o području sa određenom populacijom, primjerice migrantima, knjižnica nudi tečajeve jezika, pomoći kod sredivanja dokumentacije, programe za lakšu socijalnu uključivost i slično. Kod nas su knjižnice i čitaonice tradicionalno važni i posjećeni javni prostori i to je dobra početna polazna pozicija u širenju i „zauzimanju“ prostora i promjeni, još uvijek prilično raširenih, stereotipa o knjižnicama kao mjestima gdje se posuđuju knjige i čitaju novine. U Knjižnici i čitaonici „Fran Galović“ nastojimo maksimalno

malno biti na usluzi građanima prateći trendove u gradu u kojem djelujemo i koji nisu toliko različiti od onih u ostatku Hrvatske. Neprestan i brz razvoj tehnologije znači nove usluge i sadržaje za korisnike. Veliki broj nezaposlenih je pojava koja nas je potaknula da osiguramo usluge i za tu veliku skupinu. Edukacija i pomoć nezaposlenima, ali i ostalim skupinama korisnika je u fokusu Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“, posebno Stručno-znanstvenog odjela na kojem je smještena većina računala i tehničke opreme za korisnike. Organizirana je usluga „Osobni knjižničar“ kojoj je cilj i grupna i individualna informatička i informacijska obuka. Radi se sa grupama zainteresiranih za edukaciju ali i pojedincima kojima je pristup i sadržaj edukacije priлагoden njihovom predznanju i željama.

U suradnji s „Centrom za informiranje i savjetovanje o karijeri“ (CISOK), redovito se održavaju edukativne prezentacije o sadržajima i uslugama koje Knjižnica nudi za nezaposlene i predstavljaju načini kako se uz pomoć Knjižnice nezaposleni mogu bolje predstaviti na tržištu rada. Brojni polaznici nakon edukacije koriste Knjižnicu: posuđuju priručnike i savjetnike, koriste računala i tehničku opremu za pisanje, skeniranje, kopiranje i ispis molbi, životopisa i ostalu dokumentaciju za traženje posla. Sve je više onih koji zbog posla odlaze u inozemstvo pa u Knjižnici skeniraju putovnice, avionske karte i ostalo. Građani su prepoznali Knjižnicu kao mjesto koje im nudi te mogućnosti i koriste je kao svojevrsni internet cafe (kojeg nema u Koprivnici) ili neku

vrstu javnog ureda u koju mogu doći i dobiti potrebnu pomoć knjižničara i koristiti spomenute tehničke usluge. Tako je postalo uobičajeno da srednjoškolci ili njihovi roditelji dolaze po popise udžbenika objavljenih na internetu početkom školske godine. Kada je bio aktualan otpis dugova za određenu kategoriju građana, Knjižnica je pomagala traženjem i ispisom potrebne dokumentacije – čak su iz lokalne poslovnice FINA-e građani bili upućivani u Knjižnicu da to obave. Kada je bila u tijeku legalizacija bespravno sagrađenih objekata građani su u Knjižnici tražili katastarske i geodetske snimke i dokumentaciju s interneta. Organizirali smo i edukaciju „Postanite e-građani uz pomoć knjižničara!“ kojom zainteresirane građane educiramo za korištenje online servisa Vlade RH „e-Gradijan“ koji je pokrenut s ciljem modernizacije, pojednostavljenja i ubrzanja komunikacije građana i javne uprave.

Poslovi koje obavljamo i upiti koje rješavamo ponekad Stručno-znanstveni odjel čine sličnjim nekom uredu neke javne službe nego odjelu narodne knjižnice. I tu je poveznica s narodnim knjižnicama u razvijenijim europskim zemljama gdje se usluge nekih javnih službi i usluge javne knjižnice objedinjuju u istom prostoru. Uređeni sustavi na taj način koriste zajedničku opremu, kadrove, radno vrijeme je pristupačnije za korisnike... U stalnim najavama racionaliziranja poslovanja javnih službi moguće je da sa takva praksa ubrzo počne provoditi i kod nas i u narodnim knjižnicama moramo biti spremni takvu vrstu multitaskinga.

OKRUGLI STOL KAKVA KNJIŽNICA TREBA KOPRIVNICI – NOVI TRENDI U KNJIŽNIČARSTVU UZ 70. OBLJETNICU UTEMELJENJA GRADSKE KNJIŽNICE U KOPRIVNICI

Dijana Sabolović-Krajina, Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica

U okviru višegodišnjeg sustavnog traženja rješenja za problem preskućenog, energetski neučinkovitog i mnogim građanima arhitektonski nepristupačnog prostora knjižnice u postojećoj zgradbi, povodom 70. obljetnice utemeljenja gradske knjižnice u Koprivnici (1945. - 2015.) održan je u Knjižnici i čitaonici „Fran Galović“ Koprivnica 10. 11. 2015. okrugli stol *Kakva knjižnica treba Koprivnici – novi trendovi u knjižničarstvu*. Ovaj okrugli stol bio je nastavak višegodišnjeg promišljanja budućnosti gradske knjižnice u Koprivnici kao zajedničkog projekta građana, knjižničara i gradske uprave, a na njemu su sudjelovali građani, predstavnici gradske i županijske uprave i samouprave, predstavnici udruga te predstavnici medija.

Dijana Sabolović-Krajina, ravnateljica Knjižnice, prezentirala je rezultate sociološkog istraživanja o stavovima Koprivničanaca o sadašnjim i budućim ulogama i zadacima Knjižnice „Fran Galović“ u životu i razvoju grada. Istraživanje je provedeno u okviru njene doktorske disertacije „Narodna knjižnica kao središte lokalne zajednice u suvremenom društvu“ (PP prezentacija dostupna na: <http://bit.ly/1XeX02O>). Ljiljana Vugrić, voditeljica županijske matične službe, iznijela je i obrazložila prijedlog knjižničara Knjižnice „Fran Galović“ o mogućoj lokaciji nove knjižnične zgrade na prostoru uz župnu crkvu Sv. Nikole (ugao ulice Đ. Estera

i Školske ulica), a što je potkrijepila zakonskim i podzakonskim odredbama (PP prezentacija dostupna na: <http://bit.ly/1MRawIV>). Treće izlaganje održao je Marko Sedlanić, mladi magistar inženjer građevinarstva, koji je pripremio računalnu vizualizaciju tlocrta i mogući izgled nove zgrade knjižnice na lokaciji uz župnu crkvu Sv. Nikole (ugao ulice Đ. Estera i Školske ulica) (PP prezentacija dostupna na: <http://bit.ly/1Nsyhna>). Rezultati sociološkog istraživanja pokazuju da većina građana Koprivnice želi da buduća knjižnica ostane u središtu grada. Akteri koprivničkog političkog života i građani Koprivnice koji su bili obuhvaćeni istraživanjem složili su se da nova knjižnica prije svega mora imati adekvatan fizički prostor kako bi mogla zadovoljiti zahtjeve novog tehnološkog napretka i biti faktor razvoja zajednice.

Lokacija uz Župnu crkvu svetoga Nikole, na prostoru uz ulicu Đ. Estera i Školsku ulicu je odlična jer ima dobru prometnu povezanost, nalazi se u središtu grada, orijentirana je prema parku, odnosno tijek zoni i pruža se mogućnost izgradnje parkirališta, a sve su to zahtjevi koje bi knjižnica u budućnosti trebala zadovoljiti. Nedostaci postojeće knjižnične zgrade su prije svega nemogućnost ugradnje dizala za osobe s invaliditetom i drugim teškoćama u kretanju, preuski prostori između polica s knjigama i prometna nepristupačnost. Pro-

blem je i energetska neučinkovitost zgrade prvenstveno zbog vlage u podrumskom spremištu. Položaj "kuće u nizu", okružene drugim zgradama, također onemoćava širenje, odnosno dogradnju postojeće knjižnice radi proširenja nedostatnog prostora, koji iznosi svega 1058 kvadrata, raspoređenih na sedam etaža, povezanih s devet stubišta kojima knjižničari godišnje ručno prenesu čak 160 tona knjiga.

U skladu s važećim hrvatskim propisima, Zakonom o knjižnicama i Standardima za narodne knjižnice te kada se uzmu o obzir svim relevantnim parametrima i aktualne potrebe (kao što su veličina fonda, broj i vrste aktivnih i potencijalnih korisnika, broj odjela, službi i usluga itd.) već u ovom trenutku koprivnička gradska knjižnica trebala bi imati oko 2800 kvadrata. Prema okvirnoj projekciji rasta fonda i usluga u idućih nekoliko desetljeća nova knjižnična zgrada trebala bi optimalno imati oko 4000 kvadrata. Tek tada bi korisnicima bio dostupan sav knjižnični fond kojeg je trenutno u zatvorenim spremištima spremljeno čak 3/4! Odgovarajući zaseban prostor dobine bi sve skupine korisnika, od beba i mladih, do osoba treće životne dobi, a u novoj zgradici uredili bi se i multifunkcionalni prostori koji ne bi služili samo knjižnici, nego i za različite potrebe zajednice koji danas toliko nedostaju u gradu. Nova knjižnica u kojoj bi se osigurala svakome primjerena suvremena vertikalna i horizontalna prostorna komunikacija napokon bi trebala biti ravnopravno dostupna i svim korisnicima s teškoćama u kretanju.

Vizualizacija nove zgrade na konkretnoj, trenutno neizgrađenoj parceli na uglu Esterove i školske ulice, koju za lokaciju nove knjižnice predlažu knjižničari, pokazala je da se na cca 1500 m² izgradive površine može dobiti **kvadratura potrebna za knjižnicu i to na četiri etaže** (jednu podzemnu i 3 nadzemne - prizemlje i dva kata). Također, moguće bi bilo izgraditi dodatne sadržaje za potrebe zajednice koji će ujedno doprinosti samoodrživosti zgrade kao što su solarni kolektori za proizvodnju energije, podzemna garaža, prostori za javno korištenje poput kafića ili knjižare, igraonice za djecu, uređen okoliš za boravak na otvorenom i sl. Izgradnja nove knjižnice na ovoj parceli, tzv. knjižničnog trga, uz susjedni budući tzv. muzejski trg omogućila bi stvaranje svojevrsnog novog "kulturnog kvarta" grada, oživljavanjem i oplemenjivanjem novim sadržajima njegove najstarije jezgre.

Nova knjižnica trebala bi zadržati najvažnije pozitivne karakteristike sadašnje zgrade - prije svega reprezentativnost i arhitektonsku prepoznatljivost, a nova knjižnica, kao i stara, samo u primjerenu prostoru, i dalje treba ostati „dnevni boravak“, „učionica“ i „radna soba“ grada, središnja informacijska točka za stanovnike grada i njegove goste, mjesto susreta građana svih dobi i interesa, simbolički i emotivno važna točka za nove generacije Koprivničanaca koji će u knjižnici odrastati u idućim desetljećima.

S obzirom na to da su mnogi Koprivničanci emotivno vezani uz sadašnju zgradu knjižnice u središtu grada koja se na tom mjestu nalazi već više od trideset godina te se mnogi pitaju što će s njom biti kad Knjižnica dobije novu zgradu, jedan od mogućih prijedloga je da se ova zgrada prenamjeni u „kuću književnosti“ kojom bi se odala počast brojnim zavičajnim književnicima, ali i omogućilo interaktivno učenje djece i mlađih pomoći suvremene informacijske tehnologije te mjesto na kojemu bi bila dostupna sva zavičajna građa.

Vizualizacija moguće nove zgrade gradske knjižnice u Koprivnici, autor Marko Sedlanić

RADIONICE „JAČANJE SOCIJALNOG DIJALOGA – faza II“

*Ranka Janus, Maja Krulić Gačan
Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica*

Djelatnici Grada Koprivnice i drugih gradskih ustanova kao i knjižničari Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ prošle su godine jednom mjesечно kroz tri mjeseca, sudjelovali u vrlo zanimljivim i korisnim radionicama pod nazivom „Jačanje socijalnog dijaloga – faza II“ u Pučkom otvorenom učilištu Koprivnica. Radionice su dio projekta sufinanciranog sredstvima Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa Razvoj ljudskih potencijala koji je imao za cilj unapređivanje učinkovitosti radne snage, razvoj ljudskih potencijala i jačanje socijalne uključenosti u Republici Hrvatskoj. U okviru tog projekta knjižničari su mogli izabrati teme i radionice – uvodni trening iz komunikacijskih vještina, medijaciju i pregovaranje, trening „jačanje socijalnog dijaloga“ i „train the trainers“.

Današnje mnogobrojne obaveze i radni zadaci na radnim mjestima, pa tako i u javnim ustanovama kao što su knjižnice, uzrokuju čitav niz sukoba i stresnih situacija zbog problema u komunikaciji pa je posebno korisno bilo sudjelovati u radionicama s temom komunikacije i medijacije.

Radionicu o komunikaciji vodio je predavač mr.sc. Dražen Glavaš koji je diplomirao ekonomiju na Ekonomskom fakultetu, Sveučilišta u Zagrebu te magistriраo komunikologiju i liderstvo na Wheaton Collegeu u SAD-u, a voditelj je katedre za poslovnu etiku Veleučilišta Vern u Zagrebu. Njezin je cilj bio upoznati sudionike s pojmom komunikacije i ukazati na njezinu važnost u svakodnevnom radnom okruženju te na taj način doprinijeti poboljšanju kvalitete komunikacije kao i timskog rada. U tu je svrhu, između ostalog, svaki sudionik izradio test i dobio svoj profil osobnosti na temelju kojeg može bolje razumjeti vlastito ponašanje i ponašanje drugih u radnoj sredini, a sve s ciljem uspješnije komunikacije. Na radnom je mjestu važno razumjeti što se sve događa s porukom kako bi u što

manjoj mjeri izbjegla promjena sadržaja poruke jer se u poruci nešto prenese točno, nešto se izostavi, izmjeni ili doda – a sve te promjene doprinose većoj ili manjoj uspješnosti u komunikaciji ili stvaranju raznih konfliktnih situacija. Sudionici su također imali zadatak pripremiti prezentaciju i izložiti je u dvije minute. A ostatak sudionika uživao je u zanimljivim kratkim izlaganjima i na kraju dao evaluaciju svakog izlaganja. Još jedna zanimljiva tema o kojoj se govorilo su uspješna radna okruženja. Suvremena istraživanja govore da u najuspješnijim radnim okruženjima zaposlenicima nije najvažnija plaća već na prvo mjesto po važnosti stavlaju mogućnost dobivanja pohvale za rad, zatim dobro poznavanje proizvoda rada, brigu za osobne potrebe i sigurnost zaposlenja. Osim toga danas zaposlenici očekuju u radnom okruženju odnose koji će se temeljiti na povjerenju, istini i otvorenosti i žele takvo okruženje gdje će moći biti kreativni, produktivni i ispunjeni.

Trening iz medijacije i pregovaranja vodile su trenerice iz Centra za mir, nenasilje i ljudska prava iz Osijeka. Svrha je medijacije rješavanje različitih sukoba (međususjedskih, obiteljskih, sukoba na radnom mjestu, oko imovine, javnog reda, među vršnjacima i sl.). Tijekom radionica sudionici su imali priliku naučiti osnovna

načela medijacije kao i nekoliko puta proći sam postupak medijacije kako bi razvili vještine potrebne da bi taj postupak bio uspješan. U postupku medijacije dobrovoljno sudjeluju sukobljene strane i medijator koji nastoji voditi postupak tako da postignuto rješenje sukoba zadovoljava interes svih strana u sukobu, pridonoši kvaliteti međusobnih odnosa i otvara mogućnosti suradnje. Osnovne vještine potrebne za uspješno provođenje postupka su komunikacijske vještine, vještine slušanja, postavljanja otvorenih pitanja, vještina definiranja problema, preoblikovanje nasilnih u nenasilne izjave i sl., a sudionici radionica imali su priliku razvijati upravo takve vještine. Ponekad se svi nađemo u situaciji kada nam je potrebna pomoć da iskažemo što mislimo i staloženo razgovaramo, u situaciji kada je sukob već eskalirao ili izaziva burne osjećaje koji nam otežavaju komunikaciju bilo na radnom mjestu ili u privatnom okruženju.

Kroz mnogo praktičnih primjera o komunikaciji, komunikacijskim vještinama i medijaciji i kroz razmjenu iskustva sudionika u ugodnoj atmosferi tijekom svih radionica, djelatnici gradskih ustanova mogu na ovaj način doprinijeti uspješnijoj i kvalitetnijoj komunikaciji u svojim radnim sredinama i tako utjecati na bolje radne odnose, veći radni učinak i općenito veće zadovoljstvo i sreću svakog pojedinca.

POSJET KOPRIVNIČKIH KNJIŽNIČARA GRADSKOJ KNJIŽNICI LABIN

Mirjana Batarilo, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Djelatnici Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica posjetili su 2. 9. 2015. godine Gradsku knjižnicu Labin koja je smještena u bivšoj rudarskoj upravnoj zgradi. Koncem prosinca 2006. godine, Grad Labin kupio je tzv. „mramornu dvoranu“ u bivšoj rudarskoj upravnoj zgradi s namjerom njegove adaptacije u novu gradsku knjižnicu, a projekt je promoviran i brendiran pod nazivom „Rudnici kulture“. Građevinski radovi na obnovi prostora izvođeni su u uskoj suradnji s konzervatorima, tako da je „mramorna dvorana“ ostala izvorno netaknuta, a krovna staklena kupola, masivna ulazna vrata i drugi detalji detaljno su rekonstruirani u skladu s originalnim izgledom.

Staklena krovna kupola i bijela boja namještaja čine prostor u knjižnici svijetlim i vrlo ugodnim za boravak i korištenje usluga. U tzv. „mramornoj dvorani“ smješteni su svi odjeli: Odjel za odrasle, Dječji odjel, Studijski odjel, Odjel za mlade, Zavičajna zborka, Odjel multimedije i Čitaonica tiska.

Svi odjeli su koncipirani na način da podržavaju ulogu knjižnice kao javnog prostora u kojem je moguća interakcija građana s ciljem da osiguraju uvjete za dalnjim razvojem knjižničnih i informacijskih usluga, za opsežnije i kvalitetnije planiranje programa za djecu i mlade te u svrhu kvalitetnog provođenja slobodnog vremena građana i cjeleživotnog učenja. Knjižnica je opremljena modularnim namještajem, dobro je opremljena računalima („sve u jednom“, čime se uštedilo na prostoru), a svi odjeli su prostorno i funkcionalno uskladijeni bojama i oblicima.

Osim navedenih knjižničnih odjela, u zgradi se nalazi i Polivalentna dvorana koja ima zaseban ulaz i funkcioniira neovisno od ostalih aktivnosti Knjižnice. Koristi se

Futurističko uređenje prostora za rad na računalima

za razna kulturna i javna događanja te za animacijske, edukativne i kreativne radionice i igraonice. Dvoranu je moguće i unajmiti s time da se za nekomercijalne i neprofitne korisnike ne naplaćuje te je za te sadržaje moguće dvoranu rezervirati do dva puta polugodišnje, odnosno četiri puta godišnje.

Zaključno, možemo reći kako je ova knjižnica dobar primjer preuređenja povijesnog prostora u upotrebnii, uz intervenciju i usku suradnju knjižnične struke, arhitekata i dizajnera. Uz topli doček domaćina, koprivnički knjižničari osjećali su se u njoj vrlo ugodno, a kući su ponijeli pregršt novih ideja koje će pokušati primjenu i u svojoj sredini.

Koprivnički knjižničari u Labinu

ČITATELJSKA PUTOVNICA

Katarina Pavlović, Gradska knjižnica Đurđevac

Kako potaknuti djecu da čitaju više od onog što je propisano obaveznom lektirom?

Taj zadatak postao mi je izazov. Potaknuta pozitivnim iskustvom Gradske knjižnice u Münchenu, krenula sam u osmišljavanje projekta Dječjeg odjela Gradske knjižnice Đurđevac koji se provodio tijekom ljetnih praznika.

Budući da kod školske djece jedina poticajna nagrada jest ocjena, krenula sam od profesora hrvatskog jezika koji ih ocjenjuju. U svibnju 2015., u suradnji s knjižničarkom Osnovne škole Grgura Karlovčana Natašom Švaco i profesorima hrvatskog jezika postigli smo dogovor, ali se i složili oko činjenice da djeca čitaju pre malo i da ih je potrebno poticati i na čitanje djela koja se ne nalaze u obaveznoj lektiri. Vođena tom činjenicom predložila sam paket od dvadesetak naslova knjiga koje nisu u lektiri, a primjerena su školskoj djeci viših razreda. Za pročitane tri knjige djeca bi dobila odličnu ocjenu iz lektire kao nagradu.

Kako bih mogla pratiti knjige koje su učenici pročitali, izradila sam "Čitateljsku putovnicu" s naslovom pročitanog djela. Nakon provjere o pročitanom, učenici su u

Čitateljska putovnica

putovnicu dobili žig koji su mogli pokazati profesoru. U projektu je sudjelovalo četrdesetak učenika, a po završetku ljetnih praznika tri su učenice iskakale s pročitanim 16, 18 i čak 22 naslova.

Dobile su posebne nagrade Knjižnice, a u školi su oslobođene čitanja lektire, čak i one obavezne. Time im je ostalo vremena za učenje drugih predmeta. No, one i dalje redovito dolaze u knjižnicu i čitaju. I ostali učenici koji su sudjelovali u projektu nagrađeni su odličnim ocjenama, a neki oslobođeni čitanja dijela lektire. Projekt ćemo nastaviti i ove godine i proširiti na učenike nižih razreda.

INKLUZIJA MARGINALIZIRANIH SKUPINA U RAD KNJIŽNICE

Antonija Mandić, Gradska knjižnica Đurđevac

„Narodne knjižnice zasnivaju na jednakosti pristupa svima, bez obzira na dob, rasu, spol, vjeru, nacionalnost, jezik ili društveni položaj.“ (Unesco-ov Manifest za narodne knjižnice).

Svi smo upoznati s ovim manifestom i svjesni smo važnosti istog, no što zaista radimo i na koje načine uvodimo nove programe i provodimo inkluziju osoba s posebnim potrebama?

Gradska knjižnica Đurđevac svoj program „**Ruka prijateljstva**“ koji uključuje suradnju s udruženjima, ustanovama i pojedincima koji se bave marginaliziranim skupinama društva počela je 2013. godine. Krenulo je posjetima Udruge za pomoć osobama s mentalnom retardacijom „Mali princ“, a koja djeluje u Đurđevcu i okuplja u dnevnom boravku odrasle osobe s intelektualnim teškoćama te u popodnevnim satima nudi brojne radionice za sve zainteresirane. Valja napomenuti da u Đurđevcu djeluje i Područna škola za djecu s teškoćama u razvoju čiji polaznici u popodnevnim satima sudjeluju u brojnim aktivnostima koje Udruga organizira. Svrha je zaštite i promicanja zajedničkih humanitarnih, zdravstvenih, obrazovnih, kulturnih, socijalnih, informacijskih, sportskih, rekreacijskih i dr. prava i interesa, te sudjelovanja u razvoju lokalne zajednice i kreiranju politike za osobe s intelektualnim teškoćama u lokalnoj zajednici.

Glavni ciljevi našeg programa su poboljšanje kvalitete života ciljane populacije, senzibiliziranje građana za osobe s intelektualnim poteškoćama te stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti u lokalnoj zajednici. Zahvaljujući odličnoj suradnji sa zaposlenicima Udruge te jako dobrim odnosom s korisnicima Udruge naš program uspješno djeluje već dvije godine, od prvih posjeta kada smo se tek privikvali jedni na druge i učili jedni o drugima i sada već stalnim aktivnostima koje vodi naša knjižničarka Martina Makar.

Aktivnosti se odvijaju jednom mjesечно u trajanju od 2h. Ponekad smo mi njihovi gosti, ponekad oni naši. Trudimo se da aktivnosti budu raznolike, od kreativnih radionica, jezičnih radionica, pričaonica ili jednostavno druženja. Obilježavamo različite obljetnice, učimo, stvaramo, kreativno se izražavamo, a što je najvažnije širimo ljubav i toleranciju.

S odmakom, nakon dvije godine zajedničkih aktivnosti, mogu reći da smo zaista uspjeli otvoriti vrata Knjižnice i uključiti marginaliziranu i zaboravljenu skupinu u naš rad.

Inkluzija kao pojam često se povlači, međutim rijetko zaista funkcioniра. Da bi u praksi inkluzija bila održiva potrebno je jako puno rada, angažmana i volje te dobre suradnje s ustanovama koje okupljaju ljudi s posebnim potrebama.

Obilježavamo i Međunarodni dan Downovog sindroma, kada u aktivnosti uključujemo i učenike naših srednjih škola i širu javnost.

Senzibiliziranje javnosti nešto je na čemu intenzivno radimo. O svojim aktivnostima redovito izvještavamo putem medija i društvenih mreža jer na taj način želimo doprijeti i do onih društvenih skupina koje nisu izravno uključene u naš rad.

Program „Ruka prijateljstva“ proširit će svoje djelova-

nje i na Udrugu slijepih i slabovidnih Koprivničko-križevačke županije, Gradsko društvo osoba s invaliditetom Đurđevac te na sve pojedince, udruge i ustanove koje svoje djelovanje grade na radu s osobama s posebnim potrebama.

Na početku sam spomenula važnost inkluzije osoba s posebnim potrebama u svakodnevni život, ali nije li upravo nama potrebno uključivanje u svakodnevni život osoba s posebnim potrebama?

Toplina, smijeh, iskrenost i jednostavnost, vrijednosti su koje smo dobili od korisnika Udruge, a pomogli su nam da sagledamo životne prioritete i da zajedničkim snagama prevladamo sve prepreke, predrasude i prividne različitosti.

Samo pozitivnim idejama i otvorenog srca možemo puno promijeniti u svijesti ljudi oko sebe.

VOLONTIRANJEM DO OSTVARIVANJA VLASTITIH CILJEVA

Martina Makar, Gradska knjižnica Đurđevac

Volonterstvo kao pojam ima dugu tradiciju i predstavlja niz dobrovoljnih aktivnosti koje pojedinac može pružiti svojoj zajednici, bez želje za finansijskom dobiti, obuhvaćeno zakonskim okvirom. Ono, prvenstveno, predstavlja i označava ulaganje osobnog vremena, vještina i znanja kroz osobni angažman osobe volontera. Ono što volonter zauzvrat dobiva osobno su zadovoljstvo i ispunjenje, stjecanje novih znanja i vještina ali i proširivanje postojećih, odlične reference za napredovanje u karijeri, te obvezna preporuka za daljnje zapošljavanje.

Volonterstvo u knjižnici predstavlja davanje usluga, a one se manifestiraju kroz različite programe sudjelovanja u organizaciji književnih večeri, kulturnih i obrazovnih programa, pomoći korisnicima s različitom razinom informacijske pismenosti, provođenje radionica za zainteresirane građane, zaštita knjižne građe, pomoći informatorima i knjižničarima, digitalizacija građe, umetanje knjiga na police, dostavljanje pismena i sve ostale aktivnosti koje je volonter spreman ali ima i znanja pružiti. Volonter u knjižnici za svoj rad ne dobiva nagradu u novčanom obliku, već se ona manifestira kroz razvitan komunikacijskih i organizacijskih vještina, proširivanju socijalnih vještina ali i dobivanju mogućnosti za plaćeni posao. Nakon obavljenog volontiranja, volonter dobiva potvrdu o volonterstvu koja potvrđuje volontiranje, period volontiranja i kompetencije stečene kroz isto.

Poučena vlastitim iskustvom volontiranja u Gradskoj knjižnici Đurđevac, kroz period od 3 mjeseca, mogu potvrditi ostvarivanje vlastitih ciljeva iz kojih sam se odlučila za volonterstvo, a to su stjecanje samopouz-

danja i samopoštovanja, osjećaj korisnosti u periodu nezaposlenosti, stjecanje novih znanja, ali i pružanje ranije usvojenih osobnih znanja i vještina, te napsljetku veliku potvrdu svog volonterstva u obliku dalnjeg zapošljavanja.

Nakon volonterskog rada u Gradskoj knjižnici Đurđevac odlučila sam se za preokret svoje profesionalne karijere i umjesto razvijanja u smjeru javne uprave, čija sam prvostupnica, upisala sam studij knjižničarstva. Samim time i vođena iskustvom, smatram da bi knjižnice u svoj rad češće trebale uvoditi volontere koji svojim trudom, zalaganjem i vještinama mogu doprinijeti boljem i efikasnijem funkcioniranju ustanove, privlačenju novih korisnika ali i uvođenjem novih usluga kroz različite programe i radionice.

Volontiranjem u knjižnici shvatila sam da je biti knjižničar poziv, moj poziv i odlučila sam mu se odazvati!

Udruga na radionici

OTVARANJE KNJIŽNIČNOG „ŠKAFIĆA“ U PEDIJATRIJSKIM ČEKAONICAMA KRIŽEVAČKOG DOMA ZDRAVLJA

*Mihaela Doskočil i Martina Majdak
Gradskna knjižnica "Franjo Marković" Križevci*

Snježana Berak, knjižničarka i pripovjedačica iz Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar, sjajna ambasadorica velike kampanje „Čitaj mi!“ iz kojeg stoje Hrvatsko knjižničarsko društvo - Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež, UNICEF, Hrvatsko pedijatrijsko društvo, Hrvatsko čitateljsko društvo, Hrvatska udruga istraživača dječje književnosti, Hrvatsko logopedsko društvo, održala je 26. siječnja 2016. u Gradskoj knjižnici „Franjo Marković“ Križevci predavanje namijenjeno roditeljima, odgajateljima, knjižničarima i svima zainteresiranim - „Čitanje djeci od najranije dobi“. Glavna ciljana skupina – roditelji, nažalost, nije se odazvala u željenom broju, no samo je predavanje potaknulo nas da se uključimo u akciju „Čitam, dam, sretan sam“ te tako obilježimo Međunarodni dan darivanja knjiga i tim povodom otvorimo knjižnični sandučić za najmlađe u križevačkom Domu zdravlja i potaknemo druge, i velike i male, na čitanje.

U razdoblju od 3. do 14. veljače prikupljali smo slikov-

nice u veliku kutiju smještenu na središnjem pultu knjižnice, a na sam Međunarodni dan darivanja knjiga postavili smo plastične posude s knjigama, slikovnicama i časopisima za djecu, u svaku čekaonicu pedijatrijske ambulante u Križevcima. Nazvali smo ih „Škafic“ za male čitatelje“ i popunjavamo ih poklonima roditelja, građana, otpisanom građom iz naše knjižnice te časopisima starijeg datuma izdanja da djeca mogu čitati ponuđenu građu dok čekaju na red kod liječnika. Akcija je odlično prihvaćena, djeca čitaju i listaju slikovnice i knjige, a manjima čitaju roditelji. Na svakom se „škaficu“ nalazi tekst o kampanji „Čitaj mi“ i upute roditeljima kada i kako čitati djetetu. Tjedno odlazimo i popunjavamo „škafice“, mijenjamo oštećene slikovnice i donosimo nove. Zbog sjajnog odaziva darivatelja slikovnica kutija za njihovo prikupljanje i dalje ima svoje mjesto na pultu.

1 škafic, umanjenica od škaf – reg. niska drvena posuda za vodu (priče) s dva uha, služi za pranje i sl. (npr. čuvanje slikovnica, priča); banjica, čabar.

Knjižni škafic

NOVA STAJALIŠTA BIBLIOBUSA NARODNE KNJIŽNICE „PETAR PRERADOVIĆ“ BJELOVAR

Dražena Rajsz, Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar

Povodom Mjeseca hrvatske knjige u listopadu 2015. godine dogovorena je bibliobusna usluga Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar za Dječji vrtić Osmijeh u Bjelovaru. Budući da vrtić djeluje na dvije lokacije, otvorena su dva stajališta. Područni odjel vrtića bibliobus posjećuje ponedjeljkom, a matični odjel petkom. U područnom odjelu Dječjeg vrtića Osmijeh, smještenom u ulici Jakova Gotovca, učlanjeno je u Knjižnicu 41 dijete iz skupina Gljivice i Pužići, a u matičnom odjelu vrtića smještenom u ulici Borislava Šuleka učlanjeno je 32 djece iz skupine Ježići. Učlanjena djeca su dobi od 3 do 6 godina.

Na dan otvorenja djeca su s odgajateljicama razgledala bibliobus i naravno, pitala su sve što ih zanima te su vrlo brzo i zaključila: „Ove se knjige voze“. Svidjela im se i ideja posudbe knjige jer će je drugi put zamijeniti za drugu, a nisu je niti morali platiti. Budući da je za razvoj rane pismenosti značajan boravak u poticajnom okruženju, ispriporijedana im je priča i zatim su, uz preporuku knjižničara, odabirali slikovnike. Uočeno je da već nakon dva ili tri posjeta bibliobusu djeca slobodno izražavaju mišljenja o posuđenoj literaturi i otvoreno traže ono što ih zanima.

Kako se društvene prilike mijenjaju, i bibliobusna služba neminovno prolazi kroz promjene u stalnoj prilagodbi svojim korisnicima. Na primjer, osamdesetih

godina prošlog stoljeća bibliobus je imao stajališta i za radne organizacije, što danas na žalost više nije praksa. U 2015. godini učlanjeno je 310 odraslih osoba, 716 djece koja pohađaju osnovnu školu te 214 djece predškolske dobi. U protekljoj godini broj posjeta bibliobusu iznosi 18 585 i posuđeno je 37 170 jedinica građe, što prosječno iznosi 30 jedinica građe po korisniku. Od cijelokupnog knjižničnog fonda koji broji 16 941 jedinicu građe, veći njegov dio u iznosu od 10 234 jedinice građe pripada fondu za odrasle. Dječji fond broji 6707 jedinica građe i kontinuirano se popunjava u skladu s potrebama naših korisnika.

Bibliobusnom službom obuhvaćeno je 12 jedinica lokalne samouprave. Samo vozilo je ustrojeno na kamionskom podvozju i kapaciteta je oko 2700 jedinica knjižnične građe. Zaposlena su dva knjižničara te se u vremenskom rasponu od dva tjedna posjete četiri osnovne škole, trideset i dvije područne škole, četiri vrtića, jedna igraonica, dom za starije osobe i zatvor. Ukupno je 54 stajališta iz razloga što dva vrtića djeluju na dvije lokacije, a sedam područnih škola još ujvijek nije ostvarilo izvođenje nastave u jednoj smjeni. Najbliže stajalište udaljeno nam je samo 2 kilometra od spremišta, a najudaljenije 35 kilometara. Ipak, najbliži su nam naši korisnici i osluškujući njihove potrebe ostvarujemo svoju zadaću.

Novo stajalište Bibliobusa

USLUGA „DIGITALIZACIJA NA ZAHTJEV“ U NARODNOJ KNJIŽNICI „PETAR PRERADOVIĆ“ BJELOVAR

Slaven Pejić, Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar

Poticanje korištenja knjižnične građe danas se ostvaruje u obliku novih knjižničnih usluga potpomognutim novim tehnologijama. Knjižnica sukladno tome skenira i digitalizira građu za svoje korisnike. Sve više korisnika umjesto fotokopije izražava potrebu za elektroničkom verzijom željene građe zbog mogućnosti korištenja na raznim elektroničkim uređajima (računalima, tabletima, mobitelima), ali i zbog lakše manipulacije građom. Građa u elektroničkom obliku podložna je lakšem raspačavanju pomoću elektroničkih kanala i nije toliko mjesno ograničena.

Sve se češće susrećemo sa situacijom da korisnik nema vremena ili ne želi osobno doći u knjižnicu kopirati željeni dio knjige ili članka. Mnogi naši korisnici žive daleko od same knjižnice, rade ili studiraju u drugom gradu itd. Upravo zbog toga je Studijski odjel Knjižnice odlučio pružiti uslugu „Digitalizacija na zahtjev“, kako bi zadovoljio potrebe navedenih tipova korisnika. „Digitalizacija na zahtjev“ je usluga koja korisnicima Knjižnice omogućava naručivanje elektroničkih preslika (skenova) članaka, poglavljia iz knjiga i drugih materijala koji se nalaze u knjižničnom fondu. Cilj ove usluge jest osigurati dostupnost (udaljene) knjižnične građe za privatnu uporabu u obrazovne, znanstvene ili kulturne svrhe. Također, digitalizacija se koristi i kod međuknjižnične posudbe.

Prilikom pružanja usluge „Digitalizacija na zahtjev“ važno je upoznati korisnika s ograničenjima, odnosno, s pravilom da se građa smije koristiti isključivo u skladu sa Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima. Nakon uporabe korisnik mora obrisati taj elektronički dokument ili zatražiti od autora/nakladnika pravo pohrane i javne objave. U praksi, knjižnice pokušavaju balansirati između osiguravanja slobodnog pristupa informacijama za korisnike i istovremenog poštivanja odredbi propisa o autorskome pravu. Usluga je uvedena krajem 2015. godine te istu mogu koristiti svi članovi Knjižnice. Korisnici mogu dati zahtjev za skeniranje osobno ili putem elektroničke pošte. Rok za skeniranje je tri radna dana, no najčešće se usluga realizira i prije. Naravno, to vrijedi za slučaj kada je građa koja se traži dio knjižničnog fonda. Također, korisnicima preporučamo da dostupnost određene građe provjere u našem katalogu na webu te da upit upute osobno ili preko telefona. Ono što je dostupno, dobit će u elektroničkom obliku, a za građu koju nemamo, javljamo korisniku gdje se nalazi i pod kojim uvjetima može doći do nje.

Digitalizacijom prebacujemo dokument u elektronički oblik uz pomoć specijalizirane tehničke opreme (najčešće skenera). Skeniramo u formatima .pdf i .jpg , u rezoluciji 300 DPI te u boji. Skenirani materijali šalju se korisniku elektroničkom poštom, prebacuju se prema željama korisnika na USB ili se šalje na cloud pohranu (Dropbox, GoogleDisc i sl.). Usluga se naplaćuje jednu kunu po skeniranoj stranici.

Korisnik sam odabire građu u usluzi „Digitalizacija na

zahtjev“. Osim korisničkih usluga, takva digitalizacija ne osigurava osmišljenu izgradnju digitalnih zbirki, no može se koristiti pri međuknjižničnoj posudbi te može biti dobar indikator prioriteta za buduću digitalizaciju knjižničnog fonda.

Dakako, postavlja se pitanje treba li čuvati skenirane primjerke u lokalnoj bazi podataka. Za sada se takva praksa ne primjenjuje. Cilj je ove usluge dostaviti korisniku tražene preslike i sve odluke u tom procesu su usmjerene bržoj i kvalitetnijoj dostavi te krajnjem zadovoljstvu korisnika. Valja napomenuti kako je digitalizacija građe vrlo važna, uz sve navedene pozitivne indikatore i nadolazeće trendove, kao potpora očuvanju izvornika, a pogotovo rijetke ili oštećene građe, i radi povećanja pristupa joj građi.

CRTICE IZ DJEČJE KNJIŽNICE

*Tatjana Petrec, Branka Mikačević, Vjeruška Štivić,
Narodna knjižnica „Petar Preradović“
Bjelovar*

Dječji odjel Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar organizira niz aktivnosti za svoje korisnike u okviru stalnih, povremenih i posebnih programa, usmjerenih prema razvoju kulture čitanja u zajednici u kojoj djeluje.

Stalni programi su redovni programi koji se svakog tjedna tijekom cijele kalendarske godine odvijaju na Dječjem odjelu u određenom terminu. Jedan od takvih programa je „Igraonica“ za djecu predškolskog uzrasta. Organizirani su i programi za poticanje čitanja: „Pričopričalice“ - radionice pričanja i glasnog čitanja priča iz bogatog knjižničnog fonda, „Tell me more“ - program čitanja priča i razgovora na engleskom jeziku, „Gutači knjiga“ - čitateljski klub Dječjeg odjela, „Čituljkovi novinari“ - novinarska skupina Dječjeg odjela, „Govorimo znakovni“ - radionice znakovnog jezika, „Abeceda učenja“ - pomoć u učenju, „Čituljko u bolnici“ - radionice za hospitaliziranu djecu, „Krea(k)tivci“ i „Knjigraonica“ - programi za kvalitetno provođenje slobodnog vremena.

Povremeni programi su oni koji se tijekom godine povremeno organiziraju, kao što su književni susreti, promocije knjiga, izložbe, radionice, aktivnosti tijekom školskih praznika i dr. Od tih programa izdvojiti ćemo nekoliko najzanimljivijih. Predstavljanje knjige „Bilogorska čarolija: prinčeva staza“ autorice Romane Kovačić i istoimeni igrokaz održan je 7. listopada 2015. u sklopu Dječjeg tjedna. Na susretu su sudjelovali učenici četvrtih i petih razreda bjelovarskih osnovnih škola, a igrokaz su izveli njihovi vršnjaci, učenici Osnovne škole Veliko Trojstvo. U prosincu je postavljena interaktivna izložba „Adventski kalendar božićnih priča“. Svakog dana u vrijeme adventa, djeca i roditelji imali

su mogućnost odmotati slikovnicu zimske ili blagdanske tematike koja se nalazila na izložbi. Potom je priču trebalo pročitati, u sebi ili naglas, a za nagradu su čitalji dobivali anđela-lizalicu.

U siječnju, za vrijeme zimskih praznika, igrala se igra traženja i rješavanja zagonetki „Tragovi“ te „Knjigoigre bez granica“ u kojoj su se osnovnoškolci ekipno natjecali u igrama s knjigama.

Posebni programi su programi koji se organiziraju jednom do dva puta godišnje, uglavnom su vezani uz važne datume i njima se želi istaknuti važnost knjižnice, knjiga i čitanja, pismenosti uopće te ukazati na djecu i mlade kao specifične korisničke i društvene skupine. Pregršt događanja organizirano je u sklopu Mjeseca hrvatske knjige. Manifestaciju smo otvorili 16. listopada 2015. književnim susretom s Melitom Rundek i promocijom njezinog romana „Izgubljena u ormaru“ koji je 2014. godine dobio nagradu „Mato Lovrak“ za najbolji dječji roman. Drugi književni susret održan je 4. studenoga 2015. na kojem je predstavljena knjiga bajki „Moj pustolovni planet“ Igora Knižeka, još jedna nagrađena knjiga, ali nagradom „Grigor Vitez“ za najbolji roman za djecu objavljen u 2014. godini. Na oba književna susreta sudjelovali su učenici bjelovarskih osnovnih škola. Pored književnih susreta provedeno je i nekoliko aktivnosti u skladu s glavnom temom Mjeseca hrvatske knjige – Svjetlost i tehnologije zasnovane na svjetlosti. U suradnji s Anitom Malek, voditeljicom Lutkarske radionice Bjelovarskog kazališta i njezinom skupinom, djeca Igraonice te djeca Dječjeg vrtića Ciciban imala su priliku pogledati kazalište sjena „Od svjetla do sjene“. Djeca su bila oduševljena predstavom, ali i radionicom koja je bila inspirirana događajima iz predstave. Pod sloganom „Upali lampicu i čitaj“ održane su dvije noćne pričaonice: „Mala noćna pričaonica“ za predškolsku djecu i učenike nižih razreda osnovne škole, te „Velika noćna pričaonica“ za učenike viših razreda.

Djevojčica koja je sudjelovala u ovom programu napisala je o „Velikoj noćnoj pričaonici“ novinarski rad za LiDraNo koji je privukao pažnju povjerenstava. U Mjesecu hrvatske knjige pokrenuta je akcija „Đaci prvaci u knjižnici“ kojom je omogućen besplatan upis u

„Knjigoigre bez granica“ – natjecanje u omatanju knjiga

knjižnicu učenicima prvih razreda bjelovarskih osnovnih škola. Ovom akcijom željeli smo ukazati na važnost čitanja kod djece te pozitivno utjecati na razvoj kulture čitanja i korištenja knjižnice od malih nogu. Akcija je provedena u suradnji s učiteljicama prvih razreda koje su organizirano sa svojim razredima posjetile knjižnicu. Djeci se prilikom posjeta nastojao pobuditi interes za knjižnicu. Objasnjeno im je što je knjižnica, kakve sve mogućnosti imaju kao korisnici i koliko je važno da čitaju. Posjet je završavao čitanjem priče i podjelom pozivnica kojima su mogli ostvariti besplatan upis kod ponovnog dolaska u knjižnicu zajedno s roditeljima. U akciji je sudjelovalo 14 razreda i 288 učenika, od čega je besplatan upis ostvarilo njih 110. Velika brojka novoupisanih članova pokazatelj je da su učiteljice, djeca i roditelji prepoznali vrijednost ove akcije.

U sklopu Mjeseca hrvatske knjige Dječji odjel je bio organizator gradske i županijske razine 3. nacionalnog Natjecanja u čitanju naglas u kojem je sudjelovala većina školskih i narodnih knjižnica s područja BBŽ-a. Uz Međunarodni dan darivanja knjiga pod geslom „Čitam, dam, sretan sam - svoju knjigu daruj i tuđe srce obraduj“ pokrenuta je akcija prikupljanja slikovnica i knjiga za djecu u svojoj zajednici od 14. siječnja do 13. veljače 2016. Bili su pozvani svi sugrađani, posebno djeca i mlađi, da daruju nove ili rabljene slikovnice i knjige koje će biti proslijedene udrugama i ustanovama u kojima se okuplja mnogo djece. Humanost akcije prepoznale su i odgojno-obrazovne ustanove čiji su ravnatelji, pedagozi, knjižničari, učitelji i odgajatelji dodatno motivirali djecu i roditelje na prikupljanje knjiga, a u školama su se istaknuli i dječji vijećnici u poticanju svojih vršnjaka na sudjelovanje. Ukupno je prikupljeno 530 slikovnica i knjiga. Prikupljene knjige darovane su 15. veljače 2016. Općoj bolnici Bjelovar, Domu zdravlja Bjelovar, Pedijatrijskoj ambulanti Marija Čatipović Bjelovar, Udruzi za zaštitu žena i djece ţrtava obiteljskog nasilja „Iris“ Bjelovar i Društvu Naša djeca Bjelovar.

Mnogi posebni programi i aktivnosti organizirani su i provedeni u suradnji s drugim ustanovama, organizacijama, centrima, udrugama i pojedincima što je doprinijelo kvalitetnijem radu i raznovrsnijim programima. Tako je u jesen 2015. proveden ciklus radionica „Postani svoj“ koji je održan u suradnji s udrugom Šarenim svijet, a bio je namijenjen djeci nižeg osnovnog obrazo-

„Adventski kalendar božićnih priča“ – čitanje priče

Polaznice radionice pripovijedanja

vanja s ciljem stjecanja samopouzdanja i osnaživanja pozitivnih emocija. Projekt izrade taktilnih slikovnica „Pročitaj me dodirom“ ostvaruje se u suradnji s V. OŠ Bjelovar, školom za učenike s većim teškoćama u razvoju. Ideja o projektu nastala je nakon uspješno ostvarene suradnje između V. OŠ i naše knjižnice u školskoj godini 2014./2015. u okviru programa „Pričopričalice“. Ukupno je uključeno 15 učenika u dobi od 13 do 21 godinu, a na jednu radionicu dolazi 6-7 učenika. Cilj ovog projekta je da učenici s intelektualnim teškoćama postanu aktivni stvaratelji slikovnica, a ne samo pasivni slušači. „Vesela škola čitanja“ ostvaruje se u suradnji s logopedicom, volonterkom Dječjeg odjela. Cilj radionice je razvijanje vještine čitanja korištenjem elemenata igre. Namijenjena je djeci osnovnoškolske dobi, s posebno djeci koja imaju teškoća u svladavanju čitanja jer čitanje je demokratsko pravo svake osobe i neophodna vještina za stjecanje znanja i obrazovnih postignuća. Sa svrhom stručnog usavršavanja pedagoških djelatnika Dječji odjel je u veljači 2016. organizirao predavanje i radionicu „Storytelling“ u suradnji s Laboratorijem zabave iz Zagreba. Storytelling je vještina pričanja priča. Nakon uvodnog dijela u kojemu su voditeljice Ana i Dijana istaknule važne sastavnice storytellinga, polaznici su trebali pripremiti jednu priču i izvesti je pred publikom koju su činili samo polaznici i voditeljice. Svi 16 polaznika uspješno je usvojilo tehnike pripovijedanja što potvrđuje 16 zanimljivih izvedbi.

„Velika noćna pričaonica“ - učenici viših razreda

Programima, događanjima i aktivnostima navedenima u ovom tekstu Dječji odjel svim svojim skupinama korisnika želi približiti knjižnicu kao mjesto okupljanja, druženja, stjecanja novih znanja, kvalitetnog provođenja slobodnog vremena te poticanja razvoja kulturnih navika. Posebna pozornost pridaje se poticanju čitanja i ljubavi prema knjizi, samim time i razvoju komunikacijskih vještina. Djelatnice svojim redovitim stručnim usavršavanjem i cjeleživotnim učenjem usvajaju nova znanja kako bi knjižnicu predstavile kao kulturnu ustanovu koja pridonosi odgoju budućih čitatelja.

RADIONICE U PODRUČNOJ KNJIŽNICI NOVA RAČA – ZA SVAKOGA PONEŠTO

Mirjana Štelcer, Područna knjižnica Nova Rača

Tijekom protekla godine u Područnoj knjižnici Nova Rača održan je niz radionica u kojima su sudjelovali korisnici različitih dobnih skupina, od predškolaca do umirovljenika, kojima su ponuđene različite aktivnosti. „Mali tečaj origamija“ okupio je desetak korisnika koje su naučile početne tehnike umjetnosti savijanja papira i uz to se ugodno zabavile te ponijele kućama lijepе uratke. Za učenike nižih i viših razreda osnovne škole provedeno je nekoliko radionica na temu šuma u kojima su djeca imala, ovisno o starosti, niz različitih zadataka i igara vezanih uz šumske biljne i životinjski svijet, očuvanje i značaj šuma te šumu kao temu u književnim djelima. Primjerice, jedan od zadataka bio je na temelju nekoliko navedenih rečenica prepoznati bajku ili priču čija se radnja odvija u šumi ili su likovi šumske životinje ili pak iz pobrkane rečenice složiti ispravno poruku o vrijednosti šume za život čovjeka.

Tijekom proljetnih i ljetnih praznika osnovnoškolci su mogli svakoga radnog dana knjižnice provesti dva sata na kreativno-čitateljskim radionicama. Svakog tjedna radionice su imale novu temu, a neke od njih djeca su sama odabrala. Uz čitanje priča vezale su se kreativne radionice pa je uz morske teme iz literature nastalo i

veliko kartonsko more s ribicama, meduzama, rakovima, školjkama, brodovima, plažom, suncobranima... Dva su tjedna bila posvećena starim društvenim igrama, a isto toliko istraživačkim radionicama na temu povijesti. Djeca su imala zadatku u knjigama pronaći zadane podatke te je tako nastao pano „Dogodilo se na današnji dan“. Radionicama „Igrajmo se knjigom“ bio je cilj mališanima približiti enciklopedije i ine stručne knjige primjerene njihovu uzrastu i pokazati koliko upravo takva literatura može biti zabavna i dobar temelj za igru i učenje. U jednoj od takvih radionic djece su dobila podatak i knjigu u kojoj se on nalazi te su ga uz pomoć kazala trebala pronaći i naglas pročitati. Radilo se uglavnom o zanimljivostima o biljkama, životinjama i sl., a najvrijedniji rezultat bio je da su djeca sama kasnije tražila ponavljanje ove igre. S velikim zanimanjem prihvatali su radionice „Igrajmo se kazališta“ u kojima su nakon pročitane priče pokušali odglumiti poslušani tekst. Njihovo zalaganje je krajem ljeta rezultiralo priredbom za roditelje na kojoj su odglumili i prepričali sve što su tijekom ljeta radili u knjižnici. Početkom školske godine svi mališani koji su sudjelovali u ljetnim radionicama izrazili su želju za nastavkom sličnog druženja te su posljedično tome započeli s radom Mali knjižničari. Srijedom, u trajanju od dva i pol sata, okupljamo se uz priče i kreativno izražavanje te nastojimo obilježiti značajne i zanimljive datume, uređiti knjižnicu likovnim radovima i, naravno, naučiti što više o knjizi i knjižnici.

Dan pismenosti obilježen je dvjema radionicama za učenike šestih razreda, a tema je bila „Afrika“. Cilj radionica bio je pisano i usmeno izražavanje te približavanje djeci prekrasnog, ali i otužnog svijeta njihovih

vršnjaka u Africi. Usmeni je zadatak bio na temelju fotografija usporediti različite segmente života afričke djece i sudionika radionice, dok su pismeno trebali opisati svoje igre i igračke te navesti što to oni imaju za razliku vršnjaka u Africi. Podijeljeni u grupe učenici su dobili i slike tipičnih afričkih plemena te kratak tekst o njihovu načinu života i običajima koji su trebali naglas pročitati, što djeci, nažalost, teško pada.

Tijekom Dječjeg tjedna održano je nekoliko radionica za osnovnoškolce koje su se temeljile uglavnom na dječjim pravima i obvezama, a tom prigodom družili su se i djeca i odrasli u radionici pod nazivom „Kutijica sjećanja“. Predškolci su sa svojim mamama ili bakama poslušali priču „Ljubav“, a potom kolaž papirom ukrasili kartonsku kutijicu u koju su odrasli stavili papirić sa zapisanim dojmovima o radionici. „Kutijica sjećanja“ poslužit će roditeljima i djeci za skupljanje uspomena i, ukoliko bude očuvana, nakon niza godina bit će nježan podsjetnik na prošlost.

Organizirane su i radionice izrade božićnih ukrasa, kalendara, straničnika s porukama roditeljima za što je djeci važno čitati od najranije dobi te radionice povodom poklada.

Cilj je svih radionica kroz razne teme razvijati kod sudionika osjećaj vrijednosti knjige i čitanja, no i ispuniti slobodno vrijeme korisnika što zanimljivijim, raznovrsnjim i zabavnijim sadržajima, osobito kada su u pitanju djeca. Pritom je značajno naglasiti da knjižnica u maloj seoskoj sredini, kao što je Nova Rača, uistinu ima važan zadatak ponuditi korisnicima kulturne sadržaje, kao što su radionice, književni susreti, izložbe i tematska predavanja.

EDUKACIJOM DO ZADOVOLJNOG KORISNIKA – PROGRAM „S KNJIŽNICOM U ŽIVOT!“

Irena Ivković, Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar

Samostalno snalaženje korisnika u knjižnici te samostalno pretraživanje kataloga, kao i ostalih informacija, cilj je edukacije korisnika koju Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar provodi već treću godinu zaredom među osnovnoškolskom i srednjoškolskom populacijom, posebice završnim razredima.

S Pučkom knjižnicom u život!

Provedenim anketama i osobnim intervjuima među mlađom populacijom korisnika, uvidjeli smo pojavu pomanjkanja znanja i kompetencija u pronalaženju ovih vrsta informacija. Stoga smo osjetivši potrebu i profesionalnu odgovornost prema svojim korisnicima pokrenuli program edukacije zasnovan na pružanju uputa, smjernica i savjeta o pronalaženju izvora informacija potrebnih za njihovo usavršavanje već stečenih znanja, kao i daljnje obrazovanje. Za potrebe provedbe ovog programa izašli smo izvan zatvorenih zidova knjižnice te posjetili korisnike u njihovu prostoru – njihovim školama.

Program je ponio naziv „S knjižnicom u život“ jer se knjižnica logično nameće kao ključna stepenica u cijeloživotnom učenju i obrazovanju ove skupine korisnika. Programom se želi pružiti pregled različitih izvora informacija te podučiti korisnike evaluaciji i uporabi istih.

Program obuhvaća upoznavanje s uslugama Pučke knjižnice i čitaonice Daruvar (s posebnim naglaskom na Međuknjižničnu posudbu), pravilima korištenja knjižnice, samostalnom pronalaženju građe na polici, upoznavanje s knjižničnim zbirkama (posebice Referentnom zbirkom, Kutkom za maturante – zbirkom priručnika za polaganje mature te Zavičajnom zbirkom), pre-

traživanje on-line kataloga Pučke knjižnice i čitaonice te drugih knjižnica, kao i pretraživanje ostalih izvora informacija, poput portala „Pitajte knjižničare“, „Referati, seminari, diplomski radovi“, portala znanstvenih časopisa Hrčak, Hrvatske znanstvene bibliografije, elektroničkih časopisa i knjiga itd.

Suvremene informacijske tehnologije omogućavaju ovim mladim korisnicima brz dolazak do željenoga cilja, u ovom slučaju informacije, koji je današnjem korisniku od itekako velike važnosti, ako ne i primarni oblik savladavanja informacijskih prepreka. Knjiž-

ničarke Pučke knjižnice i čitaonice Daruvar Romana Horvat i Irena Ivković započele su provoditi ovakav vid edukacije prije tri godine. U navedenom periodu programom je obuhvaćeno ukupno oko 350 učenika, od kojih su 70% članovi knjižnice, a preostalih 30% su potencijalni korisnici.

Kao krajnji cilj edukacije nameće se zadovoljan korisnik koji do informacije dolazi brzo i lako, a rezultati provedbe ovoga programa naziru se već sad jer korisnici prilikom dolaska u knjižnicu upućuju konkretna pitanja vezana za konkretne izvore informacija.

„VEČER MATEMATIKE“ U PUČKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI DARUVAR

Danijela Marić, Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar

Upitate li dijete na što prvo pomisli kada čuje riječ matematika, odgovor će u većini slučajeva biti isti. Matematika je teška, dosadna, naporna, nerazumljiva... No matematika nije uvijek takva, naravno, kada se poslože neke stvari. Probajte ovo: $259 \times$ broj vaših godina $\times 39 = ?$ Rezultat će biti više nego zanimljiv. Spletom okolnosti saznali smo za jedan zanimljiv projekt koji čini matematiku drugačjom i zabavnom.

„Večer matematike“ je projekt koji organizira Hrvatsko matematičko društvo. Cilj ovog projekta je da se kroz niz interaktivnih radionica popularizira matematička znanost i potiče pozitivan stav djece prema matematici.

Uvijek otvoreni za nove ideje odlučili smo se prijaviti za ovaj interesantan projekt. I nismo požalili! Među brojnim osnovnim i srednjim školama te vrtićima iz cijele Hrvatske, na popisu se našla i jedna knjižnica. Dječji odjel Pučke knjižnice i čitaonice Daruvar 3. prosinca 2015. godine organizirao je „Večer matematike“ za djecu predškolske dobi. Organizatori ovog projekta olakšali su nam samu realizaciju aktivnosti pripremivši mnogo materijala s detaljnim uputama. U našoj „Večeri matematike“ sudjelovalo je dvanaestero članova knjižnice u dobi od 4 do 6 godina. Djeca su kroz igru prošla četiri radna centra. Svaki radni centar osmišljen je kako bi djecu na zabavan način učio matematičke pojmove i radnje. Tako smo brojali, učili odnose među stvarima, geometrijske likove, nastavljali smo nizove, zbrajali i oduzimali. Uz veselje i smijeh, uspješno smo izvršili planirane zadatke, a svim sudionicima uručena je zahvalnica Hrvatskog matematičkog društva.

Ove godine idemo i korak dalje. Osim za najmlađe ko-

risnike, priredit ćemo „Večer matematike“ i za osnovnoškolsku djecu. Večer matematike 2016. održat će se 1. prosinca. Toga dana gledat ćemo matematiku iz jednog drugog kuta, pravog kuta!

RAZGLEDNICA IZ ČAZME

*Romana Lautar, Gradska knjižnica
Slavka Kolara Čazma*

Gradska knjižnica Čazma proteklu je godinu obilježila mnoštvom manifestacija i kulturnih događanja. Treba istaknuti književnu tribinu „Čazmanski pARTy“ i, sada već tradicionalni, „Kućni pARTy“. Tijekom 2015. godine održali smo pet „Čazmanskih pARTyja“ u suradnji s Hrvatskim društvom pisaca. Gostovali su poznati književnici (Kristijan Novak, Marko Stričević, Asja Bakić, Edo Popović) koji su privukli mnoštvo zainteresiranih građana, a moderator književnih tribina bio je Sladan Lipovec. Na ljetnoj sceni Knjižnice povodom Dana grada Čazme održan je tradicionalni „Kućni pARTy“ na kojem su sudjelovali Asja Bakić, Ana Brnardić, Marko Gregur i Vedran Premuž. Ponudili smo Čazmancima i nešto novo i drugačije: kombinaciju usne harmonike i gitare koja vodi na blues, boogie-woogie i rock putovanje obogaćeno zagorskim glazbenim tradicijskim elementima. Naravno, riječ je o izrazito dobro posjećenom koncertu Tomislava Golubana.

Pokušali smo taknuti u sve sfere života i zadovoljiti afi-

Sudionici „Večeri matematike“

Javna čitanja na „Čazmanskom pARTyu“

Sudionici u Natjecanju u čitanju naglas

nitete naših korisnika različitim popularno-znanstvenim predavanjima. Predavanje o fitoterapiji i liječenju ljekovitim biljem održao je dr. sc. Stribor Marković. Da pratimo aktualna događanja pokazali smo predavanjem „Europa i Islam – koliko se poznajemo“ prof. Ivice Muse, a dr. sc. Davor Horvatić održao je predavanje u Mjesecu hrvatske knjige „Svijest, fizika i veliki prasak“.

U sklopu projekta „Čazma čita“ djeluje i Klub čitatelja koji mjesečno okuplja sve veći broj članova na uvijek zanimljivim susretima. Broj sudionika u Klubu čitatelja varira od sedam do petnaestak članova koji raspravljaju o pročitanom zadatom djelu, a pridržavaju se pravila Kluba o poštivanju tuđeg mišljenja i aktiv-

nom sudjelovanju u raspravi.

I na Dječjem odjelu bilo je mnoštvo igraonica i radionica te književnih susreta. Sudjelovali smo u Natjecanju u čitanju naglas, u jednodnevnoj akciji „Upali lampicu i čitaj“, obilježili smo Međunarodni dan darivanja knjiga. U svakoj prilici trudimo se promovirati čitanje i pismenost te popularizirati čitanje kao svakodnevnu aktivnost od najranije dobi. U akcijama su sudjelovali Dječji vrtić „Pčelica“, Osnovna i Srednja škola Čazma te Društvo Naša djeca iz Čazme.

Drago nam da sve veći broj djece i roditelja prepoznae vrijednost igraonice i pričaonice za djecu predškolske dobi „Gde stanuju knjige“ na kojoj se petkom okupi i više od desetak djece.

DANI SLAVKA KOLARA 2015. I DODJELA NAGRADA ZA NAJBOLJU KRATKU PRIČU SATIRU

Vinka Jelić Balta, Gradska knjižnica Slavka Kolara Čazma

Pobjednici natječaja za kratku priču satiru, Željko Funda, Mira Petrović, Nikola Leskovar

Dani Slavka Kolara 2015., kulturno-književna manifestacija koja se održava svake godine povodom rođendana književnika Slavka Kolara, u 2015. godini održana je od 3. do 5. prosinca. Od 2012. organizira se Natječaj za kratku priču satiru.

Na natječaj za kratku priču satiru 2015., pristiglo je 59 radova iz cijele Hrvatske te Bosne i Hercegovine. Programski odbor kojega su činili Miroslav Mićanović, Branislav Oblučar, Hrvoje Kovačević, Vinka Jelić Balta i Sladjan Lipovec, nakon pomnog čitanja napravio je odabir od deset najuspjelijih priča koje su objavljene

na mrežnim stranicama Gradske knjižnice.

Pobjednik natječaja je Nikola Leskovar iz Varaždina s pričom „Osmrtnice d.o.o.“, druga nagrada dodijeljena je Željku Fundi, također iz Varaždina i to za priču „Na nebu nema sladoleda“, a treća nagrada pripala je Miri Petrović iz Splita, za priču „Nek se pleše“.

Prema propozicijama natječaja, prva nagrada iznosi 2.000,00 kuna, druga nagrada 1.500,00 kuna, a treća 1.000,00 kuna.

Svečanost proglašenja pobjednika održana je na Danimu Slavka Kolara.

„PRVIH DVADESET UBODA“ – ZBIRKA KRATKE PRIČE SATIRE SLAVKO KOLAR 2012/2013

Vinka Jelić-Balta, Gradska knjižnica Slavka Kolara Čazma

U izdanju Gradske knjižnice Slavka Kolara Čazma, iz tiska je izašla zbirka kratke priče satire „Prvih 20 uboda“, u kojoj se nalazi 20 priča finalista „Natječaja za kratku priču satiru Slavko Kolar“ iz 2012. i 2013. godine. Knjigu su potpomogli Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Grad Čazma. Urednici knjige su Slađan Lipovec i Vinka Jelić-Balta, a grafički urednik je Jovica Opačić.

Manifestacija „Dani Slavka Kolara“, od 2012. proširena je Natječajem za kratku priču- satiru, čime se svrstala uz bok sličnih festivalskih događanja na nacionalnom nivou, a ujedno je i hommage Slavku Kolaru. U namjeri da se, ne samo jednokratno nagrade, nego i da se ukoriče najuspjeliji tekstovi pristigli na natječaj te tako dodaju nove vrijednosti i za pokretače manifestacije i za autorice i autore koji u njoj sudjeluju, bijenalno se objavljuje zbirka od deset priča izabranih za svako godište, od njih devedesetak koliko ih u pro-

sjeku pristigne na natječaj.

Ove priče govore o današnjem društvu, ubadajući svoje satirične žalce u neuralgične točke suvremenog svijeta: u politiku, u korupciju i krajnju birokratiziranost društva, u konzumerizam, globalizirano potrošačko društvo i korporacijski mentalitet, koji od nas čine nezajažljive kupce u trci za novim stvarima i, naravno, za novcem, čineći nas otuđenijima nego što smo spremni priznati, a znakovito je i nimalo slučajno što se izruguje i zdravstveni ili, bolje rečeno, bolesnički sustav, koji se u izokrenutoj satiričnoj perspektivi nadaje kao prava slika današnjeg bolesnog načina života - iskrivljenog odraza u primamljujućem izlogu.

(Iz predvora i pogovora)

Zbirka „Prvih dvadeset uboda“ predstavljena je na Danimu Slavka Kolara 2015.

Promocija zbirke kratkih priča na Danimu Slavka Kolara u Čazmi

FESTIVALI I KONCERTI U GRADSKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI VIROVITICA

Višnja Romaj, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica

Festivali – novina u programskim sadržajima

U četvrtom mjesecu 2015. godine prvi je put održan Festival radosne kulture (FRKA) te u petom mjesecu iste godine festival pod nazivom Kolbovi dani. Festival radosne kulture (FRKA) zamišljen je kao nezavisni gradski i regionalni kulturni projekt koji bi se održavao tijekom jednog tjedna u travnju. Prvi festival održan je od 21. do 26. travnja 2015. godine, a u budućnosti bi trebao sadržavati mnoštvo glazbenih, književnih, kazališnih, likovnih i filmskih sadržaja. Kako Gradska knjižnica u Virovitici svojim programima prerasta u multimedijalni centar, pozvana je biti domaćinom otvorenja ovog festivala te da se u njoj odvijaju i sve književne tribine s multimedijalnim predznakom koji je i inače obilježje u radu ove knjižnice (težimo da manifestacije budu popraćene slikom, riječju i glazbom). Festival se odvija u više kulturnih ustanova u gradu Virovitici koje su zajednički dale obol organizaciji: Gradskoj knjižnici, Gradskom muzeju te u Kazalištu, a generalni pokrovitelj festivala bila je Virovitičko-podravska županija. Gost prve večeri bio je fra dr. sc. Josip Blažević koji je održao predavanje „New age i alternativna medicina“. Jednako dobro predavanje, odnosno književna večer bila je i ona pod nazivom „Nova europska drama ili Velika obmana“ prof. dr. sc. Sanje Nikčević. Uz profesoricu Nikčević, o hrvatskoj poratnoj drami govorio je i predsjednik DHK-a Božidar Petrač u prepunoj dvorani Gradske knjižnice. Za istaknuti je da su u oba predavanja sudjelovali glumci Kazališta Virovitica.

Uz ovaj festival, Gradskoj je knjižnici pripala izuzetna čast otvoriti festival pod nazivom Kolbovi dani, važnu manifestaciju koja je ujedno i novost u gradu te pretendira postati tradicionalno događanje. Festival je posvećen Kamilu Kolbu, našem skladatelju, svećeniku, zborovođi, orguljašu i glazbenom pedagogu velikog i značajnog glazbenog opusa. Otvorene je proteklo u svečanoj i radnoj atmosferi, a predavanje fra Petra Antuna Kinderića o doprinosu Kamila Kolba kulturno-društvenom životu našega grada bilo je doista is-

Koncert grupe Pavel

crpno i nadahnuto. O bogatom glazbenom programu Kolbovih dana govorio je i jedan od glavnih pokretača tog festivala klasične glazbe, profesor glazbe i pijanist Perica Mihaljević. Festival je službeno otvorio gradačelnik Virovitice Ivica Kirin. Odaziv građana na sve priredbe bio je velik te se pokazalo da doista samo zajedničkom suradnjom svih kulturnih ustanova u Virovitici možemo postići pravi uspjeh i adekvatni odaziv građana.

Koncert grupe Pavel

U doista reprezentativnom prostoru Gradske knjižnice, a u okviru manifestacije „Prosinac u gradu“, održan je zapažen i neobično uspješan koncert grupe Pavel čija je glazba spoj americane, countrya i šansone. Grupa Pavel nastupila je u punom sastavu (Aljoša Šerić – vokal i akustična gitara, Antonija Matković Šerić – vokal, Jurica Hotko – klavijature, Saša Jungić – gitara, Jakov Kolega – bas gitara, Stipe Mađor – truba, Dean Melki – violinist i Jerko Jurin – bubnjevi) i oduševila doista mnogobrojnu publiku koja je u potpunosti ispunila prostor Gradske knjižnice. Uz mnoge poznate skladbe koje su izveli, posebnu pozornost privukla je pjesma Poslije nas koja je u Virovitici premijerno izvedena. Tijekom koncerta publika je svoje odobravanje i oduševljenje iskazivala pljeskom i pjevanjem, a brojni su i zaplesali.

Svi naši dosadašnji koncerti s renomiranim i poznatim glazbenicima kao što su Arsen Dedić, Masimo Savić, Tedi Spalato, Neno Belan, Ricardo Luque, Davor Radoši, Lada Kos, Ibrica Jusić, Lidija Bajuk, Dunja Knebl i dr. snimani su te smo tako ujedno obogatili naš fond AV grade. Može se primjetiti da iz godine u godinu zanimanje građana Virovitice za ovakve koncerte sve više raste te da su događanja ovakve vrste sigurno dobrodošla unutar programskih okvira naših knjižnica. Važno je istaknuti da su ovi koncerti u skladu s važećim standardima za narodne, tj. gradske knjižnice i besplatni su! Doista želim da još mnogo godina, u dogovoru s upravom Grada, možemo priređivati ovakve koncerte.

Kolbovi dani

FORMIRANA ZBIRKA STRIPA I OTVOREN KUTAK ZA ČITANJE STRIPA NA CENTRALNOM MJESTU U GRADSKOJ KNJIŽNICI U VIROVITICI

Višnja Romaj, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica

Strip kao deveta umjetnost ima svoje štovatelje i među korisnicima u Gradskoj knjižnici i čitaonici u Virovici. Uz ranija nastojanja da se okupe suradnici na ovom području te promoviramo strip kroz čitav niz tribina, potrudili smo se da ga u našoj Gradskoj knjižnici prezentiramo na doista primjeren i reprezentativan način. Naime, značajan broj jedinica stripa potaknuo je formiranje zasebne Zbirke stripa na Odjelu za odrasle koja jedan dio svojih izdanja i svezaka ima i na Dječjem odjelu. Oformljena zbirka smještena je u središnjem djelu Knjižnice na Odjelu za odrasle u blizini info pulta. Zbirka je tako dobila i svoj mali i zasebni prostor posebno prilagođen čitanju, a sadrži djela svih važnijih autora (Andrija Maurović, Walter Neugebauer, Jules Herman, Hugo Pratt i dr.), kao i reprezentativna strip izdanja.

Knjižnica je još 2008. krenula s pripremama i organizirala čitav niz vrlo uspješnih tribina s najpoznatijim strip crtačima, teoretičarima, izdavačima i kolecionarima stripa (Darko Macan, Veljko Krulčić, Mladen Novaković, Željko Mišak, Vjekoslav Đaniš i dr.). Važno je istaknuti i to da se petnaest svezaka stripa sa zavičajnim autorima nalazi u našoj Zavičajnoj zbirci te da se još jedan dio strip izdanja nalazi u spremištu Gradske knjižnice na Antunovcu. Izložbom priređenom u proljeće 2015. godine predstavili smo djela domaćih i inozemnih strip autora koja su dio našeg knjižničnog fonda.

U Gradskoj knjižnici u Virovitici 14. studenog 2015. održana je strip radionica pod vodstvom našeg poznatog strip crtača i profesora likovne kulture Roka Idžoštića. Radionica je održana u okviru festivala ilustracije i stripa koji je potaknuo Gradski muzej u Virovitici.

Strip radionica Roka Idžoštića

Izložbeni prostor

MIKO I VIRKA U ŠETNJI NAŠIM GRADOM

*Mirjana Kotromanović, Ivana Molnar
Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica*

Gradska knjižnica i čitaonica u Virovitici prošle je godine dobila svoju prvu slikovnicu. Tekst slikovnice napisan je stihovima u rimi, a govori o dječaku Miki i djevojčici Virki koji hodajući gradom upoznaju kulturne ustanove – muzej, kazalište, a odredišno mjesto im je knjižnica u kojoj pronalaze svoje omiljene likove iz bajki. Povod za pisanje slikovnice bilo je obilježavanje Dana grada Virovitice. Imena likova su simbolična – Miko kao mikeš, starosjedilac ovoga kraja, a Virka kao često u žargonu korišten naziv za Viroviticu. Tekst za slikovnicu napisala je voditeljica Dječjeg odjela Mirjana Kotromanović, a ilustrirala ju je Ivana Molnar, voditeljica Igraonice. Urednica slikovnice je Višnja Romaj, ravnateljica Knjižnice. Slike su nastale tehnikom suhog pastela i kombiniranim tehnikom olovke i tempera. Stil ilustracija je realističan kako bi motivi nacrtani u slikovnici bili što prepoznatljiviji najmanjim čitateljima. Osim što je slikovnica namijenjena djeci, djeca su bila i aktivno uključena u njezino nastajanje, a doprinijeli su u osmišljavanju izgleda likova. Ovakav kvalitetan oblik suradnje Dječjeg odjela i Igraonice nastaviti će se i kroz nadolazeće projekte. Promocija slikovnice održana je u kolovozu 2015. godine u prostorijama Gradske knjižnice i čitaonice u Virovitici.

slikovnica "Miko i Virka"

PREKOGRAĐIČNA SURADNJA GRADSKE KNJIŽNICE U VIROVITICI S UDRUGOM "ZORNICA NOVA" IZ PEČUHA

Višnja Romaj, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica

Zajednička fotografija sa susreta u Mađarskoj

U sklopu započete prekogranične suradnje s Udrugom Zornica nova, a po odluci ravnateljice Knjižnice, realiziran je uspješan posjet i održan planiran program u Hrvatskom školskom centru "Miroslav Krleža" iz Pečuha 21. listopada 2015. U programu je predstavljen film o Gradskoj knjižnici i slikovnica Gradske knjižnice koju su djeca nižih razreda dočekala vrlo srdačno te pjevala i recitirala. U nastavku programa uspješno je nastupio i Župni mješoviti zbor "Bl. Alojzije Stepinac" iz Milanovca pod vodstvom Romana Tripala.

Uz predsjednicu udruge Milicu Klaics - Taradžija, na-

dahnuo su govorile i hrvatska konzulica u Mađarskoj Vesna Haluga te zamjenica gradonačelnika Željka Grahovac. U posjet našim ljudima u Mađarskoj išla je i direktorica Razvojne agencije VTA Tihana Harmund. Susret je završio posjetom Hrvatskom klubu "August Šenoa" kojem je Gradska knjižnica donirala knjige iz fonda otpisanih knjiga (ukupne vrijednosti oko 20 000 kn). Posjet je bio važan i zbog dogovorene suradnje s konzulicom oko pomoći za nabavu bibliobusa. Važnost ove suradnje višestruko je pozdravljena od svih sudionika ove započete suradnje.

SVJETLOST KAO SIMBOL NADE, DOBRA I OPTIMIZMA U HRVATSKOJ KNJIŽEVNOSTI

Nela Krznarić, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica

Budući da je tema Mjeseca hrvatske knjige 2015. bila *svjetlost*, u virovitičkoj knjižnici održan je bogat program.

Manifestacija Mjeseca hrvatske knjige započela je izložbom knjiga pod nazivom *Svjetlost kao simbol nade, dobra i optimizma u hrvatskoj književnosti*. Izložba je podijeljena na dva dijela: prozu i poeziju. Iako se o temi svjetlosti promišljalo sa znanstvenog stajališta, njenoj primjeni i važnosti tehnologija zasnovanih na svjetlu, ova izložba imala je za cilj promišljati o svjetlosti kao duhovnoj dimenziji; simbolu nade, dobra, optimizma, upornosti, ustrajnosti, pobjede, jedinstva, i drugih vrijednosti koje ljudi čine hrabrijima, plemenitijima, boljima. To su vrijednosti koje nosimo u sebi i koje nam pomažu da sebe ne izgubimo u često nemirnim vremenima.

Ova izložba bila je izbor djela iz hrvatske književnosti koja svjedoče i promiču takvu *svjetlost*. Uvrštena je

Nazorova pjesma *Zvonimirova lađa*, Kaštelanova *Tvrđava koja se ne predaje*, Preradovićevo *Ljudsko srce*, Šimićeva *Opomena*, Andrićev *Epilog* i druga pjesnička djela. Od proznih djela svoje mjesto na izložbi našla je Kozarčeva *Tena*, Plevnikova ljubavna priča *Ljubav je jača od mača*, Aralicino *Sunce*, Gavranov roman *Kako smo lomili noge*, Marulićeva *Judita*, Antologija hrvatske ratne komedije koju je priredila Sanja Nikčević, *Brdo* od Prtenjače i drugi naslovi.

Nekoliko dana kasnije u knjižnici je gostovao Ivica Prtenjača i predstavio roman *Brdo*.

Svjetlo u hrvatskoj književnosti bilo nam je lakše i brže pronaći u poeziji. To i ne začuđuje jer kako je rekao hrvatski pjesnik Antun Branko Šimić *Pjesnici su čuđenje u svijetu... Naslonivši uho na čutanje što ih okružuje i muči pjesnici su vječno treptanje u svijetu*. Izložba je pripremljena uz podršku prof. Sunčane Voronjecki iz Katoličke klasične gimnazije.

PRIČAONICA U KNJIŽNICI

Ana Knežević, Gradska knjižnica i čitaonica Slatina

Pričaonica u knjižnici

Društvo „Naša djeca“ Slatina u obilježavanju Dječjeg tjedna provelo je u utorak, 6. listopada 2015. jednu od planiranih aktivnosti: Pričaonicu u Gradskoj knjižnici i čitaonici. Događanje u Knjižnici posjetila su djeca različitih dobnih skupina: od polaznika dječjih vrtića u pratinji roditelja, do učenika viših razreda osnovne škole te su za njih priređene različite vrste aktivnosti. Inspirirani Filmskim festivalom art kina Slatina posvećenoga francuskom filmu i Tjednom francuske dječje književnosti u Knjižnici, djeci mlađih dobnih skupina, starija djeca čitala su bajke francuskih pisaca, ali i sve druge: glazbene slikovnice i one interaktivne neobičnih oblika. Djeca viših razreda osnovne škole sudjelovala su u radu pričaonice, likovne i literarne radionice. Naglas, čitali su priču autorice Nade Mihoković Ku-

mrić: „Ljubičasti kišobran“, a zatim i sami pripovijedali slične zgode. Slijedilo je ukrašavanje već pripremljenih kišobrana od papira. Instalacija slatinskih šarenih kišobrana poslužila je i kao inspiracija za pjesmu koja je nastala na kraju. Jedna skupina djece sudjelovala je u radu računalne radionice na četiri računala s odgovarajućom multimedijom.

Igrale su se i društvene igre, a pažnju djece zaokupila je i „gradnja“ različitih oblika od drvenih dijelova s preciznim utorima koji omogućuju velik broj čvrstih kombinacija od drveta, a koje je lako rastaviti i ponovo spojiti u neku od novih maštarija.

U radu radionica sudjelovala je predsjednica Društva „Naša djeca“ Slatina, učiteljice, profesorice hrvatskoga jezika, knjižničarke, roditelji.

Pričaonica u knjižnici

IZ ŠKOLSKIH KNJIŽNICA

ŠKOLSKE KNJIŽNICE SU ZAKON: ŽIVIMO IH, UČIMO I VOLIMO Aktivnosti u Mjesecu školskih knjižnica

Đurđica Krčmar Zalar, OŠ prof. Franje Viktora Šignjara Virje

Na inicijativu Međunarodne udruge školskih knjižničara (IASL) mjesec listopad svake je godine ujedno i Mjesec školskih knjižnica, a u promoviranju školskih knjižnica tijekom toga mjeseca aktivno sudjeluju i brojni hrvatski školski knjižničari. Tema Mjeseca školskih knjižnica 2015. na svjetskoj razini bila je Školske knjižnice su zakon: živimo ih, učimo i volimo. Kažu da bi školski knjižničari trebali sami biti svoji menadžeri, računovođe, glasnogovornici i organizatori kulturnih događaja jer ako si dobar knjižničar, znat ćeš naći načina kako doći do sredstava za redovito opremanje školske knjižnice novim naslovima, kako lektirnim, tako i onim zanimljivijima! Često do školskih knjižničara stignu dobromanjerni savjeti, iako je i put do pakla popločen dobrim namjerama, da o svemu što rade trebaju pisati i slati u medije, osobito u lokalne novine jer tako će lokalna zajednica najbrže uvidjeti što sve rade. Naravno, takvi savjeti ne dolaze ni iz jednog uredništva lokalnih novina jer njihovu prodaju neće udvostručiti vijest o Mjesecu školskih knjižnica u virovskoj osnovnoj školi. Različite lokalne novine lakše bi prodali naslovi o crnoj strani knjižničarskoga života poput: ...*Tijekom Mjeseca školskih knjižnica zabilježeno 76 krađa krimi-naslova, 84 trošne knjige otpisom isključene iz prometa, 90 slučajeva nasilja u obitelji zbog nepročitane lektire...* Ovakvi naslovi privukli bi pažnju današnjih čitatelja željnih senzacije, no u Mjesecu školskih knjižnica zabilježen je samo velik broj dobrih i zanimljivih stvari, kreativnih aktivnosti i ideja za poticajno čitanje.

Novoopravljeni Mali čitaonički kutak

Knjižna kućica i projekt S knjigom izlazim

U Mjesecu školskih knjižnica u Osnovnoj školi prof. Franje Viktora Šignjara u Virju pod sloganom S knjigom izlazim postavljena je knjižna kućica na otvorenom. Knjižnu kućicu smjestili smo u školskom vrtu sv. Franje (najlepšem školskom vrtu kontinentalne Hrvatske 2004. godine) i time pružili priliku svim učenicima, roditeljima i prijateljima, žiteljima općine Virje i dragim gostima koje put dovede do našega školskoga vrta da slobodno vrijeme provedu čitajući! Zašto? Jer knjige su ponovo u modi, a školska knjižnica na otvorenom pruža mogućnost posuđivanja knjiga i čitanja u bilo koje doba dana i noći bez roka posudbe i s beskrajnim povjerenjem da čete knjigu vratiti. Ako želite svijetu preporučiti svoju knjigu, potpišite ju i ostavite, a učenici vam unaprijed zahvaljuju na podršci! Dragi čitatelji, čitajte uvijek i svugdje! Neka vaše slobodno vrijeme dok čekate prijatelje, autobus, roditelje ili prvu ljubav bude kvalitetno provedeno uz knjigu!

Dani otvorenih vrata knjižnice

Zahvaljujući podršci Općine Virje školska knjižnica u novu školsku godinu 2015./16. ušla je u novom ruhu te su joj obijeljeni zidovi, a opremljen je i Mali čitaonički kutak za učenike nižih razreda. Opremljen je i E(j)-čitam kutak u kojem učenici mogu koristiti tablete te u slučaju pomanjkanja lektirnih naslova u knjižnici (što je često), pripremiti se za nastavu lektire čitajući e-lektire. Vrijeme je za šah aktivnost je koju je školska knjižnica ponudila na zahtjev učenika, a pokazala se iznimno zanimljivim i traženim oblikom provođenja slobodnog vremena u knjižnici. Ideju *Pij čaj i čitaj* proveli smo samo u danima otvorenih vrata knjižnice od 19. do 26. listopada 2015. te ju razradili kao projekt kojim ćemo se pokušati javiti na prihvatljive natječaje kako bismo ga mogli provoditi kroz cijelu školsku godinu i time dodatno motivirati učenike za čitanje.

U Mjesecu školskih knjižnica, 30. listopada 2015. održao se i već uobičajeni noćni čitateljski susret Tulum s(l)ova. Tema ovogodišnjeg Tuluma bio je naš zavičajni pisac Miroslav Dolenec Dravski i upravo su ulomci njegova romana *Djetinjstvo je vraški šugava stvar* odabrani za ceremonijalno čitanje. Posebnu jesensku boju Mjesecu školskih knjižnica dale su i pripreme za Kajkavski etnografski kviz, tradicionalnu manifestaciju u organizaciji naše škole, koja naglašava istraživanje kajkavske

Učenici i knjižničarka Đurđica Krčmar Zalar kraj knjižnog ormarića u školskome vrtu

književnosti, narječja i kulturne baštine te samim time školska knjižnica i zavičajna zbirka postaju glavno polazište u pripremama za kviz.

Suradnici školske knjižnice

Tijekom Mjeseca školskih knjižnica polaznici Dječjeg foruma Društva Naša djeca Virje posjetili su školsku knjižnicu te jedan školski sat proveli u razgovoru s knjižničarkom o svijetu knjiga, upoznali se s problemima s kojima se školski knjižničari susreću te otkrili neke zanimljivosti vezane uz čitanje. Polaznici izborne

nastave engleskoga jezika održali su radionicu prevođenja na hrvatski jezik novih Smjernica za školske knjižnice koje će nam uvelike pomoći u dalnjem radu. Polaznici likovne grupe su pak izradili noćno nebo pod kojim će se sve daljnje faze projekta Tulum s(l)ova odvijati u znatno ugodnijem okruženju.

Vjerujući kako će upravo ti mladi ljudi kao budući odgovorni akademski građani pomoći školskim knjižnicama da zasiju u nekom lještem svjetlu, neopterećene finansijskim poteškoćama održavanja i izgrađivanja knjižnih fondova, školska knjižničarka Đurđica Krčmar Zalar raduje se svakoj novoj suradnji!

KROZ SURADNUJU S UDRUGAMA DO DONACIJA ZA ŠKOLSKE KNJIŽNICE

Vlatka Tokić, Osnovna škola u Đulovcu

Osnovna škola u Đulovcu ima dvije knjižnice, jednu u matičnoj školi, a drugu, puno skromniju, u područnoj školi u Velikim Bastajima. Kako bismo unaprijedili rad školskih knjižnica i pružili učenicima nove mogućnosti obrazovanja i kreativnijeg provođenja slobodnog vremena, tijekom školske godine 2015./16. ostvarili smo dobru suradnju s čak četiri udruge: njemačkom udrugom „Sveti križ“, češkom udrugom „Lastavica“, Udrugom dobrovoljaca i veterana Domovinskog rata Republike Hrvatske i Udrugom osoba s intelektualnim teškoćama i njihovih obitelji „Korak dalje“ Daruvar.

Nova računala u knjižnici matične škole u Đulovcu

Tijekom kolovoza 2015. školu su samoinicijativno posjetili članovi njemačke udruge „Sveti križ“ koji su tijekom ratnog razdoblja u više navrata dopremali humanitarnu pomoć za stanovništvo Đulovca. Predstavnici udruge došli su privučeni željom da vide kako se ovaj kraj razvio u proteklih 20 godina i ostali ugodno iznenadjeni napretkom škole i cijelog kraja. Ovom prilikom finansijski su pomogli školskoj knjižnici da nabavi 20-ak slikovnica. Predstavnici udruge „Lastavica“ iz Češke također su se sami javili te 16. studenog 2015. posjetili

Novouređena školska knjižnica u Velikim Bastajima

školu. Do ovog susreta došlo je zahvaljujući inicijativi njezina suosnivača, gospodina Dobrivoja Solaru, koji je rođen upravo u prostoru đulovačke škole! Naime, njegovi su roditelji davnih 50-ih godina 20. st. radili u školi i živjeli u školskom stanu. Iako je gospodin Solar većinu

života proživio prvo u Australiji, a potom u Češkoj, rodni kraj nikad nije zaboravio pa je zato njegova udruga donirala knjižnici matične škole tri računala kako bi učenici imali pristup internetu koji do tada nisu imali. Tom donacijom knjižnica je ispunila propisane standarde i postala informacijsko i medijsko središte škole u punom smislu te riječi. Učenici sada puno češće dolaze u prostor knjižnice kako bi pretraživali internet, komunicirali s drugima ili se jednostavno malo poigrali, što je vrlo bitno s obzirom na to da velik broj njih u svojim domovima nema računala ni pristup internetu.

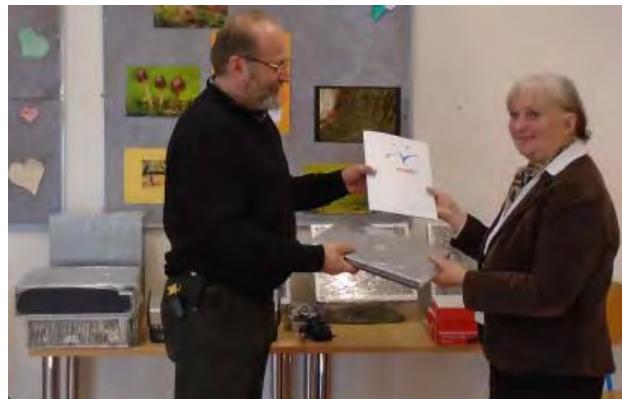
Uređena i opremljena knjižnica u područnoj školi u Velikim Bastajima

Nakon ovih pozitivnih iskustava školska knjižničarka Vlatka Tokić osmisnila je projekt osnivanja Kulturno – čitalačkog centra u područnoj školi Veliki Bastaji koju pohađa više od 150 učenika, a koji su zbog loše financijske situacije bili zakinuti za osnovne knjižnične usluge poput posuđivanja knjiga za slobodno čitanje. U realizaciji ovoga projekta potražila je partnera u lokalnim udrugama pa je tako Udruga dobrovoljaca i veterana Domovinskog rata Republike Hrvatske školskoj knjižnici donirala više od 600 knjiga, 30 društvenih igara te jedno stolno računalo namijenjeno učiteljima područne škole. Dana 20. studenog 2015. predstavnici udruge posjetili su školu i svečano uručili donaciju.

Potrebe školske knjižnice u Velikim Bastajima prepoznala je i Udruga osoba s intelektualnim teškoćama i njihovih obitelji „Korak dalje“ iz Daruvara čiji su članovi napisali projekt Kutak za slobodan trenutak koji su prijavili na natječaj Moj doprinos zajednici Zaslade za regionalni razvoj „Zamah“. Projekt je pozitivno ocijenjen i dodijeljeno mu je 13 000 kn za provedbu, a Općina Đulovac akciju je potpomogla s još 3.000 kn. Zahvaljujući tim financijskim sredstvima za školsku knjižnicu nabavljeni su novi radni stol, stolica, računalno, pisač, plastifikator, pano, zidne slike, razni uredski i školski pribor te mnoštvo materijala potrebnog za provođenje kreativnih radionica.

Prikupljanje knjiga kroz građanske akcije

Kroz dvije građanske akcije u kojima se na glavnom daruvarskom trgu skupljala knjižna građa, skupljeno je 200-tinjak dječjih knjiga i slikovnica te 30 društvenih

Češka udruga „Lastavica“ donirala tri računala

igara koje će od sada biti na raspolaganju učenicima. Iznimno kreativne i entuzijastične volonterke udruge „Korak dalje“ Daruvar, Danijela Ljutak Jureković i Sanela Ruth Kolar, nekoliko su dana uređivale knjižnicu i potpuno promijenile njen izgled, tako da je knjižnica sada puna šarenih detalja i djeci je izuzetno privlačna. Cilj je bio postići primamljivo i poticajno okruženje za učenike, a s obzirom na gužvu koja je uočljiva nakon uređenja, u tome se zasigurno i uspjelo.

Svečano otvaranje Kutka kojem je prisustvovao gradonačelnik Grada Daruvara, načelnik Općine Đulovac, ravnateljica Pučke knjižnice i čitaonice Daruvar, predsjednica udruge „Korak dalje“, predstavnici medija i mnogi drugi važni gosti održano je 26. travnja 2016. Novouređena knjižnica ili Kutak za slobodan trenutak posebno je bitna učenicima putnicima koji svaki dan dugo čekaju prijevoz kućama, a koji od sada mogu u prostoru knjižnice izvršavati svoje školske obaveze, čitati knjige, pretraživati internet, igrati društvene igre ili se kreativno izražavati koristeći novodobiveni pribor.

Zahvaljujući angažmanu udruga učenici OŠ u Đulovcu od školske će godine 2016./17. moći puno kvalitetnije provoditi svoje vrijeme u prostoru školskih knjižnica, i u matičnoj i u područnoj školi. Ovakav vid udruživanja otvorio je nov spektar mogućnosti u razvoju školskih knjižnica te se nadamo da će se uspješna suradnja nastaviti i u narednim godinama, a sve s ciljem pružanja učenicima vrhunske knjižnične usluge koja će obogatiti njihovo školovanje.

Knjižničarka Vlatka Tokić s volonterkama iz udruge „Korak dalje“

SNIMILI ZVUČNU KNJIGU NULTI SAT I FILM O ČITALAČKOM KLUBU SLJEPIH

Stojanka Lesički, OŠ Sveti Petar Orešovec

Zvučna knjiga učenika Osnovne škole Sveti Petar Orešovec nedavno se nalazi u katalogu Hrvatske knjižnice za slijepce, a slijepci i slabovidni koji su članovi knjižnice mogu je čitati i preuzimanjem putem e-kataloga knjižnice. Knjigu *Nulti sat* autora Siniše Cmrka učenici orešovečke škole snimili su u sklopu međunarodnog projekta *I tvoj glas može biti dio rješenja* i to zahvaljujući finansijskoj podršci u iznosu od 1800 eura dobivenojoj od Akademije srednjoeuropskih škola (ACES).

Snimanje i promocija zvučne knjige

Roman za djecu i mlade *Nulti sat* u tiskanom obliku ima 231 stranicu, a zvučna knjiga traje pet sati. Ulomke knjige čitale su učenice Mihaela Miklečić, Helena Kralj, Antonela Štimac, Ana-Marija Nemčić i Jasmina Funtak. Snimalo se deset dana tijekom ljetnih praznika kad u školskoj knjižnici nije bilo bučno. Knjiga je montirana u programu Adobe Audition CS6 u MP3 formatu, a i taj su posao odradile učenice i mentorica radijske skupine, školska knjižničarka Stojanka Lesički. U društvu autora Siniše Cmrka zvučna knjiga predstavljena je 5. prosinca 2015. u Centru za odgoj i obrazovanje „Vinko Bek“ u Zagrebu, a djelatnici Centra načinili su naljepnicu za CD na brajici. Nekoliko učenika Centra knjigu je preslušalo odmah nakon njenog objavljuvanja te su na predstavljanju sudjelovali u kratkom kvizu o knjizi. Ostali će je imati prilike slušati na uređaju Daisy player koji omogućava kretanje po poglavljima, naslovima, podnaslovima, stranicama pa čak i rečenicama zvučne knjige. Jedan takav uređaj, zahvaljujući sredstvima dobivenim od ACES-a, poklonili su im učenici OŠ Sveti Petar Orešovec.

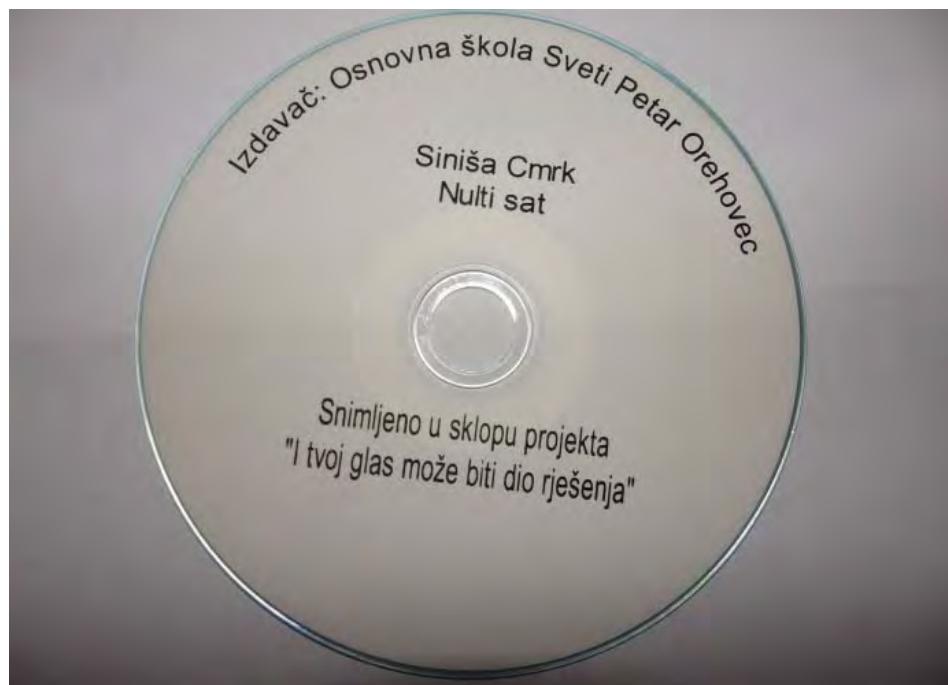
Ostale aktivnosti u sklopu međunarodnog projekta

Orešovečka škola jedna je od samo deset škola u Hrvatskoj koje su u školskoj godini 2015./16. od ACES-a dobile sredstva za provođenje projekta. ACES djeluje od 2006. i od tada svake godine raspisuje natječaj na određenu temu. Tema ovogodišnjeg natječaja je *Prihvatanje solidarnosti: Brinemo se, usuđujemo se i dijelimo!* Za sredstva ACES-a ove školske godine natjecale su se škole iz 15 zemalja. Prijavljeno je ukupno 266 projekata, a sredstva su odobrena za 42 projekta. Škola Sveti Petar Orešovec u projektu je partner s učenicima OŠ „Ivo Andrić“ iz Pranjana u Srbiji. Zajed-

Učenice snimaju zvučnu knjigu

nički projekt nazvali su *I tvoj glas može biti dio rješenja* jer su odlučili kroz ovaj projekt ostvariti suradnju sa slijepom djecom u Hrvatskoj i Srbiji. Partneri iz Srbije snimili su zvučnu knjigu kratkih priča, a zajedno su partnerske škole snimile i radijsku igru Roker folklor. Proizvodi zajedničkog projekta su i tri kratka dokumentarna filma. Učenici OŠ Sveti Petar Orešovec snimili su film *Šišmišo* istoimenom Klubu čitatelja Udruge slijepih Koprivničko-križevačke županije te film *Okus doma* – gost ACES-a, dok su učenici iz Pranjana snimili kratki film o slijepoj srpskoj paraolimpički Nadi Vukanović. Od sredstava dobivenih za projekt partneri su realizirali i dvije petodnevne učeničke razmjene. Prva je bila u prosincu 2015. u Svetom Petru Orešovcu, a druga u travnju 2016. u Pranjima u Srbiji. Svi proizvodi projekta i detaljan opis svih aktivnosti dostupni su na mrežnoj stranici projekta *I tvoj glas može biti dio rješenja*.

CD sa zvučnom knjigom *Nulti sat*

MOŽE I BEZ KAVIJARA, ALI NE MOŽE BEZ KNJIGE

Zorka Renić, Medicinska škola Bjelovar

„Neke knjige su za kušati, druge treba progutati, a malo je takačkih koje je vrijedno prožvakati i probaviti.“ (Francis Bacon)

Dan Medicinske škole Bjelovar 2016. tematski je bio vezan uz zdravu hranu. Školska se knjižnica u obilježavanje toga dana uključila programom o bogatom suodnosu hrane i književnosti. Hrana i književnost, naizgled dva pojma koja nemaju veze jedan s drugim, povezuju se zamršenije nego što mislimo. Hrana u književnosti ima brojne simbole i može se reći da je povijest književnosti usko vezana uz hranu. Meki kolači iz djetinjstva, miris kave ili čaja, okus sočnih jabuka i, naravno, čokolade... Mnogim piscima hrana je poslužila kao motiv i inspiracija u radu. Gotovo da nema značajnijeg književnoga djela bez brojnih motiva hrane ili autora kojeg hrana nije motivirala na pisanje, a nas čitatelje na čitanje.

Hrana i književnost

Odakle ideja? Prije nekoliko godina program o hrani i književnosti pripremila je kolegica Ivanka Ferenčić Martinčić, a prošle je godine kolegica Tatjana Petrinec predstavila knjigu Irene Lukšić *Blagovati na tragu klasika*. Obje aktivnosti bile su nam polazište, ali bogata tema omogućava uvijek nove i drukčije pristupe. Za drukčiji pristup zasluzna je i kolegica Iva Ban, profesorica Hrvatskog jezika i književnosti u našoj školi. Zajednički smo osmisile niz aktivnosti i cijeli meni. Za predjelo smo poslužile kratku teorijsku prezentaciju, za glavno jelo kazivanje poezije i scenski prikaz, a desert je bio kviz i izložba. Prezentaciju su izradile učenice uz mentorstvo knjižničarke. Profesorica Iva Ban pripremila je i kolaž poezije. Bilo je tu i slatkog i slanog od Čokolade Jerka Rošina, *Doručka* Dragutina Tadijanovića do Majoneze Luke Paljetka. Pitanja u kvizu odnosila su

se uglavnom na najpoznatije pojmove kao što su palaćinke Pipi Duge Čarape, likovi iz djela Marina Držića pa sve do kruha i masti Pavla Pavličića. Izložba je bila kombinacija citata o hrani i najpoznatijih citata iz književnosti koji su vezani uz hranu. Na izložbi smo se usredotočili na lektirna djela. Naravno da je tu bilo pita, sira, voća pa i čokoladnih delicija. Program smo ponovili pod nazivom *Književni doručak*. Budući da vam za kraj ne mogu podijeliti čokoladice, evo umjesto toga još jedan citat:

„Vjerujem da je osjećanje sreće najvažnija stvar u životu. Sreća. Jednostavna kao šalica čokolade ili zavojita poput puta unutar nečijeg srca. Gorka. Slatka. Živa.“ (Johanne Harris)

Koje voće je probala Emma u Flaubertovoj "Gospođi Bovary" i tada otkrila da zapravo voli život visoke klase?

- a) ananas
- b) jabuka
- c) šipak

a) ananas

U 19. stoljeću ananas je bio posebna delicija, dostupna samo iznimno bogatim slojevima. Emma je vrlo brzo shvatila da joj suprug koji pripada srednjem sloju društva neće moći privući takav luksuz.

Hrana poslužena s citatima o hrani

KAKO JE KUTNA GARNITURA PRIZVALA NOVE KORISNIKE?

Suzana Pušić, Srednja škola Čazma

Veliki odmor u knjižnici s knjigom u ruci – učenici i knjižničarka Suzana Pušić

San svake školske knjižničarke i knjižničara je puna knjižnica učenika koji marljivo listaju knjige i časopise, uče, pišu zadaće, istražuju na internetu... Knjižničarka Srednje škole Čazma Suzana Pušić i pedagoginja Dubravka Jurina, inače, kako sebe vole nazivati „sudradnice i pol“ (knjižničarka radi samo na pola radnoga vremena), odlučile su knjižnicu dodatno približiti učenicima i pretvoriti je u dnevni boravak koji bi služio za ugodniji boravak korisnika, ali i za ugošćivanje. Za to je trebalo stvoriti ugodan kutak koji su osmislice tako što su nabavile smeđu kutnu garnituru, neobičan stolić i dva crvena tabureta da razbiju monotoniju (iako ona u njihovoj knjižnici ne postoji!). Namještaj je nabavljen zahvaljujući donaciji resornog ministarstva povodom 50. godišnjice postojanja škole.

Kad je ovaj, za školske knjižnice neuobičajen namještaj stigao, oduševljenju nije bilo kraja. U knjižnici je nastala gužva jer nije bilo mjesta za sve koji su željeli isprobati kutnu garnituru. Najljepše što se čulo od jednog učenika bila je rečenica: „Sad pod velikim odmorom neću ići van pušići, neg’ ču u knjižnici sjediti i čitat“. Naime, uvedeno je pravilo, svatko tko sjedi na garnituri, mora nešto listati ili čitati. Ispod stolića nalaze se hrpe knjiga sa straničnicima jer stalni gosti imaju svoje knjige koje uzmu i uvijek nastave čitati gdje su stali.

Ali što je dnevni boravak bez gostiju? O garnituri se pročulo pa su i nekadašnji učenici, sadašnji studenti, počeli navraćati i družiti se u knjižnici. No, pravo „vatreno krštenje“ garnitura je doživjela 19. veljače 2016. kad je na njoj „odsjeo“ glumac u gostima Ivan Ožegović. Petnaestak učenika zainteresiranih za glumu uživalo je u trosatnom druženju punom smijeha i dobrih savjeta. Pokazali su gostu što su spremali za LiDraNo, a on je njima dao pregršt savjeta i informacija vezanih za glumu i kazalište.

Sjedeća garnitura u knjižnici pokazala se tako pra-

vim pogotkom i učenici se vesele novim druženjima s glumcima, piscima, nekadašnjim učenicima, no vesele se i svakom velikom odmoru u ugodnom ozračju.

PRIMJENA DRUŠTVENIH IGARA U SKOLSKOJ KNJIŽNICI

Vesna Zvečić, OŠ Ivane Brlić – Mažuranić Virovitica

„Igra otvara zaključana vrata srca i umu.“ (Višnja Šeta)

Različiti teoretičari pokušali su definirati pojам igre koji obuhvaća uistinu velik broj raznih aktivnosti. Većina ih se slaže da je igra ponajprije izvor zabave, predstavlja izazov, potiče tjelesno i psihičko opuštanje, razvija karakterne osobine te da je to aktivnost koja se odvija bez prisile i kao takva je vrlo značajna za spoznajni i društveni razvoj pojedinca. Igru najčešće vežemo uz djetinjstvo. Igrajući se, dijete stječe kontrolu i spremno je iskušati nove mogućnosti. Isto tako, sam proces igre mnogo je važniji od rezultata.

Povijest igranja i vrste igara

Jedno od obilježja igre je univerzalnost jer je ona dio svih svjetskih kultura. Johan Huizinga čak uvodi pojam *homo ludens* (čovjeka koji se igra) smatrajući da je cijela ljudska kultura izrasla i razvila se iz igre i kao igra. Općenito se smatra da početci igranja sežu u vrijeme prije pisane povijesti, odnosno u same početke civilizacije. Neke su igre nastale iz drevnih obreda, a nekim je teško odrediti izvorište. Ipak, mnoge tradicionalne igre prenijele su se s jedne generacije na drugu, a širile su se i pod utjecajem migracija, trgovine i ratova. Čimbenici koji utječu na opstanak neke igre tijekom vremena ponajprije su natjecateljski osjećaj,

Turnir u Sovi mudrići povodom Noći knjige 2015.

prenosivost (što manje opreme) i dobra mješavina sreće i vještine.

Neki od kriterija podjele igara njihov su sadržaj, okolina u kojoj se odvijaju, namjena te broj igrača. Najčešća je podjela na igre na otvorenom (u prirodi, na igralištu, u vodi...) i igre u prostorijama (sobne i dvoranske te društvene igre s priborom). Prema namjeni dijele se na igre upoznavanja i stjecanja povjerenja, igre koje razvijaju suradnju i nenasilno rješavanje sukoba, didaktičke igre, igre zapažanja i ocjenjivanja, igre pamćenja, igre snalaženja i kretanja, igre brzine i okretnosti, igre s loptom (diskom, vijačom, konopom), štafetne i sportske igre.

Razvoj igre kod djece

Roditelji su prvi partneri u igri svakog djeteta i ta je igra zabavna i potiče na učenje, a igra s vršnjacima potrebna je djetetu za njegovo emocionalno sazrijevanje, stjecanje prijateljstava i samostalno rješavanje sukoba. Dječja se igra promatra na dvije međusobno isprepletenе razine – spoznajnoji društvenoj.

Razvoj igre s obzirom na spoznajnu razinu kreće se kroz nekoliko faza. Najjednostavnija je funkcionalna igra poput skakanja i trešnje zvečke. Sljedeća je konstruktivna igra (npr. gradnja kule od kocaka) koja se javlja u drugoj djetetovoj godini. U predškolskom je razdoblju značajna simbolična igra, tj. igra pretvaranja (npr. uživljavanje u ulogu liječnika, princeza, superjunaka...). Ona se zadržava tijekom cijelog djetinjstva i vrlo je važna za razvoj djeteta jer poistovjećivanjem sa svojim uzorima, dijete razvija osjećaj vlastite važnosti i moći, uči o svijetu oko sebe i kako se uživjeti u tuđu perspektivu, razvija svoju kreativnost i vještine rješa-

vanja socijalnih problema. Igre s pravilima (npr. igra skrivača, graničara, različite društvene igre...) igraju se u skladu s unaprijed poznatim pravilima i ograničenjima. Djeca ih zatječu u već gotovom obliku kao dio kulture, ali sudjeluju i u stvaranju novih. Regulirane su kodeksom časti (fairplay) i potiču natjecateljski duh kod djece koja pozitivnim ishodom igre, odnosno pobjedom, dokazuju svoju nadmoć. Specifične su za uzrast od sedam do jedanaest godina, ali zadržavaju se tijekom cijelog života.

Igre se i s obzirom na društvenu razinu također međusobno razlikuju. Najjednostavniji je oblik promatranje, bez pokušaja uključivanja u igru, zatim slijedi samostalna igra tijekom koje se dijete igra samo, bez pokušaja približavanja drugoj djeci, a nakon toga paralelna (usporedna) igra kad se dijete igra pored druge djece sa sličnim materijalom, ali bez pravog druženja ili suradnje (npr. u pješčaniku gdje svatko gradi svoju kulu od pjeska). Vještine druženja s vršnjacima postupno se usavršavaju u predškolskoj dobi kad se pojavljuje povezujuća igra tijekom koje se djeca igraju zajedno s drugom djecom, ali bez podjele rada (razgovaraju o igri, dijete igračke, ali nema zajedničkog cilja). Najrazvijeniji oblik igre svakako je suradnička igra (igranje u grupi radi postizanja nekog zajedničkog cilja), koja se javlja oko osme godine.

Moguće je uočiti da je, što su djeca starija, njihova igra sve manje usmjerena na predmete, a sve više simbolična i usmjerena na vršnjake koji postaju važan socijalizacijski činitelj (pohvale, kazne, uloga modela). U dobi od osam do devet godina djeca obožavaju igre s pravilima, a njihova igra sve više postaje suradnička, kao posljedica sve većeg iskustva druženja s vršnjaci-

ma. Vršnjački je utjecaj najjači u ranoj adolescenciji od devete do trinaeste godine zbog potrebe za osjećajem povezanosti, prijateljstva i sličnim vrijednostima.

Društvene igre u školskoj knjižnici

Školski knjižničari trebali bi iskoristiti prednost koju imaju pred kolegama koji rade u nastavi jer sučenici mogu uspostaviti prisniji odnos koji nije narušen vrednovanjima i ocjenama. U knjižnici je jednostavnije njegovati pozitivne emocije (poput osjećaja sigurnosti, zadovoljstva, radoznalosti) jer ondje nema straha od neuspjeha. Stvaranje unutarnje i vanjske motivacije učenika trajan je proces koji je vrlo lako potaknuti primjenom različitih društvenih igara. One su kao stvorene za školsku knjižnicu jer baš svaki učenik ima priliku u nečemu biti najbolji (kad mu već ne ide matematika ili pravopis!). Vrlo je važno stvaranje situacije, odnosno radne i opuštajuće atmosfere, uključivanje učenika u smišljanje i izradu igara, organiziranje natjecanja (turnira) u tim igrama u kojima će se neki učenici natjecati, a neki imati ulogu sudaca, podjela diploma i slatkih nagrada te objava rezultata u školskom listu i na mrežnim stranicama škole.

Igru Sova mudrica osmisnila knjižničarka

Društvene igre svakodnevica su u knjižnici naše škole. Knjižničarke nastoje zadovoljiti potrebe svojih učenika za znanjem, ali i za igrom kad im je potrebna relaksacija tijekom radnog dana. Tijekom svih odmora učenici napune prostor čitaonice u kojoj ih već čekaju spremni kompleti za šah, ručno izrađene igre križić-kružić, različite igre pamćenja, kartice za igru *Reci obrnuto, Knjigolov, Sova mudrica* i dr.

Knjižničarka Vesna Zvečić osmisnila je igru *Sova mudrica* koja je klasična igra na ploči. Igrači bacaju kockicu i pomicu se zadani broj polja krećući se prema cilju. Ipak, igra je pomalo neobična jer zahtijeva od igrača razne vještine i znanja. Tako će, zastanu li na polju cr-

Gabrijel je postao list na vjetru

vene boje, izvući karticu pod nazivom *knjigolov* i morat će pronaći zadani knjigu na polici. Ako zastanu na žutome polju nazvanom *knjigovježba*, morat će nešto otpjevati, otplesati, oponašati ili čak ispričati vic kako bi nasmijali ekipu. Zelene kartice *sveznalica* traže od natjecatelja poznавanje opće kulture, a plavi *knjizazov* znanje o piscima i njihovim djelima. Nagrade i kazne za (ne)točno obavljen zadatak nisu velike – dva polja naprijed, odnosno nazad. Važno je napomenuti da su u učenici sudjelovali u izradi same ploče, kartica i figura za igru. Povodom *Noći knjige 2015.* godine održan je turnir u ovoj igri u kojemu je sudjelovalo tridesetak učenika. Nešto su naučili, malo se zasladiili i, što je najvažnije, dobro se zabavili. Nagrade za najuspješnije učenike osigurala je Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica.

Pod velikim odmorom – svi u knjižnicu na igranje!

IGRA RIJEĆIMA I SLIKAMA – U SPOMEN NA ZVONIMIRA BALOGA

Jerko Barišić, OŠ "Grigor Vitez" Sveti Ivan Žabno

Igru koju je inicirao Grigor Vitez nastavio je veliki virtuoz rijećima i slikom - Zvonimir Balog. Nasmijao je i nasmijavat će mnoge generacije svojim pjesničkim umijećem. Njegov osebujan humor i vedrinu susrećemo i u njegovim likovnim ostvarenjima kojima na svoj, balogovski način, privlači djecu i odrasle. Možda je i zato zapostavljen Balog koji je drugačiji, "ozbiljniji", meditativniji...

Z. Balog - učitelj u Svetom Ivanu Žabnu

Zvonimir Balog rodio se 30. svibnja 1932. godine u Svetom Petru Čvrstecu u okolini Križevaca. Školu primijenjenih umjetnosti i Pedagošku akademiju završio je u Zagrebu. Okušao se u mnogim zanimanjima: administrator, pipničar, dekorater, odgajatelj, soboslikar, nastavnik, predavač na Pedagoškoj akademiji, urednik Smiba i Modre laste te urednik na Hrvatskoj televiziji. Mi se možemo osobito ponositi time što je bio učitelj likovnog odgoja u školama u svom Svetom Petru Čvrstecu, kao i u Osnovnoj školi "Grigor Vitez" Sveti Ivan Žabno.

Uz svakodnevni rad stigao je i stvarati te je stvorio impresivan opus koji čini više od 70 knjiga, realizirao je više od 40 likovnih izložbi u Hrvatskoj i svijetu, imao više od 20 bijenala. Veliki kreativac potvrdio se kao iznimni slikar, kipar i književnik. Mnoge je svoje knjige sam ilustrirao. Pisao je pjesme, priče, romane, eseje, aforizme i dramska djela. Preveden je na dvadesetak jezika. Spada među najnagrađivanje hrvatske književnike. Primio je brojne domaće i inozemne nagrade. Bio je kandidat za dvije najveće međunarodne nagrade za dječju književnost: Andersenovu nagradu i Memorijalnu nagradu "Astrid Lindgren". Mnogi i danas živo pamte njegova djela poput Malih priča o velikim slovima, Nevidljive Ive, Jednožekog Oka, Veselog zemljopisa, Bijesnih glista, Ja magarca, Zelenih mrava, Bosonogog generala i drugih. Smatra se utemeljiteljem suvremene hrvatske dječje poezije i nonsensa. Igre rijećima, sloganima, glasovima, slikama i značenjima karakteriziraju njegove pjesme i prozu. Preminuo je u Zagrebu 2. studenoga 2014. godine.

Dan škole posvećen Z. Balogu

OŠ "Grigor Vitez" Sveti Ivan Žabno posvetila je svoj Dan škole ovome svestranom umjetniku i nekadašnjem svome djelatniku. Svečanost je održana uoči njegova rođendana, 29. svibnja 2015. u Područnoj školi Sveti Petar Čvrstec u blizini Balogove rodne kuće. Svečanosti je nazočila i njegova najuža obitelj: supruga Ljubica, koja je također neko vrijeme radila kao učiteljica u Svetom Petru Čvrstecu, kćerka Ksenija, unuci Ruža i Fran te brat Vladimir. Budući da osnovna škola u Svetom Ivanu Žabnu nosi ime Grigora Viteza, na svečanosti je bila i Vitezova kćerka Olga Vitez-Babić.

Program nazvan Igre rijećima i slikama započeo je prikazivanjem videozapisa u kojem Zvonimir Balog govorio o Vitezovoj poeziji. U tom videozapisu Balog je naglasio da čita Viteza "zbog toga što u njemu ima upravo to nešto za čim ja žudim, žudim za nečim neotkrivenim,

Plaketa s prigodnim poštanskim omotnicama na temu Z. Baloga

nepoznatim, novim..." Kroz cijeli program progovorao je Balog na usta svih sudionika. Sve što se toga dana pjevalo, plesalo, recitiralo, glumilo, Balogovo je stvaraštvo.

Oduševljena učeničkim interpretacijama Balogova stvaralaštva, o nama manje poznatom Balogu govorila je Lada Žigo u ime Društva hrvatskih književnika čiji je Balog bio član. Cijeli je program vidno ganuo pjesnikovu suprugu Ljubicu. Zahvalila je svima, posebno djeci koja su sudjelovala u ovoj priredbi. Nakon toga, predala je nagrade autorima najboljih likovnih radova koji su pristigli iz osnovnih škola Koprivničko-križevačke županije na natječaj Dan Zvonimira Baloga. Autor ovih redaka predao je gospodri Ljubici plaketu na kojoj je pet omotnica s prigodnim poštanskim žigovima na temu Zvonimira Baloga. Prigodni žig i omotnice dizajnirao je prof. Zoran Cvetković, voditelj školske filateličke grupe. Omotnice prikazuju pjesnika, neke njegove pjesme, nagrađenu slikovnicu, original krsnog lista i osobne iskaznice. Sve omotnice nazočni su mogli vidjeti u okviru likovne izložbe radova s natječaja i radova učenika kojima je Zvonimir Balog predavao u Svetom Petru Čvrstecu i Svetom Ivanu Žabnu pedesetih i šezdesetih godina prošlog stoljeća. Nakon mnogo, mnogo godina neki su vidjeli svoje radove, neki radove svojih mama, tata, stričeva, možda djedova i baka. Uz likovne radove izloženi su bili i naslovi Balogovih knjiga iz školske knjižnice i iz Gradske knjižnice „Franjo

Marković" Križevci.

Nema razloga ne nastaviti Igru riječima i slikama jer, ako je itko zaslužio, to je velikan riječima i slikom, Zvonimir Balog. Prije dodjele plakete pjesnikovoj supruzi retorički sam se obratio nazočnima: „Ako Gornja Rijeka ima Sidonijin dan posvećen Sidoniji Rubido Erdödy, Koprivnica Galovićevu jesen posvećenu Franu Galovi-

cu, ako se godinama održavaju u Velikom Grđevcu Lovrakovi dani kulture, zašto Križevci ne bi u čast svoga đaka održavali Dan Zvonimira Baloga?“ Dok se to ne dogodi, mi ćemo se i ove godine, na Balogov rođendan, 30. svibnja, nastaviti balogovski igrati u Svetom Petru Čvrstecu. Fotka 2: Balogova supruga Ljubica daruje knjige učenicima

OD ARSENA I TRIBUSONA DO VUČEDOLA

Zdenka Venus-Miklić, Gimnazija Bjelovar

Kupola bjelovarske gimnazije svake je godine mjesto zanimljivih javnih kulturnih događanja od kojih mnoga poteknu iz školske knjižnice inicijativom knjižničarke Zdenke Venus-Miklić. Iz školske godine 2015./16. izdvajamo nekoliko događanja.

Čovjek kao Arsen

Glazbeno-poetskim recitalom Čovjek kao Arsen, 16. listopada 2015. učenici Gimnazije Bjelovar odali su počast jednom od najznačajnijih hrvatskih glazbenika, Arsenu Dediću, koji je preminuo 17. kolovoza 2015. Arsen se smatra utemeljiteljem hrvatske šansone, a poznajemo ga kao svestranoga umjetnika: pjesnika, glazbenika (skladatelja, interpreta, producenta, dirigenta i svirača) i izvrsnog crtača. Svojim je djelovanjem obilježio posljednjih šezdeset godina hrvatske glazbene i umjetničke scene. Prema zamisli školske knjižničarke Zdenke Venus Miklić te nastavnice Hrvatskoga jezika Marine Šramek i nastavnice Glazbene umjetnosti Vesne Krgović, učenici su tijekom dva školska sata riječju, glazbom i fotografijom upoznali stvaralaštvo Arsena Dedića. Učenici su recitirali Arsenove pjesme i pjevali njegove glazbene uspješnice, a za kraj su svi sudionici zajedno pjevali Arsenov evergreen Kad bi svi ljudi na svijetu.

Tribusoni o svojim školskim danima u Bjelovaru

Već godinama tijekom Mjeseca hrvatske knjige nastojimo pozvati u goste ili održati književnu večer posvećenu nekom od pisaca koji su bili učenici naše škole. Stoga smo s osobitim zadovoljstvom 29. listopada 2015. ugostili Snježanu i Gorana Tribusona, naše bivše učenike i sugrađane. Snježana Tribuson poznata je hrvatska redateljica koja često surađuje s bratom Goranom. Akademik Goran Tribuson autor je brojnih romana, osobito krimića u kojima je glavni lik inspektor Banić. Bjelovarčanima je najdraža njegova „autobiografska“ proza iz koje saznajemo mnogo o njegovu odrastanju u Bjelovaru, o gradu i o ljudima. Tema ovoga susreta nije bilo predstavljanje neke knjige ili filma, već su se gosti kroz razgovor s učenicima prisjetili najznačajnijih trenutaka iz svog umjetničkog i privatnog života. Najviše su se prisjećali gimnazijskog školovanja, profesora i školskih dogodovština. Kratkim trailerom iz Snježaninog filma Sve najbolje, koji bi u distribuciju trebao početkom sljedeće godine, završili smo naše jednosatno druženje.

Kako je nastao Muzej vučedolske kulture

I ove smo godine nastavili tradiciju da učenicima Gimnazije Bjelovar predstavimo bivše učenike naše škole. Naime, 4. veljače 2016. godine ugostili smo Josipa

Knjižničarka Zdenka Venus-Miklić govori o Arsenu Dediću

Sabolića, dipl. ing. arhitekture, koji je 2000. godine maturirao u našoj školi. Organizirali smo predavanje Kako je nastao Muzej vučedolske kulture jer je Josip jedan od autora Muzeja. Izgradnja Muzeja vučedolske kulture počela je 2004. godine te je dovršena u svibnju 2014. godine. Josip Sabolić je bogatom i iscrpnom prezentacijom prikazao sve faze izgradnje Muzeja.

Uz Josipa Sabolića gost je bio prof. dr. sc. Aleksandar Durman s Filozofskog fakulteta u Zagrebu koji je treći put posjetio našu školu. Bio je sudionik naših školskih projekata Vukovar šk. god. 2010./11. i Šuma šk. god. 2011./12. Gotovo čitav svoj radni vijek proveo je kopajući na Vučedolu i proučavajući vučedolsku kulturu. Muzej vučedolske kulture otvoren je 30. lipnja 2015. godine na samom lokalitetu Vučedolu i vrhunac je njegovog bavljenja tom kulturom. Prema njegovim zamislima napravljen je postav Muzeja. Naglasio je da je to jedini muzej na svijetu koji je posvećen samo jednoj kulturi i upoznao prisutne s dosezima vučedolske kulture. Muzej je važan projekt očuvanja hrvatske nacionalne baštine koji će upisati Vukovar, Vučedol i Ilok u svjetske znanstvene, kulturne i turističke karte. Ovo predavanje izazvalo je velik interes u bjelovarskoj javnosti jer su mu prisustvovali brojni kulturni djelatnici.

ETNOGRAFSKA IZLOŽBA OTRGNUTI ZABORAVU

Zorka Renić, Medicinska škola Bjelovar

U suradnji Medicinske i Ekonomске i birotehničke škole Bjelovar krajem travnja 2015. u školskoj je knjižnici postavljena etnografska izložba Otrgnuti zaboravu: baština doseljenika s područja oko Buškog jezera. Izložba je nastala u želji da obilježimo obljetnicu do seljanja stanovništva iz područja oko Buškog jezera (Bosna i Hercegovina) u bjelovarski kraj.

Migracija stanovništva na relaciji Buško jezero - Bjelovar

Naime, prije 50-ak godina, točnije od 1960. do 1970., bilo je se intenzivna migracija stanovništva. Povod ove migracije bio je ekonomski, moguće i politički, a glavni razlog je bio formiranje jednog od najvećih akumulacijskih jezera u Europi. Buško jezero nastalo je na području plodnih njiva koje su bile glavni izvor prihoda stanovništva okolnih sela. Buško jezero je prirodnih nastavak Livanjskog polja te se jedna trećina površine jezera nalazi u općini Livno, a dvije trećine u općini Tomislavgrad. Jezero se nalazi na 716 m n/v, a ima površinu od 55,8 km².

Velik dio stanovnika s područja oko Buškog jezera (Grabovica, Prisoje, Dobrići, Zidine, Renići, Bukova Gora...) doselio se u Bjelovar. Većina se nastanila u priogradskim naseljima - Plavnice, Novoseljani, Prokljivani, Ždralovi, Velike Sredice, Veliko i Malo Korenovo, Markovac, Rovišće...

Bjelovar je oduvijek bio sjecište putova različitih naroda i religija, a time i običaja i jezičnih posebnosti. Kako je ova migracija utjecala na Bjelovar? Gotovo da nije napisan niti jedan stručni, a niti znanstveni rad koji bi se bavio temom migracije stanovnika Buško jezero - Bjelovar. Malo je o toj temi pisao ugledni gimnazijalni profesor Dragutin Organić u Bjelovarskom zborniku 90-ih godina 20. stoljeća. Migracije se mogu promatrati s različitih aspekata, od kulturnih, jezičnih, političkih do gospodarskih, i vjerujemo da će i ovih godina, kad

Učenik Ivan Vinković zadivio je svojim poznavanjem baštine

bilježimo obljetnice, to biti poticaj da se sustavno pozabavimo temom. U školama se tema može razmotriti sa stajališta predmeta poput Hrvatskog jezika, Povijesti, Geografije..., a moguće ju je i povezati s ostalim nastavnim sadržajima.

Maturant Ivan Vinković – suradnik na izložbi

Izložbu je u suradnji s knjižničarkom postavio i premio Ivan Vinković, maturant Ekonomске i birotehničke škole Bjelovar. Uz izložbu, Ivan je održao i predavanje zainteresiranim učenicima i nastavnicima. U prostoru knjižnice Ivan je tijekom svog školovanja postavio tri izložbe vezane uz baštinu Bilogore i pokazao zavidno znanje iz područja etnografije. Ivanovi korijeni nisu samo bilogorski, nego je dio obitelji upravo vezan za spomenuto doseljavanje pa je stoga zavirio u bakinu škrinju i izvukao rute, torbe, šudare s ružama, lanetice, biljac, pas (tkanica)...

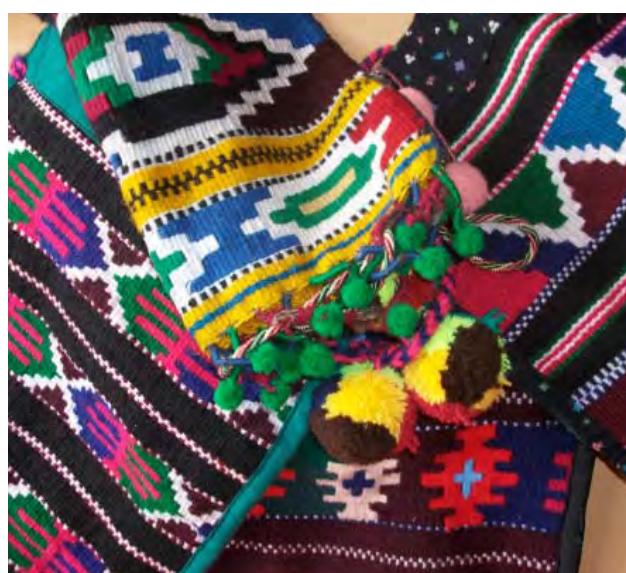
Na izložbi su se mogli pročitati sada zapisani stihovi, inače prenošeni usmenom predajom, poznatiji kao dvostih usmeni. To je naziv za rimovane deseteračke pjesmice od dva stiha (tek rijetko tri do četiri) - gange, rere. Teme su im ljubavne, često su vesele i podrugljive. Pa evo ih nekoliko zapisanih od izvornih kazivača:

*Mili Bože, da je meni znati
Kako će se moja lola zvati.*

*Daleko smo i daleko dosta,
Preko rijeke koja nema mosta.*

*Dodi, dragi, nitko znati neće,
sakrit' ću te u šareno cvijeće.*

*Dodi, dragi, okolo i priko.
Minjaj staze da te ne opaze.*

Najčešće očuvani predmeti tekstilne baštine

IZLOŽBA KADAR ZA ČITANJE – UVERTIRA U MJESEC HRVATSKE KNJIGE

Tatjana Kreštan, Komercijalna i trgovačka škola Bjelovar

Učenici na izložbi Kadar za čitanje

Mjesec hrvatske knjige redovito se obilježava u školskoj knjižnici Komercijalne i trgovačke škole Bjelovar pa je tako bilo i 2015. godine. Kao uvertira poslužila je putujuća izložba fotografija Kadar za čitanje, koja je prvi put postavljena povodom Noći knjige u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Dvadeset umjetničkih fotografija koje su odabранe na fotografском natječaju okupljeno je oko teme čitanja, a njihovi su autori članovi Fotokluba Zagreb. Naša je knjižnica jedna od rijetkih školskih knjižnica koje su dobine privilegij ugostiti ovu izložbu. Izložba je rezultat suradnje Turističko-ugostiteljske i prehrambene škole i Komercijalne i trgovačke škole Bjelovar, a postav su oblikovale knjižničarke Tatjana Petrinec i Tatjana Kreštan. Izložbu, koja je trajala od 1. do 30. listopada 2015., organizirano ili samostalno posjetili su brojni učenici i profesorivih četiriju srednjih škola koje dijele isti prostor školske knjižnice. U Mjesecu hrvatske knjige, već tradicionalno, predstavljen je i novi, deveti broj školskoga Ljetopisa za školsku godinu 2014./2015. Promocija se održala u školskoj knjižnici 27. listopada 2015. u nazočnosti učenika, nastavnika, umirovljenika i gostiju.

Uspješnu suradnju s gospodinom dr. sc. Tihomirom Marjancem, izvanrednim profesorom na Geološkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu, nastavili smo i ove godine. Učenicima prvih razreda održao je predavanje Klima kroz geološku prošlost Zemlje 3. studenoga 2015. u školskoj knjižnici. Na jednostavan i zanimljiv način učenicima je kroz slike i grafičke prikaze tumačio pojave koje su predmet interesa javnosti u zadnje vrijeme, a tiču se „nezapamćenih klimatskih pojava“, najave ledenog doba, mogućih kataklizmi koje nam prijete i sličnih tvrdnji. Učenici su čuli brojne zanimljivosti, ali i zablude vezane uz klimu

i klimatske pojave. Interdisciplinaran pristup temi i prožimanje spoznaja iz različitih znanstvenih disciplina pridonijelo je bogatstvu i kvaliteti predavanja.

NOĆ KNJIGE U ŠKOLSKIM KNJIŽNICAMA

Stojanka Lesički, OŠ Sveti Petar Orešovec; Dijana Pleadin, OŠ Mihovil Pavlek Miškina Đelekovec; Nataša Švaco, OŠ Grgura Karlovčana Đurđevac;

Iz bogatoga programa Noći knjige 2016. izdvajamo programe triju školskih knjižnica osnovnih škola - iz Đurđevca, Đelekova i Svetoga Petra Orešovca.

U Đurđevcu čitali bajke na stranim jezicima

U sklopu Dana otvorenih vrata Grada Đurđevca u travnju od 15. do 24. travnja 2016., po prvi puta u školskoj knjižnici Osnovne škole Grgura Karlovčana obilježena je Noć knjige otvaranjem vrata školske knjižnice 22. travnja 2016. od 18 do 21 sat. Osim učenika koji su sudjelovali u programu, ovom neobičnom druženju u knjižnici pridružili su se i neki roditelji te ostali zainteresirani učenici. Na početku okupljanja u cilju promoviranja čitanja sudionici su slušali pjesmu o knjižnicama i knjigama koju je spjevaо knjižničar Denis Kovač te pjesmu splitske grupe TBF Rižot s plodovima knjiga, a pogledali su i njihov spot o čitanju lektire. U čaroban svijet knjiga uvela ih je slikovnica Williama Joycea *Fantastične letće knjige g. Morrisa Lessmorea* koju

Filmovi, spotovi, čitanje bajki, radionice... u Đurđevcu

je pročitao jedan od roditelja. Nakon toga pogledali su istoimeni kratki animirani film inspiriran slikovnicom te nagrađen Oscarom.

Drugi dio programa bio je namijenjen autorima knjiga na njemačkom jeziku. Kao uvod prisutni su gledali kratki crtani film o barunu Münchausenu. Nastavili su radionicom na njemačkom jeziku. Sudionici su po isjećima iz bajki braće Grimm trebali prepoznati o kojoj se bajci radi. Kratko se razgovaralo o svakoj prikazanoj bajci. Sljedeći zadatak bio je povezivanje likova i citata iz odabralih bajki. Za daljnji tijek druženja izabrana je bajka *Rotkäppchen* (*Crvenkapica*). Trebale su se poredati slike i dijelovi teksta po redoslijedu događanja te procitati tekst na njemačkom jeziku. Svaka grupa dobila je zadatak vezan uz bajku: napisati dnevnik Crvenkapice, napisati novinski članak o posjetu Crvenkapice bakici u šumi, izraditi tjeralicu za vukom, oslikati izgled Crvenkapice i njene kapice – vizija svakog sudionika na njegov način, odglumiti intervju s lovcem. Treći dio programa namijenjen je bio bajkama pisanim na engleskom jeziku. U uvodnom dijelu učenici su predstavili slikovnicu *Sleeping Beauty* u kratkom igrokazu koji su sami osmislili i izveli koristeći se štarnim lutkama s likovima iz bajke. Nakon toga podijelili su zadatke i aktivnosti prisutnim sudionicima, a oni su ih rješavali po grupama: križaljke, točne i netočne navode o karakterima likovate nadopunjavanje riječi u citatima iz bajke. Kvizom o poznавању bajki i detalja o životu i radu braće Grimm završio je radionički dio večeri, a potom su još svi nazočni dobili zadatak da izrade reklamni letak o nekoj knjizi koju bi preporučili prijatelju za čitanje. Usljedilo je druženje uz čaj i kolačice.

U Đelekovcu putovali svemirom

Noć knjige u Osnovnoj školi Mihovil Pavlek Miškina u Đelekovcu ove su godine posvetili temi svemira. Večernji program započeo je izložbom popularno-znanstvenih knjiga na temu svemira i izradom astronomskih pomagala. Učenicima su se potom pridružili članovi Astronomskog društva Koprivnica koji su im kroz predavanje *Jesmo li sami u svemiru?* približili bespuća svemira te ih informirali o zvjezdama, galaksijama, Zemljama i ostalim planetima. Učenici su s nestrpljenjem čekali da padne noć kako bi promatrali nebo pomoću teleskopa. Naučili su kako na nebu mogu prepoznati Jupiter, najsjajniju zvijezdu Sirius, zvijezdu Sjevernjaču te zvježđa Malog i Velikog medvjeda. Imali su priliku promatrati Jupiter i njegove satelite te pun mjesec. Nakon predavanja gosti učenici su sudjelovali u kvizu *Izgu-*

NOĆ KNJIGE

22.4.2016.

18:30 - 19:30	„Upoznajmo svemir“ - izložba knjiga s tematikom svemira, prelistavanje i čitanje popularno-znanstvenih knjiga te knjiga za djecu i mlade, izrada astronomskih pomagala
19:30 - 20:30	„Jesmo li sami u svemiru?“ - edukativno predavanje članova Astronomskog društva Koprivnica i promatranje neba teleskopom
20:30 - 21:15	„Izgubljeni u svemiru“ - kviz o svemiru i sunčevom sustavu, malim zelenima te književnim djelima koja se bave bićima iz svemira
21:15 - 23:00	„Svemirska pustolovina uz film“ - druženje i filmska večer uz „male zelene“

Program „svemirske“ Noći knjige u Đelekovcu

bljeni u svemiru odgovarajući na pitanja o „malim zelenima“, Sunčevom sustavu, ali i o književnim djelima i filmovima s ovom tematikom. Nakon toga, učenici su se udobno smjestili na strunjače te Noći knjige završili gledajući film za mlade *Zathura: svemirska pustolovina*.

U Orehowcu čitali e-knjigu na e-čitaču

Na satovima knjižničnog odgoja i obrazovanja u Osnovnoj školi Sveti Petar Orehowec ove je školske godine dio vremena posvećen elektroničkoj knjizi, a širenju kulture čitanja e-knjige posvetili su i ovogodišnji program Noći knjige. Učenici četvrthih razreda imali su tako priliku čitati e-knjigu *Mama je kriva za sve autora* Zorana Ponrašića, dostupnu na mrežnim stranicama lektire.skole.hr. E-knjigu čitali su uz pomoć e-čitača marke Kindle. Dogovoren je da knjigu nastave čitati na svojim računalima, a potom će se organizirati kviz izrađen u aplikaciji Kahoot na temu te knjige. U Noći knjige sudjelovali su i prvašići, a njihov program bio je posvećen bajkama braće Grimm. Procitana im je bajka *Klatež*, a s mrežne stranice lektire.skole.hr imali su prilike čuti i zvučnu bajku *Bremenski svirači*.

Čitanje e-knjige na e-čitaču u Orehowcu

JOSIP JURAJ STROSSMAYER I NJEGOVO DOBA

Zdenka Venus-Miklić, Gimnazija Bjelovar;
 Đurđica Krčmar Zalar, OŠ prof. Franje Viktora Šignjara Virje

Josip Juraj Strossmayer (1815. – 1905.), glasoviti đakački biskup i hrvatski mecena, iako je bio osporan i kao teolog i biskup, ali i kao političar i hrvatski domoljub, iza sebe je ostavio nemjerljivo materijalno i duhovno bogatstvo. Bio je vizionar koji je nadilazio svoje vrijeme, njegovo djelo bez premca je u hrvatskoj povijesti, njegov entuzijazam i optimizam nikada nisu nadmašeni.

Tijekom 2015. godine brojne kulturne ustanove obilježile su 200. godišnjicu rođenja i 110. godišnjicu smrti ovoga velikana, a i tema Noći muzeja u siječnju 2016. bila je Utemeljitelji i reformatori – J. J. Strossmayer.

Projekt Strossmayer i njegovo doba u bjelovarskoj gimnaziji

Bjelovarska gimnazija obilježila je značajne obljetnice projektom Josip Juraj Strossmayer i njegovo doba. Projekt je osmisnila školska knjižničarka Zdenka Venus-Miklić, a u njegovu provođenju su, osim učenika, sudjelovali i nastavnici povijesti, vjeroučiteljica, likovne umjetnosti te predavači iz drugih ustanova, dobri poznatelji Strossmayerova djela.

Projekt je započeo 3. veljače 2015. godine radionicom u okviru programa knjižnično – informacijskog odgoja i obrazovanja u kojoj su učenici povijesne skupine proučavali život i rad J. J. Strossmayera i prema sklonostima izabrali jedan od tri temska zadatka: izraditi plakat koristeći podatke iz referentne zbirke, pretražiti e-katalog školske knjižnice i prirediti izložbu Strossmayer u našoj knjižnici te napraviti prezentaciju u PowerPointu.

Dana 16. ožujka 2015. projekt je nastavljen gostovanjem dr. sc. Žarke Vujić s Odsjeka za muzeologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu koja je održala predavanje na temu Josip Juraj Strossmayer – nenadmašan dobrotvor i mecena. Sljedećeg predavača škola je ugostila 8. travnja. 2015. Bio je to dr. sc. Zoran Grijak, znanstveni

Knjižničarka Đurđica Krčmar Zalar govori o Strossmayeru na Noći muzeja u Virju

ni savjetnik u Hrvatskom institutu za povijest čija je tema predavanja bila Pisana ostavština Josipa Jurja Strossmayera i Izidora Kršnjavog kao povijesno vrelo. Naime, 20. travnja bila je 160. obljetnica rođenja Izidora Kršnjavog pa je predstavljen i drugi velikan zaslužan za kulturni život Zagreba i Hrvatske 19. stoljeća. Korespondencija dvojice velikana je vrijedno svjedočanstvo o njihovim zajedničkim nastojanjima usmjerenima prema izgradnji središnjih hrvatskih znanstvenih i kulturnih institucija kojima će se grad Zagreb izjednaciti s ostalim centrima Austro-Ugarske Monarhije. Slušajući predavanja te samostalno istražujući temu, učenici su kroz ovaj projekt imali priliku proširiti sadržaje redovne nastave i upoznati se sa životom i radom J. J. Strossmayera s naglaskom na njegovom kulturnom i političkom djelovanju te se osposobiti za pronaalaženje informacija, pripremanje izložbi i izradu prezentacija.

Noć muzeja u Virju posvećena Strossmayeru

U manifestaciji Noć muzeja 2016. sudjelovao je i Zavičajni muzej Virje, a u njegovom bogatom programu treću godinu zaredom, uz Općinu Virje i Narodnu knjižnicu s čitaonicom, aktivno sudjeluje i Osnovna škola prof. Franje Viktora Šignjara. Predavanje o drugom životnom geslu J. J. Strossmayera Prosvjetom k slobodi te o njegovim Putopisnim crticama održala je školska knjižničarka Đurđica Krčmar Zalar koja je istaknula da je osnovno načelo J. J. Strossmayera Sve za vjeru i domovinu, koje si je kao biskup odabrao prilikom zaređenja, obilježilo njegov cijeloživotni put, no cijeloga života bio je on i biskup-učitelj, o čemu govori njegovo drugo najvažnije životno geslo Prosvjetom k slobodi koje se do danas možda manje proučavalo i o njemu se pisalo. Naime, osim Strossmayerova značajnoga doprinosa velikim projektima, kao što su osnivanje HAZU-a, modernog sveučilišta i Galerije slike, on je rado pomagao rad hrvatskih škola, knjižnica i čitaonica, ali i školovanje brojnih studenata i đaka, bio je mecena brojnim piscima i umjetnicima te pomagao tiskanje kulturnih i znanstvenih djela. I prije otvorenja Akademije znao je Strossmayer da bez primjerene biblioteke ona sama neće imati nekog smisla te je odmah tom prilikom dao znatnu svotu novaca za kupnju znamenite biblioteke Ivana Kukuljevića.

Školske knjižnice danas vase za nekim poput Strossmayera

I stotinu godina nakon smrti J. J. Strossmayera svjesni smo veličine njegova djela i slave, ali i toga da nam je svima, a osobito školskom knjižničarstvu, danas potreban netko nalik tom svestranom liku biskupa i učitelja, velikog intelektualca s još većom vizijom prosvjećenog naroda i čovječanstva, netko tko će s jednakim žarom i srcem podupirati kvalitetan rad školskih knjižnica, ukazivati na njihovu važnost te pomagati izgradnju i modernizaciju njihovih fondova koji bi zadovoljili sve potrebe današnjih stvaratelja povijesti.

PROJEKT TRAGOM NAŠIH PREPORODITELJA

Zdenka Venus-Miklić, Gimnazija Bjelovar

Od veljače do travnja 2016. u Gimnaziji Bjelovar provodio se projekt *Tragom naših preporoditelja*. Moto projekta bili su Preradovićevi stihovi: *Narod samo koji mrtve štuje, na prošlosti budućnost i snuje*. Povod projektu bila je činjenica da je na području triju današnjih županija (Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravske) rođeno, živjelo i radilo čak devet preporoditelja: Sidonija Erdödy Rubido, Ljudevit Vukotinović, Albert Štriga, Antun Nemčić, Fortunat Pintarić, Tomo Blažek, Ferdo Rusan, Ivan Trnski i Petar Preradović. Ovim projektom željelo se učenike potaknuti na istraživanje šireg zavičaja i razvijanje ljubavi prema njemu te ih upoznati s ljudima koji su svojim djelovanjem obilježili 19. st., ali i s mjestima u kojima su živjeli i radili, a koja u to doba nisu bila ni kulturna ni ekonomski pravljica, već su imala važnu društvenu i političku ulogu u vrijeme buđenja nacionalne svijesti. U projektu su sudjelovali učenici drugih i trećih razreda bjelovarske gimnazije predvođeni školskom knjižničarkom Zdenkom Venus-Miklić te nastavnicama Hrvatskoga jezika, Glazbene umjetnosti i Povijesti. Tijekom veljače učenici su u školskoj i narodnoj knjižnici te u Gradskom muzeju u Bjelovaru pretraživali literaturu i pronalazili podatke o ličnostima zastupljenima u projektu. No, najveći dio projekta odvijao se kroz istraživanje provedeno na terenu jer su učenici s mentoricama posjetili mjesta u kojima su rođeni, živjeli i radili spomenuti preporoditelji. Nakon terenskoga rada u školi je upriličeno javno predstavljanje cijelog projekta.

Preporoditelji iz Križevaca i Gornje Rijeke

Terenski rad odvijao se u tri etape. Istraživanje je započelo 29. veljače 2016. u potkalničkom kraju. U Gornjoj Rijeci su se učenici upoznali sa životom i radom prve hrvatske operne pjevačice Sidonije Erdödy Rubido. Posjetili su danas zapušten dvorac u kojem je živjela i umrla te njezin grob pokraj župne crkve, a ravnatelj osnovne škole koja nosi njezino ime i u kojoj se nalazi

njezina spomen-soba govorio im je o njezinu doprinosu u buđenju nacionalne svijesti te životu i djelovanju u Gornjoj Rijeci. U Križevcima su se učenici, kroz predavanja ravnateljice gradske knjižnice i kustosa u gradskome muzeju, upoznali sa životom i radom Ljudevita Vukotinovića, osnivača Ilirske čitaonice u Križevcima. Knjižnica čuva izvornike, stara Vukotinovićeva izdanja, koja su učenici mogli pogledati. Prošetali su do rodne kuće Alberta Štrige, a s njegovim su se životom upoznali u glazbenoj školi koja po njemu nosi ime.

Preporoditelji iz Koprivnice, Virja i Grabrovnice

Projekt se nastavio posjetom Virju i Grabrovnici 10. ožujka 2016. U Virju u kojem je Ferdo Rusan proveo veći dio svojega života i ostavio dubok trag u kulturnom, obrazovnom i gospodarskom pogledu, učenike je s njegovim radom upoznao predsjednik pjevačkoga društva koje djeluje već 130 godina i nosi Rusanovo ime, a imali su priliku vidjeti i Rusanov spomenik. U Grabrovnici, rodnom mjestu hrvatskoga pjesnika Petra Preradovića, s pjesnikom su se učenici upoznali u njegovoj rodnoj kući koja od 1968. ima status muzeja, ali danas vapi za obnovu. Posljednji dio terenske nastave odvijao se 18. ožujka 2016. u Koprivnici gdje su se učenici upoznali s još dvojicom preporoditelja.

U gradskome muzeju vidjeli su zidni sat, jedini predmet iz ostavštine Antuna Nemčića, a s Nemčićem su ih upoznali učenici osnovne škole koja nosi njegovo ime i u kojoj se svake godine odvijaju i Nemčićevi dani: raspisuje se nacionalni natječaj za najbolji dječji putopis *Putotinice*, priređuju predstave, oživljava vrijeme u kojem je Nemčić živio... S Fortunatom Pintarićem, čije ime pak nosi umjetnička škola, učenike je upoznala ravnateljica škole koja je govorila o radu tog plodnog skladatelja i orguljaša, gvardijana franjevačkog samostana u Koprivnici u kojem je sačuvan i kasnije u rukopisu pronađen velik dio njegovih partitura.

Učenice s mentoricama kraj spomenika Ferdi Rusanu u Viru

Istraživanje o Ljudevitu Vukotinoviću u novoj gradskoj knjižnici u Križevcima

Predstavljanje projekta u Bjelovaru i Novoj Rači

Budući da se veći dio ovoga projekata odvijao izvan Bjelovara, u projektu je sudjelovalo mali broj učenika. Kako bi se svi učenici Gimnazije Bjelovar upoznali s projektom, 5. travnja 2016. u reprezentativnoj kupoli škole organizirano je predstavljanje projekta. Učenici su pripremili prezentaciju s obiljem fotografija s terenske nastave, a preporoditeljima koje su upoznali na terenu pridružili su još dvojicu: pjesnika Tomu Blažeka i sve-

stranog Ivana Trnskog, prvog župana bjelovarske županije, prvog predsjednika Društva hrvatskih književnika i predsjednika Matice hrvatske. Učenici su recitirali stihove i pjevali pjesme preporoditelja, a prikazan je i insert iz filma Oktavijana Miletića *Lisinski* (scena s Ljubicom i Obrenom koju su na premijeri opere *Ljubav i zloba* 1846. pjevali Sidonija Erdödy Rubido i Albert Štriga). Učenici su dio ovog projekta (izlaganja o Preradoviću, Rusanu i Trnskom) predstavili i na Danima Ivana Viteza Trnskog u Novoj Rači.

ISTRAŽIVAČKI PROJEKT UZ MEĐUNARODNI DAN TOLERANCIJE

Marijana Pađen Jurišić, OŠ Ivane Brlić-Mažuranić Virovitica

U mjesecu studenom obilježavamo Međunarodni dan tolerancije. Tolerancija podrazumijeva volju i sposobnost prihvaćanja različitosti. Ljudi se međusobno razlikuju po spolu, vjeri, političkim uvjerenjima. Na nama je da prihvaćamo druge kako bismo mi i naše različitosti bili prihvaćeni u društvu.

Ove smo školske godine na zanimljiv način obilježili Međunarodni dan tolerancije povezujući različite učitelje i predmete koje predaju sa psihologijom, pedagogijom i knjižničarstvom. Kako se sve teme koje obrađujemo mogu korelacijski obraditi, tako smo i mi u školi proveli istraživački projekt koji je rezultirao brojnim pohvalama. Za samu ideju projekta zaslužna je psihologinja i voditeljica projekta Sanja Milković Šipek. Ona je postavila pitanje po čemu se to muškarac i žena razlikuju, zbog čega još uvijek nisu ravnopravni i kakva je situacija po tom pitanju danas u svijetu. U projektu je sudjelovalo 17 učenika i 8 učitelja škole, a teme kojima smo se bavili bile su: kako Biblija prikazuje muškarca i ženu, kako funkcioniра muški, a kako ženski mozak, koje su biološke razlike među muškarcima i ženama, koji su doprinos žene dale svijetu, pravila ponašanja muškaraca i žena kroz povijest, osobine muških i ženskih likova u lektiri, prikaz književne kritike književnika i književnika, postoje li muški ili ženski poslovi te kako odgajamo djevojčice, a kako dječake, koje su boje muške, a koje ženske.

Ovim istraživanjem prikazali smo svijet u kojem živimo, ali inače mišljenjeo toj temi. Ujedno smo naučili da nas različitost obogaćuje. Ovakav zajednički projekt još je jednom pokazao da različite teme mogu korelirati s knjižnicom jer su učenici za istraživanje

Knjižničarke Marijana Pađen Jurišić i Vesna Žvečić s kolegicama - zajedno u istraživanju

i izradu plakata koristili literaturu iz naše knjižnice, kao i internetske izvore. Još jednom je pokazano da je knjižnica sastavnička škole i da su knjižnica i knjižničar važni čimbenici u školi. Kroz inovativnije pristupe knjižnici poput ovoga, kroz projekte u koje se uključuje školski knjižničar, knjižnica postaje i ostaje medijski centar škole.

MULTIMEDIJALNO ČITANJE NA SLATINSKI NAČIN

Svetlana Dupan, Industrijsko-obrtnička škola Slatina

U knjižnici Industrijsko-obrtničke škola Slatina provodimo brojne inovativne programe kojima potičemo istraživački rad učenika. Učenici u školskoj knjižnici provode nekoliko vrsta multimedijalnog čitanja od kojih izdvajamo sljedeće: slušanje audio-knjige, čitanje književnog djela u .pdf-formatu, izrada multimedijalnog plakata, sudjelovanje u online kvizu, istraživačko pretraživanje interneta i mrežnoga izdanja Hrvatskoga pravopisa, prezentacija digitalne fotografije u službi putopisa, korištenje e-čitača na mobilnim telefonima, izrada umnih mapa.

Rad s učenicima s teškoćama u razvoju

Ovakav pristup radu posebno se pokazuje uspješnim u radu s učenicima s teškoćama u razvoju. Naime, uškolisu tri razredna odjela učenika s teškoćama i uvijek je izazov na koji način približiti tim učenicima knjigu, a uz to i zainteresirati ih za samostalno istraživanje i kvalitetan „prolazak“ kroz književno djelo. Učenici 2.razreda pomoćnih krojača i stolara obilježili su Svjetski dan knjige i autorskih prava slušanjem audio-knjige *Mali princ* Antoinea de Saint Exuperyja, pronalaženjem tog književnog djela u .pdf-formatima internetu, čitanjem ulomaka iz tiskane knjige, pronalaženjem ilustracija i fotografija vezanih uz djelo na internetu, proučavanjem biografskih činjenica o piscu, prepričavanjem fabule uz pomoć ilustracija iz knjige i, na kraju, objedinjavanjem rezultata istraživanja zajedničkom izradom plakata.

Učenici 3. razreda kuhara i pekara isto su djelo obradili nešto drugačiji način: na mobilnim su telefonima pronašli djelo u elektroničkom obliku. Ovisno o zadatku grupe kojoj su pripadali, izdvojili su glavne misli i poruke te ih, uz ilustraciju, prenijeli na plakat. Istraživanje su završili prezentacijom plakata svake grupe. Internet je vrlo zahvalan alat u obradi bilo kojeg nastavnog sadržaja, a poznato nam je da učenici s puno više interesa prate nastavne programe kroz sliku i sa-

Umna mapa - o umnoj mapi

mostalno istraživanje. Neke je nastavne sadržaje moguće osuvremeniti pretraživanjem slika vezanih uz određenu temu. Ovakav se način rada također pokazao zahvalnim u radu s učenicima s teškoćama. Npr., uz tekst Milana Radića *Zipka hrvatskoga jezika* učenici mogu potražiti na internetu tekstove ili slike o Bašćanskoj ploči, Krku, crkvi u Jurandvoru, glagoljici, kralju Zvonimiru..., uz tekst Nade Iveljić *Kapljica svih kapljica s Plitvica*, mogu pronaći slike Plitvičkih jezera i podatke o njima, uz tekst o Isusu Galilejcu iz Biblije mogu pretraživati o Nazaretu, Palestini, Galileji, Betlehemu, Jeruzalemu, Rimskom carstvu, Isusu, caru Augustu, sa-moj Bibliji...

Koristi za učenike su mnogostrukе: učenje im je zanimljivo i zabavno, inspirativno i motivirajuće jer istražuju i produbljuju znanje. Kroz dobivanje cjelovite slike o nekoj temi šire obzore i spoznaju, a u isto vrijeme informacijski se opismenjuju i uče vrednovati sadržaje na internetu. Tako stećeno znanje trajnije ostaje u pamćenju, sadržaji su u korelaciji s drugim nastavnim sadržajima koje povezuju, koncentriraniji su i ustrajniji pri rješavanju zadatka.

Od online pravopisa do online kviza

Internet i suvremena tehnologija pomažu da i novi *Hrvatski pravopis* postane lako dostupan. U mrežnom izdanju Hrvatskoga pravopisa učenici provjeravaju pravilno pisanje riječi, traže pravopisna pravila, a potom u dalnjem radu online pravopis koriste i na mobilnim telefonima. Internet se može iskoristiti i kao pomoć u razvijanju tehnika učenja, npr. za učenje izrade umnih mapa. Na internetskoj stranici <http://www.tenis-as.com/download-eknjige/mentalne-mape.pdf> pronašli smo upute i savjete za izradu umnih mapa i na temelju toga izradili jednu koja na slikovit način prikazuje kako izraditi dobru umnu mapu.

Raznolik i dinamičan rad s novim tehnologijama rezultirao je trogodišnjim interesom učenika za sudjelovanje u projektu za poticanje čitanja „Čitanjem do zvijezda“. Do sad su na tom natjecanju učenici postigli odlične rezultate na državnoj razini natjecanja. Sudjelovanjem i postignutim rezultatima ostvarili smo zadane ciljeve: poticanje interesa za čitanje, razvijanje čitalačke pismenosti, ovladavanje suvremenim tehnologijama i razvijanje sposobnosti za timski rad, ali i kvalitetno provođenje slobodnoga vremena.

Na putu oko svijeta

Budući da živimo u multikulturalnom i multietničkom okruženju, a u skladu s globalnim društvenim kretanjima i događanjima, u školi se trudimo učenike odgajati kao tolerantne i odgovorne ljude, spremne prihvatići različitosti. Jedan od načina da se to postigne je i obraća putopisne proze. Mnoštvo je načina da se izbjegne učenicima suhoparno iščitavanje opisa mjesta i svjetova koje si ne mogu predočiti, a jedan od njih je posjet internetskoj stranici <http://www.putoholicari.com/putopisne-knjige-domaci-autori-8548> na kojoj je popisan znatan broj putopisa domaćih autora. Izabравши naslov

koji ih je najviše zaintrigirao, učenici su pretraživali internet tražeći sliku naslovnice knjige, tekst o knjizi, o autoru, zemlji o kojoj je riječ. Na taj su način pronašli mnoštvo različitih podataka, proširili svjetonazor, ali i svijest o slici svijeta kakav on jest, bogat i lijep u svojoj različitosti. Ostvarujemo izvrsnu suradnju s Gradskom knjižnicom i čitaonicom Slatina i gospodrom Anom Knežević, ravnateljicom knjižnice, koja nam je ustupila sve putopise i svaki je učenik bio u mogućnosti izabratи knjigu željenog putopisa i istraživati tekst i fotografije. Razvijanju svijesti o jednakosti u različitosti pristupamo i kroz godišnja putopisna predavanja i prezentaciju digitalnih fotografija s knjižničarkinskih putovanja u različite dijelove svijeta. Učenici i sugrađani kroz četiri su godine i četiri održana putopisna predavanja upoznali slikom i prenesenim osobnim iskustvom, različite civilizacije, narode, kulturu i običaje. Zajedno smo prošli kroz Tibet, Maleziju, Singapur, Javu, Bali, Sulavezi, Papuu, Papuu Novu Gvineju, Australiju, Kanadu, Meksiko, Peru, Boliviju, Čile i Uskršnji otok. Brojne su mogućnosti da se inovativni programi i načini rada uvedu u rad s učenicima u školskim knjižnicama, nadam se da će vam neki od navedenih pomoći u radu.

Putopisno predavanje „Žene svijeta“ knjižničarke Svjetlane Dupan

POTICANJE ČITANJA U ĐURĐEVAČKOJ GIMNAZIJI

Dušanka Vergić, Gimnazija dr. Ivana Kranjčeva Đurđevac

Poznato je da se ljubav prema čitanju razvija u najranijoj dobi i da se pozitivne emocije spram čitanja povezuju s osjećajem ljubavi i privrženosti u obiteljskom okružju. U djetinjstvu i tinejdžerskim danima pravi razlog čitanja su emocije koje strastveni čitači proživljavaju, a nuspojave čitanja su: učenje, obogaćivanje vokabulara, razvijanje misaonih sklopova, kritičkog mišljenja, empatije, smanjenje stresa, jačanje analitičkog mišljenja... No, unatoč mnogim pozitivnim stranama čitanja, susrećemo sve više srednjoškolaca koji ne vole čitanje i izbjegavaju ga. Nastavnici i knjižničari prihvataju izazov da učenicima približe knjigu kao prijatelja, da im pokažu kako čitanje može biti zabavno i kako postoji puno privlačnih i uzbudljivih knjiga koje čekaju da ih se nađe, jer svatko može uživati u čitanju ako pronađe odgovarajuću knjigu. Da bismo bili uspješni u tom izazovu, moramo pronaći različite načine na koje će knjige stići do mladih ljudi.

Kviz Knjižuljenje

Jedan od zanimljivih načina poticanja čitanja su kvizi. U suradnji s profesoricom engleskog jezika Anom Huzjak Kišivan povodom Noći knjige 2015. organizirali smo kviz koji smo nazvali Knjižuljenje. Kviz je rađen po principu *pub quiz* s nekoliko tematskih krugova. Na prvom kvizu sudjelovalo je preko dvadeset učenika đurđevačke gimnazije i strukovne škole koji su bili podijeljeni u šest ekipa. Jedan dio pitanja bio je vezan i za knjižnice. Sljedeći kviz bio je organiziran u sklopu Mjeseca školskih knjižnica i Mjeseca hrvatske knjige 2015. i tada je interes učenika bio i veći. Sudjelovalo je tridesetak učenika. Misao vodilja tog kviza bio je citat pisca Roalda Dahla, „A little magic can take you a long way“, pa su pitanja bila vezana uz bajke, dječju književnost i

žanr fantastike. A budući da je tema Mjeseca hrvatske knjige bila vezana uz Međunarodnu godinu svjetlosti i tehnologija zasnovanih na svjetlu, jedan krug pitanja bio je posvećen i Nikoli Tesli. Dio kviza bio je na engleskom jeziku. Učenici su pokazali zavidno znanje u poznavanju autora, djela, likova i citata te su se odlično snašli u odgonetanju anagrama i antonima, kao i u prepoznavanju filmskih adaptacija pojedinih književnih djela. Obilježavanje Mjeseca školskih knjižnica i Mjeseca hrvatske knjige povezali smo i s međunarodnim projektom *The Crocus* (Šafran) i to tematskim kvizom koji je bio vezan uz knjigu Kradljivica knjiga Markusa Zusaka. Tema projekta Šafran je Holokaust, a o tome govori i spomenuta knjiga pa smo temu te knjige uklopili i u građanski odgoj. U pripremi pitanja za kviz te u samoj organizaciji i provedbi kviza sudjelovali su učenici pod mentorstvom profesorice Irene Tišljar, voditeljice

Pobjednička ekipa kviza s knjižničarkom Dušankom Vergić

projekta Šafran u našoj školi. Tom prilikom smo promovirali još neke knjige koje govore o temi Holokausta (*Dječak u prugastoj pidžami*, *Dnevnik Ane Frank*, *Zimski vrt*, *Sarin ključ*, *Deveti krug*, *Čovjek bez sudsbine*), kao i filmove (*Schindlerova lista*, *Sofijin izbor*, *Limeni bubanj*, *Sarin ključ*, *Kradljivica knjiga*, *Deveti krug*, *Lea i Darija*, *Život je lijep te Trči, dječače, trči*). Učenicima se svidjela natjecateljska atmosfera i timski rad.

Projektima do novih knjiga

S profesoricom Tišljar školska knjižnica provodi akciju Do knjige bez brige u kojoj prikupljanjem plastičnih boca doprinosimo zaštiti okoliša, a njihovom prodajom prikupljamo novac za kupnju knjiga za školsku knjižnicu. Profesorica engleskoga jezika Ana Huzjak Kišivan prije nekoliko godina pokrenula je projekt R.E.A.D. (*Reading is Exciting, Addictive & Delightful*) putem kojeg je naša knjižnica postala bogatija za osamdesetak knjiga različitih žanrova na engleskom jeziku poznatih britanskih i američkih autorica. Neki od doniranih naslova nisu još ni prevedeni na hrvatski jezik. U sklopu projekta učenici organiziraju „spojeve s knjigom na slijepo“ i postavljaju si različite čitateljske izazove.¹ Prigodno obilježavamo sve važnije datume koji su vezani uz knjigu i čitanje i nastojimo knjige i čitanje uklopiti u velik broj školskih i izvanškolskih aktivnosti. Odličnu suradnju imamo i s Gradskom knjižnicom

¹ O projektu R.E.A.D. opširnije smo pisali u Svesku, god. XV, br. 15(2013), str. 52.

Kviz o Holokaustu i „Kradljivici knjiga“

Đurđevac gdje smo česti sudionici radionica i projekata, volonteri te pojedinačni ili grupni posjetitelji. Sve ove aktivnosti oko promoviranja čitanja i ljubavi prema knjigama ne bi bile uspješne bez dobre suradnje stručnog suradnika knjižničara sa zainteresiranim kolegama. Kad imamo dobar tim, svaki zadatak je jednostavniji, a posebno zadatak da mладимa knjige postanu „prijatelji, savjetnici i najstrpljiviji učitelji“, kako ih je nazivao Charles William Eliot.

KVIZOVI KAHOOT POTIČU ČITANJE I NATJECATELJSKI DUH

Stojanka Lesički, OŠ Sveti Petar Orehovec

Kad se u informatičkoj učionici Osnovne škole Sveti Petar Orehovec igraju kvizovi napravljeni pomoću mrežnog alata Kahoot, atmosfera je navijačka, poput one na sportskim događanjima. Navija i publika, ali i igrači sami jer aplikacija Kahoot odmah nakon što igrač odgovori, pokazuje poređak igrača, što potiče natjecateljski duh i vrlo emotivno djeluje na igrače.

U školi se kvizovi Kahoot priređuju od početka školske godine 2015./2016., a do sredine travnja odigrana su 23 kviza u kojima je sudjelovalo ukupno 298 igrača. Većina kvizova za temu je imala neku od knjiga, a manji dio poslužio je za ponavljanje usvojenog znanja u sklopu satova knjižnično-informacijskog obrazovanja. Putem aplikacije Kahoot moguće je kreirati diskusije i ankete. Služenje aplikacijom vrlo je jednostavno pa su se u orebovečkoj školi u igranju kvizova Kahoot okušali svi razredi osim prvašića. Učenici ne trebaju otvarati korisničke račune, već se uoči igre prijavljuju na mrežnu adresu *kahoot.it*, na koju uz nadimak upisuju i brojčanu šifru. Nju generira sama aplikacija kad nastavnik pokrene kviz. Kad učenici igraju, na ekranima igrača vide se samo četiri pravokutnika različitih boja, dok se pitanja i ponuđena rješenja u obojenim pravokutnicima vide na ekranu projektor-a, a igrači na svojim računallima klikaju na boju pravokutnika za koji smatraju da nosi točan odgovor.

Za priređivanje kviza nastavnik treba otvoriti korisnički račun na mrežnoj adresi *get.kahoot.com*. Prilikom kreiranja kviza moguće je odrediti vrijeme odgovaranja

u rasponu od 5 pa do 120 sekundi, a igračima se mogu ponuditi do četiri odgovora. Treba paziti kako sastaviti pitanje jer pitanja su ograničena na 95 znakova, a odgovori na 60. U kviz se mogu dodavati i fotografije, a rezultati svakog kviza dostupni su u tablicama u programu Excel. Pri uređivanju kviza kreator kviza može odlučiti da kviz bude privatан ili javan, stoga se u aplikaciji Kahoot može birati i mnoštvo već gotovih kvizova. Jedini problem prilikom igranja zna biti internetska veza. Kako je u orebovečkoj školi ona dosta spora, kad se igri priključi veći broj igrača, zna se dogoditi da se neko od računala zaledi. U tom slučaju ne treba pažnjičiti i isključivati igrača iz igre, već treba pričekati da se računalo odledi i ponovno nastaviti igru.

Kvizovi na temu književnih djela

Veselje zaigranja kviza Kahoot

ČAROLIJA ČITANJA U KLOŠTRU PODRAVSKOM

Programi poticanja čitanja djece predškolske i rane školske dobi

Bernarda Ferderber, OŠ Kloštar Podravski

U prostorijama Osnovne škole Kloštar Podravski dugi niz godina bila je smještena i učionica polaznika Male škole. Predškolci su naše hodnike ispunjavali veselom cikom, a neki od njih su tek u toj dobi prvi put posjetili i knjižnicu. No, 2015. godine Mala škola dobila je prekrasne prostorije u obnovljenom Društvenom domu u Budančevici čime su predškolci dobili ljepši prostor, ali su izgubili mogućnost korištenja školske knjižnice, tj. pristup knjigama ograničen im je na desetak slikovnica koje su ispunjavale njihove nove police.

Čitajmo najmladima

Svjesna važnosti čitanja od najranijih dana, nije mi preostalo ništa drugo nego da osmislim projekte kojima će i dalje poticati čitanje kod djece predškolske dobi. Tako je nastao projekt „Čitajmo najmladima“ u kojem su učenici viših razreda u Mjesecu hrvatske knjige dva puta tjedno po dva sata odlazili u igraonicu „Lina“ i djeci čitali prigodne, tematske slikovnice. Djeca su s oduševljenjem slušala i pratila zanimljive priče te kasnije sudjelovala u interpretaciji i analizi pročitanog djela. Ciljevi ovog projekta su: upoznati polaznike Male škole sa svakodnevnim aktivnostima koje ih čekaju pri dolasku u školske klupe, povezati djecu Male škole s učenicima viših razreda te poticati suradnju mjesne zajednice i škole oko zajedničkog projekta. Ovim projektom potičemo ljubav prema glasnom čitanju, ljubav prema knjizi i ljepoti čitanja u slobodno vrijeme, a polaznici Male škole polako se upoznaju i s fondom naše školske knjižnice.

Lansirajmo ljubav prema čitanju

U školskoj godini 2015./16. na poticaj Hrvatskog čitateljskog društva, a na inicijativu Međunarodnog čitateljskog društva i NASA-e, s učenicima nižih razreda

proveli smo projekt *Lansirajmo ljubav prema čitanju* koji se provodio u razdoblju od 8. rujna (Međunarodnog dana pismenosti) do 8. studenog 2015. Svaki nastavni dan učiteljice su započele petominutnim čitanjem na glas učenicima s ciljem odgoja pismene djece i promocije čitanja kao ugodne aktivnosti.

Predavanja za roditelje na temu poticanja čitanja

S učenicima nižih razreda proveli smo projekt *Mitološka bića u djelima hrvatskih i stranih književnika*. Tekstove tj. različite bajke za svaki razred pripremila je knjižničarka, a interpretacija i analiza književnog teksta uslijedila je s učiteljicama u razredu. Projekt je trajao dva mjeseca, nakon čega su učenici putem plakata ili prezentacije pokazali što su istražili i naučili o određenom mitološkom biću. Svoje radove predstavili su na zajedničkom okupljanju svih učenika matičnih i područnih škola, prije čega je knjižničarka održala predavanje za zainteresirane roditelje pod nazivom *Zašto bi djeci trebalo čitati bajke?* Ovo predavanje za roditelje nastalo je nakon uspješno održanog predavanja i predstavljanja projekata školske knjižnice pod nazivom *Poticanje čitanja u osnovnoj školi* na koje se odazvalo oko stotinjak roditelja. Roditelji su iskazali velik interes i potrebu za ovakvom vrstom predavanja i prezentacije rada školske knjižnice te potrebu povezivanja lokalne zajednice i škole.

Lektira na drugačiji način

Uz ove projekte školske knjižnice za učenike predškolske i rane školske dobi ne smijemo zaboraviti i višegodišnje iskustvo u radu s učenicima u obradi lektire na drugačiji način. Svaki razredni odjel jednom u polugodištu dolazi u školsku knjižnicu gdje s knjižničarkom na drugačiji, zanimljiviji način obrađuje neko od

Predavanje za roditelje na temu poticanja čitanja

lektirnih djela. Najčešće su to djela koja su učenicima tekstualno zahtjevna i možda čak i preteška za čitanje za njihovu dob (*Petar Pan, Vlak u snijegu, Duh u močvari, Bambi..*). Učenici prije čitanja dobivaju pripremni listići koji će im olakšati praćenje teksta traženjem odgovora na usmjerenja pitanja. Nakon pročitanog djela dolaze u školsku knjižnicu gdje uz pomoć različitih križaljki, labirinta, osmosmrjerki, kvizova i mnogobrojnih igara dolaze do glavnih zaključaka i odgovora na temeljna pitanja vezana uz pojedino književno djelo. Sat završavaju

izradom plakata, prezentacija, uređivanjem panoa, gledanjem animiranog ili igranog filma nastalog prema istoimenoj knjizi. Učenici se svaki put rado vraćaju u knjižnicu i s veseljem očekuju najavu sljedećeg lektirnog djela koje će obrađivati na drugačiji način. Puno je načina kojima možemo kod učenika potaknuti čitanje i pritom ih naučiti da u čitanju uživaju i rado mu se vraćaju. Budimo uporni i djeca će se sveseljem vraćati u školsku knjižnicu i radovati se susretu s knjigom!

ČITATELJSKE AKTIVNOSTI U FERDINANDOVCU

Lidija Levačić Mesarov, OŠ Ferdinandovac

U Osnovnoj školi Ferdinandovac već se godinama vodi briga o kontinuiranom razvoju čitateljskih navika pa je ovo jedna od rijetkih škola u kojoj postoje čak dvije skupine učenika unutar Čitateljskog kluba „Fantazija“, obje predvođene knjižničarkom Lidijom Levačić Mesarov. O radu tog čitateljskog kluba, kao i o ostalim programima za poticanje čitanja koji se u ovoj školi pro-

vode s djecom od vrtićke do kraja osnovne škole, opširnije smo pisali ranije.¹

I u školskoj godini 2015./16. provedene su neke zanimljive čitateljske aktivnosti. Učenice Literarno-novinarske skupine „Lastavica“ u Mjesecu hrvatske knjige 2015. posjetile su Gradsku knjižnicu Đurđevac gdje su uz čitanje, upoznavanje gradske knjižnice i njezinih aktivnosti izradile svjetiljke u tehnici vitraja. Vodila ih je knjižničarka Dječjeg odjela Katarina Pavlović. Potom su učenice uz zapaljene svjetiljke u školskoj knjižnici čitale omiljene ulomke književnih djela.

U mjesecu studenom i prosincu 2015. učenici Čitateljskog kluba „Fantazija“ posjetili su polaznike Dječjeg vrtića „Košutica“ u Ferdinandovcu i DV „Bregunica“ u Novome Virju kojima su čitali priču Sonje Zubović *Vjetrosvijet*. Opet se pokazalo da djeca vole kad im se čita, bilo da to čine odrasli ili tinejdžeri. Lako su se unijeli u svijet bajke, pozorno pratili priču, odgovarali na pitanja te uživali u igrama nastalima prema sadržaju pročitane priče. Na taj način djeca njeguju ljubav prema knjizi, produljuju vrijeme koncentracije, pobuđuju vlastitu kreativnost te usvajaju pojedine moralne vrednote, dok tinejdžeri vježbaju javni nastup i razvijaju pozitivan stav prema volontiranju.

Čitateljske navike potiču, naravno, i susreti s piscima, pogotovo ako se radi o gošći poput Željke Horvat-Vuke-

Učenici i vrtićanci na zamišljenom putovanju u Vjetrosvijet

Ija koja je u školi gostovala 19. studenoga 2015. Nadahnuto, živo i na interaktivan način pričala je Željka djeci priče, animirala ih sviranjem, glumom i lutkama. Oni su sa zanimanjem aktivno slušali, pitali, odgovarali na pitanja, razmišljali i računali. Učenici razredne nastava

ve susretom su oduševljeni i pričama očarani. Vjerojatno će uvijek pamtitи Željku kao zanimljivu književnicu, a priče kao privlačan svijet pa je susret bio izvrstan poticaj ne samo za čitanje Željkinih priča i slikopriča, već književnih djela uopće.

ČAJANKA S MEDOM

Sat motivacije za čitanje lektire

Margareta Cvitanović, OŠ Garešnica

Dana 18. siječnja rođen je Alan Alexander Milne, autor knjige *Medo Winnie zvani Pooh*. U Velikoj Britaniji toga dana obilježava se *Winnie the Pooh Day*. Učenici 2.a razreda Osnovne škole Garešnica to su lektirno djelo čitali baš u siječnju. Tim povodom učiteljica Dubravka Panić i knjižničarka Margareta Cvitanović priredile su motivacijski sat za čitanje pod nazivom *Čajanka s Medom*.

Knjižničarka je učenicima objasnila kako su nastale priče o ovom poznatom medvjediću i njegovim priateljima Klo, Kanu, Njaru, Praščiću, Sovi i Zecu. Naime, u vrijeme 1. svjetskog rata londonski zoološki vrt bio je dom pitomoj medvjedici Winnie. U zoološki vrt je često dolazio A. A. Milne sa sinom Christopherom Robinom koji je svog plišanog medvjedića nazvao po ovoj medvjedici. Osim medvjedića, Christopher Robin imao je i druge igračke koje su postale likovi u knjigama njegova oca.

Upravo zato su i naši učenici na ovaj sat od kuće donijeli svoju najdražu igračku i pripremili jednu priču o njoj. Priče su se pričale uz čaj zaslađen medom, domaće lizalice od meda, medenjake i druge medene kolače jer je med najdraže jelo ovog književnog lika. Svim učenicima se ovaj sat svidio. Iako gotovo polovica učenika

Pozivnica na čajanku

smatra da je ovo književno djelo predugačko, većina ih je izjavila da nakon ovog sata osjeća veću motivaciju za čitanjem lektire.

Učenici pričaju priče o svojim najdražim igračkama

MEĐUŠKOLSKI KNJIŽEVNI KVIZ U BJELOVARSKO – BILOGORSKOJ ŽUPANIJI

Vlatka Tokić, Osnovna škola u Đulovcu

Osnovna škola u Đulovcu bila je 5. travnja 2015. domaćin Međuškolskog književnog kviza koji se u Bjelovarsko – bilogorskoj županiji održao šesti put za redom. Ove godine na kvizu je sudjelovalo 15 škola, 45 učenika i 20 knjižničarki. Učenici su se ekipno natjecali u poznavanju romana *Strah u Ulici lipa* autora Milivoja Matošeca. Prvo mjesto s maksimalnim brojem bodova osvojila je ekipa učenika OŠ Garešnica, drugo mjesto učenici OŠ Dežanovac, dok je treće mjesto pripalo učenicima OŠ Veliko Trostvo.

Kviz je osmišljen kao poticaj za čitanje lektirnih djela, a namijenjen je učenicima 5. razreda. Osim što su sudjelovali u rješevanju kviza, učenici su prisustvovali predavanju mr. Mirjane Jakčin o jestivom samoniklom bilju, uz stručno vodstvo razgledali pogon Badelovih vinograda te dan završili igrom i druženjem na izletištu „Krupadol.“

Književni znalci na igri i druženju u prirodi

TJEDAN POSVEĆEN OBILJEŽAVANJU SVJETSKOG DANA KNJIGE

Dijana Pleadin, OŠ Koprivnički Bregi

U tjednu koji prethodi Svjetskom danu knjige (23. travnja), u knjižnici Osnovne škole Koprivnički Bregi ove su se godine, 2016., održale razne aktivnosti. Učenici petoga razreda posjetili su bibliobus – knjižnicu na kočima. Nakon kratke knjižničarkine prezentacije učenici su se prisjetili što sve mogu pronaći u bibliobusu te suposudili filmove i knjige. U školskoj su pak knjižnici naučili što je signatura, tj. što znače označke koje se nalaze na poledini knjige, a koje im mogu pomoći da lakše pronađu knjigu primjerenu njihovoј dobi. Učenici drugoga razreda s knjižničarkom i razrednicom na satu Hrvatskoga jezika razgovarali su o Andersenu te se prisjećali njegovih najljepših bajki. Knjižničarka je učenicima pročitala bajku *Kositreni vojnik*, a učenici su crtali dijelove iz bajke koji su im se najviše

svidjeli. Četvrtak je bio posvećen veselim književnim kvizovima. Učenici nižih razreda sudjelovali su u *Malom književnom kvizu* u kojem su pokazali zavidno znanje o književnicima, likovima i događajima iz dječjih knjiga. Najuspješnije grupe nagrađene su slatkim nagradama koje su podijelili s prijateljima.

A da je čitanje važno od najranije dobi, pokazali su nam vrtićanci koji su sa svojim odgajateljicama posjetili školsku knjižnicu, naučili što sve u njoj mogu pronaći, kako se u njoj treba ponašati te kako se zove osoba koja u njoj radi. Susret s vrtićancima završio je *Bajkokvizom*, a vrtićanci i njihove odgajateljice darovale su školskoj knjižnici pet pakiranja *puzzli*, enciklopedije te komplet knjiga *Svijet životinja*.

Na tepihu u knjižnici najljepše se ilustrira Andersen

UČENICI PREVELI CRVENKAPICU NA ROMSKI JEZIK

Dijana Pleadin, OŠ Mihovil Pavlek Miškina Đelekovec

Povodom obilježavanja Svjetskog dana Roma, 8. travnja 2016. učenici Romi iz Osnovne škole Mihovil Pavlek Miškina Đelekovec uz pomoć knjižničarke Dijane Pleadin i romskog pomagača u nastavi Zokija Horvata osmislili su prigodni program za sve ostale učenike. Predstavili su svoj jezik, kulturu, običaje, povijest, objasnili značenja boja i simbola na romskoj zastavi, a upoznali su prisutne i s tim da se službena himna svih Roma zove *Đelem, đelem*, no da Romi Bajaši kao svoju neslužbenu himnu smatraju *Padureverđi* (Zelena šuma) koju su preuzeли od mađarskih Roma Bajaša, a koju su učenici potom i otpjevali.

Tijekom školske godine 2015./16. učenici su marljivo prevodili Grimmovu Crvenkapicu na romski jezik i tako napravili romsko-hrvatsku slikovnicu. Najviše poteškoća imali su sa samim pisanjem na romskom jeziku, s obzirom na to da Romi Bajaši nemaju svoje pismo, već se jezik prenosi i uči usmenim putem. Učenici Romi su svojim prijateljima predstavili slikovnicu čitajući je na romskom jeziku, a svaki se odlomak čitao

Romska Crvenkapica – plod rada učenika, pomagača u nastavi Zokija Horvata i knjižničarke Dijane Pleadin

i na hrvatskom jeziku. Ovim mini-projektom nastojali smo svim učenicima približiti kulturu i običaje Roma te tako aktivno pridonijeti prihvaćanju različitosti.

DUGOGODIŠNJA USPJEŠNA SURADNJA ŠKOLSKE KNJIŽNICE I BOLNICE

Adrijana Hatadi, OŠ „Braća Radić“ Koprivnica

Dvadesetak učenika od 2. do 7. razreda Osnovne škole „Braća Radić“ Koprivnica i školska knjižničarka posjetili su povodom Mjeseca hrvatske knjige male pacijente na Odjelu pedijatrije Opće bolnice „Dr. Tomislav Bardeš“ u Koprivnici. Povod je bila manifestacija *Koprivnica čita* koja se održavala 22. i 23. listopada 2015. Slogan druženja bio je *Upali lampicu i čitaj!* pa su stoga učenici čitali tekstove vezane uz simboliku svjetla, života, rađanja i mudrosti. Učenici sudionici barem su na sat vremena olakšali boravak malim pacijentima u bolnici,

zabavili ih te ujedno i širili svijest o važnosti čitanja. Suradnja s Odjelom pedijatrije nastavila se povodom Međunarodnog dana darivanja knjiga 14. veljače 2016. Učenici predvođeni učiteljicom Ines Vađunec i školskom knjižničarkom Adrijanom Hatadi prikupili su i donirali Odjelu pedijatrije 30 slikovnica. Ovime se suradnja nastavila na obostrano zadovoljstvo te se nadamo da smo ovom akcijom darivanja uljepšali hospitaliziranoj djeci boravak u bolnici, uz knjigu i čitanje, ali i naučili koliko je lijepo i važno pomagati.

Čitam, dam, sretan sam – svoju knjigu daruj i tuđe srce obraduj!

RASPJEVANA SLOVA

Prvi susret učenika sa školskom knjižnicom

Jerko Barišić, OŠ "Grigor Vitez" Sveti Ivan Žabno

Svečani prijem učenika prvoga razreda u školsku knjižnicu obično se održava u Mjesecu hrvatske knjige. Drugu godinu zaredom ovu svečanost organiziramo u prosincu, zato što do prosinca učenici 1. r. nauče čitati tiskana slova. Pri ovom prvom susretu sa školskom knjižnicom učenici u njoj provedu čak tri školska sata. Na početku svečanosti 15. prosinca 2015. učenike i njihovu učiteljicu dočekala je glazba Za Elizu L. van Beethovenova, slijedio je pozdrav i podjela bombona čije će omote učenici čuvati za igru po grupama - slagalicu slova. Kratko se poigramo igru *Leti, leti, leti*.

Nakon toga započinje razgovor o prostoru u kojem se nalazimo. Neki su već bili u gradskoj knjižnici (u igraonici ili na Dječjem odjelu). Pojedinačno nabrajaju čega sve imaju u našoj knjižnici: knjige, slikovnice, CD-i, računalo, pisač, slike, videorekorder, DVD player... Što sve u knjižnici možemo raditi? (Posudjivati knjige, čitati, pisati, gledati filmove, tražiti na internetu i u knjigama što nam treba, učiti, istraživati, pripremati referate susresti se s piscima...).

Kako se trebamo ponašati u knjižnici? (Ući u papučama, ne vikati i trčati po knjižnici, zamoliti knjižničara da nam posudi knjigu, knjigu uredno vratiti). Prikažem im prezentaciju u kojoj je sve ono što su oni odgovorili. Obično znaju kako se zove osoba koja radi u knjižnici, ali svejedno im se u prezentaciji pokaže knjižara i knjižnica kako bi razlikovali ustanove i osobe koje u njima rade. Na ovome satu dajem im svima nastavne listove na kojima je prikazano pristojno i nepristojno ponašanje u knjižnici; knjige pošarane i čiste; dječaci koji po knjižnici trče, ruše i bacaju knjige; pojedinci koji jedu; uredne učenike koji posuđuju knjige i pristojno se ponašaju. Na nastavnom listu se također potpišu tiskanim slovima i crtaju svoj stol za čitanje.

Prvašići sa svojom učiteljicom i knjižničarem Jerkom Barišićem

Na drugom satu podijeljeni su u dvije grupe prema boji sačuvanih omota u kojima su bili bomboni. Grupe su prozvane *Tulipani - Zeleni i Limači – Žuti*. Na zaslonu su prikazane riječi koje će trebati složiti od izrezanih slova. Natječu se tko će brže to napraviti. Pohvaljuju se obje grupe, bez obzira što jedna grupa prije riješi slagalicu. Dobro je i prvi i drugi sat početi igrom, kao što smo i učinili. Nakon slagalice pitam ih vole li priče. Koje priče? Obično znaju naslove bajki: *Snjeguljica i sedam patuljaka, Crvenkapica, Trnoružica...* Rado slušaju bajku *Car debeljko* Želimira Hercigonje pa im je čitam.

Na sljedećem satu nekoliko učenica 3. r. razigrano pjeva pjesmicu Vladimira Tomerlina *Zdržena slova*. I pjevačice počastimo bombonima. Na kraju se učenicima ponovi sve što su naučili na ovoj svečanosti te im se podijele članske iskaznice. Može im se odmah posuditi slikovnica *Male priče o velikim slovima* ili neka druga. Svečanost je ovime završena, a na satu likovne kulture učenici će još izrađivati svoje prve straničnike.

ULOGA PRIPRAVNIKA U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

Ines Bobinac, IV. OŠ Bjelovar

Prema Standardu za školske knjižnice (2009.) školska je knjižnica informacijsko, medijsko, komunikacijsko i kulturno središte škole i kao takva je dio odgojno-obrazovnog procesa. To što podržava ciljeve nastavnog plana i programa škole čini je specifičnom vrstom knjižnice. Također, usmjerena je na rad s određenom skupinom korisnika – učenicima, učiteljima i stručnim suradnicima na čije potrebe mora odgovoriti svojim uslugama. Iz toga proizlazi djelatnost školske knjižnice koja se ostvaruje kroz odgojno-obrazovnu, stručno-knjizičnu i javno-kulturnu djelatnost. Vidljivo je kako pripravnički staž u trajanju od godine dana osobi bez radnog iskustva uvelike može koristiti kako bi se uz pomoć mentora upoznala s karakterističnim poslovima u školskoj knjižnici s kojima se ranije nije imala prilike susresti.

Različiti zadaci u radu pripravnika

Kako bi pripravnik u školskoj knjižnici bio uspješno osposobljen za daljnji rad i polaganje stručnog ispita, mora obavljati poslove i uspješno izvršiti zadatke kojima su pokrivenе sve djelatnosti te vrste knjižnice u sastavu. Za stjecanje dobrih temelja posebice je bitno proučiti zakone i propise vezane uz školstvo i knjižničarstvo, kao i upoznati se sa školskim dokumentima pojedine škole (statut, pravilnici, plan i program,...) s ciljem uvida u njezino cijelovito funkcioniranje. Potrebno je proučiti i godišnji plan rada knjižnice i njezin pravilnik, statistike i izvještaje te zakone, standarde, pravilnike, ostale akte i noviju stručnu literaturu iz područja informacijskih znanosti, posebno onu koja obuhvaća školsko knjižni-

čarstvo. Za stručno usavršavanje je, osim literature iz područja informacijskih znanosti, potrebno sustavno čitati pedagoško-psihološku literaturu, kao i sudjelovati na stručnim skupovima, seminarima, predavanjima, radionicama, tečajevima, na kojima pripravnik sudjeluje uz mentora. Uz stručno-knjižničnu i javno-kulturnu djelatnost u radu školskoga knjižničara posebice se ističe odgojno-obrazovna djelatnost. Pripravnik u radu s učenicima stječe iskustva zadovoljenja njihovih potreba za određenom vrstom građe koja im je u najvećoj mjeri potrebna kao potpora nastavi, ali i za slobodno vrijeme koje provode u knjižnici. Za vrijeme boravka učenika u knjižnici pripravnik može naučiti kako utjecati na razvoj njihovih čitalačkih navika, informacijske pismenosti te uputiti učenike na korištenje knjižnice i različitim izvora informacija.

Kako bi se te zadaće ostvarile, praktičan dio odgojno-obrazovnog procesa podrazumijeva i održavanje nastavnih sati, pripremu za natjecanja i sudjelovanje na njima, pripremu radionica, kvizova i sličnog. To izravno utječe na razvoj pripravnikovih vještina, metoda i kreativnosti. S druge strane, sudjelovanjem na stručnim vijećima, aktivima i sastancima radnika, pripravnik uči kako surađivati s učiteljima, stručnim suradnicima, ravnateljem i roditeljima pri ostvarenju nastavnih sati, radionica, projekata, priredbi, izradi planova i ostalih aktivnosti koje su dio rada škole. Također, s njima surađuje i kao s korisnicima knjižnice čime dobiva uvid u to kako uspješno odgovarati na potrebe nastave i stručnog usavršavanja kolega. Pri obavljanju stručno-knjižnične djelatnosti pripravnik naučeno tijekom studija može primijeniti u praksi te pri tome dodatno naučiti o specifičnostima u radu školske knjižnice i okruženju u kojem se nalazi. Iskustvo je veoma važno u gotovo svakodnevnim stručnim poslovima poput nabave, stručne predmetne i tehničke obrade, zaštite, izgradnje fonda, izrade informacijskih pomagala i slično.

Pripravnik u navedenim poslovima može sudjelovati, u suradnji s mentorom, primjerice pri stvaranju popisa desiderata, plana nabave i odabira građe, organizaciji građe u knjižnici, otpisu i reviziji, izradi prijedloga pedagoško-psihološke literature za stručno usavršavanje kolega. Uz mentorove upute i usmjeravanje dio poslova može raditi samostalno, kao što su stručna predmetna i tehnička obrada, izrada korisnih informacijskih pomagala, primjerice, popisa multimedijске građe s oznakama vrste građe i trajanja. Javno-kulturna djelatnost neizostavan je dio rada knjižničara pri čemu se pripravnik mora upoznati s različitim vrstama aktivnosti – književnim susretima, filmskim i video projekcijama, predstavama, predavanjima, natjecanjima u znanju, tematskim izložbama, obilježavanjem značajnih datuma iz kulturnog i javnog života, posjetima kulturnim ustanovama i slično. Uz suradnju s mentorom, učiteljima i stručnim suradnicima uči kako navedene aktivnosti organizirati i provesti te kako inovativno i kreativno stupiti tim aktivnostima.

Primjeri iz prakse rada pripravnika

Različiti su načini provedbe navedenih djelatnosti u praksi, pogotovo pri ostvarenju odgojno-obrazovne i javno-kultурne djelatnosti. Tijekom dosadašnjeg pripravninstva mogu istaknuti neke od primjera koje sam ostvarila sa svojom mentoricom Dejanom Kurtović u školskoj knjižnici i izvan nje. U knjižnici smo održale nastavne

Pripravnica vodi radionicu Tadijanovićev prsten

sate upoznavanja učenika prvih razreda s knjižnicom na kojima smo razgovarali o dosadašnjim iskustvima učenika i o onome što im je novo, igrali uloge knjižničar-korisnik te upotrebljavali slike i torte od kartona. Također, ističe se nastavni sat medijske kulture *Mediji i sredstva ovisnosti* s učenicima Područne škole Gornje Plavnice na kojem su učenici naučeno mogli primijeniti u raspravama i grupnome radu osmišljavanjem reklama. Na jednom od školskih aktiva učiteljima sam izložila prikaz knjige *Piručnik pedagoške dokumentacije* koja im može biti veoma korisna u radu.

Svakog tjedna u knjižnici se održavaju pripreme za natjecanja u čitanju, završili smo s onima za natjecanje *Citanjem do zvjezda*, a sada su u tijeku pripreme za *Međuškolski književni kviz*. Uz spomenuta natjecanja bilo je održano i *Natjecanje u čitanju naglas*. Tjedno surađujemo i s učenicima trećih razreda u sklopu projekta *Čitamo mi, u obitelji svi*. Nadalje, jedna od aktivnosti u Mjesecu hrvatske knjige 2015. bila je radionica bojanja noktića u dugim bojama. Tema se uklopila u zdravstveni odgoj. Proveden je i kviz o svjetlosti u Područnoj školi Gornje Plavnice u kojoj smo održale i radionicu izrade igre svjetlosnih krugova. Povodom 110. godišnjice rođenja Dragutina Tadijanovića u školi je održan kviz znanja i likovna radionica tijekom koje su učenici slikali Tadijanovićev prsten, a čitali smo i istoimenu njegovu pjesmu. U knjižnici su redovito izloženi plakati i materijali povezani s određenim godišnjim dobima, blagdanima ili ostalim značajnim datumima. Suradnja izvan školske knjižnice osobito se ističe s bjelovarskim vrtićima u koje s učenicima naše škole odlazimo čitati knjige djeci.

Podrška nastavnom procesu, suradnja s učenicima, roditeljima, učiteljima i stručnim suradnicima, kulturni sadržaji, stručno usavršavanje, neke su od karakteristika rada školskoga knjižničara i u tim poslovima se potrebno uspješno snalaziti. Pripravnikova je uloga, uz pomoć mentora, stići iskustvo vezano uz različite oblike rada u školi i školskoj knjižnici, nakon čega će u budućnosti samostalno i učinkovito obavljati sve navedene poslove.

IZ SPECIJALNIH KNJIŽNICA

NOVOSTI IZ FRANJEVAČKE KNJIŽNICE U KOPRIVNICI

Božica Anić, Muzej grada Koprivnice

Knjižnica franjevačkog samostana u Koprivnici jedna je od najstarijih knjižnica u gradu, a ujedno i knjižnica koja bilježi višestoljetni kontinuitet postojanja i djelovanja. Zahvaljujući svojoj dugovječnosti i neprestanom upotpunjavanju i obnavljanju knjižnog fonda, što je bila obveza svakog samostanskog starještine propisana uredbama Franjevačkog reda koje potječe iz prve polovice 17. stoljeća, knjižnica je danas čuvarica sabranog knjižnog blaga. Oci franjevci ne samo da su se koristili knjigama, već su o njima pomno vodili brigu, čuvajući ih od svih mogućih oštećenja. Današnji broj od nekih dvije i pol tisuće sačuvanih primjeraka starih i rijetkih knjiga činjenica je koja govori u prilog spomenutoj skribi, kao i jedan primjer novijeg datuma.

Naime, renoviranjem starog istočnog i dogradnjom južnog samostanskog krila, 2010. godine pokrenuto je uređenje samostana. Inicijativom fra Marijana Opitza planom uređenja odmah je predviđen prostor potreban za smještaj knjiga. Na katu starog samostanskog krila ureden je prostor od tridesetak metara kvadratnih i opremljen višestruko korisnim, zatvorenim regali-

ma. U njega je smješten i pohranjen dio samostanske knjižnice, onaj koji obuhvaća knjige tiskane do kraja 19. stoljeća, izdvojene u zbirku stare i rijetke knjige koja broji već spomenutih dvije i pol tisuće knjižnih jedinica. Izdvajanje zbirke potaknuto je iz nekoliko razloga, a jedan je vjerojatnost otvaranja knjižnice za znanstveno-istraživačku zajednicu. Ostale knjige samostanske knjižnice smještene su u novo samostansko krilo, na laze se u klauzuri i njima se uglavnom koriste oci franjevci.

Proširenje i uređenje prostora, ne samo da su označili kvalitativan skok u pohrani i smještaju knjiga, već su potaknuli i reorganizaciju dotadašnjeg knjižničnog fonda (oko 5000 sv.). Uz već spomenutu samostansku knjižnicu, dobiveni prostorni komfor omogućio je otvaranje još jedne knjižnice u prizemlju novog samostanskog kompleksa. To je župska knjižnica namijenjena prvenstveno vjernicima Župe sv. Antuna Padovanskog. Zaduživanjem osobe za rad, kao i njeno redovito otvaranje jedanput tijekom tjedna određenim danom i u točno određeno vrijeme, stvorilo je pozitivne navike kod župljana koje se očituju u sve brojnijem članstvu, većem broju posjeta knjižnici i većem broju posuđenih knjiga.

Nova organizacija knjižnog fonda potaknula je i pitanje njegovog daljnog uređenja utemeljenog na načelima suvremenog knjižničnog poslovanja. Imajući u vidu heterogenost fonda, poglavito onog dijela koji obuhvaća zbirku stare i rijetke knjige, a koja čini nešto manje od pola ukupnog fonda, jasno je da je takve poslove mogla preuzeti jedino osoba knjižničarskog obrazovanja. U pronaalaženju optimalnog rješenja, od nekoliko mogućih opcija, pitanje je razriješeno volonterskim radom. Poslove uređenja samostanske knjižnice preuzima knjižničarka Muzeja grada Koprivnice početkom 2012. godine. Prvi korak uređenja knjižnica bio je svakako upoznavanje s fondom, do tada smještenim također u starom samostanskom krilu, međutim u drugom prostoru, koji je novim planovima dobio i novu namjenu. Upoznavanje fonda teklo je paralelno s pokrenutom revizijom. Postupak je obavljen uspoređivanjem knjižnih jedinica s kataloškim karticama. Skraćeni kataloški zapisi sačinjeni su šezdesetih godina prošlog stoljeća za ondašnji cjelokupni fond pa je tako danas velik dio knjiga, što je posebno važno za zbirku stare knjige, zapisan na listićima. Inventari ne postoje. S revizijom se

Knjižnica prije uređenja

paralelno odvija i izdvajanje knjiga. Izdvojene knjige se usmjeravaju prema prostorijama predviđenim za njihov novi smještaj ili novu zbirku. Posebna pažnja posvećuje se staroj i rijetkoj knjizi. Razlog tome je fizičko stanje ovih izuzetno vrijednih i rijetkih knjiga. Starost knjiga i prirodni procesi starenja doveli su do njihove trošnosti, potpomognute različitim, često puta neprimjerenim smještajnim uvjetima (fizikalnim, kemijskim i biološkim). Iz tog je razloga zatražena pomoć Nacionalne i sveučilišne knjižnice od koje, nakon uvida u stanje, dolaze i prvi prijedlozi, prvenstveno oni vezani uz preventivne mjere zaštite ove stare i vrijedne građe. Prema dobivenim uputama započinje mehaničko čišćenje knjiga (skidanje prašine), trajalo je nekoliko mjeseci, a provedeno je uz pomoć nekoliko osoba iz Javnih radova dodijeljenih Muzeju grada Koprivnice i župljana. Očišćene knjige smještaju se u novi prostor prema kronološkom načelu i formatu jer u tom momentu se to činilo i najboljim rješenjem. Usljedila je inventarizacija koja se odvija paralelno s izradom popisa za upis na Listu zaštićenih kulturnih dobara RH. Važno je napomenuti da je zbarka dobila rješenje nadležnog konzervatorskog odjela o preventivnoj zaštiti. Zahvaljujući dobivenom rješenju osiguravaju se sredstva putem Javnog poziva za potrebe u kulturi Ministarstva kulture, koja se koriste za konzerviranje i restauriranje građe. Značajan iskorak učinjen je i u njihovoj računalnoj obradi zahvaljujući uključivanju koprivničke franjevačke knjižnice u zajednički projekt pokrenut u franjevačkoj provinciji Svetih Ćirila i Me-

toda s ciljem stvaranja skupnog kataloga Provincije, a onda i ostalih franjevačkih provincija. Važno je napomenuti da je informatizacijom obuhvaćen noviji dio knjižnog fonda samostanske kao i župske knjižnice. U primjeni je programski paket METEL win, u čijem uvođenju i edukaciji je sudjelovala i Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica. Za sada, najčešće korišteni moduli programa su oni za posudbu građe, preuzimanje podataka, a uvođenjem osobe zadužene za rad knjižnice u svijet knjižničarstva, polagano se kreće i u obradu. Neki od započetih radova su privredni kraju, primjerice reorganizacija fonda, preseljenja, odnosno fizički smještaj knjiga, dok je većina ostalih započetih još u tijeku.

Promatraljući različite aspekte (prostorni, organizacijski, knjižničarski) razvoja knjižničnog sustava koprivničkog franjevačkog samostana, primjećuje se njegov izuzetno značajan napredak. Prije svega on je rezultat dobre volje i uočenih potreba vlasnika: za organizacijom suvremenog knjižničnog sustava, za stvaranjem potrebnih prostornih preduvjeta, za adekvatni smještaj vrijednog knjižnog fonda, za uključivanjem svjetovnih osoba, u nedostatku vlastitih, prije svega stručnih, koje će moći organizirati sustav, kao i uočenih trendova sve prisutnijeg osuvremenjivanja samostanskih knjižnica. Koprivnički primjer još uvijek pripada onoj malobrojnoj skupini knjižnica s ovako sveobuhvatnim pristupom razvoju sustava pa se nameće zaključak da se više nego dobro uklapa u ovogodišnju temu Sveska.

KNJIŽNICA VISOKE TEHNIČKE ŠKOLE U BJELOVARU

Mirjana Bučar, dipl. knj., Visoka tehnička škola Bjelovar

Knjižnica Visoke tehničke škole u Bjelovaru s radom je započela u veljači 2013. godine. Knjižnica je smještena na adresi A. B. Šimića 1, a namijenjena je studentima i zaposlenicima Visoke tehničke škole u Bjelovaru. Sadrži uglavnom stručnu literaturu potrebnu za izvođenje nastave i polaganje ispita na stručnim studijima mehatronike i sestrinstva. Zbirku trenutno čini oko 1800 primjeraka i 550 naslova (uglavnom udžbenika, stručne literature i časopisa), ali se kontinuirano na-

dopunjava novim naslovima relevantnim za studijske programe koji se na ustanovi izvode. Uz to, studentima su na raspolaganju i računala s pristupom internetu. Članstvo je u knjižnici besplatno, a članom knjižnice može postati svaki student i zaposlenik Visoke tehničke škole. Knjižnica zapošljava jednog djelatnika u punom radnom vremenu, a otvorena je svaki radni dan, i to ponedjeljkom od 10 do 18 sati, a ostalim danima od 8 do 16 sati.

Prostorija knjižnice Visoke tehničke škole u Bjelovaru

MOJE DESETLJEĆE U KNJIŽNICI (2005.-2015.) – IZAZOVI U VISOKOŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

Sandra Kantar, Visoko gospodarsko učilište u Križevcima

Prošlo je mojih deset godina u knjižnici Visokog gospodarskog učilišta u Križevcima. Tužna sam jer je jedno predivno razdoblje mojeg života završilo, a istodobno sam sretna jer započinje novo, još uzbudljivije razdoblje, a knjižnicu ostavljam u sigurnim i vrijednim rukama kolegice Marine Vidović Krušić.

U proteklih deset godina utkala sam svoje znanje, vrijejeme i entuzijazam u rad s korisnicima i knjižnom građom, ali i u suradnju s knjižničarskom strukom. Pritom sam ostvarila neke zacrtane ciljeve, ali i one kojima se nisam nadala. Knjižnica je napravila važan i vidljiv iskorak u nastavni proces putem kontinuirane nabave stručne građe za sve module na preddiplomskom, razlikovnom i specijalističkom stručnom studiju, tako da s pravom možemo reći da smo jedna od bolje opremljenih poljoprivrednih knjižnica među veleučilištima i visokim školama u Hrvatskoj. Putem anketnih istraživanja koja se kontinuirano provode s ciljem unaprjeđivanja rada knjižnice, prate se potrebe korisnika i tako poboljšava rad knjižnice. Također, jedna od stalnih aktivnosti knjižnice je i podrška izdavačkoj djelatnosti, te suradnja sa srednjoškolskim i visokoškolskim knjižnicama.

Međutim, u proteklih desetak godina knjižnica je iskoračila iz svojih do tada zacrtanih okvira. Usprkos programskoj orientaciji Učilišta na poljoprivrednu i na nju naslonjene društvene znanosti („Menadžment u poljoprivredi“), uspjela se infiltrirati u stručnu praksu koja se, umjesto na različitim poljoprivrednim objektima i institucijama, počela realizirati u knjižnici i to u trajanju od 450 sati za koje student ostvaruje 28 ECTS-a. Smatram kako je to iznimka u usporedbi s praksom koja se provodi na ostalim biotehničkim fakultetima i visokim školama jer su studenti uz ostale aktivnosti obavljali i knjižničarski posao. Kruna rada sa studen-

Suradnja sa srednjoškolskim ustanovama

timu svakako je i izrada završnog rada naslova Zadovoljstvo knjižnicom Visokoga gospodarskoga učilišta u Križevcima studentice Helene Posavec.

Knjižnica je osim toga tijekom 2013. i 2014. godine, zajedno s Učilištem, bila uključena u IPA prekogranične projekte Hrvatska – Mađarska, u okviru kojih je osnovan Turistički informacijski centar sa zbirkom domaćih i stranih knjiga iz ruralnog turizma za potrebe nastave i stručno-znanstvenih aktivnosti.

No, najveće priznanje knjižnici su izjave bivših studenata Učilišta o zadovoljstvu knjižnicom i važnosti čitanja stručne literature te činjenica da su i dalje korisnici i vrijedni čitatelji knjiga u nekim drugim knjižnicama.

Provodenje stručne prakse

STRUČNI SKUPOVI

RADIONICA „ENCOURAGING READING PLEASURE / POTICANJE UŽITKA U ČITANJU“, GOETHE INSTITUT ATENA, GRČKA, 11. 2. 2015.

Dijana Sabolović-Krajina, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović", Koprivnica

Na poziv Snježane Božin, voditeljice Knjižnice Goethe-instituta Kroati u Zagrebu, prisustvovala sam radionici „Encouraging reading pleasure / Poticanje čitanja iz užitka“, koja se održala 11. 2. 2015. u Knjižnici Goethe-Instituta u Ateni, središnjoj knjižnici za jugozapadnu Europu. Radionicu je vješto i dinamično vodila Barbara Kutscher iz medijske korporacije Bertelsmann. Sudionici su bili voditelji knjižnica Goethe instituta u jugoistočnoj Europi, koji su sa sobom poveli po jednog stručnjaka u poticanju čitanja iz svojih zemalja - Hrvatske, Srbije, BiH, Grčke, Turske, Bugarske i Rumunjske. Zadatak nam je bio evaluirati portal „Leseforderung / Poticanje čitanje“ (dostupan na: <http://www.goethe.de/ins/gr/lp/prj/lef/>), a cilj sakupiti ideje i mišljenja koji će pomoći vodstvu Goethe-instituta da unaprijedi portal i učini ga atraktivnijim za korištenje. Do tako zadanog cilja došlo se raspravama na nekoliko tema.

Prva tema radionice „Zašto ohrabrivati zadovoljstvo u čitanju?“ rezultirala je sljedećim odgovorima: stimulira užitak, zabavno je, način je za bijeg od stvarnosti, način je za privlačenje novih korisnika u knjižnicu, širi horizonte, otvara vrata novim spoznajama, širi poglede na svijet i perspektive za rješavanje problema, potiče osobni razvoj, alat je za život, način za razvijanje tolerancije, put je prema socijalnoj inkluziji.

Druga tema „Moji omiljeni i najuspješniji recepti u čitanju“ rezultirali su idejama: početi što ranije s čitanjem, razmjenjivati preporuke za čitanje, oformiti čitateljski lanac, kreirati pozitivne osjećaje vezane uz čitanje, izlagati knjige na što više mesta u knjižnici, uključiti u poticanje čitanja različite partnerne, kombinirati različite medije i dr.

Zadnja tema bila je evaluacija platforme – portala „Leseforderung / Poticanje čitanje“, koji bi prema idejama sudionika radionice trebao biti interaktivn, brz, fleksibilan, povezan s drugim srodnim platformama, upućen bolje definiranim ciljanim skupinama - knjižničarima, učiteljima, pedagozima, donositeljima političkih odluka i stručnim udrugama, a potom književnicima, urednicima i ilustratorima i zdravstvenim stručnjacima.

Osim što su organizatori sakupili savjete stručnjaka iz Jugoistočne Europe koji se bave poticanjem čitanja, radionica je bila i mjesto za međusobnu razmjenu ideja i iskustva, ali i usporedbu nacionalnih praksi. Zanimljivo je bilo čuti iskustva kolegice iz Grčke, koja je tražila pomoći u načinima senzibiliziranja javnosti za rane, predčitateljske programe u čitanju, jer u njezinoj zemlji još uvijek nema dovoljno nakladnika koji objavljaju slikovnice i knjige za predškolsku dob (smatra se da je čitanje stvar škole, a ne obitelji). Upečatljiv je bio i Uroš Petrović, vrlo popularan srpski književnik za dje-

D. Sabolović-Krajina sa sudionicima radionice u Ateni

cu i mlade, koji je predstavio svoj zabavan i interaktivni način poticanja čitanja. Autorica ovog osvrta predstavila je pak socijalno inkluzivne knjižnične usluge i poticanje čitanja među korisnicima koji se ne ubrajuju u tradicionalnu knjižničnu publiku – bebe, mala djeca, slijepa i slabovidna djeca te romska djeca.

PUTUJUĆI KNJIŽNIČARI NA MEĐUNARODNOJ KONFERENCIJI U PEČUHU

Ana Škvarić i Ljiljana Vugrinec, Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica

U organizaciji Knjižnice „Csorba Győző“ iz Pečuha - Centra znanja transdunavske regije, održana je 23. - 25. travnja 2015. trodnevna međunarodna konferencija - 1. susret pokretnih knjižnica u Pečuhu, koji je okupio sudionike iz Mađarske, Hrvatske, Slovenije, Austrije, Portugala, Bosne i Hercegovine, Njemačke i Nizozemske. Cilj konferencije bio je promovirati pokretne knjižnice i predstaviti njihov rad u Mađarskoj i u Europi, razmijeniti iskustva, predstaviti primjere dobre prakse i postaviti temelje kvalitetnoj budućoj suradnji, a organizatori su izrazili želju da se slični skupovi na temu pokretnih knjižnica u Pečuhu u budućnosti organiziraju redovito, svake dvije godine. Hrvatsku su na skupu predstavljali knjižničari iz Vin-

kovaca, Koprivnice, Rijeke i Karlovca. Predsjednica Komisije za pokretne knjižnice HKD-a, Iva Pezer održala je izlaganje o pokretnim knjižnicama u Hrvatskoj općenito, a Gorana Tuškan, Ana Škvarić i Ljiljana Vugrinec održale su izlaganja o bibliobusima iz Rijeke i Koprivnice, odnosno o bibliobusnim službama u Primorsko-goranskoj i Koprivničko-križevačkoj županiji. Na festivalu bibliobusa predstavljeno je osam vozila: četiri vozila iz Mađarske, od kojih dva upravo iz Pečuha, te po jedno iz Austrije (Graz), BiH (Bihać), Slovenije (Maribor) i Hrvatske (Vinkovci). Kako bi ih što više građana Pečuha imalo priliku vidjeti, bibliobusi su se u svečanoj povorci, okićeni svojim državnim zastavama, provezli središtem grada. Sam festival bibliobusa na parkiralištu Knjižnice „Csorba Győző“ posjetio je veliki broj organiziranih grupa, većinom učenika osnovnih škola iz Pečuha, ali i ostalih građana koji su sa zanimanjem razgledali sve bibliobuse i upoznali se s njihovim načinom rada u različitim zemljama.

Osim na predavanjima i festivalu bibliobusa, knjižničari su aktivno sudjelovali i na radionicama s diskusijama, a hrvatska delegacija knjižničara - sudionika 1. festivala bibliobusa u Pečuhu - također je imala čest prisustvovati prijemu kod generalne konzulice Republike Hrvatske u Pečuhu, gđe Vesne Haluga, kojem je prisustvovala i ravnateljica Medijske kuće „Croatica“ iz

Hrvatska delegacija u Pečuhu

Pečuha, Branka Pavić Blažetin.

Ovaj međunarodni stručni skup bio je izvrsna prilika za razmjenu iskustava, upoznavanje rada inozemnih bibliobusnih službi, načina njihova financiranja, kulturnih i animacijskih programa u bibliobusima, ali i u samim knjižnicama. Uspostavljene veze s knjižničarima iz više europskih zemalja dobar su temelj za mogući nastavak stručne suradnje kroz različite projekte u budućnosti.

ZAKLADA "STIFTUNG LESEN" - O POTICANJU ČITANJA I MOGUĆNOSTIMA SURADNJE

Danijela Petrić, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

U organizaciji Goethe instituta Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije, u Sarajevu je 5. i 6. 11. 2015. godine održana dvodnevna radionica pod nazivom „Zaklada Stiftung Lesen – o poticanju čitanja i mogućnostima suradnje“. Voditeljica radionice bila je Sabine Uehlein, direktorka za programe i projekte njemačke zaklade koja se bavi poticanjem čitanja „Stiftung Lesen“ (<http://www.stiftunglesen.de>), a sudjelovali su knjižničari, književnici, nastavnici, pedagozi te predstavnici ministarstva kulture i obrazovanja iz Hrvatske, Srbije i Bosne i Hercegovine. Predstavnici Hrvatske bili su Maja Zrnčić, voditeljica radne skupine za izradu Nacionalne strategije za poticanje čitanja Ministarstva kulture, Mirela Šikić-Barbaroša, viša savjetnica za hrvatski jezik, Miroslav Mićanović, književnik, Iva Ciceran, ravnateljica Gradske knjižnice Pazin, Snježana Božin, voditeljica knjižnice Goethe instituta i Danijela Petrić, knjižničarka na Dječjem odjelu Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica.

Prvog dana radionice sudionicima je bila predstavljena njemačka zaklada „Stiftung Lesen“ koja djeli već 27 godina pod pokroviteljstvom predsjednika, a bavi se organizacijom i koordinacijom projekata za poticanje čitanja te provodi istraživanja u Njemačkoj vezana uz čitanje i medije. Istraživanja pokazuju zabrinjavajuće rezultate. Čak 7, 5 mil. odraslih funkcionalno je nepismeno, a čak 17, 5% osoba starosne dobi između 16 i 65 godina u Njemačkoj nisu u stanju pročitati i razumjeti kratki tekst s jednostavnim vokabularom. Najnoviji rezultati istraživanja pokazuju i da djeca kojoj se rano čitalo pokazuju veću empatiju, otvorenija su i spremnija na društvo. Sudionici radionice predstavili

su projekte za poticanje čitanja koji se provode u institucijama koje predstavljaju. Tako je između ostalih predstavljen i prijedlog nacionalne strategije za poticanje čitanja Republike Hrvatske, projekt „Pisci na mreži“, dječji književni klub u Tuzli, čitateljski klub za mlade „Mreža B.O.O.K.“ u Beogradu, prva bosansko-hercegovačka e-slikovnica „Zaljubljeni vuk“, projekt „Knjige za bebe“ koprivničke knjižnice, „Bajkomanija“ pazinske knjižnice. Kratko predavanje održao je i Uroš Petrović, nagrađivani autor iz Srbije koji piše knjige za djecu i mlade na inovativan način. Radi se o romanima u zagonetkama kojima nastoji potaknuti djecu da drugačije razmišljaju. Drugog dana radionice u grupama su se osmišljavali zajednički projekti, ideje na kojima će se raditi i međusobnom suradnjom poticati čitanje. Fotografija „Sudionici radionice o poticanju čitanja i mogućnostima suradnje u Sarajevu“

Sudionici radionice u Sarajevu

6. KONGRES POLJSKIH KNJIŽNICA: „MULTICULTURALISM, INTERCULTURAL DIALOGUE AND LIBRARIES ROLE IN THE DEVELOP- MENT OF MODERN SOCIETIES / MULTIKULTURALIZAM, INTERKULTURNI DIJALOG I ULOGA KNJIŽNICA U RAZVOJU SUVREMENOG DRUŠTVA“, VARŠAVA, 22. - 23. 10. 2015.

Dijana Sabolović-Krajina, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Na poziv Zaklade za razvoj informacijskog društva (FRSI) iz Varšave sudjelovala sam na 6. kongresu poljskih knjižnica, koji je održan u Varšavi 22. - 23. 10. 2015. pod nazivom „Multikulturalizam, interkulturni dijalog i uloga knjižnica u razvoju suvremenog društva“. Fokus je bio na multikulturalnosti kao jednom od prioritetsnih područja europskih zemalja. Teme su bile jednakost, raznolikost i tolerancija, kulturno raznolike sredine, multikulturalna povijest te rad knjižnica u multikulturalnom području. Kongres je bio zamišljen kao platforma za razmjenu znanja, međusobnu inspiraciju i umrežavanje poljskih knjižničara s pozvanim gostima iz Namibije, Norveške, Ukrajine i Hrvatske (više na <http://wielokulturowabiblioteka.org/#speakers>). Kao predstavnica Hrvatske, bila sam pozvana predstaviti programe podrške Romima koje provodi Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica, budući da su organizatori prepoznali da programi sveobuhvatnošću provedbe potpuno zadovoljavaju njihov pristup i razradu multikulturalnog modela knjižnice na temelju suradnje, uključenosti, osnaživanja i vidljivosti manjinskih skupina, koji i sami žele promovirati.

Prvi dan kongresa održana je tzv. interaktivna obrazovna igra na temu kulturnih različitosti i njihove promocije u knjižnicama. Organizatori su priredili priručnik o tome kako planirati cijelogodišnji multikulturalni kalendar u knjižnici, a sudionici kongresa su ispunjavali različite zadatke koristeći se tiskanim i AV materijalima.

Drugi dan kongresa održale su se radionice i kratke prezentacije o dobroj praksi knjižnica. Tako smo saznali nešto više o knjižnici za Vijetnamce u poljskom gradiću Roszny, potom o projektu „Migroteka“ Poljskog migracijskog foruma koji je pokrenut u 18 poljskih knjižnica s ciljem informiranja, edukacije i integracije imigranata. Zanimljivo je bilo čuti i izlaganje o Wrocławu, kao multietničkom gradu (ujedno i mjestu održavanja Svjetskog kongresa IFLA-e 2017.) i njegovoj interkulturnoj knjižnici te programu „Slamanje predrasuda“ koji tangira xenofobičnost koja je danas raširena u Poljskoj, ali i mnogim drugim zemljama Europe i svijeta. Čuli smo nešto više i o projektu Zaklade Erasmus „Hrabi klinci“, koja surađuje s knjižnicama u radu s djecom „s ulice“, koja žive u izolaciji i degradirajućim uvjetima.

Posebna gošća kongresa bila je Ellen Ndeshi Namhila iz knjižnice arhiva Namibijskog sveučilišta, koja je održala izuzetno zanimljivo izlaganje koje je započela riječima: „Ne zaboravite da su vam političari priatelji, a ne neprijatelji“. Govorila je o potrebi zagovaranja uloge knjižnica u svim segmentima razvoja društva. Njezini napori rezultirali su izgradnjom nekoliko novih narodnih knjižnica u Namibiji, koje funkcioniraju kao obra-

zovno-informacijski centri, a njihova daljnja izgradnja ušla je u nacionalni strateški plan. Zanimljivo izlaganje održao je i Oddbjørn Hansen, koji je govorio o načinu rada Središnje multijezične knjižnice u Oslu, ali i o društvenom krajoliku norveškog društva koje se rapidno mijenja zbog dolaska izbjeglica s Bliskog istoka. Posebno upečatljivo bilo je predavanje Laryse Luhove, direktorice regionalne dječje knjižnice u Lavovu, koja je govorila o stotinama ukrajinskih knjižničara koji su se educirali kako raditi s ukrajinskim ratnim izbjeglicama.

Sudjelovanje na 6. kongresu poljskih knjižničara bilo je vrlo inspirativno zbog izuzetno dobre organizacije, interaktivnosti u provedbi, ali i izuzetno ljubaznih i susretljivih domaćina. Za razliku od hrvatske prakse u kojoj knjižničarsko društvo organizira nacionalne stručne skupove i programe, organizator ovog kongresa bila je Zaklada za razvoj informacijskog društva (FRSI) iz Varšave, koja se i inače bavi organizacijom projekata vezanih uz knjižnice, a financira se javljanjem na različite fondove i prikupljanjem donacija i sponzorstava. Ideje koje sam dobila za budući rad su: pokretanje novog programa koji fokusiranije promiče multikulturalnost i interkulturnost s godišnjim kalendarom aktivnosti, „multikulturalne“ vrećice s različitim medijima za djecu, a, iznad svega, promocija umrežavanja i uspostavljanje poljsko-hrvatskog partnerstva među knjižnicama.

Interaktivna obrazovna igra o ulozi knjižnice

PRVA KONVENCIJA INELI-BALKANS I MEĐUNARODNA KONFERENCIJA "FUTURE LIBRARY UNCONFERENCE", SOLUN, GRČKA, 26. - 29. 11. 2015.

Ana Škvarić, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Ana Škvarić, dipl. knjižničarka i djelatnica Bibliobusne službe Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica sudjelovala je na prvoj konvenciji INELI-Balkans (International Network of Emerging Library Innovators/Balkan region) održanoj 26. - 29. 11. 2015. u grčkom gradu Solunu. Ova je konvencija ujedno bila i prvi susret sudionika istoimenog projekta koji je 2014. pokrenula grčka neprofitna organizacija „Future Library“ pod finansijskim pokroviteljstvom zaklade „Bill & Melinda Gates“. Projekt je dio globalne INELI inicijative, a pokrenut je s ciljem razvoja kreativnosti i inovativnosti, stvaranja partnerstava među knjižnicama i jačanja suradnje knjižničara i informacijskih stručnjaka s područja Balkana. Cilj projekta ujedno je i stvaranje održive mreže knjižničara-inovatora na području Balkana koja će poticati daljnju suradnju, inovaciju, e-učenje i eksperimentiranje s novim idejama, sve u korist naših narodnih knjižnica.

Projekt INELI-Balkans započet je u studenom 2014. godine okupljanjem knjižničara i informacijskih stručnjaka, tzv. ambasadora, iz jedanaest balkanskih zemalja. Rezultat njihove suradnje sa stručnjacima iz organizacije „Future Library“ je dokument „INELI-Balkans Needs Analysis Report“ u kojem je izložena analiza stanja knjižnica i knjižničarstva u Sloveniji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Srbiji, Crnoj Gori, Albaniji, Makedoniji, Kosovu, Bugarskoj, Rumunjskoj i Grčkoj, a temeljem zaključaka toga dokumenta identificirane su potrebe i problemi balkanskih knjižnica te osmišljen program dvogodišnje edukacije knjižničara-inovatora. Edukacija inovatora započela je u studenom 2015. u Grčkoj i trajat će do studenog 2017. godine. Budući da su se projektu naknadno pridružili i kolege iz Turske, u Solunu su 2015. okupljeni stručnjaci iz 12 zemalja, pri čemu su hrvatsku delegaciju činili Gorana Tuškan,

ravnateljica Gradske knjižnice Rijeka i ambasadorica projekta za Hrvatsku, Mladen Masar iz Gradske knjižnice Zadar, mentor odabranoj skupini inovatora te Ivana Faletar Horvatić (Knjižnice grada Zagreba), Vesna Kurilić (Gradska knjižnica Rijeka) i Ana Škvarić (Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica) kao hrvatske predstavnice u skupini od 36 inovatora.

Intenzivan četverodnevni program prve konvencije INELI-Balkans osmislio je grčki tim s međunarodnim iskustvom okupljen pod imenom „Learning for Life“. Cilj ovog susreta bio je upoznati se i povezati kroz sudjelovanja u brojnim radionicama i diskusijama, a još više kroz zajednička neformalna druženja popraćena degustacijama autentične hrane i pića koje su inovatori imali zadatku donijeti iz svojih zemalja!

Za sve sudionike organiziran je i studijski posjet gradskoj knjižnici u Verii, gradu u blizini Soluna, jednoj od oglednih grčkih knjižnica suvremeno uređenoj i opremljenoj zahvaljujući financijskoj podršci zaklada „Bill & Melinda Gates“ i „Stavros Niarchos“.

Važno je reći da je u Verii sve započelo - knjižnica je 2010. dobila nagradu zaklade „Bill & Melinda Gates“, a 2011. osnovana je organizacija „Future Library“ (koja je ujedno i mreža knjižnica koja trenutno okuplja oko 140 knjižnica iz Grčke i balkanskih zemalja) kao odgovor na poziv zaklade „Stavros Niarchos“ koja je bila spremna doprinijeti razvoju održive mreže narodnih knjižnica u Grčkoj. Knjižnica u Verii preuređena je, modernizirana, opremljena da zadovoljava sve potrebe suvremenog društva s posebnim naglaskom na upotrebi informacijske i informatičke tehnologije, prema čijem modelu se obnavljaju i opremanju ostale knjižnice u Grčkoj.

Osim sudjelovanja na INELI konvenciji, svi ambasadori, mentori i inovatori okupljeni u projektu imali su priliku

Radionica u okviru konvencije INELI-Balkans

Veria, Dječji odjel

sudjelovati i na pojedinim predavanjima i radionicama dvodnevne konferencije „Future Libary Unconference“ koja je okupila vodeće svjetske stručnjake s područja knjižničarstva, a održana je u Solunu istovremeno kad i prva konvencija INELI-Balkans. Uvodni dio ove ne-konferencije bio je posvećen izgradnji i preseljenju grčke Nacionalne knjižnice u novi objekt (Stavros Niarchos Foundation Cultural Center) čiju izgradnju i opremanje financira zaklada „Stavros Niarchos“. Predstavljeni su programi knjižnice u Verii te inovativni startup projekti koji se u grčkim narodnim knjižnicama razvijaju pod pokroviteljstvom Googlea. Knjižničari su se imali priliku upoznati s najnovijim trendovima u knjižničarstvu kroz panel-raspravu "How can the Four Space Model inspire to transform libraries" u kojoj je sudjelovala i hrvatska predstavnica Gorana Tuškan kroz prezentacije različitih „makers space“ pokreta u europskim knjižnicama, kroz sudjelovanja na radionici o ulozi i mogućnostima knjižnica u aktualnoj izbjegličkoj krizi i sl.

Međutim, što nakon prve konvencije INELI-Balkans i ne-konferencije „Future Library“ zapravo čeka knjižničare-inovatore? Nakon upoznavanja u Solunu u prosincu 2015., 36 inovatora započelo je intenzivnu online edukaciju koja se održava na platformi za e-učenje koju sponzorira i održava Google, a sadržaj osmišljavan tim „Learning for Life“. Sudionici kroz e-platformu dobivaju tjedne zadatke koji uključuju čitanje stručnih članaka, praćenje korisnih predavanja u video formatu, sudjelovanje u raspravama na forumu, pisanje osvrta, izradu prezentacija i sl. Svaki mjesec obrađuje se druga tema, pri čemu je cilj do završetka edukacije 2017. proći kroz četrnaest tematski različitih lekcija - rukovođenje, trendovi i inovacije u knjižnici, usluge u digitalnom okruženju, razumijevanje korisnika, kreiranje novih usluga, evaluacija, strateško planiranje, financijski menadžment i održivost su samo neke od njih. Od svakog sudionika očekuje se da do rujna 2016. osmisli i napiše projekt za novu knjižničnu uslugu provedivu u vlastitoj knjižnici, pri čemu će pet najuspješnijih projekata od INELI-ja dobiti finansijska sredstva za implementaciju koja se očekuje tijekom 2017. godine. Svi će

sudionici sudjelovati na još dvije INELI-Balkans konvencije: 2016. u Bugarskoj i 2017. ponovo u Grčkoj.

Naposljetku, kao što je i navedeno u ciljevima projekta INELI-Balkans, očekuje se da će svih 36 sudionika saznati kako najbolje kombinirati svoje vještine rukovođenja s vlastitim interesima, sustavom vrijednosti i osobnošću, sve s ciljem kreiranja kvalitetnih i inovativnih knjižničnih usluga te stvaranja kvalitetne vizije vlastite profesionalne budućnosti u knjižničarstvu. Također se očekuje da sudionici nastave svoj rad na razvoju novih knjižničnih usluga, da pritom, zahvaljujući projektu INELI-Balkans, budu dobro opremljeni setom novih vještina i znanja potrebnih za njihovu kvalitetnu implementaciju, te da zajednički stvore živahnu, kvalitetnu i, prije svega, održivu mrežu suradnika na području Balkana i šire!

PREGLED RADA ŽUPANIJSKOG STRUČNOG VIJEĆA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA VIROVITIČKO- PODRAVSKE ŽUPANIJE

Josip Strija, Gimnazija Petra Preradovića, Virovitica

Školski knjižničari osnovnih i srednjih škola Virovitičko-podravske županije su u proteklom razdoblju održali tri županijska stručna vijeća.

Prvi je stručni skup održan u Osnovnoj školi Vladimir Nazor Virovitica 5. veljače 2015. godine. O najvažnijim novinama u radu ŽSV-a i zaključcima o dosadašnjem radu govorio je voditelj ŽSV-a, Josip Strija. Osim ostvarenja plana i programa rada, dotaknuo se i finansija ŽSV-a te nastavka rada u Vijeću i suradnji s drugim vijećima.

Mirjana Kotromanović, zamjenica voditeljice Matične službe govorila je o sastanku matičara u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu te navela najvažnije i najzanimljivije dijelove rada i upoznala prisutne sa zaključcima sastanka te iznijela planove rada Matične službe.

Dinka Jurić predstavila je softversko rješenje za pomoć u svladavanju brzoga čitanja te radionicom ukazala na najvažnije korake kod vježbanja tehnike brzoga čitanja. Prisutni članovi Vijeća imali su prilike čitati tekstove vrlo velikom brzinom te tako svladati početne korake tehnike. Spomenuvši najčešće korištene alate dostupne na mreži i njihovu iskoristivost u sva-kodnevnom radu školskoga knjižničara, Dinka Jurić predstavila je nekoliko alata i mogućnosti rada u njima te naglasila posebnost svakog od njih i njegovu iskoristivost u školskoj knjižnici i nastavi.

Mr. sc. Ivana Bašić održala je radionicu s aktivnostima predviđenim za nemotivirane čitatelje. Aktivnost je obuhvaćala odgovaranje na postavljena pitanja i pogadanje o kojem je predmetu riječ kako bi se svladala temeljna umijeća prepričavanja vlastite priče i javnoga govorenja. Radionica je završila pričanjem priča o posebnim predmetima članova Vijeća.

Melita Schmitz govorila je o stresu i članovima Vijeća predstavila metodu rješavanja stresa. Ukažala je na posljedice do kojih stres može dovesti te načine na koji

bismo ga mogli umanjiti ili izbjegići.

Drugi je stručni skup održan u Gimnaziji Petra Preradovića u Virovitici 22. svibnja 2015. godine.

O najvažnijim novinama u radu ŽSV-a i zaključcima o dosadašnjem radu govorio je voditelj ŽSV-a, Josip Strija. Novom organizacijom prostora na stranici Vijeća na Repozitoriju otvorit će se više prostora aktivnostima iz školskih knjižnica. Iznijeti su zaključci o stručnom usavršavanju AZOO-a (e-učenje) te su članovi potaknuti na daljnji angažman i prijavljivanje na programe učenja. Voditelj Županijskoga vijeća, Josip Strija upoznao je kolege knjižničare s temom „Kurikularna reforma kroz trenutno stanje“. Knjižničari su uvidjeli ulogu odgojno-obrazovnih radnika u samoj reformi i prepoznali se kao dio mreže podrške samoga projekta. Izlaganjem i radionicama su upoznati s ciljevima, planiranim tijekom i provedbom Cjelovite kurikularne reforme.

Podsjetivši na osnovne postavke kodeksa i usporedivši ih s drugim nacionalnim kodeksima, Svetlana Dupan je prisutnima predstavila čitav niz primjera kršenja i poštivanja knjižničarskih kodeksa. Knjižničari su raspravili o poštivanju pravila i kršenju istih u svakodnevnom radu.

U uvodnom dijelu izlaganja, kolegice Vlatka Valentić i Karmela Živković podsjetile su na pojmove klasifikacije, knjižnične klasifikacije te na vrste klasifikacijskih sustava. U glavnom su dijelu izložile osnovnu strukturu univerzalne decimalne klasifikacije te usporedile klasifikacije u osnovnim i srednjim školama. Nakon teorijskog dijela, u radionici su se školski knjižničari prisjetili pravila klasificiranja i rješavali primjere te uvidjeli dobre i loše primjere iz kataloga svojih knjižnica. Tanja Kolar Janković je govorila o ulozi školske knjižnice u sustavu odgoja i obrazovanja. Koristeći primjere dobre prakse pokazala je na koji način školska knjižnica može i treba podržavati obrazovni proces. Istaknula je i veliku odgovornost školske knjižnice u obrazovanju, ali i odgoju učenika te njezin utjecaj na kvalitetu nastave u osnovnim i srednjim školama.

Treće je županijsko stručno vijeće održano u Osnovnoj školi Ivane Brlić-Mažuranić u Virovitici 4. prosinca 2015. godine. Nakon uvodnih informacija voditelja ŽSV-a, Josipa Strije i voditeljice Matične službe Virovitičko-podravske županije, Silvije Perić, o načinima rješavanja sukoba u školskoj knjižnici govorila je Sanja Milković Šipek, školska psihologinja Osnovne škole Ivane Brlić-Mažuranić u Virovitici. Izdvojila je najčešće metode rješavanja sukoba među učenicima te kroz radionicu primjene metoda spomenula brojne primjere iz svakodnevne prakse.

Melita Schmitz je govorila o glazbi i njezinom utjecaju na čovjeka. Naglasivši dobre strane učenja i rada uz glazbu te njezina dobra djelovanja na zdravlje čovjeka, osvrnula se i na istraživanje o slušanju folk glazbe koje je provela u srednjim školama Virovitičko-podravske županije.

Predstavivši anketu koju je proveo među učenicima svoje škole, Damir Balković se osvrnuo na probleme prilikom čitanja i problem sve slabijeg čitanja školske lektire.

Vesna Zvečić je govorila o igri, povijesti i razvoju igre te njenoj iskoristivosti u školskim knjižnicama. Predstavila je brojne primjere igara koje su učenici u školskoj knjižnici sami napravili te organizirala turnir školskih knjižničara u autorskoj igri Sova mudrica.

DVA BOGATA STRUČNA SKUPA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

Zorka Renić, Medicinska škola Bjelovar

Stručno vijeće školskih knjižničara Bjelovarsko-bilogorske županije okuplja sve knjižničare osnovnih i srednjih škola županije. Rad vijeća uglavnom je vezan uz organizaciju stručnih skupova koji su važan segment stručnog usavršavanja školskih knjižničara. Uz novosti u području struke, skupovi vijeća omogućuju predstavljanje primjera dobre prakse i odlična su promocija rada školskih knjižničara. U proteklom razdoblju održana su dva županijska i jedan međuzupanijski stručni skup te dva predavanja, radionice Centra za stalno stručno usavršavanje. Aktivni smo bili i u predlaganju rješavanja gorućeg problema financiranja rada školskih knjižnica. Budući da Županijsko stručno vijeće odlično surađuje sa Županijskom matičnom službom, većina aktivnosti je zajednička i bit će opisana i u radovima kolege Ilike Pejića. U ovom prikazu izdvajamo dva stručna skupa koja su održana u knjižnici Medicinske škole Bjelovar.

U četvrtak, 26. ožujka 2015. godine, u prostoru knjižnice Medicinske škole Bjelovar, održan je iznimno sadržajan Županijski stručni skup školskih knjižničara. Tina Varat, prof. i edukacijski-rehabilitator iz Hercegovca održala je predavanje „Kako doprijeti do učenika do kojih se teško dopire“. Govorila je o disleksiji, disgrafiji, hiperaktivnosti, naučenoj bespomoćnosti i ostalim poremećajima u ponašanju i učenju. Isto tako, održana je kratka radionica kojoj je bio cilj prepoznati i povezati teškoću u učenju s primjerom.

Jasmina Buncić, profesorica engleskog jezika u Osnovnoj školi Rovišće, predstavila je projekt „Knjigom po svijetu“. Potom je profesorica Nikolina Marinić predstavila rezultate ankete nastavnika Hrvatskog jezika o navikama čitanja školske lektire kod učenika. Anketa se sastojala od nekoliko pitanja vezanih za učestalost čitanja i navikama čitanja lektirnih djela.

Na ovom stručnom skupu ugostili smo dvije knjižničarke iz susjedne Koprivničko-križevačke županije: voditeljicu vijeća Adrijanu Hatadi i Lucu Matić.

Knjižničarka Adriana Hatadi, predstavila je kako oblikovati ishode učenja prema Nacionalnom okvirnom kurikulumu (2011.). Pomoću PowerPoint prezentacije u

Adriana Hatadi i Luca Matić - zanimljive gošće iz Koprivnice

kratkim je natuknicama predstavila glavne sastavnice oblikovanja ishoda učenja čiji je sastavni dio i Bloomova taksonomija. Govorila je o prednostima ishoda učenja u realizaciji nastavnih sati i prednostima koje nude učiteljima i profesorima.

Luca Matić, knjižničarka OŠ Antuna Nemčića Gostovinskog održala je predavanje o obilježavanju 200-te obljetnice rođenja književnika po kojem je škola i dobila ime. Završni dio skupa bio je rezerviran za dva primjera iz prakse. U Osnovnoj školi Garešnica obilježen je Svjetski dan ljubaznosti u okviru školskog preventivnog programa suzbijanja ovisnosti o kojem je detaljno izvjestila Margareta Cvitanović. Skup je završio izlaganjem Martine Pavičić Barberić koja je predstavila aktivnosti u Osnovnoj školi Berek u sklopu Mjeseca hrvatske knjige 2014. Drugi skup održan je 28. listopada 2015., također u knjižnici Medicinske škole Bjelovar i koji je isto tako obiloval raznolikim temama. Skup smo započeli razgovorima s predstavnicima Grada i Županije o mogućnostima financiranja školskih knjižnica. Potom su uslijedila stručna izlaganja. Voditeljica knjižnice Goethe instituta Snježana Božin, predstavila je rad svoje knjižnice u zanimljivom izlaganju „Knjižnica nije labirint!“ Knjižničare je posebno zainteresirao neformalni dio u kojem smo doznali o oblicima suradnje s ovim uglednim Institutom.

Jednako zanimanje izazvala je i radionica Mirjane Milinović pod nazivom „Komunikacija s tekstem“. Mirjana nam je ukazala na učinkovite strategije čitanja različitih vrsta tekstova ističući važnost razvijanja vještina kritičkog promišljanja.

Voditelj županijske matične službe Ilija Pejić imao je izlaganje čiji naslov u potpunosti govori i o temi: „Jedinstveno elektroničko prikupljanje, obrada i prikaz statističkih podataka o poslovanju svih knjižnica 2015. – primjena ISO normi 1789 i 11620.“ Saznali smo kako ćemo prikupljati statističke podatke, koje su novosti i standardi koje moramo poštivati.

U želji da budemo što aktualniji u goste smo pozvali mr. sc. Natašu Ljubić Klemše koja je održala izlaganje „Novi pristupi učenju i poučavanju uz informacijsko-komunikacijsku tehnologiju (IKT)“. Nataša je članica Radne skupine za knjižničare važnog međupredmetnog područja Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije. Uz teorijske osnove predstavila je konkretnе mogućnosti primjene novih informacijsko-komunikacijskih alata u knjižničarstvu.

Suzana Pušić, knjižničarka Srednje škole Čazma predstavila je niz aktivnosti koje je provela sa svojim učenicima za potrebe TV emisije niDA niNE. Skup je završio već nekoliko puta spomenutom Knjigovježbom.

Mr. sc. Nataša Ljubić Klemše – učiteljica od koje se puno može naučiti

Voditeljica knjižnice Goethe instituta Snježana Božin

PROGRAMI CENTRA ZA STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE U KOPRIVNICI

Ljiljana Vugrinec, Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica

U suradnji Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica i Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara Nacionalne i sveučilišne knjižnice iz Zagreba, u Koprivnici su 2015. održana **dva programa CSSU-a**. U radionicama je ukupno sudjelovalo **50 polaznika**, s područja 4 županije: Koprivničko-križevačke, Bjelovarsko-bilogorske, Virovitičko-podravske i Varaždinske. Među sudionicima bilo je **30 školskih knjižničara, 18 knjižničara iz narodnih i 2 iz visokoškolskih knjižnica**.

Radionica „UDK u praksi“, održana 26. 3. 2015., okupila je 26 polaznika (17 iz školskih, 8 iz narodnih i 1 polaznik iz visokoškolske knjižnice). Voditeljica radionice bila je **Lidija Jurić Vukadin, prof.**, viša knjižničarka iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, koja je ujedno urednica najnovijeg licenciranog izdanja UDK tablica na hrvatskom jeziku, objavljenog 2014. u nakladi NSK pod naslovom „Univerzalna decimalna klasifikacija - skraćeno izdanje“. Stoga je glavnina radionice bila posvećena upravo najznačajnijim novostima i promjenama u shemi, prednostima i problemima u primjeni novog izdanja UDK.

Izdanje se temelji na najnovijem UDC MRF iz 2011. te je gotovo u cijelosti preuzeto prema engleskom izvorniku. Sadrži otprilike 10.000 brojeva klasifikacijske sheme (glavne, opće i specijalne pomoćne tablice), s proširenjima: bilješkama, uputama o primjeni, uputnicama i primjerima kombiniranja prilagođenim hrvatskom izdanju. Tablice sadrže i abecedno predmetno kazalo s više od 17.000 pristupnica. U odnosu na pret-

hodno srednje izdanje, najveće promjene nastale su u sljedećim glavnim skupinama: religija, menadžment, turizam, socijalna skrb, zaštita okoliša, biotehnologija, veterinarska znanost, tehnička akustika, glazba i film. Uz njih, u skraćeno izdanje uključene su i nove opće pomoćne oznake – za svojstva i odnose, procese i postupke. Novo izdanje UDK tablica koristi suvremeniju terminologiju, bazira se na znanstvenoj objektivnosti i političkoj korektnosti korištenih izraza, a optimalna količina brojeva i detaljno kazalo čine priručnik jednostavnijim za primjenu.

U međuvremenu, dovršena je i 4. ožujka 2016. u NSK svečano predstavljena online verzija UDK tablica na hrvatskom jeziku, koja je dostupna na poveznicu <http://hr.udc-hub.com/hr>. UDK Online izdanju pristupa se putem pretplate UDC Consortium koji je vlasnik aplikacije te upravlja i održava servis u cijelosti. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu vlasnik je hrvatske verzije tablica.

Radionica "Analiza interesno utjecajnih skupina, SWOT analiza i brainstorming u praksi" održana je 28. 9. 2015. s 24 polaznika (13 iz školskih, 10 iz narodnih, 1 iz visokoškolske knjižnice). Voditelj radionice bio je **mr. sc. Ivo Tokić**, a polaznici su imali priliku proći niz vježbi s ciljem svladavanja tehnika za procjenu situacija, brzog vrednovanja prijedloga projekata te kreativnog timskog rješavanje problema. Ove vještine sve su važnije u planiranju i izradi različitih projekata, ali i općenito, u planiranju, analiziranju i vrednovanju svakodnevnog rada i različitih aktivnosti. Prema vlastitim ocjenama, polaznici su bili iznimno zadovoljni

kako odabirom same teme, tako i izvedbom radionice. Knjižničarima je dobrodošao mali odmak od usko stručnih knjižničnih tema, prema pitanjima marketinga i menadžmenta, koji su danas usko vezani sa svakom vrstom poslovanja u bilo kojoj struci, pa tako i knjižničnoj. Praktičan pristup temi i bogato iskustvo predavača u području marketinga i istraživanja tržišta, omogućili su povezivanje teorije i prakse na zanimljiv i razumljiv način, što nije uvijek jednostavno, pogotovo kad treba primijeniti u knjižničarstvu zakonitosti koje vladaju na tržištu. Polaznici su također analizirali i pojedine stvarne problemske situacije iz rada pojedinih knjižnica, te pomoću konkretnih primjera učili kako slične probleme mogu pokušati rješavati u vlastitim sredinama. Aktivno i motivirano sudjelovanje polaznika pokazalo je kako su radionice za knjižničare sa sličnim temama iz područja menadžmenta vrlo potrebne i dobrodošle, jer osim u stjecanju novih znanja i vještina, doprinose i promjenama u načinu razmišljanja, te mogu pridonijeti uspjehnjem prilagođavanju naših knjižnica zahtjevima iz okruženja, a time i njihovom uspjehnjem radu općenito.

Polaznici CSSU radionica u Koprivnici redovito izražavaju zadovoljstvo mogućnošću poхађањa stručnog usavršавaju u svome mjestu boravka, ili u njegovoj blizini. Na taj način štede vrijeme i putne troškove, a osobita pogodnost je što troškove kotizacije pokrivaju knjižnica – organizator te CSSU. Uslijed teških materijalnih prilika u kojima danas djeluju mnoge knjižnice, terenske CSSU radionice stoga su jedan od najvažnijih načina stjecanja novih kompetencija i osiguravanja stalnog profesionalnog razvoja knjižničara iz svih vrsta knjižnica.

IZVJEŠTAJ STRUČNOG VIJEĆA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

Adrijana Hatadi, OŠ "Braća Radić" Koprivnica

Stručno vijeće školskih knjižničara osnovnih i srednjih škola Koprivničko-križevačke županije broji 33 školska knjižničara koji rade u 23 osnovne škole, 8 srednjih škola te Centru za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju Križevci i COOR Podravsko sunce Koprivnica. Sastaju se tijekom školske godine na usavršavanju u sklopu Županijskog stručnog vijeća, Međužupanijskog stručnog vijeća i usavršavanja Centra za stalno stručno usavršavanje školskih knjižničara.

Dana 28. travnja 2015. u OŠ Kloštar Podravski održan je

stručni skup na kojem je gostovala mr. sc. Ivana Bašić održavši radionicu „Biblioterapija i poetska terapija“. Ivana Bašić vidi književnost kao medij komunikacije, kao razgovor između pisca, čitatelja i čitateljstva. Prema njenom mišljenju, upravo komunikacija temeljena na književnim djelima omogućuje razmišljanje i raspravu o različitim obrascima ponašanja, životnim situacijama i izborima. Na temelju literarnog predloška „Tri priče o otpuštanju“ (Naomi R. Ramen: Priče koje iscjeljuju) članovi vijeća osmišljavali su biografiju predmeta kojih su se teško odrekli te stvarali metafore. Kolegica Bernarda Ferderber pokazala je na primjeru vlastite prakse na koji način potiče čitanje u OŠ Kloštar Podravski.

Voditeljica Županijske matične službe Ljiljana Vugrinec održala je predavanje „Revizija, otpis, inventura i knjige inventara u školskoj knjižnici“.

U dijelu izvještaja sa skupova, Adrijana Hatadi i Luca Matić prisutnima su pokušale ukratko predstaviti predavanja, radionice i primjere dobre prakse prezentirane na 27. Proljetnoj školi školskih knjižničara RH, a Stjepana Kadić podnijela je izvještaj o radu Hrvatske udruge školskih knjižničara. Zoran Vidaković, dipl. učitelj razredne nastave održao je zanimljivu prodaju izložbu nakita za knjižničar(k)e. Dana 25. svibnja 2015. održan je Županijski stručni skup školskih knjiž-

Radionica mr.sc. Ivane Bašić

ničara osnovnih i srednjih škola s temom „Cjelovita kurikularna reforma“. Predavanje i radionice održala je voditeljica Stručnog vijeća školskih knjižničara osnovnih i srednjih škola Koprivničko-križevačke županije Adrijana Hatadi u OŠ „Braća Radić“ Koprivnica. Prisutni su upoznati s pojmom kurikularne reforme te ključnim pojmovima Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije. Strukovna škola Đurđevac bila je domaćin skupa održanog 2. studenog 2015. Radionice „Zondle“ i „Knjigovježba“ održale su kolegice iz Bjelovarsko – bilogorskog vijeća s kojim održavamo dobru suradnju. Kolegica Katarina Belančić Jurić održala je pokaznu radionicu o Zondlu. Radi se o 2.0 web alatu namijenjenom svima koji se bave poučavanjem i učenjem: profesorima, učiteljima, stručnim suradnicima, roditeljima i učenicima svih uzrasta. Omogućuje poučavanje i učenje koje nije ograničeno vremenom, prostorom i razrednim odjelom, omogućuje učenje kroz igru. Igre i kvizovi u Zondlu mogu se rješavati za domaću zadaću, vježbu, ponavljanje i povezivanje gradiva. Kolegica Zorka Renić vodila je radionicu Knjigovježba koju je osmisnila surađujući s učiteljima Tjelesne i zdravstvene kulture u Medicinskoj školi u Bjelovaru te prisutne dobro razgibala.

Nataša Švaco predstavila je projekt „Obilježavanje 102. g. rođenja Grgura Karlovčana“ koji provodi u OŠ Grgura Karlovčana Đurđevac. Ana Molnar prikazala je nastavni sat „Put od autora do čitatelja“ koji je osmisnila sa svojom mentoricom za polaganje stručnog ispita.

Maja Baksa Žeđa motivirala je prisutne kolege na prijavljivanje u projekt „Čitanjem do zvijezda“ u srednjoj školi. U posljednjem dijelu skupa izneseni su izvještaji sa skupova te obavijesti - Ljiljana Vugrinec: Obavijesti Županijske maticne službe, Adrijana Hatadi: Izvještaj o radionici „Između slikovnica i Minecrafta - ponude i usluge dječjih knjižnica u digitalno doba“ (Zagreb, Goethe Institut), Luca Matić: Izvještaj sa 6. okruglog stola za školske knjižnice „Uh, ta lektira: čitajmo da (p) ostanemo suvremeni“ (Karlovac, HKD), Stjepana Kadić: Izvještaj sa stručnog skupa „Odakle dolazimo? Kamo idemo? – Reforma obrazovanja i uloga školske knjižnice“ (Varaždin, HUŠK). Tijekom skupa organizirana je solidarna pomoć kolegi Petru Lukačiću iz Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ iz Koprivnice čija je obiteljska kuća stradala u požaru, najavljeni su nadolazeći skupovi te su članovi vijeća čestitali kolegici Stjepani Kadić iz OŠ „Fran Koncelak“ Drnje na promociji u zvanje stručnog suradnika mentora.

10. SAVJETOVANJE ZA NARODNE KNJIŽNICE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Romana Horvat, Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar

10. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj održalo se u Termama Tuhejl u Tuhejljskim Toplicama od 30. rujna 2015. godine do 2. listopada 2015. godine u organizaciji Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Hrvatskog knjižničarskog društva (Sekcije za narodne knjižnice) i domaćina, Gradske knjižnice Krapina. Tema 10. savjetovanja za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj bila je „Vrednovanje djelatnosti narodnih knjižnica“ prihvaćena temeljem zaključka s 9. savjetovanja u Zadru 2013. godine.

Savjetovanje se odvijalo u okviru nekoliko podtema: od mjerjenja uspješnosti poslovanja narodnih knjižnica i njihova utjecaja na zajednicu do uspostave sustava kvalitete knjižničnih usluga, mjerjenja i utvrđivanja učinaka knjižničnih programa i usluga na korisnike te provođenja istraživanja zadovoljstva korisnika i zajednice. Rad se odvijao kroz plenarna i pozvana izlaganja te Pecha Kucha izlaganja. Posljednjeg dana u prijepodnevnim satima odvijala se panel-rasprava na temu „Parametri za vrednovanje narodnih knjižnica“ u kojoj su sudjelovali uvaženi gosti iz Narodne i univerzitetske knjižnice u Ljubljani.

Iz Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja Savjetovanju su prisustvovali Višnja Romaj, Mirjana Kotromanović, Jasen Platenik iz Gradske knjižnice Virovitica, Antonija Mandić iz Gradske knjižnice Đurđevac, Ranka Janus iz Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica, Marinko Iličić, Ilija Pejić, Slaven Pejić i Siniša Krpan iz Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar te Romana Horvat i Irena Ivković iz Pučke knjižnice i čitaonice Daruvar.

Romana Horvat i Irena Ivković održale su Pecha Kucha izlaganje na temu „Analiza knjižničnih službi i usluga

Pučke knjižnice i čitaonice Daruvar u lokalnoj sredini“. Tim su izlaganjem u šest minuta i 40 sekundi predstavile analizu anketnog upitnika koji su provodile od travnja do kolovoza 2015. u knjižnici među članovima i nečlanovima knjižnice. Članovi i nečlanovi knjižnice pozitivno ocjenjuju rad knjižničarki i programe i aktivnosti koje se nude građanima i putnicima namjernicima. Odnos korisnika i knjižnice treba njegovati. On mora biti otvoren, utemeljen na komunikaciji i kvalitetnoj razmjeni kako bi rad knjižnice bio što uspješniji. Nakon dva radna dana, treći dan u poslijepodnevnim satima, organiziran je izlet u Krapinu i posjet Muzeju krapinskog neandertalca.

Članovi Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja na 10. savjetovanju u Tuhejljskim Toplicama)

MEĐUŽUPANIJSKI STRUČNI SKUP ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

Jadranka Groza, OŠ "Braća Bobetko" Sisak

Osnovna škola Novska bila je domaćin Međužupanijskog stručnog skupa školskih knjižničara Bjelovarsko-bilogorske, Virovitičko-podravske i Sisačko-moslavačke županije 1. srpnja 2015. Ovaj oblik stručnog usavršavanja već dugo je prisutan među školskim knjižničarima. Krenuli smo spontano, dogovarajući međusobna druženja i razmjenu iskustava te upoznavanje krajeva iz kojih dolazimo na kraju školske godine, a to je prepoznala i naša Agencija za odgoj i obrazovanje i sada je ovo jedan od vrlo korisnih i poželjnih vidova stručnog usavršavanja. U Novskoj se okupio velik broj knjižničara iz osnovnih i srednjih škola, a središnja tema bila je „Kurikularna reforma i uloga školskog knjižničara u njoj“. Skup je podijeljen u dva dijela. Nakon pozdrava i dobrodošlice domaćina (ravnateljica škole, gradonačelnik Novske, pročelnica Upravnog odjela za društvene djelatnosti Novska i v.d. pročelnik Sisačko-moslavačke županije) učenici su prigodnim programom predstavili svoju školu. Slijedila

je zanimljiva prezentacija projekta „Starinska učionica“ i upoznavanje s radom školske knjižnice Osnovne škole Novska. Stručni dio skupa započeo je prezentacijom i radionicama na temu „Cjelovita kurikularna reforma“ koje su vodili voditelji ŽSV-a Zorka Renić, Josip Strija i Jadranka Groza. Nataša Šporčić iz Osnovne škole Vladimira Vidrića Kutina govorila je o razvoju kurikulske kulture: izradi i evaluaciji školskog kurikuluma, projektu u kojem je sudjelovala njihova škola. Ogledni sat knjižnično-informacijskog obrazovanja na temu „Stereotipi i predrasude“ zorno nam je predstavio Hrvoje Mesić iz Graditeljsko-geodetske škole Osijek, a primjer pripreme za sat „Izrada sažetka na satu biologije – tema ovisnosti“ pokazala je Mirjana Milinović iz Osnovne škole Rovišće. U sklopu stručnog skupa posjetili smo Gradsku knjižnicu i čitaonicu „Ante Jagar“ u Novskoj i Glazbenu školu Novska te prošetali gradom uz stručno vodstvo. Već sada se radujemo ponovnom susretu u nekoj drugoj županiji!

12. OKRUGLI STOL "KNJIŽNIČNE USLUGE I PROGRAMI POTICANJA ČITANJA ZA OSOBE OŠTEĆENA SLUHA", KGZ - GRADSKA KNJIŽNICA, 25. 9. 2015.

Gordana Žuliček, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama i Komisija za čitanje Hrvatskoga knjižničarskog društva organizirale su 25. rujna 2015. u Gradskoj knjižnici u Zagrebu 12. okrugli stol „Knjižnične usluge i programi poticanja čitanja za osobe oštećena sluha“ s ciljem poboljšanja kvalitete usluga koje knjižnice pružaju pojedinim skupinama korisnika koji manje koriste usluge knjižnica u svojoj lokalnoj sredini.

Knjižnice su javne ustanove u kojima svi imaju jednakopravo na pristup informacijama i korištenje svih usluga koje knjižnica pruža. Knjižnice su i komunikacijska središta svojih lokalnih zajednica. Komunikacija je osnovna potreba čovjeka, potreba da bude u kontaktu s drugim ljudima. Osobni i profesionalni dio života svake osobe ovisi o njenoj komunikaciji s drugim ljudima, o tome koliko dobro razumije druge i koliko oni razumiju što im druga osoba želi prenijeti. Radi ostvarivanja prava slobodnog pristupa svim informacijama, osobe s posebnim potrebama trebaju često u svojoj okolini pomoći. Njihovo snalaženje često ovisi o drugima. Zbog toga, samopouzdanje i poštovanje vlastite osobnosti ovisi i o povratnoj informaciji koju dobivaju komuniciranjem. Iz osobnog iskustva i osobne prakse, kao psihologinja i knjižničarka, mogu reći da je teško biti osoba s posebnim potrebama - živjeti i djelovati u sredini, svojoj lokalnoj pogotovo, ali i šire te komunikacijom ostvarivati svoje potrebe, interesе, sposobnosti.

Osobama sa slušnom senzornom deprivacijom tj. osoba sa oštećena sluha, uobičajena glasovna komunikacija predstavlja velik problem. Ovisno o stupnju oštećenosti

sluha one koriste mnoge druge načine komuniciranja koji su još uvijek nedovoljno poznati i priznati u društvu, kao što su pisanje po dlanu oslanjajući se na dodir kao zamjenski osjet, kao i čitanje s usana oslanjajući se na vid. Istaknula bih važnost facijalne ekspresije koju ove osobe koriste u komunikaciji više od osoba bez ovakvog oštećenja. Osim, naravno, gluhoslijepih osoba koje su na ovom okruglom stolu također istaknute kao posebna skupina korisnika knjižnica. Jedan od načina komuniciranja osoba oštećena sluha, načina na koji su s pravom ponosni je znakovni jezik. Knjižničari pojedinih hrvatskih narodnih i školskih knjižnica te knjižničarke iz Francuske i Slovenije opisale su svoje dosadašnje programe i usluge koje pružaju osobama oštećena sluha te knjižničnu građu, pomagala i opremu koje imaju, a nastali su u suradnji s udrugama i institucijama na lokalnoj i državnoj razini koje brinu za gluhe i nagluhe osobe.

Predsjednik Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih je istaknuo da je 10. srpnja 2015. Hrvatski sabor na 17. sjednici jednoglasno izglasao Zakon o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj, kojim se propisuje pravo gluhih i gluhoslijepih osoba te drugih osoba s komunikacijskim teškoćama na korištenje, informiranje i obrazovanje na hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije koji odgovaraju njihovim individualnim potrebama. Hrvatski znakovni jezik, kao i mnogi drugi znakovni jezici u svijetu, prirodnji je jezik zajednice gluhih u Hrvatskoj. To je jezični sustav

koji ima svoja vlastita gramatička pravila, drugačija od onih u govornom jeziku. Važno je istaknuti da se na inicijativu Svjetske federacije gluhih iz 1958. svake godine zadnjeg punog tjedna u mjesecu rujnu obilježava Međunarodni tjedan gluhih osoba s ciljem informiranja i senzibiliziranja javnosti o specifičnim problemima i potrebama gluhih, nagluhih i gluhoslijepih osoba. Prioritet je osigurati pravo osobama oštećena sluha na korištenje znakovnog jezika što je preduvjet za jednake mogućnosti u svim područjima života koje imaju osobe koje čuju. Time se podiže kvaliteta njihovog života i poboljšava nepovoljan socijalni i kulturno-istički položaj u društvu. U 2015. godini je Međunarodni tjedan gluhih osoba obilježen od 21. do 27. rujna.

U ovom bih članku istaknula izlaganje Marjane Janeš Žulj iz Gradske knjižnice „Franjo Marković“ Križevci u kojem je objasnila kako u križevačkoj knjižnici koriste induktivnu petlju i slušni aparat kao pomagalo u radu s osobama oštećena sluha. Istaknula bih i izlaganje Snježane Berak iz Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar o projektu „Govorimo znakovni“ koji danas, između ostalog, omogućuje korisnicima, kako djeci, tako i odraslima, besplatno učenje znakovnog jezika. Ove nam knjižnice svojim radom pokazuju što možemo primjeniti i na koji način i u ostalim knjižnicama našeg područja. Navela bih i izlaganje Marije Gajski iz zagrebačke Osnovne škole Ivana Mažuranića, koja kroz programe i projekte radi na vježbanju tolerancije u svakodnevnom životu i razumijevanju različitosti. Govorila je o svom projektu „Osobe koje ne vide i ne čuju su među nama“ s toliko zadovoljstva i ponosa na postignuća uključene djece da bih je time navela kao primjer osobe koja se predano i kvalitetno odnosi prema osobama s posebnim potrebama i radi s njima. Andrija Mijačik iz Centra za odgoj i obrazovanje „Slava Raškaj“ za djecu i mlade oštećena sluha u Zagrebu naveo je brojne primjere i prisutne je upoznao s konkretnim problemima i potrebama djece oštećena sluha te aktivnostima i programima pomoći i podrške koji se u Centru provode. Slušajući ovo izlaganje, bila sam ganuta i oduševljena postignućima te djece. S obzirom da je senzibiliziranje javnosti jedan od trajnih ciljeva Komisije za knjižnične usluge za OPP, na kraju svih izlaganja i otvorenih rasprava je zaključeno da knjižnice mogu imati značajnu ulogu u podizanju kvalitete života osoba oštećena sluha na način da u suradnji s udruženjima i institucijama koje postoje u lokalnoj sredini planiraju i pripreme programe i usluge za osobe oštećena sluha. IFLA-ine Smjernice za knjižnične službe i usluge za gluhe, u izdanju Hrvatskog knjižničarskog društva iz 2004., mogu u tome pomoći.

Planiranim projektima te dobivenim finansijskim sredstvima iz EU fondova danas je moguće unaprijediti rad knjižničara. Dijeljenje međusobnih iskustava je neizostavno. Potrebna je samo intrinzična motivacija. Potrebno je organizirati i stručno usavršavanje knjižničara o načinima komunikacije s gluhim i gluhoslijepim osobama. Neke, već postojeće usluge, mogu se dodatno samo prilagoditi ovoj skupini korisnika. Predavanje o bilo kojoj temi (književni susreti, stručna izlaganja, radionice i dr.), uz predavača ili voditelja radionice, može biti i praćeno stručnim tumačem znakovnog jezika i/ili prevoditeljem na znakovni jezik. Time će svi prisutni dobiti kvalitetne informacije i kvantitetu informacije koja im je potrebna i po koju su došli u knjižnicu.

Isto tako, knjižnice trebaju informirati ostale korisnike i širu javnost o problemu gluhoće, ali i o osobitostima kul-

ture osoba oštećena sluha i njihovim postignućima. Jedan od preduvjeta je informirati se i povezati s lokalnim udruženjima osoba s posebnim potrebama i ustanoviti koje osobe imaju u lokalnoj sredini probleme sa sluhom. Polazeći od sebe, kao osobe i knjižničarke, smatram da knjižničar, prije svega, treba usvojiti točne terminološke pojmove, kako ne bi ni jednu osobu kao čovjeka i kao korisnika povrijedio i omalovažavao. Uz to, trebamo imati pozitivan stav prema njima, poštovati njihovu osobnost i različitost te poznavati njihove druge visoke sposobnosti. Vrijedanjem osobnosti i omalovažavanjem sposobnosti doći će do neadekvatne komunikacije, nepružene usluge i nepotrebne napetosti. Tako uslužen korisnik neće ponovo doći u knjižnicu. Da bi se to izbjeglo, knjižničar treba biti informiran, upoznat s tom vrstom senzornog nedostatka, osobito ako nije vidljiv i ako se jasno ne uočava pomagalo koje osoba kao korisnik koristi pri komunikaciji. Cilj je educiranja, bez predrasuda i sa što više znanja i vještina, pristupiti i pružiti adekvatnu informaciju ili uslugu korisniku s oštećenim sluhom te mu omogućiti što bolje korištenje knjižnične građe samostalno ili uz našu pomoć. Pritom uvijek učimo i od samog korisnika s ovakvim oštećenjem. To ostavlja pozitivan dojam i potiče ga da ponovo dođe u knjižnicu. Zadovoljstvo je tada obostrano.

Svi imamo svoje mišljenje i stavove. Tako i mišljenje i stavove prema osobama s posebnim potrebama. Stavovi su vrsta mišljenja koji se zbog emocionalne komponente koju sadrže, jednom steceni, teško i jedino uz svjesnost i volju, mijenjaju. Pogrešni stavovi tj. predrasude, proizlaze iz neinformiranosti, neznanja i više govore o osobi koja ih iznosi ili pokazuje, nego o osobi na koju se odnose. Albert Einstein, koji se danas navodi kao osoba koja je imala disleksiju, rekao je jednom: „Lakše je razbiti atom, nego predrasude“. Jedini način odmakna od predrasuda je pitati, slušati, ali i čuti, tj. razumjeti i shvatiti osobu s kojom smo u kontaktu te naučiti komunicirati s njom, na naš i njen način, zajednički način.

STRUČNI SKUP „DJEĆJE KNJIŽNICE: ISKORAK U VIRTUALNO“

Danijela Petrić, Knjižnica i čitaonica "Fran Galović", Koprivnica

U organizaciji Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež Hrvatskog knjižničarskog društva u Zagrebu je u Knjižnici Medveščak održan stručni skup pod nazivom „Dječje knjižnice: iskorak u virtualno“. Na skupu koji se tematski bavio korištenjem novih tehnologija u cilju promicanja čitanja i poučavanja informacijske pismenosti, imali smo priliku saznati kako se knjižnice nose sa sve većim izazovima.

O tome kako današnja djeca odrastaju u sasvim drugaćijem okruženju govorio je pozvani izlagač dr. sc. Predrag Pale s Fakulteta informatike i računarstva iz Zagreba. U svom predavanju „Djetinjstvo s internetsom u džepu“ istaknuo je potrebe današnje djece, a to su prije svega odgoj, obrazovanje, obitelj, uzori, brižna okolina, suradničko učenje. Uloga je knjižnica pomoći im u traženju i vrednovanju informacija, ponuditi im aktivnosti primjerene za njih poput radionica za mlade pisce, snimanje priča za potrebite, dječje konferencije, web 2.0 alate.

Dorja Mučnjak iz knjižnice Filozofskog fakulteta u Zagrebu u predavanju „Knjižničari: tehnofobi ili tehnofili“ govorila je kako se knjižničari nose s ubrzanim rastom tehnologije i kako joj se prilagođavaju, dok je o iskustvima njemačkih knjižnica u području medijske pismenosti govorila Snježana Božin, voditeljica Knjižnice Goethe-Instituta Kroatien. O iskustvima stvaranja nagrađene web stranice Gradske knjižnice Rijeka govorila je Verena Tibljaš u izlaganju „Web (o) djeci, web (s) mladima“.

U primjerima dobre prakse predstavljeni su projekti „Wiki Dveri IV - upoznajmo etnološku baštinu zaprešičkog kraja“ nastalog u suradnji Knjižnica grada Zagreba i Gradske knjižnice Ante Kovačića iz Zaprešića, „Facebook grupa - Ljetno natjecanje u čitanju 2014.“

Gradske knjižnice Kaštela, „Knjigotron“ Dječje knjižnice Marina Držića, „Citateljski klub - Čitafora“ Knjižnice Jelkovec, citateljski blog „Tragači“ u suradnji gradskih knjižnica Zadar, Bjelovar i Rijeka te projekt „Tell me more about your magazines“ u partnerstvu OŠ Zlatar Bistrica i osnovne škole iz Francuske. Predstavljeni su i programi poučavanja informacijske pismenosti koji se provode s djecom i mladima u Knjižnici i čitaonici „Fran Galović“ Koprivnica.

Zaključak skupa je da se knjižnice svojim programima trebaju prilagoditi današnjoj djeci, potaknuti kod njih ljubav prema čitanju te poticati pismenost, kreativnost, interaktivnost, kako u realnom, tako i u virtualnom svijetu.

RADIONICA IZMEĐU SLIKOVNICE I MINECRAFTA: PONUDE I USLUGE DJEĆJIH KNJIŽNICA U DIGITALNO DOBA

Vjeruška Štivić, Komisija za knjižnične usluge za djecu i mlade

U suradnji Goethe-Instituta Kroatien, Zagreb i Komisije za knjižnične usluge za djecu i mlade HKD-a, početkom listopada 2015. održana je dvodnevna radionica namijenjena dječjim knjižničarima. Radionicu je vodila Ute Hachmann, ravnateljica Gradske knjižnice Brilon – Brilon, sjeverozapadna Njemačka, koja se profilirala kao ustanova čije su usluge i programi usmjereni prema djeци i mlađim obiteljima.

Hachmann je ukazala na promjene u društvu i nove trendove u medijskom svijetu koji imaju veliki utjecaj na odrastanje današnje generacije djece i mlađih koje naziva digitalnim djetinjstvom. Ukazala je i na važnost pozicioniranja knjižnica u suvremenom medijskom svijetu te dala primjere ponuda koje knjižnice mogu osmisli i razviti, samostalno i u suradnji sa zajednicom.

Novi mediji, kao što su tablet i smartphone, baš kao da su stvoreni za djecu koje u stručnim krugovima nazivamo digitalnim domorocima. Oni odrastaju uz nove medije i tehnologije, djetinjstvo im je obilježeno digitalnim tehnologijama koje su im prirodno okruženje i koriste se njima od malih nogu. No, odrasli su ti koji će djecu

usmjeravati, odgajati i obrazovati za njihovo primjereno korištenje. Njemački stručnjaci su za tu svrhu izradili popularan *Medijski metar* na kojem se nalaze sve važne informacije vezane uz korištenje medija, daje odgovore na pitanja za koju dob je koji medij, koliko ga vremenski može koristiti i na koji način. U izlaganju smo čuli da su u Njemačkoj provedena mnoga istraživanja o utjecaju novih medija na djecu čiji se rezultati koriste za stvaranje stavova u odnosu na njihovo korištenje pa tako ima pobornika koji zastupaju stav kako ih djeca trebaju koristiti od malih nogu i onih koji se protive i misle da rana medijska kompetencija nije nužna. Hachmann ističe neutralnu ulogu knjižnica koje ne bi trebale uzimati vrijednosne stavove već biti neutralni pratitelj te zaključuje kako knjižnica treba ponuditi poticaje u sveukupnom razvoju djece i osigurati informacije, materijale i programe u skladu s novim spoznajama, a kako roditelji trebaju biti svjesni medijskog utjecaja na razvoj svoje djece i u skladu sa svojim uvjerenjima i svjetonazorom medijski ih odgajati. Knjižnica svakako treba ići u korak s vremenom, pratiti nove trendove i osigurati uvjete za njihovo korištenje. Na primjeru knjižnice Brilon i njihovih inovativnih koncepta za poticanje čitanja i medijski odgoj, Hachmann ukazuje na važnost pozicioniranja knjižnice u odnosu na medijsku pismenost i digitalno čitanje. Izdvojila je nekoliko uspješnih ponuda svoje knjižnice kao što su *Mjerna letvica za čitanje*, *Medijski metar*, usluga *Paketi za tematske rođendanske proslave*, programi *Audicija za knjige*, *Spoj na slijepo*, *Krenimo s čitanjem*, projekti *Knjižnice u čekaonicama* i *Brilonске knjižne bebe*, foto natječaj *Bebe čitaju*, nastava u knjižnici za buduće odgajatelje, skupina djece ispitivača računalnih igara, *Sou kviz* i manifestacija *Dani medija* koju ostvaruju u suradnji s lokalnim pučkim učilištem i obiteljskim centrom s ciljem povezivanja digitalnog i analognog poticanja čitanja. Pitanja s kojima se susreću na području digitalnog čitanja su utjecaj digitalnih medija na ponašanje i razvoj mozga, odnosno je li opravdana bojazan o uvođenju digitalnih medija, te potencijalni izazovi za razvoj djece pomoći digitalnih medija. Naglasak je upravo na edukaciji za medijsku pismenost i digitalno čitanje. Za ilustraciju, jedna od tema na *Danima medija* bila je *Korištenje tableta u vrtiću*. Čitanje u digitalnom okruženju ima drugačiju ulogu, u prvom planu je tzv. kompetitivno čitanje – čita-

Sudjelovateljice radionice o dječjim knjižnicama

nje kako bi se nešto postiglo, naučilo i steklo bolje obrazovanje, dok je čitanje iz užitka znatno smanjeno. Koliki je uopće interes djece i mlađih za e-knjige i e-čitanje? Hachmann kaže da još uvek dominira tradicionalna knjiga, a da se veći interes za e-knjigu javlja kod petnaestogodišnjaka i šesnaestogodišnjaka koji čitaju preko smartphonea.

Na tržištu je sve veća ponuda dječjih e-knjiga, no ima nekoliko čimbenika koje treba zadovoljiti da bi ih i knjižnice uvrstile u svoju ponudu. Kao prvo, to su licence. Na Njemačkom primjeru vidimo kako je moguće riješiti to pitanje. Imaju jednog centralnog ponuđača, poduzeće privatnog sektora (EKZ) koje pregovara o licencama s izdavačima. Preko 40 knjižnica ima jednu centralnu web stranicu kojom se omogućuje online pristup e-medijima. S iskaznicom svoje gradske knjižnice i lozinkom korisnik se prijavljuje na tu stranicu i posuđuje e-građu na rok od dva tjedna. Drugo su programi (aplikacije) i pomagala za korištenje e-građe kao što su e-čitači i tableti. Knjižnice trebaju dodatna sredstva za njihovu nabavu, a potrebna je i edukacija za njihovo korištenje što je još jedan važan čimbenik kod popularizacije digitalne građe i digitalnog čitanja. Knjižnica u Brilonu ima 8 knjižničara-informatičara koji korisnicima stoje na raspolaganju kao edukatori i pomagači. U Njemačkoj su vrlo popularne interaktivne dječje knjige s ugrađenim modulima koje imaju mogućnost igre i snimanja glasa, knjige s olovkom koja govori, zatim animirane slikovnice s omiljenim dječjim pričama i aplikacije za e-slikovnice. Knjižničar, kao i kod tradicionalne knjige, daje preporuke za kvalitetne e-knjige, educira roditelje i organizira radionice s ciljem poučavanja djece o korištenju e-građe. Za primjer je Njemački savezni projekt *Čitanje osnažuje* koji je natjecateljskog tipa, namijenjen je djeci od 3 do 18 godina i ima za cilj popularizirati digitalizaciju u okviru poticanja čitanja.

Hachmann je istaknula kako promjene u knjižnici nisu pitanje izbora već nužnosti. Na pitanje što je zapravo zadaća suvremenih knjižnica odgovara da je to svakako poticanje čitanja, ali i razvoj digitalne, medijske i informacijske pismenosti. Knjižnica je mjesto učenja, inspiracije, zabave, susreta i razmijene ideja. Trenutno su u Njemačkoj u trendu *Makerspace* radionice. To su radionice u kojima jedni uče od drugih, razmjenjuju kreativne ideje i zajednički stvaraju, a knjižnica je platforma koja to omogućuje, mjesto koje je opremljeno uređajima i materijalima s krajnjim ciljem podupiranja cjeloživotnog učenja. Za *Makerspace* radionice knjižnice trebaju biti opremljene novom tehnologijom kao što su 3D pisači, 3D naočale, 3D skeneri, uređaji za snimanje i reproduciranje glazbe, uređaji za izradu 3D crteža i drugi. U knjižnici u Brilonu vrlo je popularan *Maker Kids*, radionice rastavljanja uređaja, dizajniranja i oblikovanja, programiranja robota i kreiranja 'ludih' strojeva i *Konstrukcijski dan* koji ostvaruju u suradnji sa studentima strojarstva. Hachmann je kod makerspacea navela njegove slabosti kao što je pitanje nedovoljnog broja kompetentnih ljudi koji mogu voditi takve radionice i pitanja je li to baš nužno u knjižnicama, ali i njegove prednosti kao što je povećanje vrijednosti knjižnice, te mogućnost suradnji i partnerstva u zajednici.

A što je s *Minecraftom* iz naslova? Upravo on predstavlja te promjene koje su nužne u dječjim knjižnicama. Promjene o kojima treba dobro promišljati i koje trebaju biti u skladu s trendovima na području novih medija, ali i mogućnostima knjižnice te zahtjevima i potrebnim korisnika koje knjižničari pomno istražuju i prate. Zaključujem s navodima voditeljice Hachmann koje je više puta isticala tijekom dvodnevne radionice: „Dječje knjižnice su neutralni pratitelj djece i njihovih roditelja, bez zauzimanja vrijednosnih stavova.“, „Knjižnice se trebaju pozicionirati u digitalnom okruženju.“ i „Promjene su nužne“.

SUVREMENI NAČINI USAVRŠAVANJA ZA ŠKOLSKE KNJIŽNIČARE: ETWINNING I ERASMUS+

Katarina Belančić Jurić, Obrtnička škola Bjelovar; Đurđica Krčmar Zalar, OŠ prof. Franje Viktora Šignjara Virje

„Učitelji, nastavnici, stručni suradnici i ravnatelji školske ustanove imaju pravo i obvezu trajno se stručno osposobljavati i usavršavati kroz programe koje je odobrilo Ministarstvo.“ Prema ovome stavku Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN, br. 87/08) jasno je da je trajno stručno usavršavanje obveza svih odgojno-obrazovnih djelatnika. Danas je tu obvezu vrlo teško ispuniti ukoliko se oslonimo samo na ustaljeno organizirano skupno stručno usavršavanje. Uzrok tomu je vrlo jednostavan – nedostatak finansijskih sredstava. Iz navedenog proizlaze brojni problemi kao što su smanjen broj ili potpuni nedostatak organiziranih stručnih usavršavanja, njihova slabija kvaliteta, nemogućnost odlazaka odgojno-obrazovnih djelatnika na stručna usavršavanja, što rezultira njihovom smanjenom motiviranošću za rad, slabim praćenjem novih obrazovnih trendova, nedostatkom razmijene ideja i iskustava dobre prakse, a samim time tripi i kvaliteta nastavnog procesa, tj. njegovi krajnji i najvažniji konzumenti –

učenici. S obzirom na sve navedeno, odgojno-obrazovni djelatnici, a time i školski knjižničari, danas mogu koristiti dva vrlo pristupačna oblika stručnog usavršavanja: mrežno usavršavanje putem portala eTwinning i tečajeve diljem Europe putem programa za cjeloživotno učenje Erasmus+. No i za to je potreb-

no ispuniti neke uvjete, a to su znanje engleskog jezika i osnovno poznavanje interneta te registracija na portalu eTwinning.

Portal eTwinning

Nakon što se korisnik registrira na eTwinning Lieveu (nešto poput Facebooka za obrazovne djelatnike, samo s više mogućnosti), može pratiti ponudu stručnih usavršavanja, tzv. webinara. Nadalje, može se uključiti u neku od stručnih grupa koje također održavaju stručna izlaganja (expert talk), a u grupama se pomoću chata mogu razmjenjivati i ideje, iskustva, materijali i sl. Također se može sudjelovati u mrežnim edukacijama putem eTwinning Learning Lab koje traju i po nekoliko dana i od korisnika iziskuju aktivno sudjelovanje, ispunjavanje raznih zadataka, diskusiju i razmjenu mišljenja u određenom vremenskom razdoblju. Nakon svih tih usavršavanja korisnik dobiva certifikat na kojem je navedena tema usavršavanja, predavač ili voditelj i broj sati usavršavanja. Za sudjelovanje je potrebno imati računalno, zvučnike i internetsku vezu, a webinari se odvijaju u aplikaciji WebEx. Usavršavanja su obično u popodnevnim satima i korisnici mogu sudjelovati iz svog doma, dakle nema putnih troškova, troškova smještaja i kotizacije.

Iskustvo školske knjižničarke i učenika iz Virja s eTwinningom

Knjižničarka OŠ prof. Franje Viktora Šignjara iz Virja Đurđica Krčmar Zalar sudjelovala je na eTwinning Slavenskom kontaktnom seminaru u Ljubljani čiji je cilj bio okupiti sudionike iz svih slavenskih zemalja koje sudjeluju na portalu eTwinning kako bi dogovorili projektne ideje na svojim materinskim jezicima. Putem natječaja Agencije za mobilnost i programe EU projektom Knjiško Slavko - promotor čitanja, knji-

ge i svih slavenskih knjigoljubaca (Bookworm Slavko - promotor of reading, books and all Slavic booklovers) stekla je pravo zajedno s još osmero kolega iz Hrvatske sudjelovati na Slavenskom seminaru s još pedesetak sudionika iz Poljske, Češke, Slovenije, Slovačke i Bugarske.

Nakon što je knjižničarka ovime „probila led“, njezini Mladi knjižničari uključili su se u dva eTwinning projekta. U početku je bila igla i Mali slavenski rječnik, koje su uspješno i realizirali. Radeći na projektima virovski učenici upoznali su se prije svega s principom rada portala eTwinning koji im se svidio i pomoću kojeg su otkrili nove oblike učenja, nove alate za pomoć u učenju, ali i upoznali nove učenike iz Češke, Slovačke i Poljske.

Program Erasmus+

Druga mogućnost stručnoga usavršavanja za odgojno-obrazovne djelatnike je odlazak na strukturirane tečajeve ili stručnu praksu u zemlje Europaske unije u okviru programa Erasmus+, što iziskuje mnogo više truda i pripreme od usavršavanja putem portala eTwinning. Prvi je korak projektna ideja, potom treba napisati projektnu prijavu, a ukoliko prijava bude odobrena, nekoliko nastavnika iz škole može ići na usavršavanje. Usavršavanja obično traju pet ili sedam dana, a projektnim sredstvima su pokriveni putni troškovi, kotizacija i troškovi smještaja, kao i dnevnice. Na takvim se tečajevima doživljavaju vrlo pozitivna i korisna iskustva, a stječe se i mnogo novih znanja i vještina. Svi koji su jednom probali, željeli bi ići opet. No treba biti oprezan u izboru tečajeva jer postoje i oni čija je kvaliteta upitna. Predstavili smo ovdje dvije mogućnosti za besplatno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika, vjerojatno ih ima još koje ovdje nisu spomenute, a s vremenom će se sigurno pojaviti i nove. Topla je preporuka njihovo konzumiranje u što većoj mjeri!

Sudionici eTwinning Slavenskog kontaktog seminara u Ljubljani

ZAVIČAJNO NAKLADNIŠTVO

BJELOVARSKO NAKLADNIŠTVO U 2015. GODINI

Tina Gatalica, Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar

Bjelovarsko nakladništvo u 2015. godini po broju objavljenih naslova bilježi pad u odnosu na ranije godine. Kao nakladnici se pojavljuju: Visoka tehnička škola, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad, Županija i pojedine općine, Ogranak Matice hrvatske, Ogranak Hrvatskoga pedagoško-književnog zabora, Družba Braće hrvatskog zmaja – Zmajski stol Bjelovarsko-bilogorske županije, Čvor, Esperantsko društvo, Gradski muzej, srednje škole, Županijska komora i pojedinci.

U veljači 2016. Visoka tehnička škola u Bjelovaru obilježila je osmu godinu rada. Pored dva stalna studija - Studija mehatronike i Studija sestrinstva – škola je razvila i bogatu izdavačku djelatnost. U nakladi Visoke tehničke škole do sada su objavljena 22 sveučilišna udžbenika iz područja matematike, tehničkih znanosti i medicine, a 2015. objavljena su tri naslova. Po broju naslova svakako treba izdvajati Gradski muzej koji redovno objavljuje vrlo kvalitetne kataloge svojih izložbi i zbirk. No, ostali nakladnici pojavljuju se jedva s jednim ili dva naslova.

Recesija je najviše pogodila škole koje su prestale objavljivati učeničke listove. Ugasila su se i dva stručna časopisa. Nakon dvadeset i četiri godine Čvor je prestao objavljivati časopis Ribići i ribe, inače prvi hrvatski mjesecnik za sportski ribolov. Zadnji broj je objavljen u listopadu 2015. Lovočvar: tromjesečnik o lovstvu, lovnoj kulturi, lovnoj balistici, divljači, divljim životinjama, streličarstvu, sokolarstvu, kinologiji, lovcima i lovnu također je prestao izlaziti u 2015. List Vatrogasne zajednice Grada Bjelovara 193 nije tiskan u prošloj godini, kao ni Bjelovarski učitelj. Nadamo se da će oni ipak nastaviti izlaziti. Autori za svoje prvjice vrlo teško pronalaze nakladnike i zato ih tiskaju u vlastitoj nakladi i uz pomoć sponzora.

U prilogu koji slijedi građa je podijeljena prema vrsti na četiri skupine, a unutar njih raspoređena prema abecednom redoslijedu autora i naslova. Monografske publikacije popraćene su kratkim sažetkom. Sva građa dio je zavičajne zbirke Bjelovariana.

Monografske publikacije

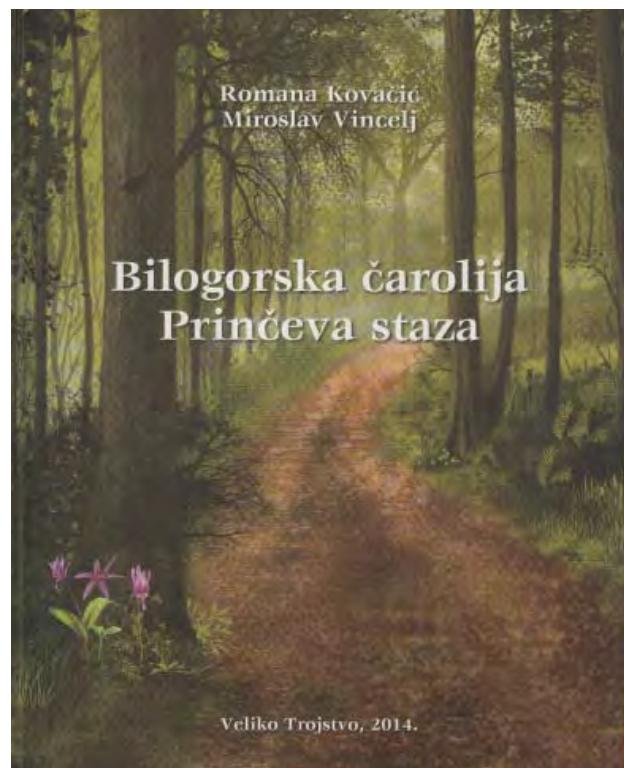
DIJANOVIĆ, Davor: *Hrvatska u žrvnju Jugosfere: izabrani članci, eseji i prikazi.* - Bjelovar: vlastita naklada, 2015.

Knjiga obuhvaća 85 članaka, eseja i prikaza koji su po-

sljednjih 6 godina objavljivani na Portalu Hrvatskoga kulturnog vijeća i u periodici. Temeljena na vrlo opširnoj bibliografiji, knjiga argumentirano progovara o različitim temama iz područja politike, povijesti, književnosti i kulture. Autor je rođen u Bjelovaru 1987. U rođnome gradu završio je osnovnu školu i opću gimnaziju. Do sada je u časopisima objavio nekoliko stotina članaka, eseja i književnih prikaza te više od stotinu razgovora s uglednim osobama iz hrvatskoga političkog i kulturnog života. Književne priloge objavljuje u književnoj reviji Marulić, Klasju naših ravni, Zlatnom peru i Obnovi.

HABEK, Dubravko: *Iz povijesti zdravstva Bjelovara.* - Bjelovar: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2015.

Knjiga prof. dr. sc. Dubravka Habeka znatno proširuje spoznaje o bjelovarskom zdravstvu, relevantan je izvor za nastavak proučavanja te pridonosi jačanju, ne samo

Naslovica knjige Bilogorska čarolija

bjelovarskog identiteta u nacionalnim granicama, nego i u međunarodnom kontekstu. U uvodnom dijelu autor daje širi opis stanja zdravstva i zdravstvene regulative u Habsburškoj Monarhiji. Zatim opisuje metode liječenja u 18. i 19. stoljeću i demografska i socijalna zbivanja u Varaždinskom generalatu. Središnji dio knjige posvećen je povijesti bjelovarskog zdravstva. Autor opširno i dokumentirano prikazuje utemeljenje prve bjelovarske bolnice i zdravstveno osoblje, donosi podatke o bolničkom pobolu i pomoru, bjelovarskim ljekarnicima i ljekarništvu, bjelovarskim primaljama i primaljstvu, bjelovarskom zubarstvu, djelovanju časnih sestara milosrdnica. Na kraju piše o ustrojstvu zdravstvene službe Varaždinske (bjelovarske) 16. puškovnije i vojno-zdravstvenim zbivanjima u Bjelovaru tijekom I. svjetskog rata.

IVKOVIĆ, Zdravko; Vusić, Josip; Bležeković, Anita: Jugoslavensko nasilje i prešućivane žrtve Drugoga svjetskog rata i porača s područja današnje Bjelovarsko-bilogorske županije. - 2. dopunjeno i ispravljeno izd. - Bjelovar: Ogranak Matice hrvatske u Bjelovaru, 2015. Ovo 2. izdanje pojavljuje se pet godina nakon prvoga. Autori u uvodu navode da su u ovom izdanju „ispravili uočene pogreške, zabilježili nove žrtve, a neke uklo-nili.“ Na 976 stranica knjiga donosi pregled stradanja Hrvata Bjelovarsko-bilogorske županije od uspostave prve Jugoslavije 1918. godine pa do završetka Drugog svjetskog rata, porača i SFRJ. Autori su Bjelovarčani, članovi ogranka Matice hrvatske, a predgovor je napisao Josip Jurčević.

KIĐEMET, Ankica: Ponavlja se. - Bjelovar: vlastita naklada, 2015.

Autobiografska proza u kojoj autorica iznosi sjećanja na svoj život i život svoje obitelji u vremenu od 1942. do 1992. Knjiga je puna podataka o svakodnevnom životu ljudi i sela okolice Bjelovara pa će biti interesantna svima koji proučavaju običaje našega kraja. No u njoj pratimo i tragične pojedinačne sudbine, kao i sudbine "miješanih brakova" koji su se našli na udaru ratnih zbivanja.

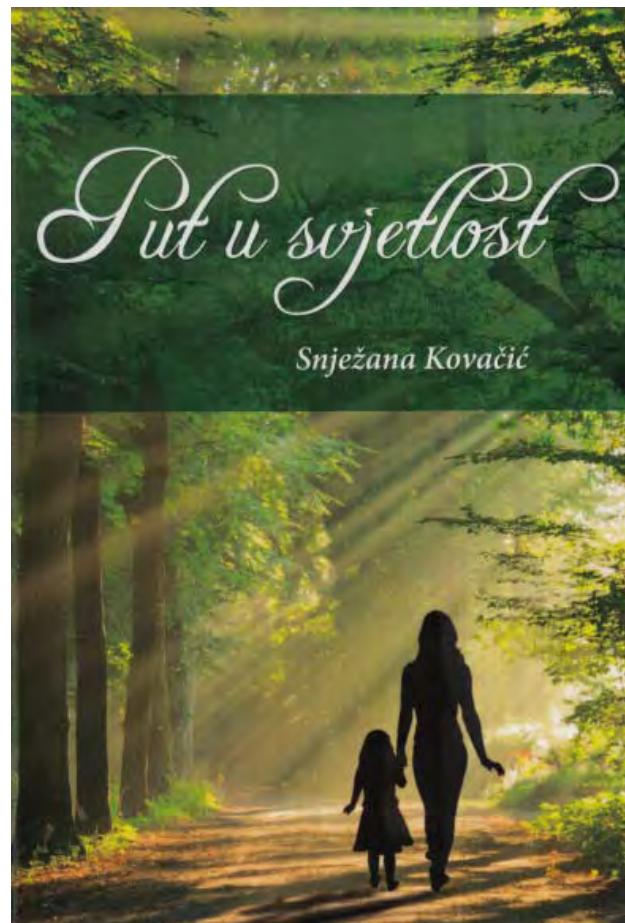
KOVAČIĆ, Romana: Bilogorska čarolija: prinčeva staza. - Veliko Trojstvo: Općina Veliko Trojstvo, 2014. Bilogorska čarolija je bajka čija je radnja smještena u zelene bilogorske šume. Inspirirana je bilogorskim legendama i predajama. Glavni likovi su: Princ i Otac Glođana, Vile Pasjeg Zuba, Coprnica, Vila Trojačke ruže i još mnoga čudesna bića koja žive u Bilogori. Bajku je napisala mlada Troščanka Romana Kovačić, a kao i svaka prava bajka i ova govori o borbi između dobra i zla. Knjigu je ilustrirao Miroslav Vincelj, a predgovorom popratila Gordana Matunci.

KOVAČIĆ, Snježana: Put u svjetlost: priča o manje sretnom djetinjstvu s veoma sretnim završetkom. - Bjelovar: vlastita naklada, 2015.

Knjiga "Put u svjetlost" je istovremeno isповједna proza, roman i vodič za samopomoć. U njoj Snježana Kovačić progovara o nasilju nad djetetom i putu koji vodi u svjetlost. Pratimo glavnju junakinju Nan od njenih dječjih dana, kada je žrtva nasilja, do zrelog doba, kada se uspijeva suočiti sa svojim emocijama i iscijeliti ranjeno dijete u sebi. Ovu prvu knjigu Snježane Kovačić uredila je poznata hrvatska književnica Milana Vuković Runjić.

LOVRAK, Mato: La trajno en la nego. - Bjelovar: Bjelovara Esperantista Societo ; Zagreb: Unuigo de Zagrebaj Esperantistoj, 2015.

Poznati roman Mate Lovraka Vlak u snijegu esperantista Josip Pleadin preveo je na esperanto. Knjiga je

Naslovница knjige Put u svjetlost

izašla u nakladi Društva bjelovarskih esperantista.

LUKIĆ, Anita: Fiziologija za visoke zdravstvene studije - Bjelovar: Visoka tehnička škola, 2015.

Udžbenik je namijenjen studentima visokih zdravstvenih studija. Autorica, dr. sc. i profesorica na Studiju sestrinstva u Bjelovaru, u 14 poglavljia upoznaje studente s osnovnim životnim funkcijama ljudskog organizma i pojedinih organa i tkiva. Pojedinačne funkcije nastoje se pritom objasniti na molekularnoj razini i na razini organizma kao cjeline.

PETROVIĆ, Igor: Elektromehanički i elektronički pretvarači: zbirka riješenih zadataka. - Bjelovar: Visoka tehnička škola, 2015.

Zbirka služi za lakše svladavanje znanja iz kolegija Elektromehanički pretvarači na Visokoj tehničkoj školi u Bjelovaru. Moguće ju je koristiti i na svim drugim veleučilištima i sveučilištima iz područja tehničkih znanosti čiji se program oslanja na korištenje električnih strojeva i električnih pretvarača. U zbirci su obrađeni primjeri upotrebe dvije vrste električnih strojeva; istosmjernog i asinkronog stroja.

POSVEĆENOST učiteljskom pozivu i znanosti: znanstveni kolokvij u povodu 70. godišnjice Vjenceslava Herouta / [urednik Vladimir Strugar]. - Bjelovar: Hrvatski pedagoško-književni zbor, Ogranak: Družba Braća hrvatskog zmaja - Zmajski stol Bjelovarsko-bilogorske županije, 2015.

U zborniku se nalazi osam radova o životu i radu Vjenceslava Herouta, učitelja, povjesničara, znanstvenika i kulturnog djelatnika. Ovi radovi su izloženi na znanstvenom kolokviju održanom u Daruvaru 2014. godine. Organizator kolokvija i jedan od nakladnika je Zmajski stol BBŽ-a. U zborniku se posebno naglašava doprinos

Vjenceslava Herouta istraživanju zavičajne povijesti i češke nacionalne manjine na prostoru Bjelovarsko-bilogorske županije.

STUBIĆAN, Željko: S(v)ežanj sjećanja: autobiografski zapisi kreativne duše. - Berek: Općina Berek ; Osnovna škola Berek, 2015.

Željko Stubičan je književnik, slikar i glazbenik. Živi i stvara u Bereku, selu nedaleko Bjelovara. Knjiga S(v)ežanj sjećanja svojevrsna je dokumentarna, ispovjedna kronologija podijeljena u šest sadržajnih cjelina: Odstanje, Svjetla su pogašena, Sudbine prostora i ljudi, Od detektora do televizorske plazme, Svetlokaž i tamburaška nostalgijska, S tamburom na putovanjima.

Svoju prozu Stubičan sadržajno gradi na dokumentarnosti rodnog sela, krećući se u svijetu "malih" običnih ljudi, ali poseže i za svjetovima i ljudima koje je susretao na svojim putovanjima s tamburom u ruci po Hrvatskoj, Sloveniji, Austriji i Njemačkoj.

STUBIĆAN, Željko: Zvirišća i vušća. - Berek: Općina Berek ; Osnovna škola Berek, 2015.

U ovoj zbirci poezije Željko Stubičan ostaje vjeran svojem zavičajnom leksiku, govornoj pučkoj tradiciji s odlikama neposrednosti i sugestivnosti u pjesničkom izričaju. Većina pjesama je pisana u specifičnoj varijanti kajkavskog narječja kojim govore stariji ljudi u nekoliko sela na istočnim obroncima Moslavačke gore. Zbirka je podijeljena u šest tematskih cjelina koje simboliziraju čovjekov put od izvora do ušća života. Ilustracije sa zavičajnim motivima također potpisuje Željko Stubičan.

ŠARKANJ, Stjepan: Budi sam(a) svoj liječnik. - Veliko Trostvo: Općina Veliko Trostvo, 2015.

Pisac knjige nije po struci ni književnik ni liječnik. Umirovljenik je i živi u Velikom Trostvu, nedaleko Bjelovara. U ranije objavljenim knjigama piše o povijesti svoga sela, o tradiciji šaha u Bjelovaru i svojim hodočašćima u zemlji i svijetu. Ova je knjiga napisana jednostavnim stilom na temelju vlastitog iskustva koje je stekao istražujući zdravu prehranu i zdrav način života. Autor poručuje: čovjek će sve više oboljevati, sve dok se ne vrati zdravom životu i prehrani kakvu nam je priroda namijenila.

VRHOVSKI, Zoran; Šumiga, Ivan: Digitalna tehnika: zbirka riješenih zadataka. - Bjelovar: Visoka tehnička škola, 2015.

Zbirka je namijenjena studentima Studija mehatronike na Visokoj tehničkoj školi u Bjelovaru. Može se koristiti i na svim drugim veleučilištima i sveučilištima koja imaju digitalne sklopove u svojim programima. Zbirka sadrži 63 riješena primjera i 63 zadatka za vježbu, a svako poglavlje započinje teorijskim dijelom koji olakšava razumijevanje zadataka koji slijede.

Godišnjaci

ATLETSKI klub "Bjelovar" (Bjelovar): Godišnjak Atletskog kluba Bjelovar: za sezonu 2014. / [tekst i fotografije Zvonimir Iveković]. - Bjelovar: Atletski klub "Bjelovar", 2015.

EKONOMSKA i birotehnička škola (Bjelovar): Školska godina 2013./2014. / [priredio Vojislav Kranželić]. - Bjelovar: Ekonomска i birotehnička škola Bjelovar, 2015.

KOMERCIJALNA i trgovačka škola (Bjelovar): Ljetopis 2014./2015. / [urednice Nataša Vibral, Tatjana Kreštan]. - Bjelovar: Komercijalna i trgovačka škola Bjelovar, 2015.

LOVRAKOVI dani kulture (28 ; 2015 ; Veliki Grđevac): Darovi djetinjstva: zbornik ostvaraja učenika osnovnih

škola s 27. natječaja Lovrakovih dana kulture. - Veliki Grđevac: Osnovna škola Mate Lovraka, 2015.

PRORAĆUN Bjelovarsko-bilogorske županije: vodič za građane / [urednik kabinet Župana i Upravni odjel za proračun i javnu nabavu]. - Bjelovar: Bjelovarsko-bilogorska županija, 2015.

PUĆKI kalendar Bjelovarsko-bilogorske županije: 2016. / [urednik Stjepan Horvat ; fotografije Štefan Brajković... [et al.]. - Bjelovar: Čvor, 2016.

VODIĆ u srednje škole 2015/2016: [poseban prilog Bjelovarskog lista, 6. svibnja 2015]. - Bjelovar: Bjelovarski list, 2015.

Katalozi

ANTOLIĆIĆ, Matko: Kolaži i grafike: Gradski muzej Bjelovar, Galerija Nasta Rojc, 22. siječnja do 13. veljače 2015. / [predgovor Bruna Ubrekić]. - Bjelovar: Gradski muzej Bjelovar, 2015.

BUDOR, Robert: Robert Budor, Anina Lasta Budor: Gradski muzej Bjelovar, Galerija Nasta Rojc, 26. ožujka do 19. travnja 2015. / [predgovor Emilia Dragišić]. - Bjelovar: Gradski muzej Bjelovar, 2015.

CIGLAR, Davor: Love Spaces: Gradski muzej Bjelovar, Galerija Nasta Rojc, 10. srpnja - 3. kolovoza 2015. / [predgovor Furio Durando]. - Bjelovar: Gradski muzej Bjelovar, 2015.

DOKUART (10 ; 2015 ; Bjelovar): DokuArt: Dani dokumentarnog filma: Kulturni i multimediji centar Bjelovar, 04. - 10. 10. 2015 / [tekst Rada Šesić ; uredili Denis Hladiš, Marijana Kranjec, Dražen Kranjec]. - Bjelovar: Udruga za promicanje kulture DOKUART, 2015.

FRIŠČIĆ, Danko: Kristalny sjaj: Gradski muzej Bjelovar, Galerija Nasta Rojc, od 5. studenoga do 6. prosinca 2015. / [predgovor Emilia Balaban]. - Bjelovar: Gradski muzej Bjelovar, 2015.

IZ galerijskog odjela Gradskog muzeja Bjelovar: Gradski muzej Bjelovar, Galerija Nasta Rojc, od 11. do 30. kolovoza 2015. / [predgovor Emilia Balaban]. - Bjelovar: Gradski muzej Bjelovar, 2015.

JOSIP Juraj Strossmayer i Bjelovar: trajna prisutnost: 200. godišnjica rođenja Josipa Jurja Strossmayera i 10. godišnjica osnivanja Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Bjelovaru. - Bjelovar: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, 2015.

LIK 2015: izložba učenika osnovnih i srednjih škola Bjelovarsko-bilogorske županije: Gradski muzej Bjelovar, Galerija Koridor, 27. veljače - 5. ožujka 2015. / [predgovor Mirko Lekić]. - Bjelovar: Bjelovarsko-bilogorska županija ; Ivanska: Osnovna škola Ivanska, 2015.

MEDAR, Mladen: Josip Juraj Strossmayer - biskup međunarodnog ugleda u Bjelovaru: dokumentarna izložba: Gradski muzej Bjelovar, Galerija "Izlog", 18. svibnja - 30. kolovoza 2015. - Bjelovar: Gradski muzej Bjelovar, 2015.

PAVLOVIĆ, Milan: Bjelovarski poliptih: Gradski muzej Bjelovar, Galerija Nasta Rojc, od 7. do 31. listopada 2015. / [predgovor Aleksandar Bravar]. - Bjelovar: Gradski muzej Bjelovar, 2015.

TOTH, Pavao: Iran, Persia, ljudi: izložba fotografija: Gradski muzej Bjelovar, Galerija Nasta Rojc, 28. veljače do 15. ožujka 2015. - Bjelovar: Gradski muzej Bjelovar, 2015.

TRTOVAC, Alma: Alma Trtovac: Gradski muzej Bjelovar, Galerija Nasta Rojc, od 3. do 20. rujna 2015. / [predgovor Iva Koerbler]. - Bjelovar: Gradski muzej Bjelovar, 2015.

Časopisi, novine, listovi

BJELOVARAC / [glavna urednica Slavica Trgovac Martin]. – God 70, br. 3360(2015) - br. 3402 (2015). – Bjelovar: Extra, 2015.

BJELOVARAC novi / [glavna urednica Ivanka Štedull]. – Br. 1(10. rujna 2015) – br. 16(2015). – Bjelovar-Zagreb: Bjelovarac, 2015.

BJELOVARSKI list / [glavna urednica Alica Pintarić]. – God. 7, br. 327 (2015) - br. 376 (2015). – Bjelovar: Bjelovarski list, 2015.

GOSPODARSKI Info Posrednik / [urednici Miljenko Juratovac, Vjeran Križić, Ivana Karadža]. – Br. 1 (2015) – br. 4 (2015). – Bjelovar: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Bjelovar, 2015.

MAGAZIN bjelovarsko-bilogorski / [glavni urednik Čedomir Rosić]. – God 3, br. 43(2015) – br. 65 (2015). – Bje-lovar: Presspro, 2015.

MREŽA: gospodarska kretanja / [urednica Martina Posavac]. – God. 20, br. 1 (2015). - Bjelovar: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Bjelovar, 2015.

RIBIĆI & ribe: prvi hrvatski mjesecačnik za sportski ribolov / [glavni urednik Siniša Slavinić]. – God. 24, br. 274(2015) – br. 283(2015). – Belovar: Čvor, 2015.

SVEZAK: časopis *Društva knjižničara Bilogore, Podravine i kalničkog prigorja* / [glavna urednica Vinka Jelić-Balta]. – God. 17, br.17 (2015). – Bjelovar: Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, 2015.

NAKLADNIŠTVO ČEŠKE NACIONALNE MANJINE U 2015. GODINI

Fanika Stehna, Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar – Središnja knjižnica za češku manjinu u RH

Nakladništvo češke nacionalne manjine u 2015. godini bilježi nekoliko značajnih naslova. Po kvaliteti, važnosti i znanstvenom pristupu treba izdvojiti prvi svezak biografskog leksikona poznatih Čeha iz redova češke nacionalne manjine, autora Josefa i Alena Matuška. Iz dječjeg stvaralaštva treba istaknuti dvojezičnu publikaciju autorice Jolane Petrić. Treća publikacija je uglavnom fotomonografija koja daje pregled stanja o izgradnji i renovirajući Čeških narodnih domova u Hrvatskoj, koji su u vlasništvu Čeških besada. Periodička izdanja zadržala su kontinuitet izlaženja. To je godišnjak *Český lidový kalendář*, zbornik *Přehled*, tjednik *Jednota* i mjesecačnik *Dětský koutek*. Naklada ovih periodičkih izdanja ostala je nepromijenjena. Tjednik *Jednota* ima 50 brojeva godišnje, a mjesecišnik *Dětský koutek* izlazi u 10 brojeva godišnje i pratiti školsku godinu. Novinsko-izdavačka kuća *Jednota* iz Daruvara, jedina u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, izdaje tiskanu građu na češkom jeziku. Sva građa na češkom jeziku nalazi se u fondu Središnje knjižnice za češku nacionalnu manjinu.

MATUŠEK, Josef ; Matušek, Alen: České stopy v Chorvatsku: biografický slovník významných osob původem z českých zemí a příslušníků české menšiny A – M. - Daruyar: Jednota . 2015 .

Ovo je prvi svezak biografskog leksikona pod nazivom Češki tragovi u Hrvatskoj. U njemu se nalaze stručni životopisi svih osoba koje su ostavile trag u povijesti češke manjine u Hrvatskoj, bez obzira na njihovu vjersku, ideološku ili neku drugu pripadnost. Autor Josef Matušek je istaknuti manjinski djelatnik, istraživač, veliki poznavatelj češke manjinske historiografije, cijeli je svoj život radio za češku manjinu.

Ovaj leksikon je plod dugogodišnjeg istraživanja i publicističke djelatnosti u kojem je uspio objediti najrazličitije osobe uključene u život češke manjine. Leksikon je podijeljen u tri tematske cjeline. Najopširnija je cjelina poznatih pripadnika češke manjine koji su bili raspršeni u svim državama bivše Jugoslavije, a njihov je doprinos u manjinskom životu velik.

Upravo u našem zavičaju živjela je većina pripadnika češke manjine koji su doprinijeli kvaliteti življenja i

PETRINIČ, Jolana: Po lesních stopách

hrvatsko-češkim odnosima.

PETRINIĆ, Jolana: Po lesních stopách. – Daruvar: Jednota, 2015.

Jolana Petrinić rođena je u Češkoj, a radi i živi u Daruvaru. Ovo je prva njena knjiga namijenjena djeci. Autorica živi u skladu s prirodom, a iznad svega voli šumu i život u njoj. Osim što piše pripovijetke i stihove za djecu, ona ih i ilustrira. Na promociji ove knjige autorica je rekla: „Ilustriram svoje pripovijetke i stihove namijenjene dieci školske dobi, iako je poruka skrije-

na za odrasle. Živimo u vremenu u kojem smo odvojeni od prirode, šume i svih detalja u šumi koji mogu naš život učiniti radosnim. Moje priče nastale su iz osobnih iskustava s vlastitom djecom".

Dok čitamo ove priče, kao da šećemo kroz svijet prepun boja, mirisa, nježnih osjećaja, ljubavi prema prirodi, sreći... i zato je naslov knjige Šumskim stazama. Knjiga je napisana na češkom jeziku, a trećina knjige je prevedena na hrvatski jezik.

JANOTOVÁ, Leonora a Libuše Stráníková: České domy v Chorvatsku [Krajanské kulturní stánky]. - Daruvar: Jednota, 2015.

Prvi češki narodni domovi u Hrvatskoj nastajali su tridesetih godinama prošlog stoljeća. Neprocjenjiva je vrijednost da su građeni dobrovoljnim radom članova Čeških beseda, mnogih simpatizera i donatora.

Značajna materijalna i finansijska pomoć dviju država, Hrvatske i Češke, također su doprinijeli stvaranju i gradnji Domova, kao kulturnih središta. Velikim dijelom Češki narodni domovi su renovirani, a lokacijski pripadaju našem zavičaju.

ČESKÝ, lidový kalendář: 2016. / hlavní a odpovědná redaktorka Lidija Dujmenovićová. - Daruvar: Jednota, 2015.

Češki pučki kalendar za 2016. godinu donosi kratke informacije i sažete pregledne iz života češke nacionalne manjine u Hrvatskoj. Sadržajno obuhvaća sve aktivnosti Saveza Čeha, čeških beseda, škola, vrtića, knjižnice i medijske programe na češkom jeziku.

Kronologija rada dopunjena je poučnim i zabavnim sadržajima. Kalendar sadrži nekoliko tematskih skupina. Rubrika Obljetnice prati obljetnice pojedinih čeških beseda i njihove manifestacije, godišnjice manjinskih kulturnih djelatnika i poznatih Čeha. U rubrici Literarno stvaralaštvo uvrštene su kratke pripovijetke i stihovi nagrađenih manjinskih autora.

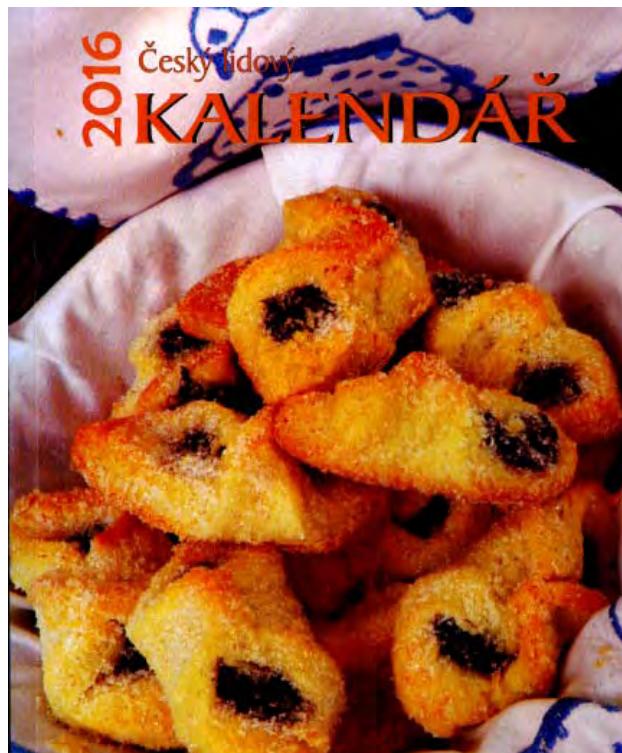
Tematska skupina Povijesni korijeni prikazuje ugledne manjinske obitelji i njihov utjecaj na sredinu gdje su živjeli. Posebno vrijedan prilog je o reemigraciji iz Jugoslavije i sjećanje na češku brigadu Jan Žižka z Trocnova. Svi tekstovi dopunjeni su starim fotografijama i ilustracijama zavičajnih likovnjaka.

PŘEHLED: kulturních a historických, literárních a školských otázek 2015 [redaktorka Libuše Stráníková]. - Daruvar: Jednota, 2015.

U zborniku su objavljena tri izlaganja sa znanstveno-stručnog skupa održanog pod nazivom Simpozij o češkom jeziku. Cilj skupa bio je prikazati dosadašnje spoznaje i rezultate suvremenih istraživanja o jeziku i govoru pripadnika češke narodnosti u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji. Poznati povjesničar Vjenceslav Herout piše o kulturno-političkim okolnostima u Kraljevini SHS i odnosu učitelja Vojte Režnoga prema tim zbivanjima.

Zasebno poglavje Povijesni obzori sadrži nekoliko članaka o hrvatsko-češkim vezama kroz stoljeća. Zavičajni autor Karel Blaha opisuje istraživački rad povjesničara Vjenceslava Herouta i njegovu bibliografiju radova od 1975. – 2015.

Na kraju zbornika nalazi se sedam recenzija o publikacijama koje čine dio nakladništva češke nacionalne manjine.

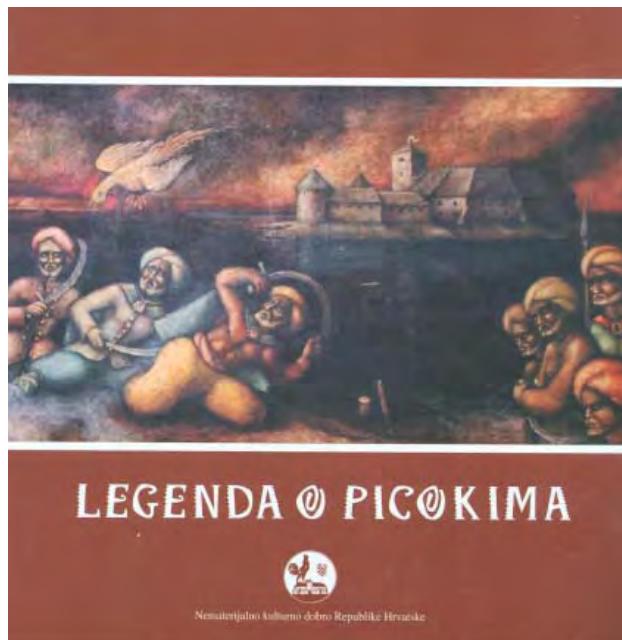
ČESKÝ, lidový kalendář 2016

ĐURĐEVAČKO NAKLADNIŠTVO U 2015. GODINI

Martina Makar, Gradska knjižnica Đurđevac

Tijekom 2015. u Zavičajnoj zbirci Gradske knjižnice Đurđevac našle su se sljedeće publikacije, navedene po abecednom redu autora ili naslova:

MIHALDINEC, Martin: Legenda o picokima / [tekst]
Martin Mihaldinec, Zdravko Šabarić; [ilustracije] Josip Turković, [Zdravko Šabarić]. - Đurđevac: Udruga Sv.

Legenda o picokima

Juraj, 2015.

Djelo predstavlja ilustrirani prikaz Legende o picokima.

MIHOČKA, Željka: Molitvice naših baka. - Đurđevac: Matica hrvatska, Ogranak, 2015.

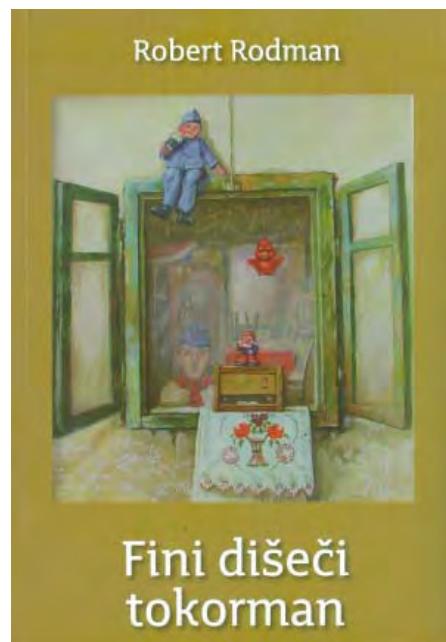
Molitvice naših baka zbirka je pučkih pjesama – molitvica prikupljenih u suradnji s učenicima Osnovne škole Grgura Karlovčana Đurđevac.

POZVALE so dekle dečke: zbirka napjeva Podravine / harmonizirala Kristina Benko Markovica. - Đurđevac: KUD Petar Preradović, Ženski vokalni sastav Đurđevčice, 2015.

Ovo je notno izdanje istoimenog albuma ženskog vokalnog ansambla Đurđevčice. To je prva zbirka od 15 napjeva iz područja Đurđevca i okolice koja prati već snimljeno CD izdanje.

RODMAN, Robert: Fini dišeći tokorman. - Đurđevac: vlast. nakl., 2015.

Knjiga predstavlja kratke zapise iz autorova života.

RODMAN, Robert: *Fini dišeći tokorman*

KOPRIVNIČKO NAKLADNIŠTVO U 2015. GODINI

Josipa Strmečki, Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica

Prošlogodišnje koprivničko nakladništvo u znaku je tradicionalno najproduktivnijih izdavača s područja grada i okoline. Na dugogodišnjoj vodećoj poziciji je Šareni dučan s jedanaest probranih djela svjetske književnosti. Slijedi Društvo hrvatskih književnika, Podravsko-prigorski ogranač Koprivnica s čak sedam poetskih zbirki, a poezijom su se javili i drugi naši autori, bilo u vlastitoj produkciji, bilo u izdanjima nekih drugih nakladnika. Moglo bi se reći da je poezija glavno obilježje koprivničkog nakladništva u protekljoj godini (kao što je i njegov izostanak obilježio prethodnu godinu), ali je zato manje proznih djela. Kao nakladnici vjerske literature javljaju se raznolikim naslovima Figulus i Kristofor, slijedi Muzej grada Koprivnice te niz pojedinačnih nakladničkih i autorskih imena. Važno je istaknuti monografiju „Četiri desetljeća obrazovanja medicinskih sestara“ kao važan prilog povijesti školstva medicinske struke u ovom dijelu regije, knjigu „Stare sorte krušaka u Hrvatskoj“ te pretisak „Velika građanska kuharica“. Sveučilište Sjever tiskalo je udžbenike namijenjene njihovim studentima, a jedan od sveučilišnih predavača, poznati novinar i publicist Željko Krušelj, autor je iznimno zanimljive i značajne knjige za povijest novinarstva „Igraonica za odrasle: Polet 1976.-1990.“ u kojoj piše o kulturnom omladinskom listu.

Šareni dučan

ANDREAS-SALOME, Lou: Moj život. - Koprivnica: Šareni dučan, 2015.

CHRISTIE, Alix: Gutenbergov učenik. - Koprivnica: Šareni dučan, 2015.

FIELDING, Henry: Tom Jones: pripovijest o nahočetu. - Koprivnica: Šareni dučan, 2015.

HAMSUN, Knut: Blagoslov zemlje. - Koprivnica: Šareni dučan, 2015.

JASIENSKI, Bruno: Palim Pariz. - Koprivnica: Šareni dučan, 2015.

KESEY, Ken: Let iznad kukavičjeg glijezda. - Koprivnica: Šareni dučan, 2015.

ORWEL, George: Predah. - Koprivnica: Šareni dučan, 2015.

ORWEL, George: 1984. - Koprivnica: Šareni dučan, 2015.

REISER, JEAN-MARC: Jeanine. - Koprivnica: Šareni dučan, 2015.

WHITMEN, Walt: Američke priče. - Koprivnica: Šareni dučan, 2015.

ZWEIG, Stefan: Nietzsche. - Koprivnica: Šareni dučan, 2015. Društvo hrvatskih književnika, Podravsko-prigorski ogranač Koprivnica

BIJAC, Enerika: Mrvice na pijesku ili Dok vrijeme krotko odmara. - Koprivnica: Društvo hrvatskih književnika Podravsko-prigorski ogranač Koprivnica, 2015.

BIJAC, Enerika: Za križem: molitve za Luku. - Koprivnica: Društvo hrvatskih književnika Podravsko-prigorski ogranač Koprivnica, 2015.

GAŠPARIĆ, Božica: Zvjezdarij soneta. - Koprivnica: Društvo hrvatskih književnika Podravsko-prigorski ogranač Koprivnica, 2015.

GAŠPARIĆ, Božica: Priče iz danila. - Koprivnica: Društvo hrvatskih književnika Podravsko-prigorski ogranač Koprivnica; Tiskara Rihtarić, 2015.

ODAK Plenković, Iris: Beskrajne sekunde. - Koprivnica: Društvo hrvatskih književnika Podravsko-prigorski ogranač Koprivnica, 2015.

OSVALDIĆ, Jelena: Zašto? Zato. - Koprivnica: Društvo hrvatskih književnika Podravsko-prigorski ogranač Koprivnica, 2015.

SALAJPAL, Tereza: Zapisi u krugu vremena. - Koprivnica: Društvo hrvatskih književnika Podravsko-prigorski ogranač u krugu vremena Koprivnica, 2015.

Figulus

EGGERICHES, Emerson: Ljubav i poštovanje. – Koprivnica: Figulus, 2015.

HUNTER, Charles: Ozdravlјati bolesne. – Koprivnica: Figulus, 2015.

LONČAR, Josip: Krunica (kako djelotvorno moliti krunicu). – Koprivnica: Figulus, 2015.

Kristofori

ALLEGRI, Renzo: Krv Kristova: kratka povijest euharijskih čudesa. - Koprivnica: Ustanova Kristofori, 2015.

PELANOVSKI, Augustyn: Ranjeno svjetlo: komentari Ivanova evangelija. - Koprivnica: Kristofori, 2015.

WATKINS, Eleanor: Svaka cura ima svoju priču. - Koprivnica: Ustanova Kristofori, 2015.

Sveučilište Sjever

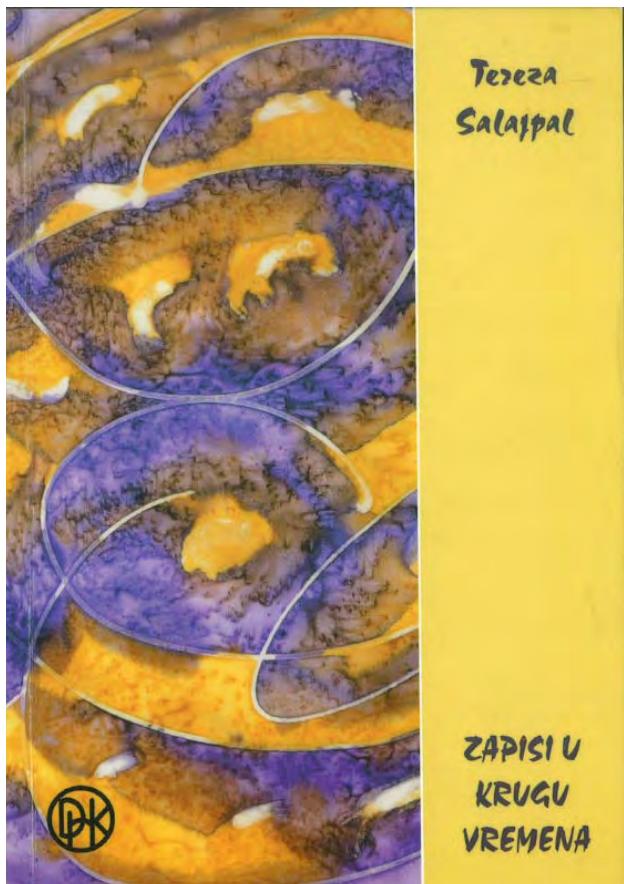
ŠKRTIĆ, Marica: Od ideje do realizacije poduzetničkog projekta. – Koprivnica: Sveučilište Sjever, 2015.

ŽIGO, Iva Rosanda: (S)misao kritike: udžbenik iz područja kritičkog mišljenja i akademskog pisanja. – Koprivnica: Sveučilište Sjever, 2015.

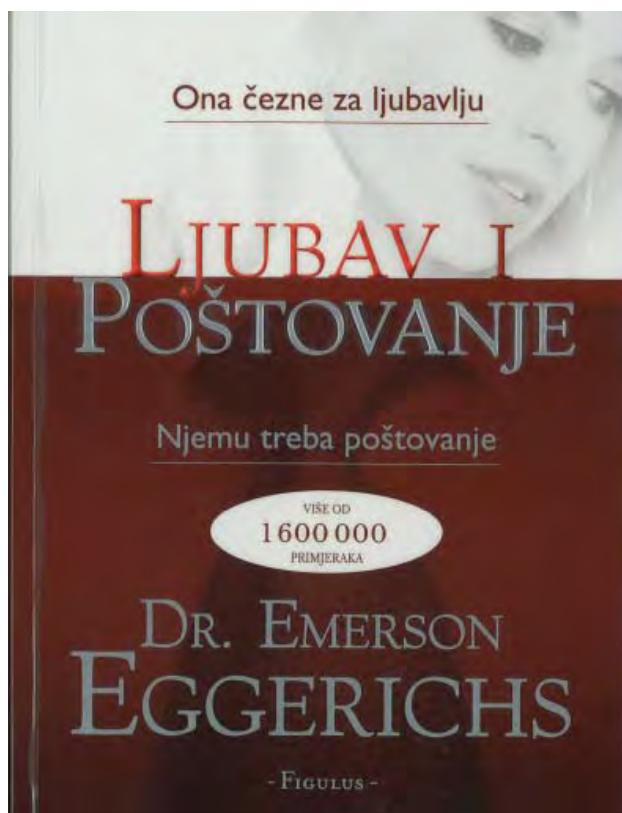
Muzej grada Koprivnice

ANIĆ, Božica: Bibliografija Podravskog zbornika: retrospektiva 1975.-2014. - Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 2015.

BRDARIĆ, Franjo: Iz povijesti župa Koprivnički Ivanec, Kuzminec, Rasinja, Imbriovec, Peteranec, Drnje, Legrad

Zapis u krugu vremena

EGGERICHES, Emerson: Ljubav i poštovanje

i Štrigova: u povodu 130. godišnjice rođenja Franje Brdarica. - Samobor: Meridijani ; Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 2015.

ERNEĆIĆ, Dražen: Koprivničke postrojbe u VRO „Oluja“. – Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 2015.

JALŠIĆ ERNEĆIĆ, Draženka: Hans Parš-Ivan Parš. - Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 2015.

JALŠIĆ ERNEĆIĆ, Draženka: Skriveno blago obitelji Malančec: (1985-2015). – Koprivnica: Muzej grada Koprivnice

PODRAVSKI zbornik. - Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 2015.

Ostali nakladnici (poezija)

BRZESKA, Zlata: Sto mojih rana u sto pjesama. – Đelekovec: VENDI-Udruža za očuvanje prirodne i kulturne baštine,kulturu i umjetnost te promidžbu seoskog turizma, 2015.

CRNKOVIĆ, Bosiljka: Krš i kuš. – Virje: Osnovna škola prof. Franje Šignjara, 2015.

DAMJAN, Sanja: Podfutrani mesec: (kajkavske pjesme). – Koprivnica: vlast. naklada, 2015.

Ostali nakladnici (proza, publicistika)

BERUTA, Ivan: Osvrt na Sigetec i Strugu: (topografsko povjesni pregled). – Sigetec: Udruga Sigečko srce, 2015.

ČETIRI desetljeća obrazovanja medicinskih sestara. – Koprivnica: Srednja škola Koprivnica, 2015.

HORVATIĆ, Dubravka: Prvih 10 godina plesne grupe Kluba „Mariška“. – Koprivnica: Klub za starije osobe „Mariška“, 2015.

KOVAČIĆ, Pavao Palči: Stare sorte krušaka u Hrvatskoj. - Rasinja: OPG Horvatić Zdenka, 2015.

KUSEK, Natalija: Mustre i crte. – Koprivnica: Dječji vrtić

Tratinčica/etc/, 2015.

KULTURNO-umjetničko društvo Molve: 50 godina. –

Molve: Kulturno-umjetničko društvo Molve, 2015.

MATURANTI staroga kova III. – Koprivnica: GEKOMA, 2015.

PERNJAK, Pero: Vrijeme pravih kapetana. – Kalinovac: Udruga građana Stih, 2015.

SUDETA, Zlatka: Velika građanska kuharica. – Koprivnica: Klub poslovnih žena Koprivničko-križevačke županije ALFA Koprivnica, 2015.

PAVKOVIĆ, Mladen: Moj obračun s ovima i onima. - Ko-

privnica: vlast. naklada, 2015.

PAVKOVIĆ, Mladen: Zajedno, ali sam ili tako je govorio Arsen Dedić. – Koprivnica: ograna Matice hrvatske u Koprivnici, 2015.

VICKOVIĆ, Dragan: Razgovori Mladen Pavković. – Koprivnica: Tiskara Rihtarić. 2015.

ŽGANEC, Ida: Krug života. - Novigrad Podravski: vlast. naklada, 2015.

ŽUPANIJSKI program za mlade Koprivničko – Križevačke županije. – Koprivnica: Koprivničko – Križevačka županija, 2015.

KRIŽEVAČKO NAKLADNIŠTVO U 2015. GODINI

iz Zavičajne zbirke Crisiensia

Marjana Janeš-Žulj, Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci

U članku predstavljam građu - novitete Zavičajne zbirke Crisiensia (prema abecednom popisu autora ili naslova), objavljenu na području Grada Križevaca i okolnih općina: Sv. Ivan Žabno, Sv. Petar Orešovec, Gornja Rijeka i Kalnik, koju smo darovima, kupnjom ili otkupom nabavili za potrebe knjižnice. Ovaj popis ne sadrži novitete zavičajne zbirke objavljene izvan teritorija zavičaja.

Knjige

ABOU ALDAN, Youssef: O životu, o ljubavi, o smrti. – Križevci: naklada autora, 2015.

Zbirka pjesama za koju autor kaže: "Stihove sam počeo pisati dosta rano, prvo na arapskom, a potom na hrvatskom jeziku, a tu i tamo sam objavio pokoji stih. Pisao sam o okrutnom životu, o slatkoj ljubavi te o smrti neminovnoj. Nastojao sam da moje pjesme budu ra-

zumne, jednostavne, muzikalne i pjevne. Slobodne, ali i s rimom. P. Vergilius Maro je davno napisao: Verba volant, scripta manet (riječi lete, pisano ostaje), pa sam u tom duhu odlučio, u vlastitoj nakladi, objaviti ove stihove."

BALOG, Zdenko: Dubrovnik: najlepši biser Jadrana = The most beautiful pearl of the Adriatic / fotografije Nikola Žulj. - Križevci: Veda, 2015.

„Tamo, na krajnjem jugu Hrvatske, na hridi koju oplakuju tople morske struje iz Jonskog mora smješten je najlepši biser Jadrana, jadranska Atena, sjajni Dubrovnik. Grad podno Srđa, Republika stoljetne slobodarske tradicije, grad u kojem je svaki kamen na svom mjestu, tisućletni Dubrovnik u kojem se okamenjena prošlost, očuvana i netaknuta, skladno prožima sa suvremenošću svakog novog naraštaja, grad koji je na svim plakatima širom svijeta, jedna od temeljnih ikona Hrvatskog turizma čija je panorama toliko lijepa da su je prepoznali već renesansni zlatari i klesari stavljajući je u ruke dubrovačkog patrona svetog Vlaha. Grad koji je još jednom, u sam sumrak dvadesetog stoljeća, dokazao kako zna braniti i obraniti svoju i lijepu i dragu i slatku slobodu... „, Dvojezično izdanje. U knjizi su, riječju i slikom, obradeni i prikazani brojni spomenici kulture i umjetnosti: fortifikacijska arhitektura, sakralna arhitektura i sakralna umjetnost, gotičko-renesansna i barokna profana arhitektura, parkovna i pejzažna arhitektura, manifestacije i statut grada Dubrovnika.

BALOG, Zdenko: Remek djelo barokne umjetnosti: Crkva Marije Snježne u Belcu = A Masterpiece of Baroque Art Mary of the Snow Church in Belec / tekst uz fotografije [i] fotografije Nikola Žulj. - Križevci: Veda, 2015. Knjiga o remek-djelu hrvatskog baroka, o crkvi sv. Marije Snježne u Belcu, prikazuje umjetničke i arhitekturne značajke eksterijera i interijera ove crkve. Autor teksta, povjesničar umjetnosti i dr. sc. Zdenko Balog, uz povjesno umjetnički pedantne opise obilježja interijera, donosi i lucidne interpretacije baroknog kiparstva i zidnog fresko slikarstva same crkve. Crkvu sagledava u okružju barokne sakralne umjetnosti sjeverozapadne Hrvatske. Fotografije, grafičko i likovno oblikovanje ove lijepe, izuzetno dizajnirane knjige potpisuje fotograf i dugogodišnji urednik Izdavačke kuće Veda, profesor Nikola Žulj.

Crkva Marije Snježne

urednik Ivan Miklenić. - Križevci ; Zagreb: Udruga za promicanje znamenitih Križevčana "Dr. Stjepan Kranjčić", 2015.

KATAVIĆ, Marta: Nebeska tvornica. – Križevci: Osnovna škola Ljudevita Modeca, 2015.

"Baš je lijepo vidjeti u svojem gradu kada neka mlada osoba uspije objaviti i promovirati svoju slikovnicu. To je pošlo za rukom Marti Katavić, koja je završila osmi razred i koja je slikovnicu i ilustrirala, ali i napisala tekst. U tome su joj pomogle profesorica Danijela Zagorec kao lektorica i korektorica te Senka Ratković također kao korektorica. Nakladnik knjige je OŠ Ljudevita Modeca, a odgovorna osoba za nakladu je profesor Dražen Bokan, ravnatelj škole." (iz recenzije)

[STO deset] **110 godina Hrvatske seljačke stranke: zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog u Križevcima 11. - 12. travnja 2014.** / [urednici Zorislav Lukić, Hrvoje Petrić. – Zagreb: Matica hrvatska ; Križevci: Povjesno društvo Križevci, 2015.

Zbornik sadrži radeve trideset i dvoje povjesničara iz Hrvatske, Slovenije i Crne Gore s prikazima i tumačenjima haesesovskih programske načela i strategije, političke i ideoološke djelatnosti u Hrvatskoj, na prostorima starojugoslavenske države i u emigraciji. Dio radeva posvećen je radu braće Radić, Vladku Mačeku i drugim istaknutim osobama Hrvatske seljačke stranke kao i proučavanju regionalnih osobitosti stranačkih aktivnosti i organiziranja.

ŠPOLJAR, Andrija: Pedologija. – Križevci: Visoko gospodarsko učilište, 2015.

Znanost koja se bavi izučavanjem tla naziva se pedologija ili tloznanstvo. Spoznaje o tlima vrlo su stare, a spominje se kineska klasifikacija tala stara 4000 godina. U šesnaestom stoljeću prije naše ere, kako navodi Škorić 1975. u djelu Papirus Ebers, govori se o tlu. Mnoga djela iz grčkog i rimskog doba bave se problemima plodnosti i klasifikacije tala. Pedologija je predmet koji se predaje kao obvezni na dodiplomskom stručnom studiju Poljoprivreda, Visokog gospodarskog učilišta u Križevcima. Moglo bi se s pravom reći da znanja stečena na ovom kolegiju predstavljaju temelje agronomskih struka. Udžbenik sadrži sljedeća poglavlja: Postanak tla, Morfološke značajke tla, Fizika tla, Kemija tla, Biologija tla i Sistematika tla. Osim studentima, namjenjen je i stručnjacima te znanstvenim djelatnicima kojima je tlo područje interesa i rada.

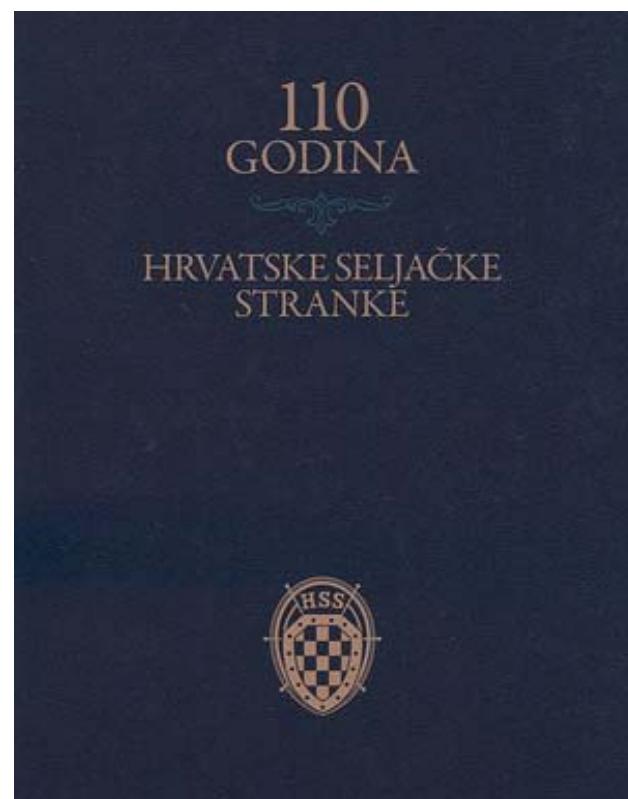
ŠRAMEK, Antun Toni: Naše selo, naši ljudi 2. – Koprivnica: Bogadigrafika ; Križevci: Radnik, 2015.

U drugoj knjizi posvećenoj običajima Svetoga Ivana Žabna i okolice, autor obrađuje sljedeće teme: običaji kod rođenja djeteta, krštenje djeteta, običaji o Uskrsu, Božićni običaji, pogrebni običaji, škole u prošlosti i polazak djece u školu, život i rad, navike, vjerovanja, praznovjerja.

TVOJA sam svjeća / 4. Susret hrvatskoga dječjega duhovnoga stvaralaštva "Stjepan Kranjčić". – Križevci: Osnovna škola Ljudevita Modeca Križevci, 2015.

Periodična izdanja (godišnjaci, časopisi, novine)

CRIS: časopis Povijesnog društva Križevci = CRIS, Journal of the Historical Society of Križevci: god. XVI / [glavna i odgovorna urednica Tatjana Tkalcec; prijevod

110 godina HSS-a

Ivan Markota]. - Križevci: Povjesno društvo Križevci, 2015.

IZVOR: list učenika OŠ Ljudevita Modeca. - Križevci: OŠ Ljudevita Modeca, 2015. (elektroničko izdanie: <http://www.izvor-osmodec.hr/>)

ŽUMBERAČKI krijes: 2015.: [kalendar] / [glavni urednik Milan Vranešić]. – Križevci: Žumberački vikarijat križevačke biskupije, 2015.

Katalozi, brošure

CETIN, Anton: Donacija / predgovor Tonči Šitin. - Križevci: Gradski muzej, 2015.

DOBROVŠAK, Ljiljana: Židovi u Križevcima: povijest, značaj i naslijeđe / autor fotografija i presnimaka Zoran Homen. - Križevci: Gradski muzej, 2015.

ĐURAKIĆ, Marko: Obitelj Erhatić: križevački graditelji orgulja. - Križevci: Gradski muzej, 2015.

Katalog izložbe o graditeljima orgulja u Križevcima, obitelji Erhatić. Naglasak je na orguljaškom opusu gradionice Josip Erhatić i sin, koju će kasnije naslijediti sin Viktor. Oni su kontinuirano djelovali od kraja 19. st. pa sve do 70-ih godina 20. st.

IGRA riječima i slikama: Dan Osnovne škole "Grigor Vitez" Sveti Ivan Žabno, 29. svibnja 2015. : [školski projekt]. - Sveti Ivan Žabno: Osnovna škola "Grigor Vitez", 2015.

KORIŠTENJE kompostiranog biorazgradivog komunalnog otpada u održivoj poljoprivrednoj proizvodnji: VIP projekt RH, Ministarstvo poljoprivrede: trajanje projekta srpanj 2014. - srpanj 2015.. priručnik. - Križevci: Visoko gospodarsko učilište u Križevcima, 2015.

PERSIN, Stjepan: Sigurno biciklom: IPA prekogranični program Mađarska - Hrvatska. - Križevci: Grad Križevci, 2015.

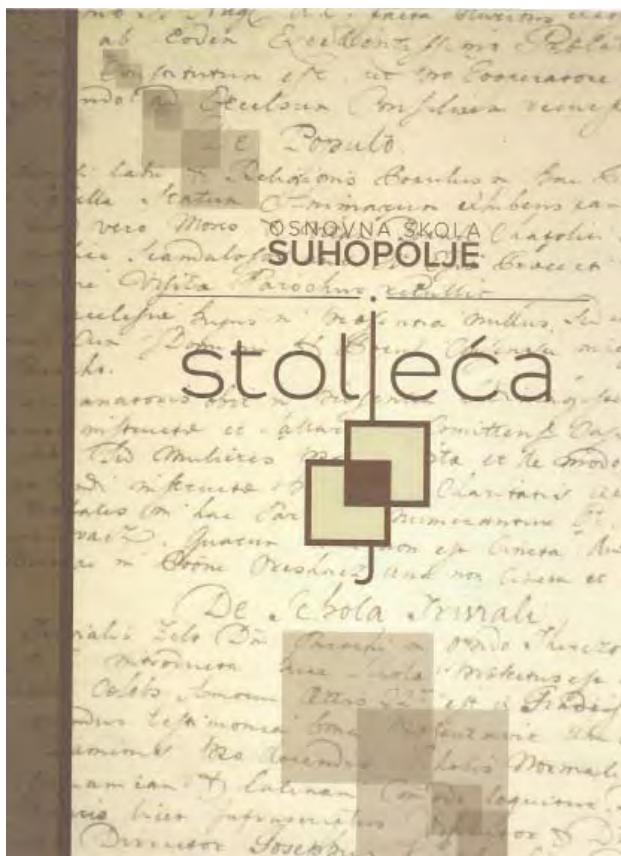
SMOLJANEC, Ana Marija: Oslikavanje esencijalnog / tekst predgovora Petra Jalošević ; fotografije Zoran Homen. – Križevci: Gradski muzej, 2015.

VIROVITIČKO NAKLADNIŠTVO U 2015. GODINI

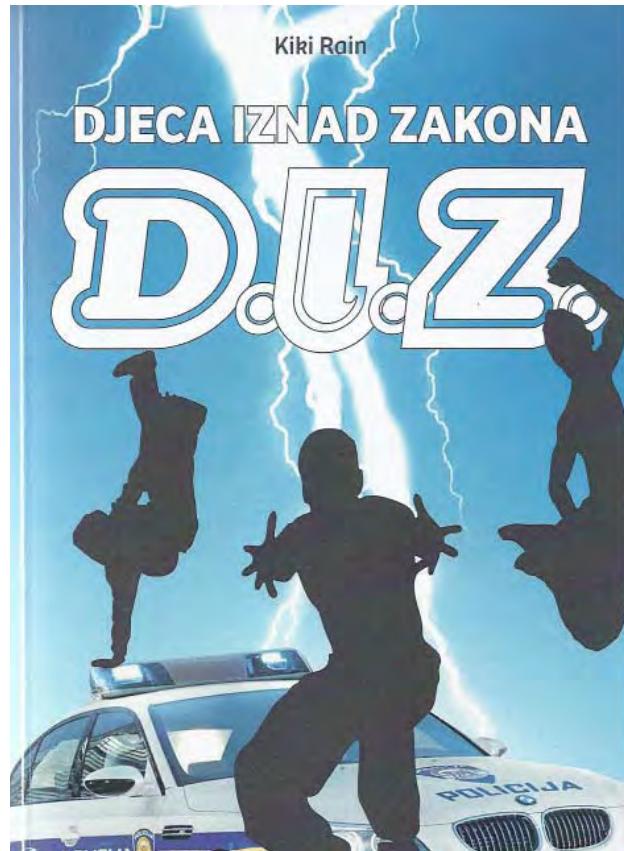
Nela Krznarić, Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica

Svake godine bilježimo povećanje fonda Zavičajne zbirke, bilo da se radi o novim, upravo objavljenim naslovima ili starijim izdanjima koja smo uspjeli nabaviti. Virovitičko nakladništvo u 2015. godini bilježi blagi pad u odnosu na 2014. godinu i to iz razloga što su virovitički autori svoja djela tiskali u Zagrebu. Tako je virovitički autor Boris Pavelić objavio svoj *Smijeh slobode* u Rijeci, a značajno djelo *Vodič kroz arhivsko gradivo Državnog arhiva u Virovitici* objavljeno je u Vinkovcima. Naslovi koji su tiskani krajem 2014. godine, a predstavljeni su sredinom 2015. te postali dio fonda Zavičajne zbirke, pretisak su knjige *Dogodjaji sveta* Mirka Danijela Bogdanića u izdanju Ogranka Matice hrvatske u Virovitici i 1,2,3,4..., *Menadžment* autora Nevena Garače u izdanju Visoke škole za menadžment u turizmu i informatiči. Ponosni smo što je Gradska knjižnica i čitaonica u Virovitici objavila slikovnicu *Miko i Virka u šetnji našim gradom*, uradak naših kolegica. Tekst potpisuje Mirjana Kotromanović, a ilustracije Ivana Molnar. Od naslova objavljenih u 2015. izdvojila bih odličnu monografiju *Osnovna škola Suhopolje - stoljeća 2* i kriminalistički roman *Djeca iznad zakona* virovitičke gimnazialke Marte Stanić, potpisana pod pseudonimom Kiki Rain.

BOGDANIĆ, Mirko Danijel: *Dogodjaji sveta* / po Dan. Emiru Bogdanichu ; [pretisak knjige i dodatne članke priredio Ivan Zelenbrz]. - Virovitica: Ogranak Matice hrvatske u Virovitici ; Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2014.

Osnovna škola Suhopolje

Djeca iznad zakona

BRLAS, Siniša ; Martinušić, Ivana: *Kako prevladati ispitnu tjeskobu*. - Virovitica: Visoka škola za menadžment u turizmu i informatiči u Virovitici: Zavod za javno zdravstvo "Sveti Rok" Virovitičko-podravske županije, 2015.

GARAĆA, Neven: *1,2,3,4... menadžment: recenzirana skripta*. - Virovitica: Visoka škola za menadžment u turizmu i informatiči, 2014.

KOTROMANOVIĆ, Mirjana: *Miko i Virka u šetnji našim gradom*. - Virovitica: Gradska knjižnica i čitaonica, 2015.

KULEJ, Mihaela ; Pavelko, Mijo: *[Sedamdeset] 70 lica Kazališta Virovitica*: [katalog izložbe]: [Gradski muzej Virovitica, 30. 01- 7. 03. 2015]. - Virovitica: Gradski muzej Virovitica, 2015.

OSNOVNA škola Suhopolje - stoljeća 2 / [glavni i odgovorni urednik Anto Škrabal]. - Suhopolje: Osnovna škola Suhopolje, 2015.

STANIĆ, Marta: *Djeca iznad zakona: D.I.Z.* - Virovitica: Vedran Stanić, 2015.

VENUS, Miroslav ; Šerepac, Vesna ; Brlas, Siniša: *Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji: vodič za pomoć u osmišljavanju slobodnog vremena djece i mlađih*. - Virovitica: Zavod za javno zdravstvo "Sveti Rok" Virovitičko-podravske županije: Virovitičko-podravska županija, 2015.

ŽIVIĆ, Tihomir: *English in nomotechnics: A textbook for students of Legal English*. - Virovitica: Visoka škola za menadžment u turizmu i informatiči, 2015.

NAGRADE, OBLJETNICE, STRUČNE VIJESTI

HVALA VAM ŠTO SAM PISMEN/A

Snježana Berak, Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar

Planovi za obilježavanje Međunarodnog dana pismenosti krenule su još u ljetu.

Projekt Hvala vam što sam pismen/a, proveden u Narodnoj knjižnici „Petar Preradović“ Bjelovar, trajao je tijekom ljeta pa do samog kraja Tjedna pismenosti 2015. godine. Projekt je imao tri dijela. U prvom dijelu izrađeni su informativni letci u kojima je navedeno što je Tjedan pismenosti, kada se obilježava i zašto te što je zadatak sudsionika projekta koji provodimo. Zatim je bilo potrebno animirati i informirati korisnike te im pojasniti što se od njih očekuje. Evociranje sjećanja na osobu koja je zaslužna što oni danas znaju čitati i pisati u odraslim osobama uglavnom je izazvalo burne emocije, kod nekih toliko snažne da su plakali. Prisjećali su se djetinjstva, učitelja, učiteljica, baka, nepismenih roditelja pa i samostalnog usvajanja čitalačkih vještina. S djecom su razgovori bili puno mirniji. Djeca su uglavnom zahvaljivala učiteljicama i roditeljima.

Drugi dio projekta bio je pisanje pisama. Svatko je mogao za to uzeti dovoljno vremena da razmisli i sroči tekst pisma. Prikupljanje pisama svih onih koji su željeli podijeliti svoja sjećanja na najzaslužniju osobu za njihovu pismenost, bez obzira na dob, trajala je od srpnja do rujna. Osim pisma zahvale pisano rukom, pismo je bilo i otisnuto, kako bi ga bilo lakše pročitati svakome tko to želi, i djeci i odraslima. Za izložbu je bila predviđena i fotografija na kojoj je vidljivo kako autor pisma piše. Sudionici projekta fotografirani su pri donošenju pisma u knjižnicu, a fotografije su izrađene u jednakom formatu. Naglasak je cijelo vrijeme bio na pismenosti.

Završni dio projekta činila je izložba postavljena na Dječjem odjelu Knjižnice, na samom ulazu. Izazvala je veliki interes, a bila je i medijski popraćena. Treba naglasiti da je projekt bio u naružem izboru prijavljenih na ELINET-ovoj stranici i prosudbena komisija uvrstila ga je u prvih deset.

NAGRADA MINISTARSTVA SOCIJALNE POLITIKE I MLADIH ZA 2014.

Godišnja nagrada za promicanje prava djeteta Ministarstva socijalne politike i mladih Republike Hrvatske za 2014. godinu, krajem 2015. godine uručena je **Snježani Berak**, mag.bib., potpredsjednici HČD-a, koordinatorici nacionalne kampanje za poticanje čitanja od najranije dobi Čitaj mi! za BBŽ i voditeljici igraonice na Dječjem odjelu Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar, na temelju aktivnosti, programa i projekata koje je pokrenula i koordinirala:

Tete čitalice - projekt kojim okupljeni volonteri čitaju djeci hospitaliziranoj u Općoj bolnici Bjelovar, a u sklopu nacionalne kampanje za poticanje čitanja od najranije dobi Čitaj mi!

Priče za dobro jutro - emisija nedjeljom od 8,30 sati na Radiju Terezija. Odabirom dobrih priča promovira kvalitetnu književnost za djecu i na taj način približava književno-umjetničke tekstove hrvatskih i stranih autora djeci i svim slušateljima.

Mađarski u knjižnici – pokreće projekt u suradnji s nacionalnim manjinama u zajednici kroz promociju kulture i jezika drugih naroda. Projekt je namijenjen grupi predškolske djece i njihovim roditeljima. Uvažavanjem UN-ove Konvencije o pravima djeteta prema kojoj obrazovanje djeteta treba usmjeriti promicanju poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda; poticanju poštivanja djetetovih roditelja, njegova kulturnog identiteta, jezika i nacionalnih vrednota zemlje u kojoj dijete živi i zemlje iz koje potječe; pripremiti dijete za odgovoran život u slobodnoj zajednici u duhu razumijevanja, mira i prijateljstva među svim narodima. U projektu je ostvaren jedan od najvažnijih ciljeva: osigurano pravo svakog djeteta na ravnopravno uključivanje u sva područja društvenog života pružanjem pomoći i podrške u prevladavanju komunikacijskih barijera..

Djeca i roditelji zajedno - osmisnila i pokrenula program u Igraonici Dječjeg odjela Knjižnice, dva puta tjedno od 17 do 18,30 kvalitetno provođenje vremena roditelja sa svojim djetetom, promocija čitanja problemskih i odgojno obrazovnih slikovnica i priča. Time je ostvarena mogućnost zaposlenim roditeljima da u poslijepodnevnim satima u slobodnoj i vođenoj igri u adekvatnom i didaktički opremljenom prostoru provode vrijeme u igri sa

Dobitnica nagrade, Snježana Berak

svojim djetetom. To je vrijeme koje je posvećeno isključivo i samo djetetu. Roditelji u razgovoru s voditeljicom dobivaju i ostale korisne informacije kao i preporuku literature iz područja odgoja.

Čepovi u službi čovjeka - povodom Dana planeta Zemlje pokrenula je akciju za Društvo multiple skleroze BBŽ-a, s ciljem osvjećivanja čuvanja planeta i pomoći oboljelima. Među oboljelima nalazili su se i roditelji, čija djeca njihovu bolest također nose i osjećaju u svojim životima. Bila je to podrška i njima. U akciju je putem promotivnih letaka, plakata i medija uključena cijela zajednica s naglaskom na vrtice, škole, udruge. Kao pokretač i mjesto informacija, uz izdvojeni fond slikovnica i knjiga koji prati temu, određena je Narodna knjižnica „Petar Preradović“, a koordinatorica Snježana Berak. Promovirala kampanju Čitaj mi! sudjelovanjem na roditeljskim sastancima i odgajateljskim vijećima u dječjim vrtićima i školama. Time naglašava važnost pedagoškog osoblja i njihovu ulogu u isticanju potrebe usvajanja predčitalačkih vještina kod djece od najranije dobi, kao i potrebu edukacije roditelja.

Važnost čitanja od najranije dobi - predavanje za roditelje djece polaznike Male škole pri vrtićima i školama koje organiziraju i provode program. Predavanje je održala uz prezentaciju slikovnica i knjiga koje su roditelji mogli razgledati i informirati se o svim pitanjima. Prezentacijom je naglasila kolika je važnost i uloga roditelja i obitelji u razvoju predčitalačkih vještina, te što to znači u dalnjem djetetovom obrazovanju. Uputila je službeni poziv Hrvatskom društvu logopeda, Podružnici sjeverozapadne Hrvatske, za uključivanje u Kampanju u promicanju važnosti čitanja od najranije dobi Čitaj mi!. Naglasila je upravo njihovu veliku ulogu u povezivanju svih čimbenika odgovornih za prevenciju eventualnih poteškoća kod svladavanja vještine čitanja i pisanja. Logopedi su postali partneri kampanje. Uz Europski dan logopeda za knjižničare, odgajatelje, učitelje, stručne suradnike održano je predavanje Bilingvizam i Čitaj mi!, kojim se ukazala potreba osvjetljavanja i razgovora na temu bilingvizma, a na temelju istraživanja koja su pokazala da ukoliko dijete želite odgajati dvojezično, najbolje je započeti što ranije, jer tada bolje razumije sam jezik. Logopedi su naglasili da dijete koje je istovremeno izloženo dvama jezicima u ranoj životnoj dobi prirodno

će usvojiti i koristiti oba jezika. U dvojezičnoj situaciji često se nalaze djeca pripadnika nacionalnih manjina i djeca iz nacionalno tj. jezično miješanih brakova. Prijutnima je na taj način razjašnjeno da rano uvođenje drugog jezika kod djeteta može djelovati stimulativno na sposobnost učenja stranog jezika.

Suradnja s pedijatrima i postavljanje sedam Malih libroteka - punktova za čitanje u pedijatrijskim čekanicama. Pokrenula je akciju Čitam, dam, sretan sam uz Međunarodni dan darivanja knjiga, kojom je u Bjelovaru prikupljeno preko 350 slikovnica i knjiga. U drugoj fazi izrađene su kutije, spremnici za Male libroteke, a u trećoj izvršena primopredaja spremnika i paketa s po 50-tak slikovnica i knjiga, promotivnih letaka i informacija roditeljima o korištenju.

Čitaj mi! u Obiteljskom - provodila program i ospozobljavanje volontera za čitanje djeci polaznicima ljetnih radionica u organizaciji Obiteljskog centra BBŽ-a. Radionicama su bila obuhvaćena djeca socijalno ugroženih obitelji, koja su svoje ljetne praznike provodila u organiziranoj igri i druženju.

Čitaj mi! & Zona kreative – osmisnila i pokrenula projekt u suradnji s udrugom Zona kreative. Projekt je bio namijenjen organiziranim grupama djece, predškolske i niže školske dobi, djeci i roditeljima. Na temelju priče izrađivali su se predmeti tehnikom filcanja vune.

Cilj ovog projekta bio je povezati priču i kreativnost, promovirati čitanje, promišljanje i prepričavanje, izdvajanje bitnog, a zatim potaknuti kod djeteta samopouzdanje, vrednovati rad, pokazati kako je baš svako dijete sposobno izraditi svoj predmet, a kroz samu tehniku progovarati o potrebi očuvanja prirode

Čitaj mi! na Korzu – u sklopu Bjelovarskog kulturnog ljeta čitalo se na otvorenom subotom od 10 do 12 sati. Partneri u projektu su bili Grad Bjelovar, udruga (R)evolucija i tvornica Koestlin. S preko sto odabranih slikovnica, u primjereno pripremljenom prostoru gradskog parka (klupe, deke, koferi i košare sa slikovnicama), subotama je promovirala čitanje, roditeljsko i obiteljsko okupljanje u kojem je prisustvovalo preko 70 sudionika.

Igraonica + program namijenjen djeci s teškoćama u razvoju i njihovim roditeljima. Djeca s teškoćama u razvoju osuđena su na brojne posjete liječnicima, terapijama i pregledima, ustanovama u kojima „uvijek nešto moraju“. Prostor, oprema i didaktika Igraonice Narodne knjižnice „Petar Preradović“ prihvatljivo su mjesto u kojem dijete uz nadzor može ostvariti željenu igru. Individualno i zajedničko čitanje slikovnica djeci postaje ritual. Osjećaj koji dobivaju djeca i njihovi roditelji, a to je da su dio zajednice, dobrodošli i prihvaćeni, velika je radost.

Gоворимо знаковни – pokrenula je program učenja hrvatskog znakovnog jezika namijenjen djeci i odraslima, onima koji čuju i osobama oštećenog sluha, u suradnji s Udrugom osoba oštećena sluga BBŽ-a. Upravo uključivanjem svih zainteresiranih od 6 do 66, od djece i odraslih osoba oštećena sluha te djece i odraslih koji čuju, čini ovaj program vrijednim. Osnovna prava svakog djeteta time su obuhvaćena.

Mali čitateljski maraton – čitanje na otvorenom povodom Međunarodnog dana pismenosti, 8. rujna. U čitanje su bile uključene Tete čitalice, zatim mame, tate, bake, djedovi, svi koji su prethodno izvršili prijavu i odabrali termin i priču. Važnost ovog maratona je čitanje bez prestanka, prema želji i odabiru, čak i na stranom jeziku. Cilj Malog čitateljskog maratona bio je isticanje važnosti čitanja u ostvarivanju prava djeteta na obrazovanje, pismenost, usvajanje akademskih znanja, cjeloživotno učenje.

NAGRADA „VIŠNJA ŠETA“ ZA ŽIVOTNO DJELO, HRVATSKE UDRUGE ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA, DODIJELJENA LJERKI MEDVED, ŠKOLSKOJ KNJIŽNIČARKI IZ OSNOVNE ŠKOLE VOĆIN

*Josip Strija, prof. i dipl. knjiž.
voditelj Županijskog stručnog vijeća školskih knjižničara*

U Zadru je 8. travnja 2016. godine za vrijeme trajanja 28. Proljetne škole školskih knjižničara Republike Hrvatske Hrvatska udruga školskih knjižničara dodijelila nagrade najboljim knjižničarkama i knjižničarima prema prijavama za ovu kalendaršku godinu.

Županijsko stručno vijeće školskih knjižničara osnovnih i srednjih škola Virovitičko-podravske županije je na 2. županijskom stručnom vijeću u školskoj godini 2015./2016., donijelo odluku o kandidiranju kolegice Ljerke Medved, školske knjižničarke u Osnovnoj školi Voćin, za Nagradu „Višnja Šeta“, nagradu strukovne udruge školskih knjižničara u Republici Hrvatskoj.

Rad kolegice Ljerke prepoznat je i cijenjen i kao takav predstavlja pravi i najvažniji kriterij za dodjelu Nagrade. U svojem dosadašnjem radu, kolegica Medved se oslanjala na inovativne metode, napredak školskoga knjižničarstva pokrenut vlastitim snagama i stalnu edukaciju u procesu napredovanja i otvaranja novih mogućnosti mlađim kolegama kroz mentorski rad.

Posebno se istaknula u radu Županijskoga vijeća školskih knjižničara, donoseći novine i stvarajući poticajnu klimu u radu i usavršavanju kolega te vođenjem istog ostvarila zavidne rezultate tijekom punih četrnaest godina. Naučene menadžerske sposobnosti koje je stekla ravnajući školom i ovdje su bile primijenjene i prepoznate.

Brojnim je aktivnostima svoju školsku knjižnicu učinila središtem, suvremenim susretištem ideja i znanja te ju višestruko afirmirala kao informacijsko, kulturno i odgojno središte ne samo škole, već i mjesta u kojem živi. Svoj višegodišnji rad na zagovaranju i razvijanju školskoga knjižničarstva popunila je brojnim izlaganjima na svim razinama – onoj školskoj, županijskoj, međuzupanijskoj i državnoj, a provođenjem brojnih projekata, u praksi pokazala primjenu mnogih, otvorenih mogućnosti te ostvarila ciljeve modernih metodičkih pogleda. Stalnim stručnim usavršavanjem osobno

Ljerka Medved, dobitnica nagrade Višnja Šeta

je napredovala, a time i omogućila napredak članova svojega županijskog stručnog vijeća i ostalih vijeća s kojima je surađivala.

Osim stručnim, bavi se i humanitarnim radom po kojemu je prepoznata u svojoj sredini.

Cijenjena od svojih suradnika u školi, kolega s kojima dijeli struku te ostalih školskih knjižničara u Republici Hrvatskoj, članovi Županijskoga stručnog vijeća školskih knjižničara osnovnih i srednjih škola Virovitičko-podravske županije vjeruju da je kolegica Ljerka Medved izvrstan kandidat za Nagradu „Višnja Šeta“ i to za nagradu za životno djelo te su predložili da joj se nagrada dodijeli 2016. godine.

Na prijedlog članova ŽSV-a školskih knjižničara Virovitičko-podravske županije, ovogodišnja četveročlana komisija u sastavu dr. sc. Korina Udina, dr. sc. Jasna Milički, Irja Jerković i Danica Pelko, dodijelila je Ljerki Medved nagradu za životno djelo, jedno od većih priznanja kojega školski knjižničari u Republici Hrvatskoj mogu dobiti, „za dugogodišnji predani rad u školskom knjižničarstvu i doprinos knjižničarskoj profesiji“.

Ljerka Medved, dobitnica nagrade Višnja Šeta

NAPREDOVANJA U STRUCI

*Sanja Jozic, Narodna knjižnica „Petar Preradović“
Bjelovar*

STRUČNI ISPIT

Diana Musić, magistra informatologije, zaposlena u OŠ A. Cesarec u Špišić Bukovici, položila je 11. studenog 2015. stručni ispit za stručnog suradnika knjižničara pri Agenciji za odgoj i obrazovanje.

Vjeruška Štivić, magistra knjižničarstva, voditeljica Dječjeg odjela Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar, 18. lipnja 2015. položila je stručni ispit u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici.

Snježana Berak, magistra knjižničarstva, voditeljica Igralice Dječjeg odjela Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar, 18. lipnja 2015. položila je stručni ispit u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici.

Ivana Blažeković, magistra knjižničarstva, zaposlena na Dječjem odjelu Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar, 17. prosinca 2015. položila je stručni ispit u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici.

Branka Mikačević, magistra knjižničarstva, zaposlena na Dječjem odjelu Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar, 17. prosinca 2015. položila je stručni ispit u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici.

Sonja Babić, diplomirana knjižničarka, zaposlena u OŠ Vladimir Nazor u Virovitici 17. prosinca 2015. položila je stručni ispit u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici.

STRUČNI SURADNIK MENTOR

Stjepana Kadić, prof. hrvatskoga jezika i književnosti i dipl. knjižničarka, zaposlena u Osnovnoj školi „Fran Koncelak“ Drnje, rješenjem Agencije za odgoj i obrazovanje od 15. 10. 2015 napredovala je u zvanje stručni suradnik mentor.

Svetlana Dupan, prof. hrvatskoga jezika i dipl. knjižničarka, zaposlena u školskoj knjižnici Industrijsko-obrtničke škole Slatina, rješenjem Agencije za odgoj i obrazovanje od 30.1.2015. napredovala je u zvanje stručni suradnik mentor.

DOKTORAT

Dijana Sabolović-Krajina, knjižničarska savjetnica, ravnateljica Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica, 19.2.2016. stekla je doktorat znanosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu iz znanstvenog područja društvenih znanosti, znanstvenog polja informacijskih i komunikacijskih znanosti s doktorskim radom „Narodna knjižnica kao središte lokalne zajednice u suvremenom društvu“, mentori: prof. dr.sc. Aleksandra Horvat i prof. dr. sc. Ognjen Čaldarović.

ILIJA PEJIĆ – dobitnik Plakete Tihomir Trnski i Povelje Grada Grubišno Polje

*Sanja Jozic, Narodna knjižnica „Petar Preradović“
Bjelovar*

Dodjela priznanja Ilijii Pejiću

Na svečanoj sjednici Županijske skupštine povodom Dana županije i 22. obljetnice Bjelovarsko-bilogorske županije održanoj 8. lipnja 2015. Ilijii Pejiću dodijeljeno je javno priznanje Plaketa Tihomir Trnski za izuzetne rezultate na obrazovnom, kulturnom, sportskom i drugim područjima kulturnog života Bjelovarsko-bilogorske županije.

Grad Grubišno Polje 4. studenog obilježava Dan grada. Na svečanoj sjednici Gradskog vijeća našem kolegi Ilijii Pejiću dodijeljena je Povelja Grada Grubišno Polje za dugogodišnje djelovanje na utvrđivanju povjesnih činjenica i očuvanja knjižnične baštine na području Grubišnog Polja.

KNJIŽNICA I ČITAONICA „FRAN GALOVIĆ“ KOPRIVNICA NOMINIRANA ZA UN-OVU NAGRADU WSIS 2015

Dijana Sabolović-Krajina, Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica

Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica je za svoj program potpore Romima u lokalnoj zajednici nominirana za Nagradu WSIS - World Summit on Information Society Project Prize 2015. Natječaj za WSIS nagrade je platforma kako za identificiranje i predstavljanje uspješnih modela rada koji se lako mogu primijeniti, tako i za isticanje nositelja tih projekata zbog njihovog

truda pri ostvarivanju WSIS-ovog cilja – uključivog i održivog informacijskog društva. Iako u konačnici nije dobila nagradu, ova nominacija je omogućila koprivničkoj knjižnici da svojim programom potpore Romima uđe u registar aktivnosti koje provode vlade, međunarodne organizacije, privatni sektor, civilno društvo i drugi subjekti iz mnogih zemalja svijeta i svih kontinenata.

HUMOR

IZGUBLJENA U MAGLI DASKATICE I RAVENA

Piše: Marinko Iličić, Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar

Organizirati književni susret, tribinu, predavanje, koncert ili izložbu u knjižnici na prvi pogled izgleda najljepši i relaksirajući dio našeg, ponekad monotonog, ponekad stresnog posla. Mi u Bjelovaru volimo se poхvaliti da smo "predgrađe Zagreba" udaljeno svega 80-ak kilometara od "metropole" pola brzom, pola sporom cestom. Pokazat ћu da to ipak nije tako na primjeru gostovanja ugledne književnica iz Zagreba koja je, ni više ni manje nego dva puta, od ukupno dva gostovanja u bjelovarskoj knjižnici, dobrano zakasnila na predstavljanja knjiga. Kao da se vozila "vinskom", a ne brzom cestom. Prije osam godina naša gošća u društvu poznate glumice pošla je na vrijeme iz Zagreba, ali je zbog magle, umjesto za Bjelovar, autocestom krenula prema Ivanić Gradu i Slavonskom Brodu. Pet minuta prije početka programa javila mi se iz Daskatice u blizini Čazme. Trebalo se brojnoj publici ispričavati pola sata da će gošće stići svaki čas. Kad su napokon uspuhane stigle s 40 minuta zakašnjenja, kod preostale publike moja vjerodostojnost ozbiljno je dovedena u pitanje.

Nakon detaljnih i više puta ponovljenih uputa kako se iz Zagreba dovesti do Bjelovara, naša simpatična književnica uspjela je ponovo zalutati u magli prošle godine kad je bila glavna promotorica jedne bjelovarske autorice kojoj je to bio prvijenac u životu i "događaj veći nego vlastito vjenčanje". Razlika je u tome što je ovoga

2001

Milana Vuković Runjić prije osam godina u Bjelovaru

puta poznata spisateljica, umjesto za Ivanić i Brod, u Vrbovcu skrenula prema Križevcima i javila se iz RAVENa uoči samog početka promocije. U knjižnici je sve bilo isto kao i prije osam godina, osim što je kašnjenje bilo 42 minute, publici se ispričavala kolegica Tina, a pod najvećim stresom ipak je bila bjelovarska spisateljica kojoj je mentorica iz Zagreba obećala doći najmanje sat vremena ranije.

Iako je kasnila 40 minuta Milana Vuković Runjić oduševila je bjelovarsku književnu publiku

POZIV ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA ZA DODJELU NAGRADE (ZAHVALNICE) DRUŠTVA KNJIŽNIČARA BILOGORE, PODRAVINE I KALNIČKOG PRIGORJA

za

Temeljem Pravilnika o postupku dodjeljivanja Nagrade (Zahvalnice) Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja od 4. ožujka 2010. Glavni odbor Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja

POZIVA

Knjižničare, knjižnice i knjižnične korisnike na podnošenje prijedloga za dodjelu Nagrade (Zahvalnice) Društva za 2016. godinu za:

- iznimne uspjehe u knjižničarstvu
- iznimne zasluge u promicanju rada Društva
- dugogodišnji rad u knjižničarstvu

Nagrada (Zahvalnica) se dodjeljuje knjižničarki / knjižničaru iz knjižnice s područja na kojem djeluje Društvo, za iznimna dostignuća i uzoran rad u svojoj knjižnici, kao i u okviru Društva

KRITERIJI ZA DODJELU NAGRADE (ZAHVALNICE)

- da kandidat svojim stručnim radom i zauzimanjem doprinosi razvoju knjižničarstva
 - da doprinosi edukaciji knjižničara
- da kandidat doprinosi razvoju Društva aktivnim radom u tijelima i u projektima Društva
- da je kandidat iznimno uspješan stručni knjižničar, u onom segmentu knjižničnog poslovanja kojim se u svojoj knjižnici bavi
- da se radi o kandidatu koji je objavio znanstvene i stručne radove na području knjižnične i informacijske djelatnosti kojim je unaprijeđeno knjižničarstvo.

UZ PRIJEDLOGE TREBA PRILOŽITI ŽIVOTOPIS KANDIDATA

ROK ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA JE 1. TRAVNJA 2017.

PRIJEDLOZI SE ŠALJU GLAVNOM ODBORU DRUŠTVA s naznakom „PRIJEDLOG ZA
NAGRADU (ZAHVALNICU) DRUŠTVA KNJIŽNIČARA BILOGORE, PODRAVINE I
KALNIČKOG PRIGORJA“

POZIV NA SURADNJU U 19. BROJU ČASOPISA SVEZAK

O SADRŽAJU ČASOPISA

- SVEZAK je stručni časopis u kojem se objavljaju članci, stručni radovi, informacije, prikazi i obavijesti iz područja knjižničarstva, informacijskih znanosti ili kulture općenito.

- Časopis je temama i stilom pisanja orijentiran prema širem krugu čitatelja, a ne samo prema knjižničnim djelatnicima.
- Sadržajem list nastoji obuhvatiti sva važnija događanja u Društvu knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja između dviju Skupština, ali prilozi ne moraju nužno biti lokalno određeni, već se mogu primati članci i radovi i iz drugih područja Hrvatske, kao i iz inozemstva.

UPUTE AUTORIMA PRILOGA

- za pisanje tekstova koristite font Times New Roman, veličinu slova 11, s dvostrukim proredom; sve četiri margine trebaju biti 2 cm

- maksimalna dužina teksta pisanog na ovaj način može biti 3 stranice, izuzev tekstova u rubrici „Stručni skupovi i teme“, 1 stranica

- uz jedan tekst šaljite najviše tri ilustracije (ili grafikona, tablice i sl.)

- u tekstu na mjestima na kojima treba umetnuti ilustracije, za svaku ilustraciju ispišite njen naziv i tekst koji uz nju treba stajati

- fotografije i druge ilustracije snimljene u .jpg ili .gif formatu šaljite kao zasebne dokumente

- u tekstu označite mesta na kojima treba umetnuti ilustracije, a za svaku ilustraciju ispišite tekst koji uz nju treba stajati

- tablice i grafikone izradite u excel obliku i šaljite također u privitku kao zasebne dokumente

- priloge šaljite SAMO u elektroničkom obliku, na e-mail adresu uredništva Sveska:

svezak.urednistvo@gmail.com

Poštovani suradnici, Vaše pridržavanje uputa i rokova bit će nam od velike pomoći i uštedjeti puno dragocjenog vremena pri oblikovanju sljedećeg broja lista! Molimo stoga i da uvažite činjenicu da radove koji neće biti oblikovani u skladu s objavljenim uputama, ili ne stignu na vrijeme, nećemo biti u mogućnosti objaviti. Zbog velikog opsega posla oko pripreme radova za tisak, Uredništvo će biti zahvalno svima koji budu kolegialni i uvaže navedene preporuke.

Krajnji rok za prikupljanje priloga za 19. broj Sveska je **01. ožujak 2017.**

Očekujući Vaše priloge za Svezak, radujemo se zajedničkoj suradnji!

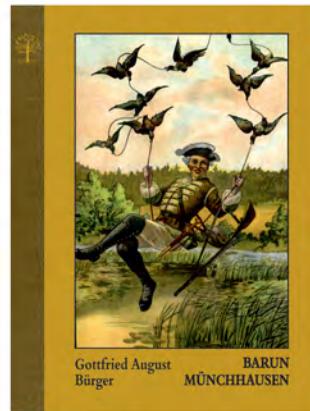

Ivana Generalića 3, 48000 Koprivnica
www.sareni-ducan.hr • e-mail: uprava@sareni-ducan.hr
tel. 048/222-828, 625-387 • fax: 048/210-133

NEZABORAUNI KLASICI U ŠARENOM!

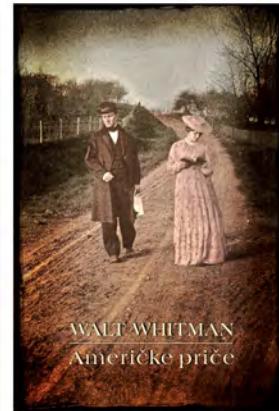
Jerome K. Jerome
TRI ČOVJEKA U ČAMCU
(a o psu da se i ne govorи)

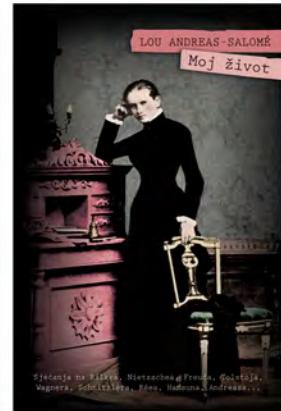
Gottfried August Bürger
BARUN MÜNCHHAUSEN

Henry Fielding
TOM JONES

Walt Whitman
AMERIČKE PRIČE

Lou Andreas-Salomé
MOJ ŽIVOT

Pet neizostavnih izdanja Šarenog dućana za svaku i svačiju biblioteku!

+

VELIKI IZBOR FILMOVA, PC IGRICA I GLAZBENIH CD-OVA

Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja

Trg Eugena Kvaternika 11
43000 Bjelovar

dk.bpkp@gmail.com

drustvo-knjiznicara-bpkp.hr

PRIMAT RD

Opremanje
knjižnica

kompletna ponuda

projektiranje i izvedba
knjižni regali
arhivski regali
namještaj
pultevi
stolci, fotelje,
dječji namještaj
didaktičke igračke
popratni materijali
ključ u ruke...

Referentna lista:

- Knjižnice grada Zagreba
- Knjižnica Augusta Cesarca
- Knjižnica Jelkovec
- Knjižnica Bogdan Ogrizović, Zagreb
- Gradska knjižnica A. Kovačića, Zaprešić
- Knjižnica PMF odsjek kemija, Zagreb
- Knjižnica Ministarstva kulture
- Sveučilišna knjižnica u Splitu
- Knjižnica Prirodoslovno matematičkog fakulteta, Split
- Knjižnica Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika, Split
- Gradska knjižnica Vodice
- Knjižnica Filozofskog fakulteta, Zadar
- Gradska knjižnica Juraj Šižgorić, Šibenik
- Gradska knjižnica Pag
- Gradska knjižnica Vukovar, Borovo naselje
- Sveučilišna knjižnica, Pula
- Knjižnica Tehničkog fakulteta, Rijeka
- Knjižnica i čitaonica Kutina
- Gradska knjižnica Karlovac
- Gradska knjižnica Ilok
- Gradska knjižnica Đurđevac...

www.primat-rd.hr
Zastavnice 11,
10251 Hrvatski Leskovac
Zagreb, Hrvatska

tel: +385 1 65 93 444

fax: +385 1 65 93 490

info@primat-rd.hr